ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING

Fredrik Larsson

En medeltida gård och spår av nordiska sjuårskriget vid Slottsmöllan

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING 2013

Halland, Halmstad stad, Halmstad 9:173, RAÄ Halmstad 87:1, 103 &104

ARKEOLOGISKA RAPPORTER FRÅN HALLANDS LÄNSMUSEER 2015:8

KULTURMILJÖ HALLAND

Fredrik Larsson

En medeltida gård och spår av nordiska sjuårskriget vid Slottsmöllan

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING 2013

Halland, Halmstad stad, Halmstad 9:173, RAÄ Halmstad 87:1, 103 &104

ARKEOLOGISKA RAPPORTER FRÅN HALLANDS LÄNSMUSEER 2015:8

KULTURMILJÖ HALLAND

KULTURMILJÖ HALLAND

Hallands Länsmuseer, Kulturmiljö Halland
Uppdragsverksamheten, Halmstad 2015.
Arkeologisk undersökning 2013.
Omslagsbild: Arkeolog Linn Nordvall banar av undersökningsytan. Foto mot nordväst. Foto: Kerstin Svensson, (fotonr 2014-16-1).
Baksida: Ugn 10392 i hus 9. Foto mot nordost. Foto: Anna Aulin, (fotonr 2014-16-67).
Layout: A. Andersson.
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet.
Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

1. SAMMANFATTNING ... 5
2. INLEDNING ... 5
3. TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR ... 6
4. TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ ... 7
5. STADENS PLACERING OCH UTBREDNING I TIDIGARE FORSKNING ... 9
6. NORDISKA SJUÅRSKRIGET ... 9
7. DEN ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGEN ... 11
    7.1 Målsättning ... 11
    7.2 Undersökningsmetodik och dokumentation ... 12
    7.3 Förmedling ... 13
    7.4 Källkritik ... 14
8. RESULTAT ... 14
    8.1 Anläggningar ... 14
    8.2 Den medeltida gården – Hus ... 15
    8.3 Husterminologi ... 16
    8.4 Hus ... 17
        HUS 1 ... 17
        HUS 2 ... 20
        HUS 3(/9) ... 22
        HUS (3/)9 ... 24
        HUS 4 ... 25
        HUS 5 ... 29
        HUS 6 ... 30
        HUS 7 ... 33
        HUS 8 ... 35
        HUS 10 ... 37
        HUS 11 ... 38
        HUS 12 ... 40
    8.5 Medeltida ugnar ... 42
    8.6 Kulturlager ... 43
    8.7 Hålvägen ... 43
    8.8 Ugn och anläggningar från nordiska sjuårskriget 45
    8.9 Övriga anläggningar ... 45
        8.9.1 STÖRNINGAR ... 45
9.0 FYND ... 46
    9.1 Fynd från nordiska sjuårskriget ... 47
    9.2 Blyplomb ... 47
10. DET MEDELTIDA VÄGNÄTET, ÄGOFÖRHÅLLANDE OCH KARTMATERIALET ... 49
11. JORDBRUK OCH DEN MEDELTIDA GÅRDEN I SLOTTSMÖLLAN ... 52
    11.1 Djuren på gården ... 52
    11.2 Odling ... 56
    11.3 Frånvaron av brunnar och tillgången på vatten 56
    11.4 Den medeltida gården ... 57
    11.5 Hägnader ... 59
12. FASER OCH ÄGOGRÄNSER INOM DEN MEDELTIDA GÅRDEN ... 59
13. NORDISKA SJUÅRSKRIGET, SVENSKA ARMÉNS FÖRLÄGGNING ... 64
14. VIDARE ARBETEN ... 65
15. SUMMERING ... 65
TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER ... 67
Referenser ... 68

Bilagor ... 73
Bilaga 1 Anläggningar
Bilaga 2 Fyndlista
Bilaga 3 Keramikanalys TORBJÖRN BRORSSON
Bilaga 4 ^{14}C-dateringar BETA ANALYTIC INC.
Bilaga 5 Makrofossilanalys STEFAN GUSTAFSSON
Bilaga 6 Fosfatanalys
Bilaga 7 Metalldetekteringsrapport JONAS PAULSSON
Bilaga 8 Ritningsförteckning och ritningar
Bilaga 9 Keramikritningar ANNIKA JEPPSSON

Rapporter utgivna under 2014 och hittills 2015 ... 200

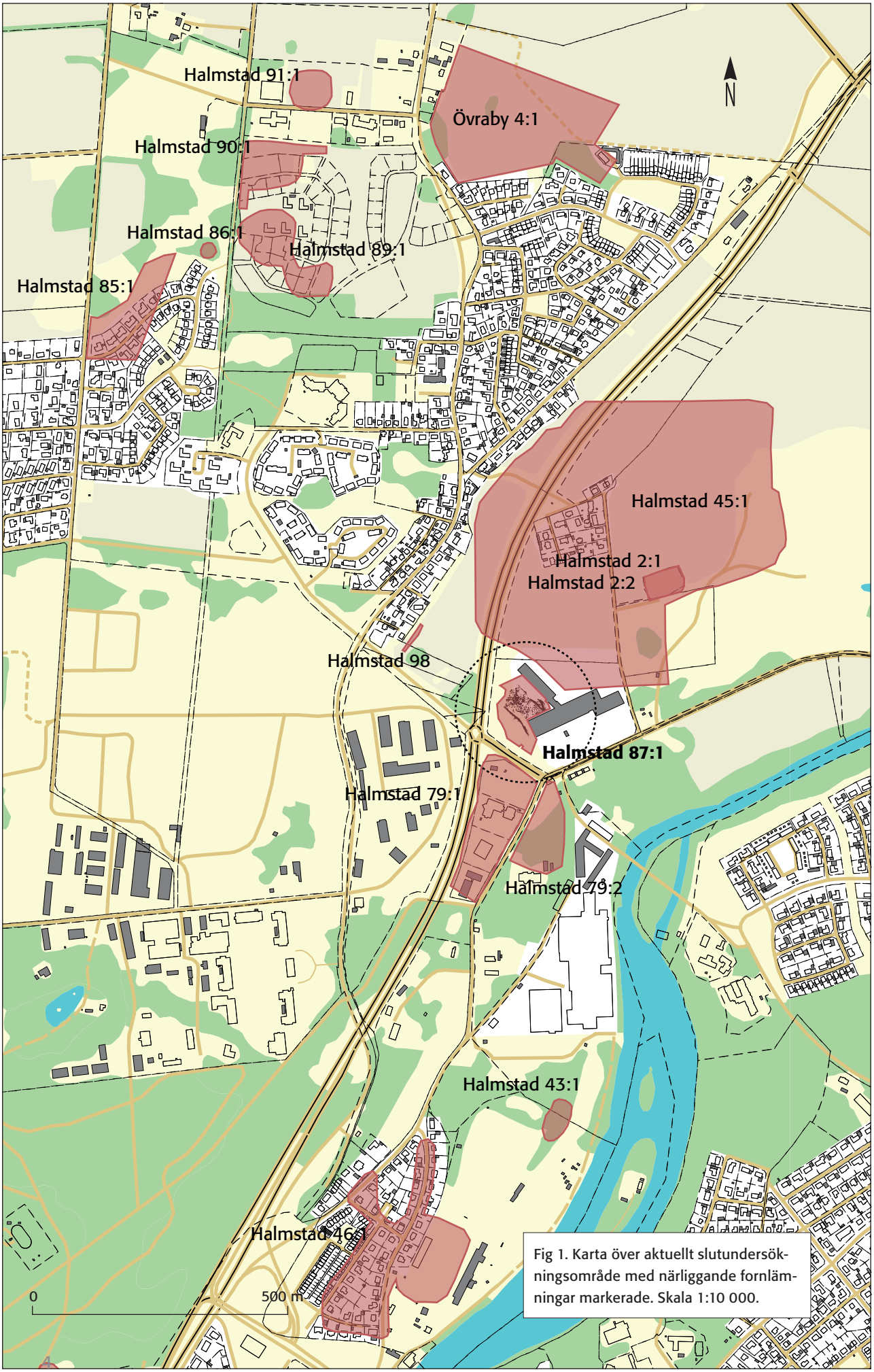

Fig 1. Karta över aktuellt slutundersökningsområde med närliggande fornlämningar markerade. Skala 1:10 000.

1. SAMMANFATTNING

Under senvåren och tidig sommar genomförde arkeologer vid Kulturmiljö Halland en arkeologisk undersökning på platsen för det före detta tegelbruket Slottsmöllan i Halmstad. Undersökningen gav intressanta resultat från både medeltid och andra halvan av 1500-talet. Under medeltiden har det funnits en gård på platsen under två faser (RAÄ 87:1). Gården uppvisar en viss social betydelse men ingen överdådig rikedom. Gården har ett intressant och viktigt läge som en av troligen två medeltida gårdar som här låg invid det hålvägssystem som passerade Slottsmöllan (RAÄ 104) och som utgjorde ett parti av det vägnät som ledde mot bland annat Jönköping. Varor, djur och människor fick först passera gården vid RAÄ 79 och kom sedan att nå den nu undersökta gården vid Slottsmöllan. Under tidigmedeltid tycks gårdens invånare ägnat sig främst åt odling, mindre djurhållning och en del hantverk. Under högmedeltid flyttar gården något norrut och djurhållningen tycks öka. När staden flyttar tycks gården försvinna, flytta ytterligare längre norrut eller rentav delas upp i två gårdar som syns på kartmaterial från 1600-1700-tal. Det framkom också spår efter nordiska sjuårskriget (RAÄ 103). Resultaten pekar på att svenska kavallerienheter varit grupperade här under ett par veckors tid under oktober-november år 1563 och ägnat sig åt att förbereda stormning mot Halmstad genom att gjuta kulor, äta och eventuellt sko sina hästar. Soldaterna var sannolikt professionella och kan ha utgjort en reguljär del av armén.

Den arkeologiska undersökningen berättar faktiskt också något om områdets förhistoria. Bristen på fynd från sten, brons- och järnålder är något anmärkningsvärd, speciellt med tanke på hur nära de stora neolitiska och bronsåldersboplatserna inom RAÄ 79 och RAÄ 45 legat, på ömse sidor om undersökningsområdet. Detta antyder att undersökningsområdet vid Slottsmöllan kan ha fungerat som en "mellanzon" mellan boplatserna i närområdet och istället kanske nyttjats som betes- och odlingsmark under förhistorisk tid. Även frånvaron av arkeologiskt material kan ge oss intressant information om dåtidens människor och levnadssätt.

2. INLEDNING

Med anledning av att Widik Förvaltnings AB planerar nybyggnation av bostäder och affärer inom fastigheten Halmstad 9:173, Slottsmöllans tegelbruk, genomförde personal från Kulturmiljö Halland en särskild arkeologisk undersökning (slutundersökning) under några sommarveckor 2013. Undersökningen skedde i enlighet med länsstyrelsens beslut enligt kulturminneslagen 2 kap 12 och 13 §§ (1988:950) (lst dnr 431-4014-12) och omfattade fornlämningarna RAÄ 87 (boplats), RAÄ 103 (fyndplats) samt RAÄ 104 (färdväg). Den beräknade undersökningsytan var 5160 m^2. Av dessa kom 3455 m^2 att bli undersökta.

RAÄ 87:1 är beläget cirka 45 meter sydväst om RAÄ 45:1 som utgör platsen för det tidig- och högmedeltida Halmstad innan staden flyttades till sitt nuvarande läge på 1320-talet (Augustsson 1980). Undersökningsområdet är beläget cirka 90 meter norr

om RAÄ 79:1 som består av boplatslämningar från neolitikum och yngre bronsålder/äldre järnålder. Den arkeologiska slutundersökningen föregicks av en utredning 2011 och en förundersökning 2012.

3. TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Inför den arkeologiska slutundersökningen genomfördes först en arkeologisk utredning och en arkeologisk förundersökning under maj-juni 2011. Dessa undersökningar kom att beröra RAÄ 87 och RAÄ 45:1. Utredningen utfördes inom den västra delen av fastigheten där totalt sex schakt grävdes med en total yta av 408 m^2. Det påträffades 64 anläggningar bestående av stolphål, gropar, rännor samt diken inom de tre schakt som var belägna längst i väster. I den östra delen hade tegelbrukets verksamhet förstört marken. Längst i norr i det längsta schaktet framkom en stolphålsrad tillhörande ett sannolikt hus beläget i nord-sydlig riktning (under slutundersökningen benämnt hus 1). Stolphålens form och fyllning samt fyndet av en ornamenterad skärva av Östersjökeramik daterad till 1000-1200-tal pekade på en datering av byggnaden till senvikingatid/medeltid. Rännorna som påträffades var en fortsättning av de rännor som påträffades under en utredning år 2009. Rännorna var ställvis recenta men tolkades till vissa delar kunna utgöra äldre ägo- eller odlingsgränser (Wranning 2011).

Den arkeologiska förundersökningen som genomfördes inom RAÄ 45:1 vid samma tillfälle var belägen norr om tegelbruket och totalt öppnades 305 m^2. I den södra delen av förundersökningsområdet visade det sig att den tidigare verksamheten vid tegelbruket hade förstört marken och i väster och öster var marken tydligt vattenpåverkad i form av järnutfällningar och torvbildning. Inom ett 65 meter långt parti av det norra schaktet frilades ett kolrikt men fyndtomt äldre matjordslager. I den västra kanten av detta parti fanns ett antal större gropar och stolphål och fynd i form av kalottslagg efter järnsmide. Inom den östra delen framkom stolphål, gropar och rännor. Det påträffades Östersjökeramik daterad till 1000-1200-tal och glaserat äldre rödgods generellt daterat till 1250-1450 (Wranning 2011).

Efter den avslutade utredningen och förundersökningen gick ytan som utretts väster om tegelbruket vidare till en arkeologisk förundersökning. Elva schakt grävdes inom förundersökningsområdet och sammanlagt påträffades 208 anläggningar i form av stolphål, gropar, diken/rännor, samt en hålväg och en trolig ugn. I norra delen av området, där den nordsydligt orienterade huslämningen påträffats vid utredningen, återfanns nu fler lämningar och fynd som också kunde kopplas till medeltid.

I den nordöstra delen av undersökningsområdet påträffades en trolig ugn vilken ^{14}C-daterades till 1450-1640 AD. Inom detta parti hittades också kulor till eldhandvapen såsom musköter, vilka daterades till efterreformatorisk tid. Såväl ugnen som kulorna antogs kunna ha kopplingar till det nordiska sjuårskriget, då Övraby eldhärjades av den svenska armén år 1563.

I mitten av området fanns en fuktig svacka som var fyndtom. I den sydöstra delen av området påträffades en hålväg som tolkades kunna ha gått ihop med vägen som påträffades år 1988 vid en undersökning av RAÄ 79 söder om förundersökningsområdet.

Ett större parti av huset som påträffades vid utredning frilades nu och visade sig delvis vara överlagrat med ett 0,1 meter tjockt lager som innehöll grå humös sand. I den norra delen av lagret fanns ett innehåll av bränd och obränd lera som skulle kunna vara rester av lerklinade väggar. I huset påträffades en härd som ^{14}C-daterades till AD 1030-1190/AD 1200-1210 (2 sigma). I ett av stolphålen fanns också enstaka brända sädeskorn av skalkorn och havre. Huset var cirka 4,6 meter brett med flera stenskodda stolphål och hade två stolphålsrader i öst-västlig riktning efter mellanväggar. Den sammantagna bilden tydde på att huset haft en rektangulär form och varit en- eller tvåskeppigt och har en trolig datering till 1050-1100-tal (Bjuggner 2012).

4. TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Undersökningsområdet är beläget på platsen för det nedlagda Slottsmöllans tegelbruk. Själva tegelbrukets byggnader är belägna norr och öster om undersökningsområdet. Tegelbruket uppfördes kring 1850 och lades ned 1994. Områdets markyta sluttar åt sydöst ned mot Nissan men stiger kraftigt åt väster. Området utgörs förutom av tegelbrukets byggnader av en igenväxande betesmark.

Undersökningsområdet ligger i ett fornlämningsrikt område där vissa fornlämningar är mer dominerande i landskapet och genom historien. I norr och nordost finns främst RAÄ 45:1 som utgörs av det tidig- och högmedeltida Halmstad som flyttas på 1320-talet och där de kvarvarande gårdarna bränns ner under Nordiska sjuårskriget. Inom RAÄ 45 finns också RAÄ 2:1 och 2:2 bestående av Övraby kyrkoruin och begravningsplats som utgjorde kyrka och kyrkogård i den medeltida staden. Hur stor staden var är inte känt. Inom RAÄ 45 har det också påträffats förhistoriska lämningar i den östra delen vid platsen för dagens avfallsanläggning som tidigare utgjorde tegelbrukets lertag. Inom den östra delen påträffades främst boplatslämningar från neolitikum, hus från yngre bronsålder/äldre järnålder samt ett visst inslag av fynd och lämningar från yngre järnålder/medeltid (Fors & Westergaard 1998). Inom den norra delen av RAÄ 45 finns också ett fornlämningsområde i form av RAÄ 105 som framkom under en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll år 2013. Det påträffades över 800 anläggningar och ett tiotal huslämningar varav ett flertal var grophus och fyndmaterialet pekar på att det rör sig om en vikingatida boplats från 800-1000-tal (Larsson manus).

RAÄ 79 som är beläget söder om RAÄ 87 blev undersökt under 1980-talet och då frilades arkeologiska lämningar från äldre stenålder fram till nyare tid. Inom den södra delen av RAÄ 79 tycks också en U-formad medeltida gård ha legat precis väster om en hålväg. Gårdens ganska breda byggnader och dess U-form tyder på att den är hög-

medeltida och möjligen samtida med motsvarande fas 2 för gården vid Slottsmöllan.

Det område som tidigare utgjorde RAÄ 87 undersöktes år 2000 och pekade på en hög anläggningstäthet under förhistorisk tid och ett kulturlager (Westberg 2001). År 2009 kom en mindre del av RAÄ 87 att undersökas och här var anläggningstätheten något mindre än undersökningen år 2000. Tre ^{14}C-analyser genomfördes, vilka gav en samstämmighet till tidigneolitkum och till de dateringar som fanns inom RAÄ 79 (Mattsson 2011, Westergaard 1998; Svensson & Westergaard manus).

Nordväst om aktuellt slutundersökningsområde i bostadsområdet Kärleken finns ett flertal registrerade gravhögar från bronsåldern, bland annat RAÄ 6:1, 7:1, 71:1, 73:1 och 93:1.

En fråga som väcks när man tittar på fornlämningsläget i landskapet är om den medeltida gården vid RAÄ 87 har ingått i den medeltida staden som utgörs av RAÄ 45 eller om gården ska ses som en separat enhet utanför staden. Då staden Övraby flyttas redan under 1300-talet verkar det endast ha funnits enstaka gårdar kvar. Dessa brinner under Nordiska sjuårskriget 1563 och marken tycks sedan ha övergått till odlings- och betesmarker. På en karta daterad till år 1695 syns sju gårdar som beskrivs som ödelagda. Detta gör att det kartmaterial som finns att tillgå över Slottsmöllan och Övraby är över 300 år yngre än den medeltida staden och upprättat cirka 160 år efter att de kvarvarande gårdarna har blivit ödelagda. Detta gör att såväl bebyggelsestruktur och vägnät som markanvändningen har förändrats under mycket lång tid innan den första kartan blev till. Detta gör att det är vanskligt att använda kartmaterialet och att tillämpa informationen på de arkeologiska lämningarna. Det tycks dock finnas en viss ”tröghet” i strukturer vad gäller vägnät och ägogränser och i området har också Nissan varit en dominerande och konstant faktor genom historien.

Det finns en fors en bit söder om Slottsmöllan, vilket har gjort att transporter längs med ån har fått stanna vid fallet och sannolikt lastats om till landtransporter om de skulle vidare in mot staden. Enligt kartan från år 1695 verkar det också ha funnits någon form av laxfiske vid ån, sannolikt underlydande Sperlingsholm. Förbi Slottsmöllan och in mot de sju gårdarna i Övraby finns en väg som går norrut för att vid norra området med gårdarna delas i två ängsvägar. En bit väster om denna vägen finns en väg som går i nordlig riktning mot Jönköping. Det finns också en väg relativt nära Slottsmöllan som går österut mot säteriet Sperlingsholm. Det är relativt troligt att vägnätet varit snarlikt under medeltiden men med ett större antal vägar speciellt inom stadsområdet mellan alla hus och gårdar. Vägen mot Jönköping har sannolikt varit viktig under mycket lång tid då handel mellan hallänningar och smålänningar har varit flitigt förekommande under historisk tid (Augustsson 1980). Sannolikt har även en landväg längs med Nissan varit viktig för att röra sig och transportera varor i området.

5. STADENS PLACERING OCH UTBREDNING I TIDIGARE FORSKNING

Precis norr om den medeltida gården vid Slottsmöllan låg det tidigmedeltida Halmstad (härefter benämnt Övraby, RAÄ 45). I en artikel från 1968 diskuterar S A Nilsson Övrabys placering. Fynden från undersökningarna år 1967 pekar på att det äldsta Halmstad *"legat uppe på höjderna i det nuvarande Övraby, nära vägen in mot Småland, den gamla Nissastigen, och den punkt där denna väg möter den stora kustvägen"* (Nilsson 1968). Tittar vi på kartan från 1695-98, och granskar vägnätet utifrån Nilssons beskrivning bör den medeltida bebyggelsen legat norr och väster om kyrkan.

Under forskningsgrävningen år 1978 pekade utgrävningsresultaten på att medeltida lämningar fanns väster och norr om kyrkan medan det öster om kyrkan fanns förhistoriska och efterreformatoriska lämningar (Bjuggner manus).

Augustsson ansåg i Medeltidsstaden att stadens placering har varit vid korsningen mellan de äldre huvudvägarna Kustvägen och Nissastigen. Marktopografin utgjorde inget hinder för bebyggelse i väster, nordväst och norr, men de brantare sluttningarna som fanns i öster och sydöst bör varit mindre lämpliga enligt Augustsson (Augustsson 1980:41f; Fors & Westergaard 1998:5).

De arkeologiska undersökningarna som pågick 1986-1987 syftade ursprungligen till att lokalisera den norra avgränsningen av det tidigmedeltida Övraby. Undersökningarna utfördes cirka 150 meter norr och nordost om kyrkoruinen. Inga medeltida lämningar påträffades (Westergard 1986; Borna 1987; Fors & Westergard 1998).

Granskar vi kartan från 1695-98 tillsammans med den arkeologiska informationen som fanns tillgänglig innan pekar även detta mot att den medeltida bebyggelsen skulle funnits väster och norr om kyrkan. På kartan fanns sju gårdar, varav prästgården samt klockaregården utgjorde två. Det fanns även ett frälsehemman och samtliga betecknades som öde. Frågan är då vilken roll som gården vid Slottsmöllan haft och om den har tillhört den medeltida staden eller om den har utgjort en fristående enhet som legat precis utanför staden?

6. NORDISKA SJUÅRSKRIGET

Inom det arkeologiska undersökningsområdet påträffades inte bara medeltida hus och anläggningar utan även arkeologiska lämningar från nordiska sjuårskriget. Nedan följer en kort översikt med fokus på händelserna år 1563 och belägringen av Halmstad.

Nordiska sjuårskriget mellan Sverige och Danmark hade flera olika orsaker men en av de viktigaste var kontrollen över Östersjön. Handelsvägarna gick igenom Östersjön till den ryska marknaden som man önskade kontrollera. Den danske kungen Fredrik II tågade mot Älvsborgs fästning i augusti år 1563 och passerade Halmstad den 7 augusti. Den danska armén ska ha bestått av 24 000 man infanteri och 4000 man kaval-

leri (Bexell 1925). Den 4 september samma år intogs Älvsborgs fästning av danskarna. De värvade soldaterna som fanns i den danska armén ville inte delta i ett vinterfälttåg varpå danskarna drog sig söderut igen. Under oktober kom så den svenska armén att dra sig söderut efter den danska arméns tillbakadragande. I oktober kom, det då danska, Halmstad att belägras av den svenska armén under ett par veckors tid. I staden fanns vid denna tidpunkt två fänikor och en fana, totalt cirka 1300 man. Den svenska armén var betydligt större och kan med uppbådade bönder ha varit uppemot 20 000 man. Den svenska armén som bestod av både infanteri, kavalleri och artilleri förlades väster och öster om staden men också uppe i Övraby. Artilleriet tycks ha placerats på Galgberget. Den 22 oktober 1563 ska huvuddelen av den svenska armén ha grupperat i Övraby. Enligt 1600-tals kartor bestod Övraby vid denna tidpunkt av sju gårdar och en frälsegård. Det tunga artilleriet nådde inte Halmstad förrän i november och huvudanfallet mot Halmstad tycks ha ägt rum 5-6 november. Detta innebär att huvuddelen av den svenska styrkan var förlagd i Övraby i cirka två veckors tid innan huvudanfallet mot staden ägde rum (Nilsson 1968). Ett härläger vid Övraby har inneburit att stora markområden har tagits i anspråk och med all sannolikhet har hantering av djur, mat och kanske också ammunitionstillverkning skett på platsen under denna tid.

Endast tre fältstycken (kanoner) ska ha nått Halmstad, medan resten fastnade på de småländska vägarna. Vid stormningen av Halmstad 5-6 november skulle ett skenanfall ske med fartyg på Nissan, vilket dock skulle kunna utvecklas till ett skarpt anfall. Samtidigt skulle huvudstyrkan anfalla Halmstad från norr. Men det visade sig att stormstegarna var för korta, västgötabönderna flydde, fartygen hann inte fram och trupperna var ovana vid fälttåg och hade delvis insjuknat under tiden de låg i fältläger i Övraby. Svenskarna drog sig tillbaka och under deras återtåg flydde även en del av de svenska trupperna i hemlighet (Bexell 1925; Nilsson 1968).

7. DEN ARKEOLOGISKA UNDERSÖKNINGEN

7.1 Målsättning

Länsstyrelsens målsättning för den arkeologiska undersökningen var i stora drag:

- *Att klarlägga den tidigmedeltida gårdens rumsliga struktur och kronologiska faser.*
- *Att formulera relevant, konkret och meningsfull kunskap om gårdens koppling till den tidigmedeltida lokala/regionala samhällsorganisationen.*
- *Att skapa en bild av det lokala områdets rumsliga struktur (vägnät och bebyggelse) under efterreformatorisk tid och, om möjligt, en inblick i förekommande aktiviteter i samband med de svenska truppernas förläggning i Övraby 1563.*

Resultaten av den arkeologiska undersökningen skulle riktas mot kulturmiljösektorn, myndigheter, forskarsamhället och den historiskt intresserade allmänheten. Möjligheten fanns att för första gången undersöka och dokumentera en gård med gårdstomt i det äldsta Halmstad, det tidigmedeltida Övraby under 1200-1300-talet (se även lst beslut dnr 431-4014-12). Den norra ytan skulle undersökas intensivt och den södra ytan extensivt.

Fig 2. Avbaning pågår. Foto mot nordnordost. Foto: Kerstin Svensson, (Fotonr:2014-16-15).

Kulturmiljö Halland kom ytterligare att specificera detta med följande frågeställningar:

- *Det är av stor vikt att identifiera gårdens byggnader samt försöka utröna de olika byggnadernas huvudsakliga funktion.*
- *Den rent rumsliga utformningen av gårdsstrukturen – husens placering – är i detta sammanhang också av stort intresse. Ansluter gården till traditionen med L-form, I-form eller U-form, eller uppvisar den ett helt annat mönster? Förändras detta mönster över tid?*
- *I detta sammanhang är inte enbart gårdens byggnader utan även lokaliseringen av avgränsade ytor såsom fägård, lägård, hjelmgård och gödselstad också intressant för förståelsen av gårdstunets rumsliga organisation.*
- *Det är även av stort intresse att försöka klargöra huruvida det finns spår av – eller om det överhuvudtaget funnits – någon form av tomtindelning/fysisk avgränsning av gårdstunet, exempelvis i form av hägnader eller diken.*
- *Det är av vikt att reda ut platsens/gårdens interna kronologi och i förlängningen dessutom av intresse att söka utröna huruvida gårdens socioekonomiska ställning förändras till följd av den urbana bildningens närvaro. Ett möjligt sätt att belysa detta är förändringar i det rena föremålsbeståndet under förutsättningen att undersökningen frambringar ett relevant fyndmaterial för dylik frågeställning. Andra sätt kan vara att söka förändringar i gårdens fysiska struktur och utkomst.*
- *Att försöka fastslå när gården/bebyggelseenheten upphör och som också kan ge en indikation kring gårdens roll i förhållande till Övraby.*
- *Jämföra gårdens materiella lämningar med förhållandena vid övriga undersökta samtida halländska agrara enheter.*
- *Om gården följer det mönster som doktorand Anders Håkanssons pågående forskning visat med stora gårdar under vikingatid, stor variation under tidigmedeltid och mer jämnstora gårdar under högmedeltid (då såväl de minsta som de största försvunnit). En målsättning är således att jämföra gården med dess utveckling med detta generella mönster. Det är också av stort intresse att jämföra gården vid Slottsmöllan med den gård som undersökts (men ej avrapporterats) inom RAÄ 79.*
- *Att frilägga hålvägen som går genom området och försöka klargöra dess förhållande till bebyggelsen är av stor vikt. Hålvägar är ofta svårdaterade men det rumsliga läget i förhållande till gården samt eventuell stratigrafi kan förhoppningsvis belysa detta. Även vägens användningsområde är av intresse.*
- *Under det nordiska sjuårskriget kom den svenska hären att efter en misslyckad belägring av Halmstad dra sig tillbaka och gruppera vid Slottsmöllan och Övraby. Kan de funna föremålen som muskötkulor och de två ^{14}C-dateringarna indikera att den svenska hären har varit grupperad här under längre eller kortare period? Kan det finnas arkeologiska spår som nedgrävda eldstäder eller andra anläggningar som avspeglar de aktiviteter som förekommit i området och kan dessa kopplas till nordiska sjuårskriget och går det att avgöra om föremålen har tillhört professionella soldater, fotfolk, artilleri eller uppbådade bönder?*

7.2 Undersökningsmetodik och dokumentation

Fältarbetet inleddes med att grässvålen (de översta tio centimetrarna) avlägsnades med grävmaskin inom den nordöstra delen, där det i samband med förundersökningen på-

träffades blykulor och en ugn. Här genomfördes en metalldetektorundersökning på en yta av cirka 30x35 meter, där varje enskilt metallfynd mättes in med GPS. Sedan kom all matjord att avlägsnas inom intensivytan och alven frilades. Samtliga synliga anläggningar och kulturlager detekterades härefter. Efter detta banades extensivytan i södra delen av, där hålvägen som löpte genom området frilades. Under och efter avbaningen rensades alla äldre anläggningar fram och mättes in i plan med GPS eller totalstation. Även alla schaktavgränsningar, lager, störningar, fynd och prover mättes in kontinuerligt. För att lagra och arkivsäkra mätningarna användes det GIS-baserade dokumentationsprogrammet Intrasis. Anläggningar som ingick i identifierbara byggnader prioriterades inledningsvis. Generellt sett snittades anläggningarna och grävdes till 50 % och dokumenterades i profil på ritfilm, skala 1:20, medan provtagning för naturvetenskapliga analyser gjordes i resterande halva i de anläggningar som förväntades kunna bidra med viktig information till frågeställningarna. Anläggningarna snittades generellt med grävslev och i några enstaka fall med spade. Totalt 184 fosfatprover togs över ytan med fyra meters lucka mellan varje prov både i öst-västlig och nord-sydlig riktning. Grophus och liknande mer komplexa anläggningar skulle undersökas enligt single context-metodiken. På grund av viss tidsbrist skedde undersökningen av vissa mer komplexa anläggningar istället med ”traditionella” metoder med profilbänkar och rutgrävning, men där tänkandet i händelseförlopp och single context-metodiken fanns med i tolkningsprocessen och dokumentationen.

Makrofossilprover insamlades från kontexter som antogs kunna besvara frågor kring byggnaders funktion och/eller funktionella rumsindelning, men som också skulle kunna ge information kring gårdens ekonomi. Kolprover för ^{14}C-analys insamlades från låsta kontexter som skulle kunna ge datering till bebyggelse eller anläggningar som syntes vara viktiga för att kartlägga gårdens historia. Det skedde kontinuerlig fotodokumentation av grävningen och anläggningarna.

En omprioritering skedde gällande vedartsanalysen vid rapportarbetet till förmån för fler makrofossil- och ^{14}C-analyser, då dessa analyser bättre ansågs kunna belysa de aktuella frågeställningarna. Därför kom inga vedartsanalyser att genomföras men däremot sparades samtligt träkol och förkolnat frömaterial för att kunna ge möjlighet till framtida analyser.

7.3 Förmedling

I den ursprungliga undersökningsplanen ingick att en artikel skulle skrivas, men detta kom att bortprioriteras i samråd med Länsstyrelsen. Dock har Kulturmiljö Halland genomfört en förmedlingsinsats gällande resultaten från Slottsmöllan i samarbete med Hallands konstmuseum och deras stadsvandringar under sommaren 2014. Arkeologen Fredrik Larsson höll då en välbesökt stadsvandring där han berättade om de preliminära resultaten från undersökningarna i Slottsmöllan och i Övraby. I skrivande stund

är också en kortare artikel gällande den arkeologiska undersökningen i Slottsmöllan under produktion, vilken kommer att publiceras i Kulturmiljö Hallands årsredogörelse *Axplock* (Larsson manus). Dessa förmedlingsinsatser är helt och hållet bekostade av Kulturmiljö Halland och ligger utanför undersökningsplanen.

7.4 Källkritik

Komplexiteten i vissa hus, recenta störningar som gick över området och en relativt stor mängd anläggningar som i dagsläget inte gått att knyta till konstruktioner gör att vissa källkritiska aspekter har fått läggas inom tolkningsarbetet. I området för hus 1, 3/9 med flera finns det i enstaka fall stolphål som kan passa i flera hus. Här har bedömningen gjorts vad som varit mest rimligt sett till hustypologi, dateringar, form och fyllningar i stolphålen. Vissa anläggningar som saknar daterande material har knutits till faser i enstaka fall, men det föreligger svårigheter att säkert fastställa snäva dateringsramar i flera fall. Framförallt gäller detta stackladorna på platsen som är förhållandevis snarlika varandra, men som till stora delar saknar daterande material. Vad gäller stratigrafiska förhållanden var framförallt hus 11 komplext och här har mindre omtolkningar gjorts av vissa anläggningars stratigrafiska relationer. I området vid hus 11 och 3/9 skedde mycket aktivitet under medeltiden, vilket påverkat kulturlager och anläggningar och som försvårat tolkningsmöjligheterna.

8. RESULTAT

8.1 Anläggningar

Totalt påträffades 1343 mörkfärgningar bestående av gropar, stolphål, rännor, diken, lager, härdar, käpphål, dräneringar och ugnar.

Typ	Antal
Dike	15 varav 5 dräneringsdike
Grop	55
Härd	3
Käpphål	293
Lager	4
Ränna	36
Stolphål	890
Ugn	2

Anläggningarnas spridningsbild bekräftade resultaten från den arkeologiska förundersökningen inom ytan, där anläggningarna kraftigt minskade åt söder ner mot hålvägen. En ganska stor mängd stolphål påträffades och totalt tolv hus kunde identifieras.

Fig 3. Översikt över grävningsområdet med samtliga anläggningar och störningar. Skala 1:1000.

En större mängd käpphål härrör från olika hägnadssystem i södra delen av ytan, vilket också kan förklara avsaknaden av anläggningar vid hålvägen, då hålvägen är belägen söder om hägnaderna. Vissa av husen visade sig vara mer komplexa och mer tidskrävande än förväntat. Då målsättningen inför undersökningen var att fokusera på medeltida lämningar och på spåren efter nordiska sjuårskriget kommer även rapporten att fokusera på anläggningar och fynd från dessa perioder, för att sedan kunna diskutera i ett något bredare perspektiv utifrån undersökningsplanens frågeställningar.

8.2 Den medeltida gården – Hus

Den stora mängden av relativt tätt samlade stolphål gjorde att det skedde ett kontinuerligt arbete i fält med att jämföra stolphålsfyllningar och spåra vägglinjer. Ytterligare trolig bebyggelse eller delar av bebyggelse har identifierats under rapportarbetets analyser av dokumentationen. Flera av husen uppvisade något märkliga mönster gällande stolphålen, där fyllningarna var samma men dimensionerna var annorlunda i ena delen

av huset. Vissa hus uppvisade för perioden något ovanliga drag, till exempel hus 4 och hus 6 som var över sex meter breda men tycktes sakna inre takbärande konstruktion. Vissa hus var delvis belägna på varandra eller placerade precis kant i kant. Att vissa hus dessutom uppvisade förhållandevis komplexa inre stratigrafiska förhållanden gjorde vissa moment mer tidskrävande både i fält och under rapportarbetet. Till grund för bestämningen av hustypologi och dateringar har ^{14}C-analyser, fyndmaterial och byggnader jämförts med lämningar från andra undersökningar av vikingatida- och medeltida bebyggelse, företrädesvis från Halland. Kontinuerliga diskussioner har även skett med arkeolog Anders Håkansson vid Kulturmiljö Halland, som för närvarande doktorerar inom tidigmedeltida bebyggelse i Halland. Den sammantagna bilden av bebyggelsen vid Slottsmöllan är att det på platsen funnits en medeltida gård under två faser.

8.3 Husterminologi

För att kunna göra en så fullständig bild som möjligt av husen inom undersökningsområdet fördes resultaten från utredning, förundersökning och slutundersökning samman. Ett extra komplext område var inom den östra delen av aktuellt undersökningsområde där hus 1, 2, 3, 7, 8 och 9 var belägna delvis på varandra. Husen hade här delvis schaktats fram och undersökts redan under utredning och förundersökning. Därför presenteras respektive hus dels med en figur med endast anläggningar från slutundersökningen, dels med en figur på enbart huset, men här kompletterat med relevanta anläggningar från utredning och förundersökning i syfte att redovisa en så komplett helhetsbild av respektive byggnad som möjligt. När anläggningsnummer nämns åtföljs dessa av en bokstav U, F eller S vilket står för utredning, förundersökning och slutundersökning. Observera: anges ingen bokstav efter anläggningsnumret är det en anläggning påträffad under slutundersökningen. Samma stolphål kan också vara inmätt flera gånger och förekomma både under till exempel förundersökning och slutundersökning.

8.4 Hus

Hus 1

Typ:	Enskeppigt
Form:	Rektangulärt
Orientering:	Nord-sydligt
Längd:	11 meter
Bredd:	4,6-5 meter
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	3898S, 3015S, 3072S, 3084S, 3424S, 3440S, 3431S, 3488S, 3508S, 3520S, 3550S, 3540S, 3240S, 3257S, 3209S, 2870S, 2861S, 2853S, 3968S, 3038S, 3048S, 2827S, 4339F, 3860F, 2778F, 2757F, 4216F, 4227F, 4190F, 4205F, 4178F, 2661F, 4042F, 2594F, 2603F, 2652F, 2846F, 3918F, 2835F, 4307F 597U, 621U, 631U, 659U
Mellanvägg:	2827S, 3048S
Ingång:	Västra 2861S, 2870S, 659U, 631 U. Östra 3424S, 3084S, 3147S, 3106S 4227F, 4216F, 2757F, 4284F, 4249F. SV vid hus 3: 3968S, 4307F.
Övriga anläggningar kopplade till huset:	3168S (härd), 2698F (samma härd som 3168S)
Fynd:	Fnr 146 järnnit, fnr 165 blyplomb
Makrofossilanalys:	-
14C-analys:	Härd 2698F: 1030-1190, 1200-1210 AD (2 sigma)
Datering:	Tidigmedeltid 1050-1100-tal
Dateringsmetod:	Hustypologi, ^{14}C (härd)
Funktion:	Bostad
Fas:	1
Sammanhörande med hus:	3, 5, 9, 10, 11, 12

Hus 1 var beläget inom den norra delen av undersökningsområdet och var känt sedan den arkeologiska utredningen och förundersökningen. Huset som hade en nord-sydlig orientering var cirka 4,6-5 meter brett och 11 meter långt, vilket ger en golvyta på ungefär 50 kvadratmeter. Inom huset fanns en härd (3168S/2698F) där träkolet bestående av ek daterades under förundersökningen till cirka 1030-1190 AD (Bjuggner 2012). Primärfyllningen i stolphålen bestod av grå humös sand och stolpfärgningarna bestod av mörkbrun sand. Ett fåtal av stolphålen var stenskodda. Stolphålsdjupen uppgick till mellan 0,20-0,40 meter. Vid utredningen påträffades en skärva Östersjökeramik (1000-1200-tal, fnr 1) precis öster om stolphål 631U. Husets typologi överensstämmer med såväl ^{14}C-analys från härden som keramiken och byggnaden bör således kunna dateras till 1050-1100-tal, vilket innebär att den sannolikt utgör en del av den äldsta bebyggelsefasen på platsen.

Hus 1 ingår i en gård som etableras under tidig medeltid med tillhörande husen 3, 5, 9, 10, 11 och 12 (fas 1). Huset har sannolikt fungerat som en bostad, vilket indikeras av en högre fosfathalt i den norra delen av byggnaden, där även den daterade härden var placerad. Enbart härdar är dock mycket osäkra att använda för funktionsbestämning (Rensbro 1998).

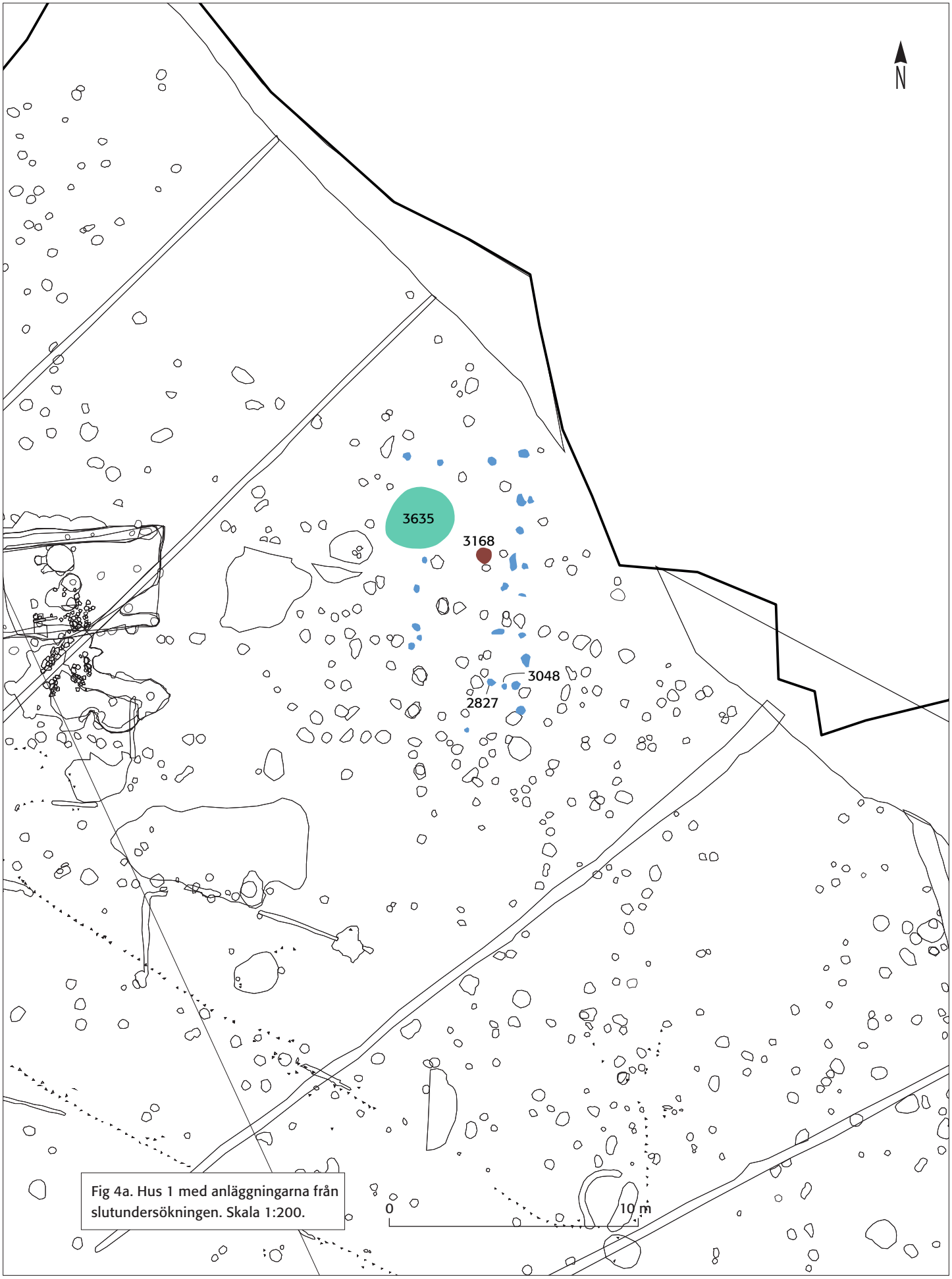

Fig 4a. Hus 1 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

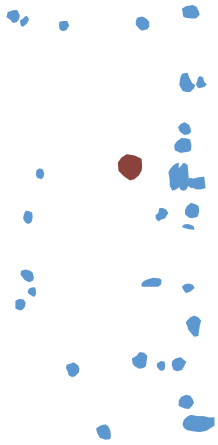

Fig 4b. Hus 1 med anläggningar från utredning, förundersökning och slutundersökning. Skala 1:200.

Det har inte gått att identifiera några inre takbärande stolpar, vilket torde innebära att huset varit enskeppigt och att dess väggar samt mellanväggen varit takbärande. Då husets nordvästra vägglinje är skadad av en yngre nedgrävning (3635S/607F) är det svårt att säkert avgöra om husets väggstolpar varit parvis ställda (protobindningsværk) eller inte haft parvis stolpar (tagremskonstruktion). De stolphål som finns i den västra väggen pekar på parvis bärande stolpar. Denna hustyp har utgjort en föregångare till de senare korsvirkeshusen (Håkansson 2004).

Inom området för hus 1 var ett större antal hus belägna, vilket gjorde området något svårtolkat. Detta medför att enstaka stolphål kan fungera för flera av husen. Inget fyndmaterial som kunde avgöra funktion eller datering påträffades. Hus 1 ligger i vinkel med hus 3/9 och bildar en L-form, något som förekommer även på andra platser i Halland (Håkansson 2004; Håkansson & Rosén 2010). Eventuellt har hus 1 varit sammanbyggt med hus 3/9 (se fig. 22). Längst i söder fanns rester av en möjlig mellanvägg (2827S, 3048S). Detta skapar ett mindre utrymme på cirka 1,6 meters bredd där det är tänkbart att man kunde förvara ved eller liknande för att ha detta lätt åtkomligt.

Hus 2

Typ:	Enskeppigt, möjligen tvåskeppigt
Form:	Rektangulärt
Orientering:	NV-SO
Längd:	Mer än 12 meter
Bredd:	6,3-6,6 meter
Takbärande stolpar:	2818S, 2996S, 3954F
Bockbredd:	-
Avstånd mellan takbärare:	3,18 meter
Vägglinje:	2360S, 2933S, 2919S, 2666S, 2739S, 3819S, 3868S, 4259S, 3190S, 3138S, 3119S, 3093S, 3413S, 3403S, 3390S, 3376S, 3129S, 2548S, 2465S, 2415S, 2425S, 2406S, 2397S, 711U, 4454F, 4028F, 2736F, 4273F, 4263F
Ingång:	-
Fynd:	Fnr 13 (svartgods 1000-1200-tal), fnr 47 (svartgods 1000-1200-tal), fnr 166 järnspik, fnr 167 järnspik
Makrofossilanalys:	Skalkorn, havre, svinmålla, grönknavel
14C-analys:	Stolphål 3403S: 1220-1285 AD (2 sigma 95% sannolikhet)
Datering:	1150-1200-tal
Funktion:	Bostad?
Fas:	2
Sammanhörande med hus:	–

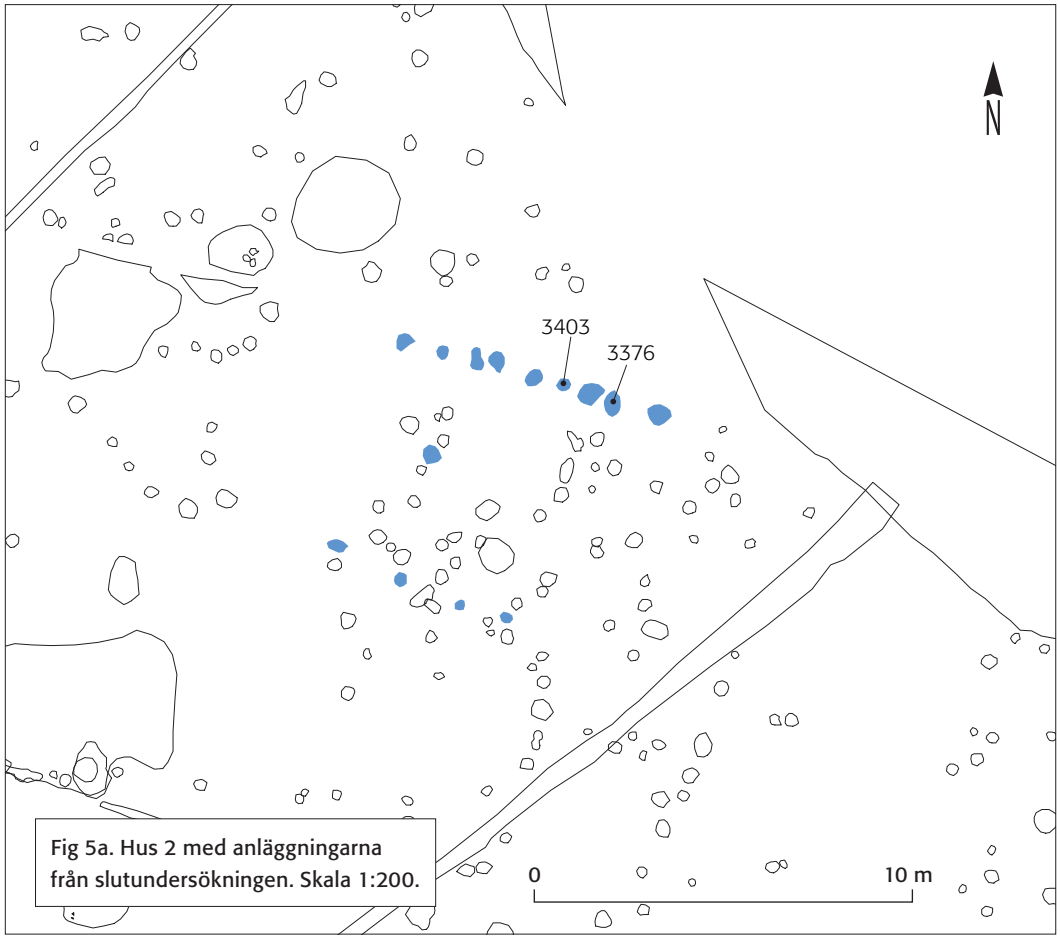

Fig 5a. Hus 2 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

Fig 5b. Hus 2 med anläggningar från utredning, förundersökning och slutundersökning. Skala 1:200.

Huset var beläget inom den norra delen av undersökningsområdet och går igenom hus 1 men saknar stratigrafisk relation. Huset är delvis en skrivbordsprodukt då endast enstaka stolpar undersöktes i fält. Framförallt får den södra väggen betecknas vara förhållandevis dåligt bevarad eller varit enklare uppförd. Då husets fulla längd inte är bevarad går det inte att utesluta att huset har haft en något annorlunda konstruktion och syfte än ett bostadshus. Även de två takbärarna får ses som något osäkra om de tillhör huset, de ligger också något närmare den norra väggen än den södra. Stolphålens fyllning bestod av grå till gråbrun humös siltig sand och stolphålens djup var relativt varierande mellan 0,2-0,4 meter i diameter. Det förekom också enstaka inslag av obränd lera i stolphålen. Makrofossilanalysen visade att i stolphål 3403 förekom skalkorn och havre. Det fanns även ogräs i form av svinmålla och grönknavel. I stolphål 3376S förekom skalkorn. Ogräsen tyder på gödslade sandiga åkermarker som har varit i bruk under husets brukningstid eller vid tiden för dess destruktion. Detta borde innebära att antingen har gården haft egna djur som kunnat producera gödsel under den här perioden eller så har gården haft tillgång till gödslade åkrar.

I husets stolphål påträffades två fynd i form av äldre svartgodsskärvor, vilka dateras till 1000-1200-tal. Utifrån den typologiska formen i form av enskeppig byggnad kan huset placeras i 1100-1300-tal. Detta gör att hus 2 skulle kunna vara samtida med hus 4 eller hus 6. Mot detta talar dock dels att både hus 4 och hus 6 ligger mycket nära hus 2, dels att respektive kombination varken bildar en L-form eller en U-form, vilket var mycket vanliga former på medeltida halländska gårdsenheter. Detta talar för att hus 2 ska ses som en fristående enhet under en period där varken hus 4 eller hus 6 existerar. Sannolikt ersätter de tre husen varandra under perioden 1100-1300-tal.

Hus 3(/9)

Typ:	Tvåskeppigt
Form:	Rektangulärt
Orientering:	Öst-västligt
Längd:	Minst 4,2 meter, total längd hus 3/9: 17,5 m
Bredd:	4,6 meter
Takbärande stolpar:	4702S
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	–
Vägglinje:	4730S, 4329S, 4299S, 3959S, 3987S, 3976S, 3950S, 4271S, 4656S, 4665S, 5096S, 5127S, 5137S,
Ingång:	4730S, 5137S (vagnslider?)
Fynd:	fnr 34 (bränd lera, möjlig vävtyngd), fnr 118 (bränt ben),
Makrofossilanalys:	–
14C-analys:	Stolphål 4656S: 1030-1210 (2 sigma 95 % sannolikhet)
Datering:	Tidigmedeltid
Funktion:	Verkstad/ekonomibyggnad
Fas:	1
Sammanhörande med hus:	1, 5, 9, 10, 11, 12

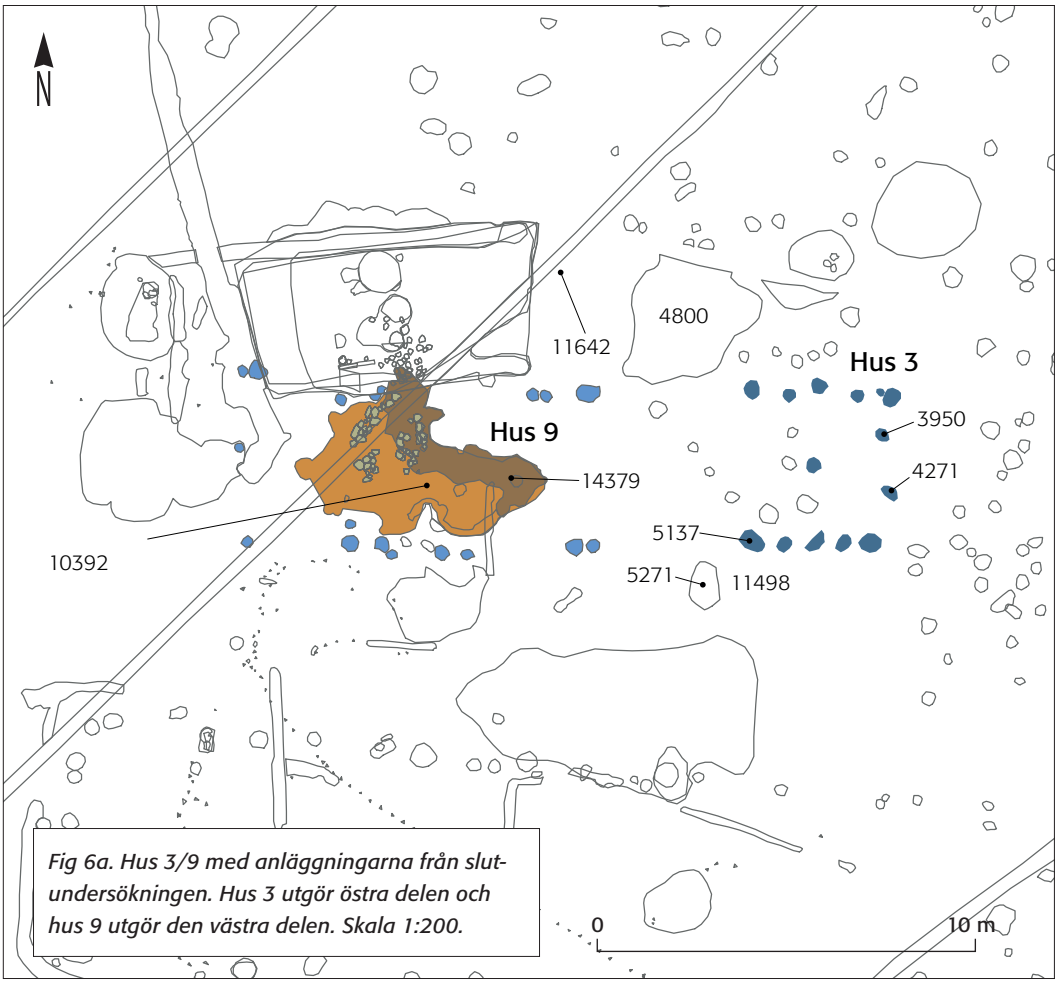

Fig 6a. Hus 3/9 med anläggningarna från slutundersökningen. Hus 3 utgör östra delen och hus 9 utgör den västra delen. Skala 1:200.

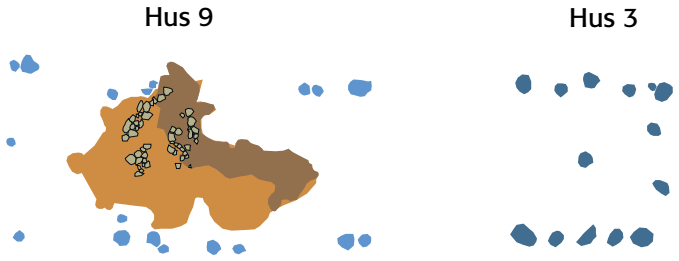

Fig 6b. Hus 3/9 med anläggningar från utredning, förundersökning och slutundersökning. Hus 3 utgör östra delen och hus 9 utgör den västra delen. Skala 1:200.

Hus 3 ska sannolikt höra samman med hus 9 som ligger i direkt västlig förlängning på hus 3, därför omnämns de båda husen som hus 3/9. Detta syftar till den sammanhängande enhet båda husen bildar. För beskrivning av respektive husdel och för att möjliggöra omtolkning beskrivs de separata delarna som hus 3 och hus 9. Hus 3 var beläget inom den centrala delen av undersökningsområdet. Endast en trolig takbärare påträffades. Sannolikt har eventuella ytterligare takbärare försvunnit på grund av en dränering (11498S) som skar igenom huset. Stolphålsfyllningarna bestod av grå och brun humös sand. De flesta stolphålen hade ett djup av 0,2-0,4 meter. I stolphål 4656 har det påträffats bränd lera som har en jämn yta, eventuellt utgör fragmenten delar av en vävtyngd, alternativt är det bränd lerklining (fnr 34).

Det som rent konstruktionsmässigt skiljer hus 3 från hus 9 är närvaron av en takbärande stolpe (4702S) i det förstnämnda, samt även att hus 3 tycks ha varit byggt med kraftigare, parställda väggstolpar. Det är något ovanligt att hus har olika konstruktioner i form av att både en- och tvåskeppiga rum inom samma hus, men det förekommer under medeltiden (Håkansson muntligt). Även i hus 9 förefaller vissa väggstolpar vara ställda parvis, dock är de något klenare och väggkonstruktionen ger ett något mer oregelbundet intryck. Det stora tomma utrymmet mellan hus 3 och hus 9 skulle kunna vara ett eventuellt vagnslider för att kunna komma in på gården. Hus 3:s östra gavel angränsar direkt mot sydvästra delen av hus 1. Detta gör att de båda husen bildar en L-form. De två stolparna 3950S och 4271S i östra delen av hus 3 kan utgöra en ingång mellan hus 3 och hus 1. En källkritisk aspekt bör läggas vid hus 3 då såväl hus 2 och hus 7 som hus 3 och hus 1 fanns inom samma område vilket innebar att tolkningen försvårades för att kunna relatera vilka stolphål som hört till vilka hus.

Eventuellt har hus 3 spår av ett lergolv, vilket antyddes i samband med undersökningen av stolphål 5137S, där det påträffades gul lera med inslag av träkol och bränd lera i den översta fyllningen. Det genomfördes ingen makrofossilanalys inom hus 3/9, vilket gör funktionen något svårare att avgöra. Inom hus 3 påträffades en konisk sländtrissa i bly (fnr 110), vilket kan tyda på en viss hantering eller produktion av textil inom huset. Det eventuella lergolvet kan indikera att det rör sig om ett boningshus, men

kan till exempel också ha utgjort tröskgolv i en loge. En större ugn eller härd fanns inom hus 9, vilket också antyder att huset nyttjats som verkstad eller någon form av ekonomibyggnad.

Hus (3/)9

Typ:	Enskeppigt
Form:	Rektangulärt
Orientering:	Öst-västligt
Längd:	9,6 m, total längd hus 3/9: 17,5 m
Bredd:	4,5-4,95 m
Takbärande stolpar:	–
Bockbredd:	–
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	5593S, 5746S, 5994S, 7041S, 7051S, 12249S, 7070S, 7080S, 10153S, 10162S, 16490S, 14874S, 14861S, 5289S, 7127S, 14999S, 15707S, 15635S
Ingång:	5593S, 5289S (vagnslider mellan hus 3 och hus 9)
Övriga anläggningar:	10392S/14379S/15674 (ugn/härd)
Fynd:	Fnr 48 (svartgods 1000-1200) och fnr 159 (järnspik). Fynd i ugnen: fnr 42 (yngre rödgods 1400-tal-nutid), fnr 51 (svartgods 1000-1400-tal), fnr 56 (äldre svartgods 1000-1200), fnr 65 (äldre svartgods 1000-1200-tal), fnr 66 (bränd lera), fnr 67 (slagg, bottenskålla från primärsmide), fnr 68 (äldre svartgods), fnr 106 (bottenskålla från primärsmide), fnr 114 (bränt ben), fnr 120 (bränt ben) och fnr 173 (sandstensbryne)
Makrofossilanalys:	–
14C-analys:	–
Datering:	Tidigmedeltid
Funktion:	Verkstad/förråd/stall
Fas:	1
Sammanhörande med hus:	1, 3, 5, 10, 11, 12

Huset var beläget inom den västra delen av undersökningsområdet och utgör sannolikt tillsammans med hus 3 en sammanhängande byggnad med ett vagnslider eller en större ingång. Hus 9 konstaterades först under rapportarbetet och kom då också att kopplas samman med hus 3. De stolphål som grävdes inom hus 9 var 0,14-0.38 meter djupa och hade fyllningar bestående av ljusbrun till brungrå, något lerig sand. Det är inte möjligt att avgöra om hus 9 har parvis ställda stolpar då framförallt delar av den norra väggen var borta. Inom området för hus 9 finns en ugnsanläggning, eventuellt en större härd (10392S). Ett av lagren kopplat till ugnen (14379S) fortsätter cirka 0,4 meter utanför husets norra vägg. Detta kan dock förklaras med ett modernt dike (11642S) som har grävts rakt igenom såväl ugnsanläggningen som hus 9 och då kan ha rört om i lagerföljden. Även fyndmaterialet i ugnen antyder att lagerföljden blivit omrörd i senare tid, då det förekommer både äldre svartgods och yngre rödgods i fyllningen. Förekomsten av bränt ben i ugnen tyder på att den kan ha använts för matlagning. Detta motsägs dock av de fynd som snarast pekar på någon form av hantverk (fnr 173 sandstensbryne och fnr 67 och fnr 106 bottenskållor från primärsmide), möjligen i form av metallbearbetning. I ugnsanläggningen fanns också en del sten och stenarna

tyder på att ugnsöppningen varit i söder. Utifrån stenarnas placering är någon form av kupolugn möjlig, alternativt är det en större stensatt härd. Hus 9 var enskeppigt till skillnad från hus 3. Hus 9 tycks också ha en något enklare konstruktion med något klenare väggstolpar, möjligen tyder det på en något annorlunda verksamhet i denna del av byggnaden. Precis vid vagnslidret norr och söder om hus 3/9 fanns två anläggningar inmätta som gropar (4800S, 5271S) som inte undersöktes men som skulle kunna utgöra kulturlager eller svackor som bildats efter att människor eller djur passerat in och ut genom byggnaden.

Hus 4

Typ:	Enskeppigt
Form:	Rektangulärt
Orientering:	Öst-västligt
Längd:	27,8-28 meter
Bredd:	6,5-6,55 meter
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	7917S, 12367S, 12355S, 7382S, 7373S, 12307S, 12320S, 7006S, 6194S, 6184S, 12290, 13861, 13848S, 5664S, 5567S, 5079S, 5088S, 5070S, 4632S, 4212, 4599S, 4610S, 15329S, 4960S, 5245S, 5527S, 12483S, 5538S, 5939S, 6161S, 6171S, 6348S, 7366S, 7345S, 7599S, 7864S, 13816S, 13798S, 13785S, 7978S, 7987S, 7996S, 8006S, 8017S, 7907S, 3530F, 3505F
Yttre väggrännor:	6673S, 6943S
Inre väggränna med stolphål:	mellanvägg 6801S, 6733S, 6743S,
Ingång: 6775S, 5664S, 5567S, 5079S, 5088S,	
Övriga anläggningar: Förrådsgrop/härdrest? 5959S	
Fynd:	Fnr 170 (järnspik)
Makrofossilanalys:	Skalkorn, havre, råg, losta, svinmålla, grönknavel, måra, gräs
14C-analys:	Ränna 6673S: 1155-1260 AD (2 sigma 95 % sannolikhet), stolphål 7006S: 1220-1280 AD (2 sigma 95% sannolikhet)
Datering:	1150-1200-tal
Funktion:	Ekonomibyggnad, loge?
Fas:	2
Sammanhörande med hus:	6, 7, 8

Hus 4 var förhållandevis centralt beläget inom undersökningsområdet. Hus 4 var sett till storleken ett av de mest dominerande husen på gården tillsammans med hus 6. Hus 4 hade en öst-västlig orientering och uppgick till en längd av 27,75 meter. Huset hade en bredd av 6,5-6,55 meter, vilket gör att det tillhör kategorin med mycket breda hus. Det som rent konstruktionsmässigt är anmärkningsvärt med hus 4 är två saker, dels att huset tycks sakna takbärare och dels att stolphålens storlek och djup varierar mellan den västra respektive den östra delen. Avsaknaden av takbärare kan bero på ett par olika faktorer, dels att bevaringsförhållandena varit för dåliga, dels att takbärarna stått på stenar direkt på markytan vilket gör att spår saknas. Att takbärarna om de va-

rit nedgrävda inte skulle varit bevarade är föga troligt då i stort sett alla övriga stolphål, även i huset östra del där de är betydligt klenare, har blivit bevarade. Att takbärarna kan ha stått på stenar som legat platt på marken är något mer troligt. En sten hade kunnat fördela ett större tryck från en takbärare. Undergrunden består nämligen av sand. Det andra alternativet är att väggarna har burit upp takkonstruktionen, vilket borde innebära en förhållandevis stor tyngd för väggarna.

Rännorna som omger den västra gaveln (6673S, 6943S) fanns inte på andra ställen runt huset. Deras funktion är något oklar, men ett tänkbart alternativ är att de kan utgöra någon form av dike till huset för att leda bort vatten. Det fanns inga stolphål i

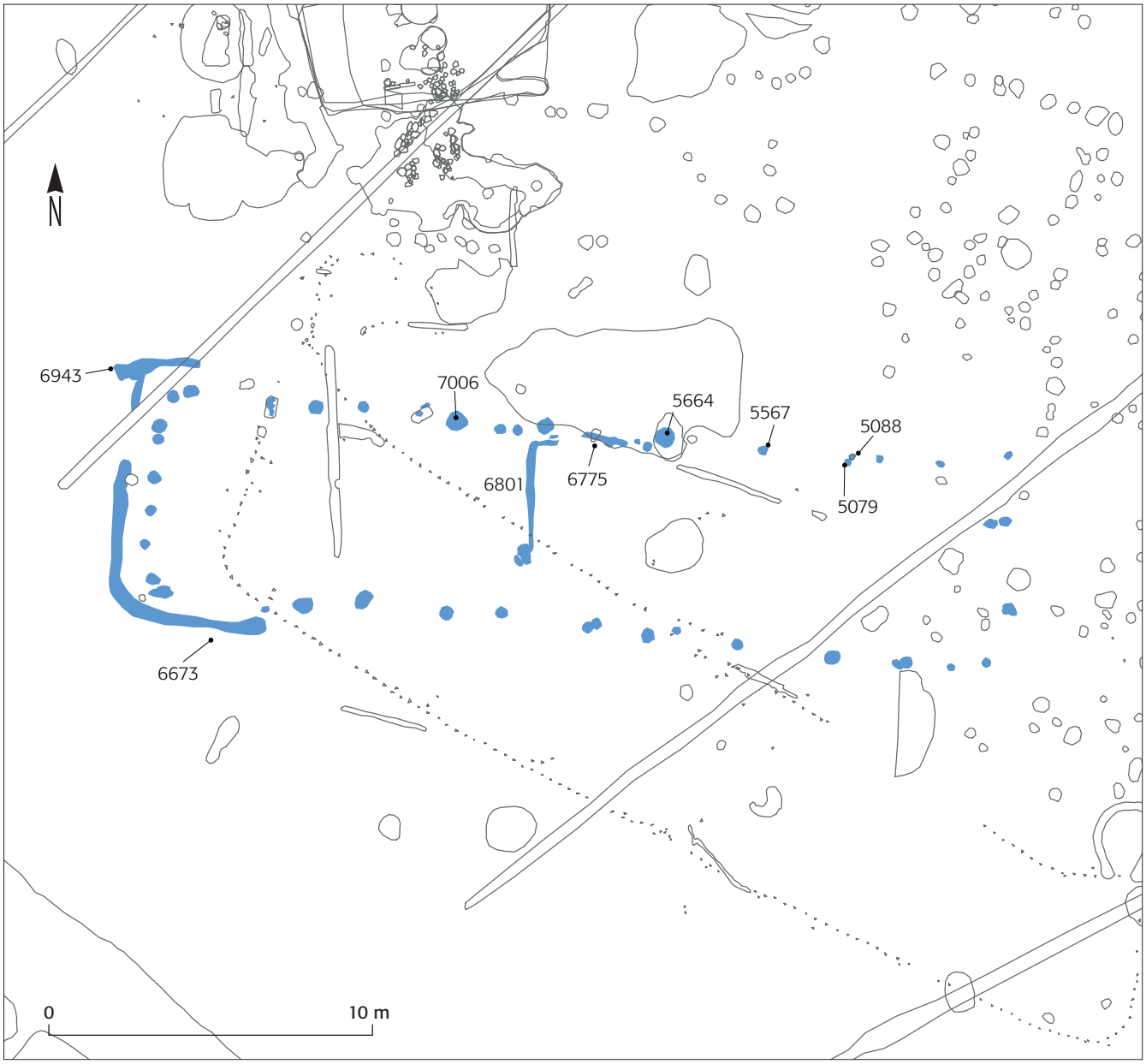

Fig 7a. Hus 4 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

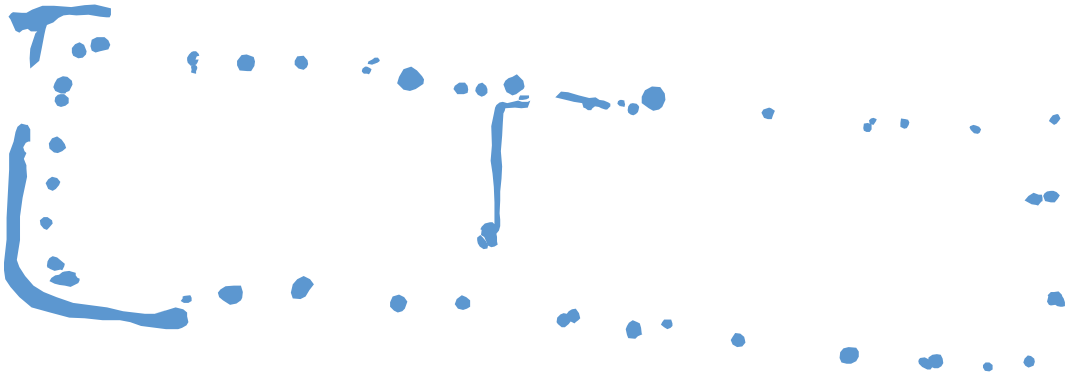

Fig 7b. Hus 4 med anläggningar från utredning, förundersökning och slutundersökning. Skala 1:200.

rännorna, men i ränna 6673S fanns en koncentration av bränt trä, vilket eventuellt utgör rester av en träsyll i rännans fyllning. Om det förkolnade träet utgjort någon form av träsyll är det tänkbart att snedställda stolpar varit sammanfogade med träsyllen för att stötta husets västra gavel.

Hus 4 och hus 6 uppvisar vissa likheter, men hus 4 verkar vara något enklare i karaktären och ska rimligen ses som något äldre än hus 6. Makrofossilanalysen pekar på ett par intressanta saker gällande hus 4. I den västra delen av huset, väster om mellanvägg 6801S har säden förvarats, framförallt skalkorn men också havre och en mindre mängd råg. Huset har även inrymt ett foderförråd, vilket syns i materialet genom inslaget av gräs öster om mellanväggen. Det finns inga spår av att djur skulle varit stallade eller varit i byggnaden, men helt otänkbart är det inte. Något som indirekt skulle kunna visa på att djur vistats i eller i närheten av huset är frånvaron av anläggningar på den norra sidan strax öster om mellanväggen. Här fanns en eller möjligen två ingångar till huset i form av en ränna (6775S) och något större utrymmen mellan stolparna 5664S, 5567S, 5079S, 5088S som skulle kunna indikera en ingång. Området väster och öster om stolphål 5567S har luckor på cirka 2-2,3 meter till nästa stolphål vilket kan indikera en större ingång, eventuellt med dubbla dörrar. En större ingång skulle möjliggöra en lättare hantering vid större vagnslaster, alternativt att djur enklare kunnat passera in och ut genom byggnaden. Gräset som förvarats i byggnaden tycks ha hämtats från en torr och sandig gräsmark. I det stenskodda stolphålet 7006S i den nordvästra delen av huset, fanns obränd gulbrun lera i fyllningen, vilket möjligen indikerar att ett lergolv funnits i denna del av byggnaden. Lergolv förekom i historisk tid bland annat i logar där säden tröskades, vilket skulle överensstämma väl med funktionen av sädesförvaring i den västra delen av byggnaden (Bringéus 1979).

Fig 8a. Hus 5 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

Hus 5

Typ:	Stacklada
Form:	Kvadratisk
Orientering:	NV-SO
Längd:	2,0 m
Bredd:	1,8 m
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	5207S, 5217S, 5476S, 5486S
Ingång:	-
Fynd:	-
Makrofossilanalys:	-
14C-analys:	-
Datering:	Tidigmedeltid 1050-1100-tal
Funktion:	Förråd
Fas:	1
Sammanhörande med hus:	1, 3, 9, 10, 11, 12

Hus 5 utgjorde en möjlig fyrstolpad byggnad som sannolikt utgjort en stacklada och fungerat som en förrådsbyggnad. Stolphålsfyllningarna utgjordes av röd sand med inslag av småsten och stolphålsfärgningen bestod av en rödbrun humös sand med inslag av småsten. Stolphålsfyllningarna skulle eventuellt kunna utgöra järnutfällningar och vara geologiskt avsatt sand och därför får huset ses som något osäkert. Stolphålsdjupen varierade mellan 0,1-0,2 meter. Stackladan ska utifrån dess typologiska form sannolikt ses vara tillhörande gård 1, vilket gör att den tillhör det något äldre skiktet av de medeltida stackladorna. Hus 5 bör vara sammanhörande med övriga byggnader under fas 1. Eventuellt uppförs hus 5 när hus 3 och 9 byggs, möjligen till följd av att gårdens djurmängd och/eller avkastning expanderar. Hus 5 ligger något söder om övrig bebyggelse. Stacklador har tidigare tolkats fungera som någon form av förrådsbyggnader för halm, hö och spannmål, kanske även för mat som en form av visthusbod (se hus 7; Schmidt Sabo 2013). Närheten till ängsmark söder om hålvägen och nordväst om gården gör att gräs kan ha hämtats här och förvarats i stackladorna hus 5 och hus 12 under fas 1.

Fig 8b. Hus 5 med anläggningar från slutundersökning. Skala 1:200.

Hus 6

Typ:	Enskeppigt
Form:	Rektangulärt
Orientering:	VNV-SOS
Längd:	25,15 m
Bredd:	6,6-6,8 m
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	3800S, 2650S, 2633S, 2569S, 1865S, 16082S, 1375S, 1300S, 1271S, 772S, 842S, 976S, 1097S, 1551S, 1795S, 2059S, 2305S, 3729S, 4188S, 4588S, 4203S, 3775S, 3784S
Mellanvägg:	Västra: 2616S, 2608S, 2588S, 3767S, 15314S, 1854S, 1819S. Östra: 1366S, 1355S, 1615S 1576S. Mellanväggen i mitten: 1854S, 1819S
Ingång:	1854S, 1819S?
Fynd:	Fnr 9 (Östersjökeramik 1000-1200-tal, vågband), fnr 10 (bränd lerklining, 850-950 grader Celcius), fnr 12 (svartgods 1000-1200-tal), fnr 14 (bränd lerklining 800-900 grader Celcius), fnr 15 (svartgods 1000-1200-tal), fnr 18 (svartgods 1000-1200-tal, linjedekor), fnr 26 (tegel), fnr 161 (järnspik), fnr 163 (järnspik)
Makrofossilanalys:	Skalkorn, havre, svinmålla, pilört, åkerbinda, veronika, gräs, starr
14C-analys:	Stolphål 2569S: 1280-1325 AD, 1345-1395 AD (2 sigma 95% sannolikhet), stolphål 1097S: 1160-1265 AD (2 sigma 95% sannolikhet)
Datering:	1200-1300-tal
Funktion:	Ekonomibyggnad, loge, sädesmagasin?
Fas:	2
Sammanhörande med hus:	4, 7, 8

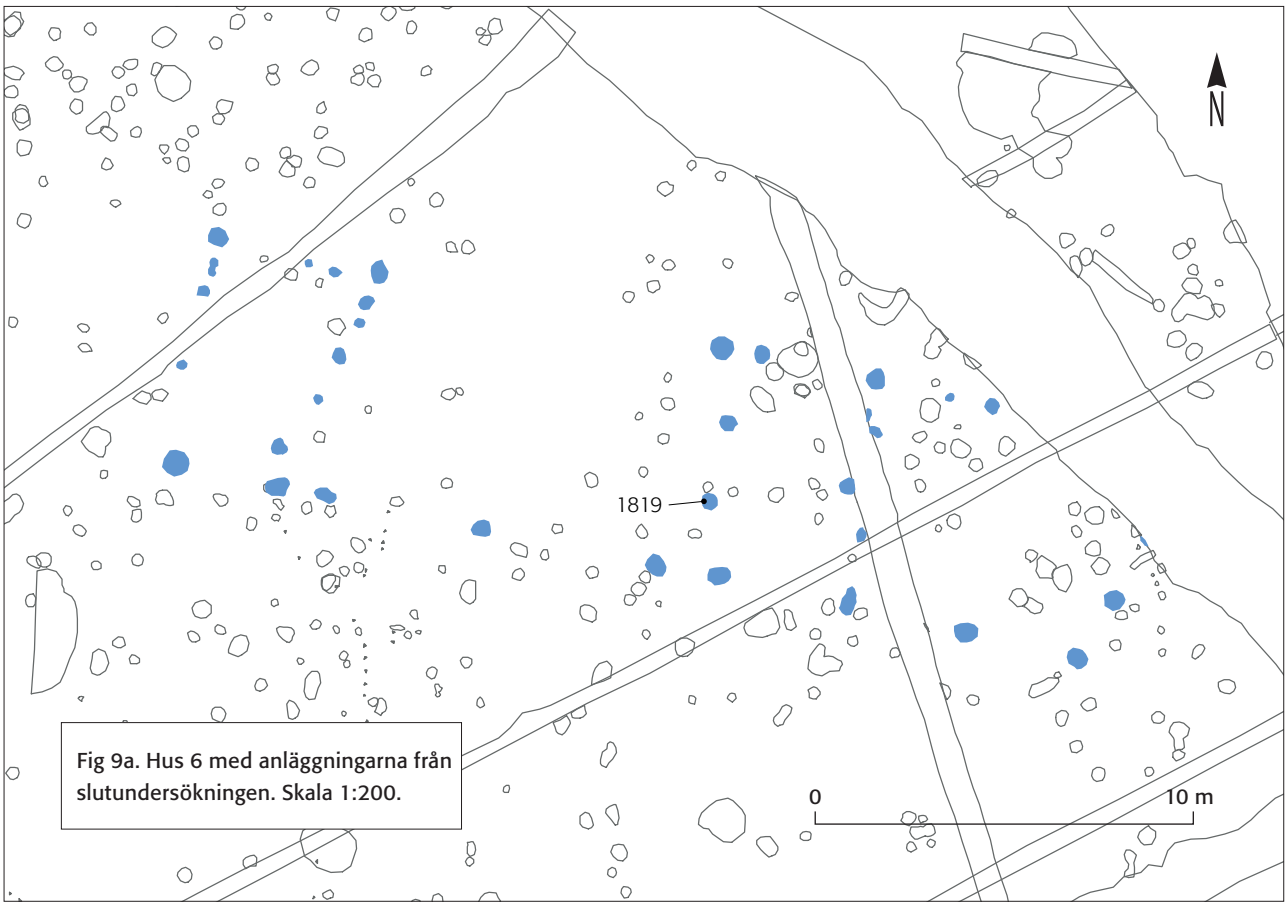

Fig 9a. Hus 6 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

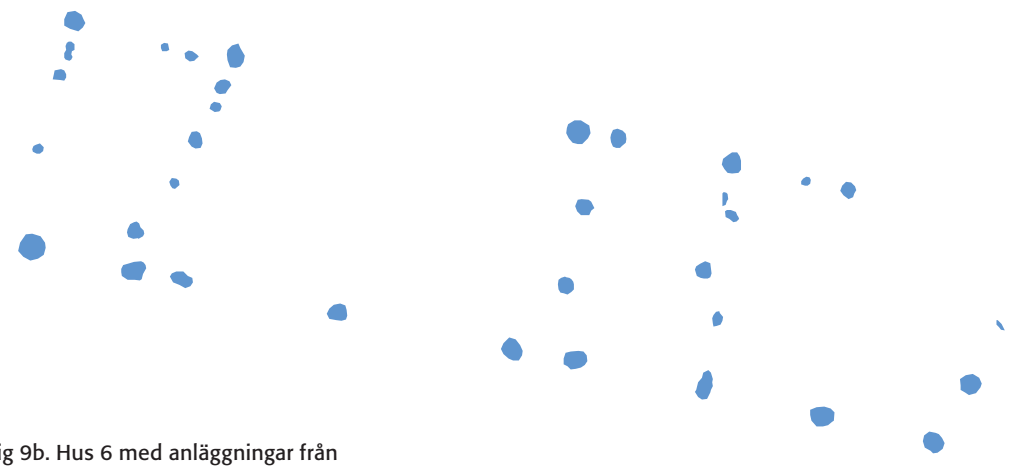

Fig 9b. Hus 6 med anläggningar från slutundersökningen. Skala 1:200.

Hus 6 var beläget i undersökningsområdets östra del med en VNV-OSO orientering. Huset hade en rektangulär form med raka väggar och två, möjligen tre mellanväggar. Hus 6 påminner en del om hus 4, men hus 6 har något större enhetlighet på stolphålens dimensioner. Även mellanväggarna och den alltmer strikta rumsindelningen tyder på en något yngre datering. Stolphålsfyllningarna bestod främst av brun till gråbrun flammig sand. Stolphålsdjupet varierade mellan 0,26 och 0,4 meter. Makrofossilsammansättningen är snarlik den gällande hus 4, men inslaget av starr innebär att man även hämtat gräs från fuktigare områden, kanske på ängen söder om hålvägen och i området nordväst om tegelbruket, vilka sannolikt varit mycket fuktiga periodvis. Hus 6 tycks ha brunnit, precis som hus 4. Frågan är om det är olyckor som ligger bakom eller om det är medvetna bränder när hus 4 och hus 6 överges. Hus 6 ska ses som en ersättare till hus 4 och har en något yngre typologisk datering. Även ^{14}C-analyserna påvisar en något yngre datering för hus 6, liksom närvaron av tegel (fnr 26) i stolphål 1819S.

Mellanväggarna i huset tyder på någon form av rumsindelning. Detta stöds också av fosfatproverna, då den östra delen av huset uppvisar en betydligt högre fosfathalt jämfört med den västra delen. Det finns en liknande – dock betydligt svagare – tendens som spridningsmönstret i hus 4, med säd i den västra delen och gräs som förvarats i den östra delen. Till hus 6 hör också ett par hägnader (hägnad 1 och 2). Möjligen är dessa hägnader inte samtida utan har ersatt varandra. Hägnaderna som är belägna söder om hus 6 har ungefär samma orientering. Funktionen får anses som oklar och det tycks bara vara mindre störar eller klena stolpar som utgjort hägnaderna. De står dock mycket tätt. Möjligen kan hägnaden markera gårdens gräns åt söder under denna fas. Denna teori understöds också av att fosfathalterna minskar kraftigt söder om hägnaderna. Hus 6 har sannolikt haft en längsgående passage rakt genom huset, vilket indikeras i såväl den östra mellanväggen som i den mittersta. Ett delvis snarlikt hus med en liknande rumsindelning påträffades i Ösarp, RAÄ 197 Laholms landsförsamling, med en datering till 1200-tal (Fors & Viking 1995).

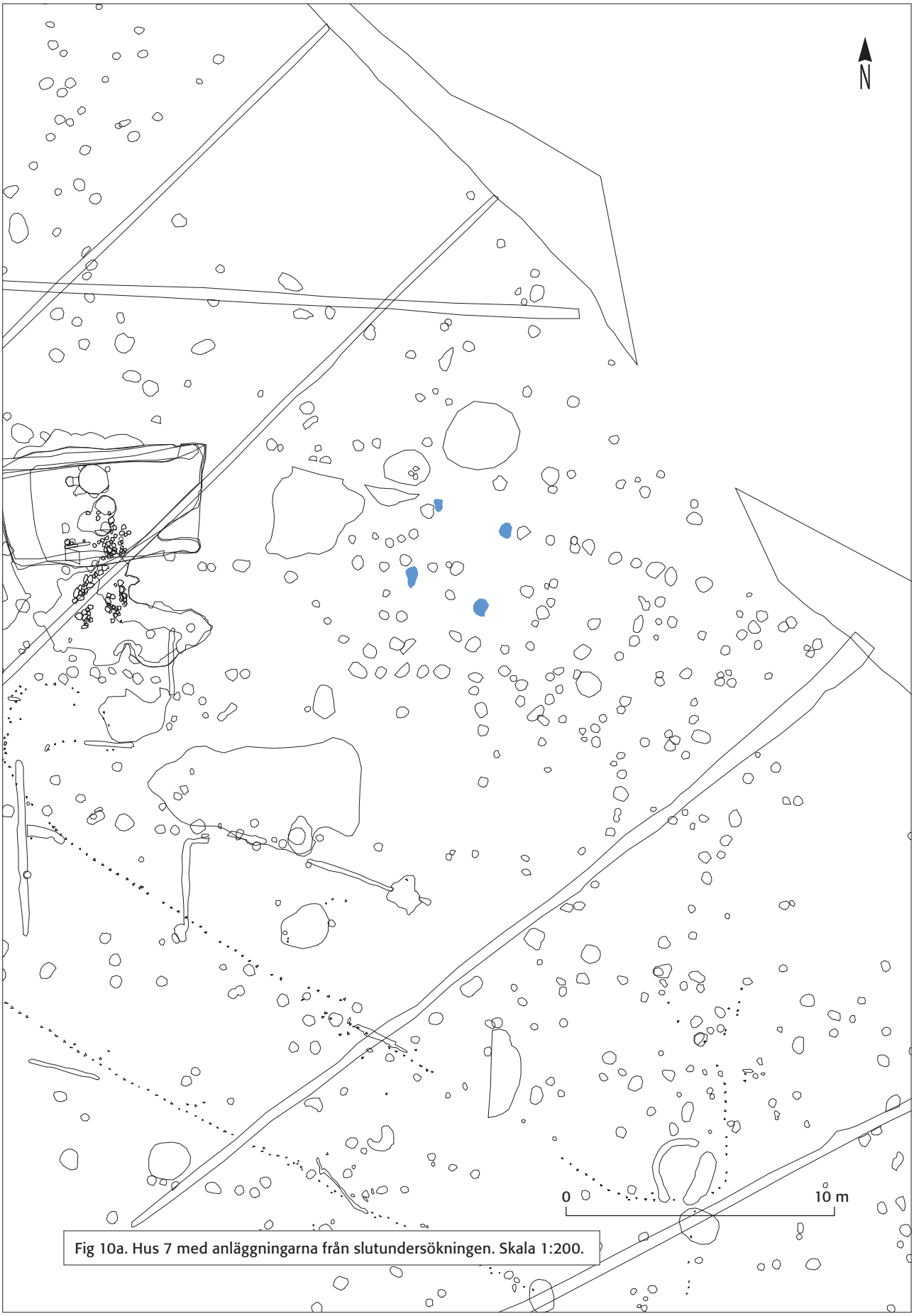

Fig 10a. Hus 7 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

Hus 7

Typ:	Stacklada
Form:	Kvadratisk
Orientering:	NO-SV
Längd:	3,1 m
Bredd:	2, 7 m
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	3180S, 3939S, 4016S, 4282S, 678U, 3969F
Ingång:	-
Fynd:	Fnr 11 (Östersjökeramik, vågbandsdekor, 1000-1200-tal)
Makrofossilanalys:	Skalkorn, svinmålla, flugpuppor
14C-analys:	-
Datering:	1200-1300-tal
Funktion:	Förråd
Fas:	2
Sammanhörande med hus:	4, 6, 8

Hus 7 utgjordes av en fyrstolpad byggnad i form av en stacklada. Stolphålens fyllning bestod av ljusgrå till grå sand, och djupen varierade mellan 0,1-0,28 meter. Stackladan var belägen i den norra delen av undersökningsområdet, nio meter norr om hus 6. Hus 7:s placering tyder på ungefär samma vinkel sett till väderstrecken som hus 6, vilket kan vara en indikation på att de hör samman. Hus 7 ligger också på både hus 1 och hus 3 vilket gör att den tidigmedeltida gården inte kan vara samtida med hus 7. Makrofossilanalysen tyder på att hus 7 är något mer likt hus 2, men detta får ses med stor försiktighet då endast ett prov blev analyserat från hus 7. Hus 7 skiljer sig gällande makromaterialet från till exempel hus 2, där hus 7 snarast verkar ha en koppling till hushållsavfall och matberedning. Hus 7 har sannolikt använts som någon av form av visthusbod där mat förvarats en bit från gårdens huvudbyggnader – om dessa skulle drabbas av brand skulle maten finnas kvar.

Fig 10b. Hus 7 med anläggningar från utredning, förundersökning och slutundersökning. Skala 1:200.

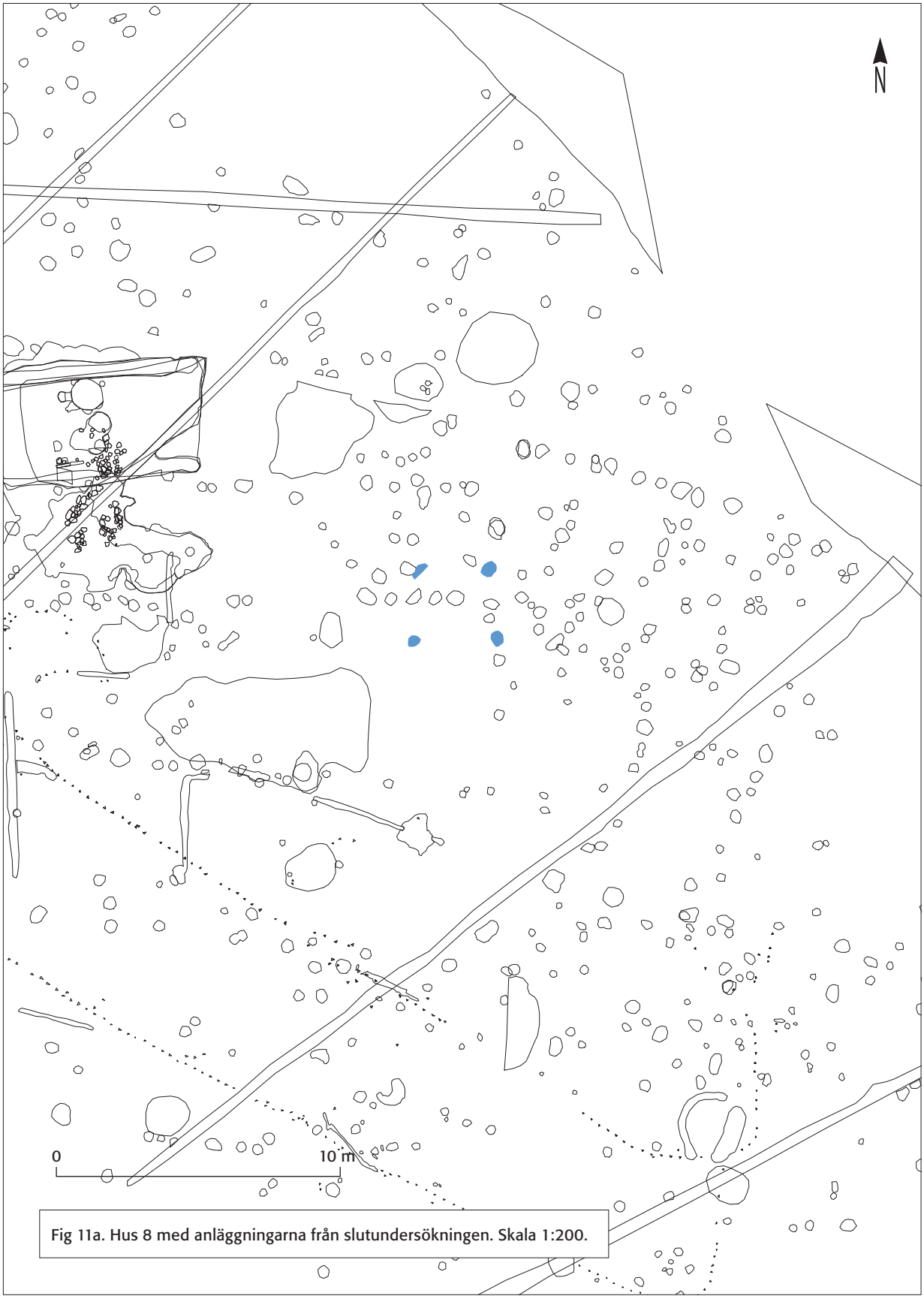

Fig 11a. Hus 8 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

Hus 8

Typ:	Stacklada
Form:	Kvadratisk
Orientering:	
Längd:	2,5 m
Bredd:	2,45 m
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	3927S, 4238S, 4675S, 5106S, 698U, 735U
Ingång:	-
Fynd:	-
Makrofossilanalys:	-
14C-analys:	-
Datering:	1150-1200-tal
Funktion:	Förråd
Fas:	2
Sammanhörande med hus:	4, 6, 7

Hus 8 var beläget relativt centralt inom undersökningsområdet, endast 4,7 meter norr om hus 4. Hus 8 utgjordes av en fyrstolpad byggnad i form av en stacklada och den låg i princip vägg i väg med hus 7. Stolphållsfyllningarna bestod av ljusgrå, i vissa fall något lerig sand och stolphålen hade ett djup av 0,07-0,16 meter. Men de båda husen har inte varit samtida, utan hus 7 kom sannolikt att bli ersättare till hus 8, vilket vinkelförändringen på husen i förhållande till hus 4 och 6 är en indikation på. Vad hus 8 användes till är osäkert då inga analyser gjordes på stolphålens fyllningar och inga fynd påträffades. Sett till övriga stacklador på platsen bör antingen förvaringen av foder till djuren eller mat vara det mest sannolika.

Fig 11b. Hus 8 med anläggningar från utredning, förundersökning och slutundersökning. Skala 1:200.

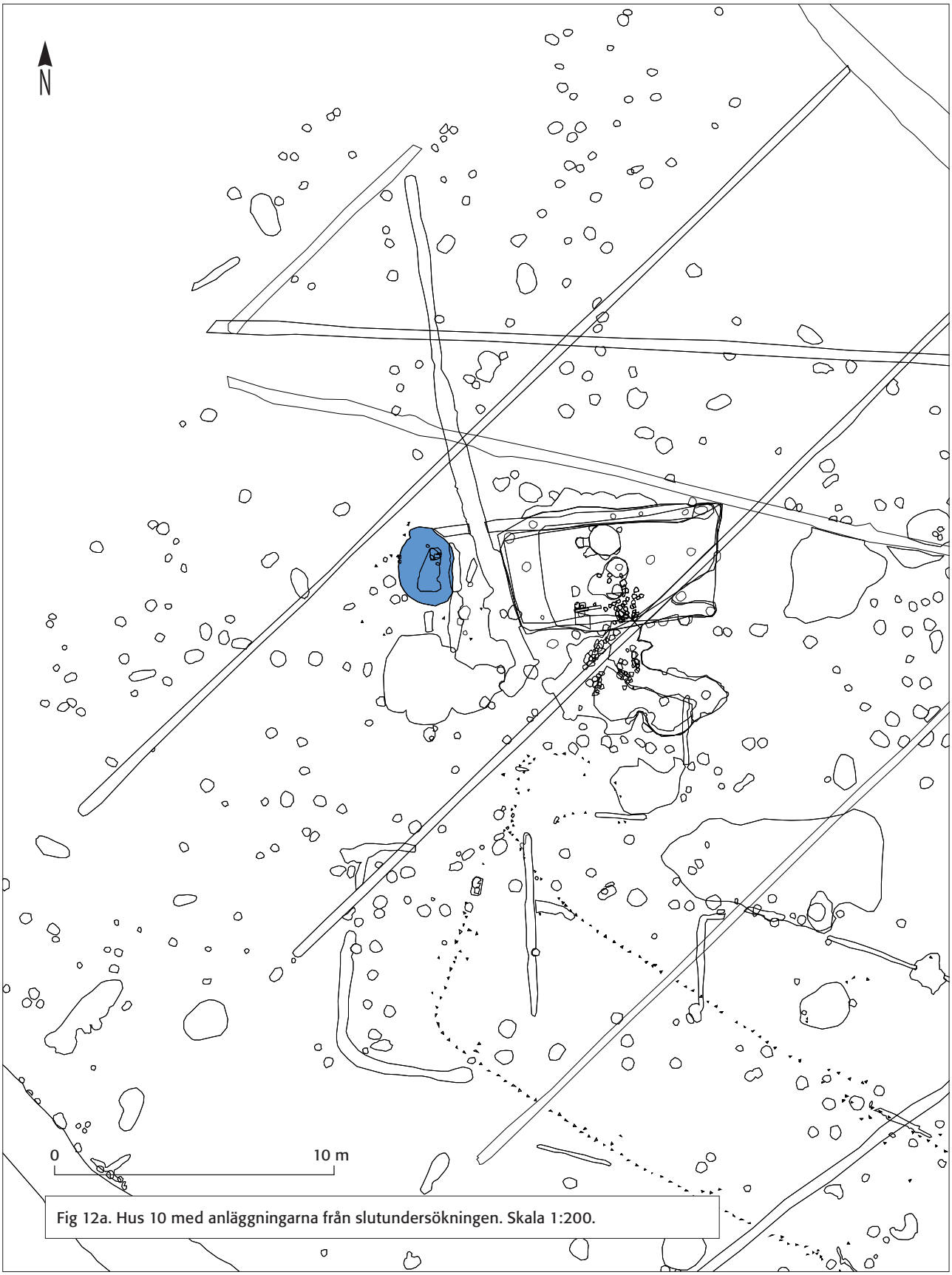

Fig 12a. Hus 10 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

Hus 10

Typ:	Grophus
Form:	Oval
Orientering:	N-S
Längd:	2,73 m
Bredd:	1,94 m
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Anläggning:	7810S
Ingång:	NV-delen?
Fynd:	Fnr 16 (slagg), fnr 40 (yngre svartgods, mynning och hals, 1175-1350), fnr 76 (malsten, berg-art)
Makrofossilanalys:	Kolfragment kunde ej artbestämmas
14C-analys:	-
Datering:	1050-1100-tal
Funktion:	Smedja?/Hantverk
Fas:	1
Sammanhörande med hus:	1, 3, 5, 9, 11, 12

Hus 10 var beläget inom den västra delen av undersökningsområdet och var undersökningens enda påträffade grophus. Grophuset tycks ha haft en ingång i den nordvästra delen av huset. I grophuset fanns flera olika fyllningar, från toppen: mörkbrun något flammig sand (lager 1), mörkbrun lerig ”fet” sand med enstaka stenar (lager 2), gul och brun varvig flammig sand (lager 3), grågul lera (lager 4). Lager 1 utgör sannolikt en återfyllning vid husets destruktion eller senare. Lager 3 har utgjort golvlager i grophuset. Lager 2 utgör eventuellt ytterligare aktivitetslager eller destruktionslager från organiska föremål eller redskap som förvarats i grophuset. Lager 4 skulle kunna vara spår från grophusets lerklinade väggar. Slaggen som påträffades i den nordöstra kvadranten, där det även förekom en del sten, kan tyda på att någon form av metallbearbetning ägt rum i grophuset. Relationen mellan hus 10 och hus 11 får ses som något oklar då den stratigrafiska beskrivningen pekar på att grophuset skulle vara yngre än hus 11. Sannolikt är dock att snarlika verksamheter ägt rum i de båda husen med framförallt inriktning på smide. Typologiskt bör hus 11 ersatt hus 10. En liknande si-

Fig 12b. Hus 10. Skala 1:200.

tuation finns i Ösarp RAÄ 197. Där ersattes grophus A (A1004) av ett stolpbyggt hus (hus 15) snarlikt hus 11 (Fors & Viking 1995). I hus 10 finns också en mycket kraftig höjning av fosfathalten. Framförallt beror detta sannolikt på att provet togs i kulturlager medan andra togs i alven. Men indikationen tyder ändock på en aktivitet eller spår av organiska material i huset. Möjligt är att efter destruktionen av hus 10 och hus 11 har platsen använts som en avfallsplats.

Hus 11

Typ:	Tvåskeppigt (rännhus)
Form:	Rektangulärt
Orientering:	Öst-västligt
Längd:	10,15 m
Bredd:	4,2 m
Takbärande stolpar:	16856S, 16866S, 16499S
Bockbredd:	–
Spann mellan bockpar:	–
Vägglinje stolphål:	6214S, 7100S, 7163S, 7170S, 7180S, 10169S, 10177S, 10185S, 10195S, 10205S, 10215S, 10223S, 15167S, 16705S, 16713S, 16722S, 16736S, 16746S, 16757S, 16499S, 16465S, 16768S, 16856S, 16866S
Rännor:	9110S, 10288S, 11682S, 14147S, 14259S, 14293S, 15076S, 15187S, 15658S
Övriga anläggningar:	7452S, 10100S, 15548S, 16357S, 16890S
Ingång:	-
Fynd:	Fnr 1 (Östersjökeramik AII, Vågbandsdekor), fnr 2 (Östersjökeramik), fnr 4 (bränd lera, lerklining), fnr 5 (Östersjökeramik?, ovanlig mynningsform, pinnintryck), fnr 7 (Östersjökeramik, vågband), fnr 8 (Östersjökeramik, matskorpa), fnr 17 (Östersjökeramik, 1000-1200-tal), fnr 21 (skifferbryne), fnr 25 (yngre rödgods), fnr 28 (äldre svartgods, 1000-1200-tal), fnr 31 (Östersjökeramik, 1050-1200-tal), fnr 32 (Östersjökeramik, 1000-1200-tal), fnr 39 (Östersjökeramik, 1000-1200-tal), fnr 43 (äldre svartgods, 1000-1200-tal), fnr 44 (Kugeltopf, 1100-1200-tal), fnr 45 (ben), fnr 49 (Östersjökeramik, 1000-1200-tal), fnr 52 (svartgods), fnr 53 (svartgods, 1000-1200), fnr 54 (Östersjökeramik, 1000-1200-tal), fnr 55 (bränd lera, lerklining), fnr 61 (svartgods), fnr 69 (svartgods), fnr 70 (slagg), fnr 71 (flintavslag), fnr 75 (bottenskålla, primärsmide), fnr 115 (bränt ben)
Makrofossilanalys:	Skalkorn
14C-analys:	Grop 16357S: 1275-1310, 1360-1385 AD (2 sigma 95% sannolikhet).
Datering:	Tidigmedeltid, 1050-1100-tal
Funktion:	Verkstad
Fas:	1
Sammanhörande med hus:	1, 3, 5, 9, 10, 12

Hus 11 var beläget inom den västra delen av undersökningsområdet. Platsen för hus 11 var förhållandevis komplex med flera bevarade kulturlager inne i huset. Samtidigt verkade vissa kulturlager påverkade av andra närliggande byggnader och konstruktioner samt sentida aktiviteter i form av bland annat diken. På grund av detta hade anläggningar lite olika stratigrafiska nivåer trots att de sannolikt ska höra samman. Hus 11 har haft rännor på minst tre sidor av huset, med nedgrävda stolpar i rännorna. I öster har huset eventuellt varit öppet, med endast en takbärande stolpe. Detta påminner något om hus 15 från Ösarp RAÄ 197, Laholms landsförsamling. Båda husen är ungefär lika stora, stolpbyggda och tycks ha fungerat som smedjor och har ersatt ett

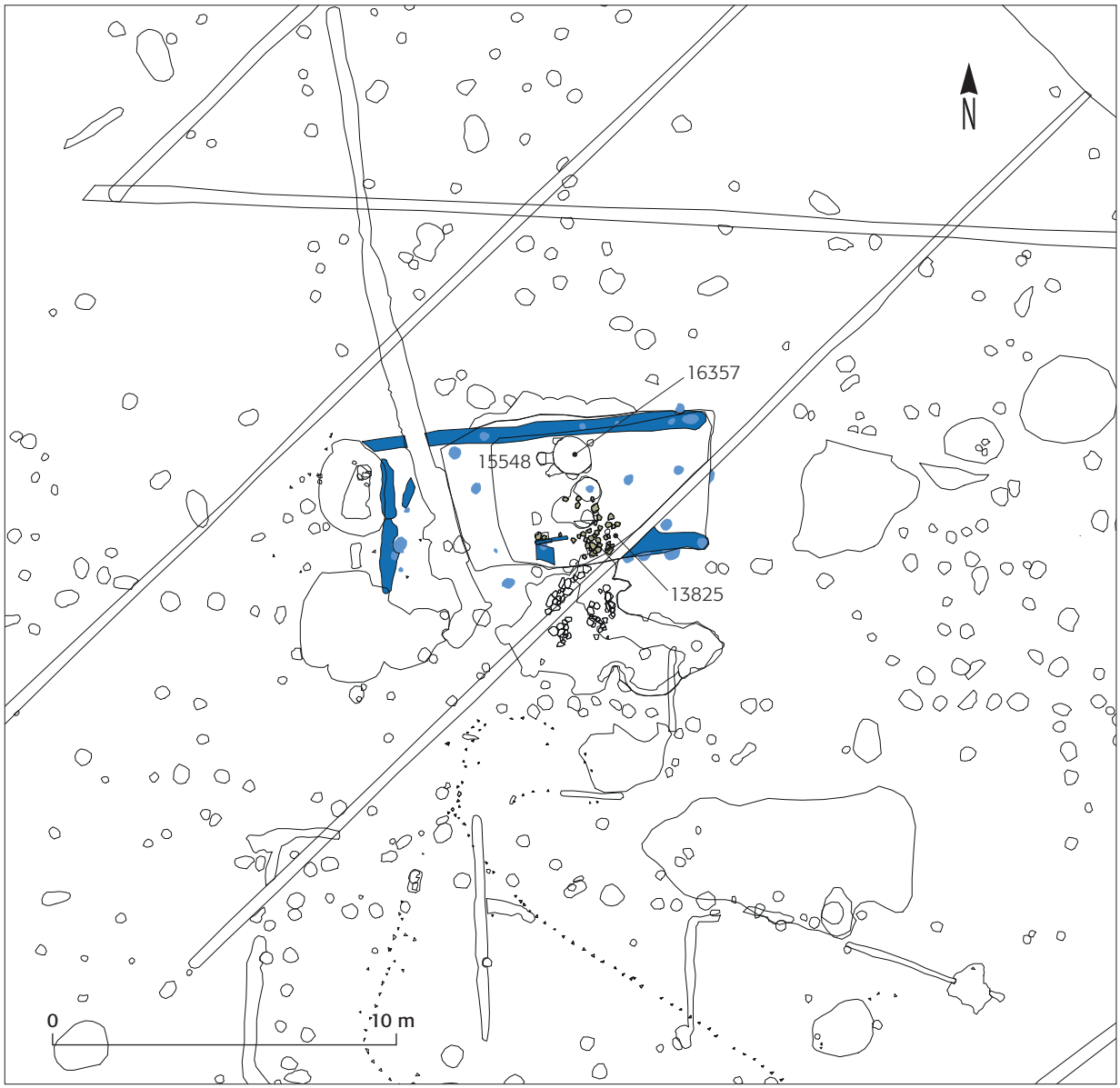

Fig 13a. Hus 11 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

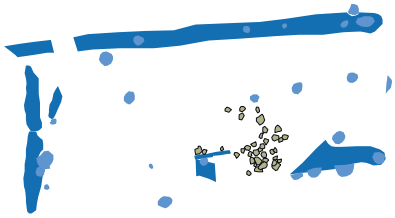

Fig 13b. Hus 11 med anläggningar från slutundersökningen. Skala 1:200.

grophus (Fors & Viking 1995). Inne i huset har det varit ett golvlager (15548S) och eventuellt har en ugn eller härd också tillhört huset (topografisk sten 13825 med flera, lagerrest 16237S). Lagerresten 16237S bedömdes i fält att utgå och därav föreligger ingen beskrivning, men sett till placering kan detta lager ha utgjort en eventuell ugns- eller härdrest. Möjligen är ugnen något yngre än hus 11. Hus 11 förefaller ha fungerat som någon form av verkstadshus, möjligen en smedja. Fynd av skifferbryne, flintavslag, slagg och en bottenskålla från primärsmide skulle kunna tyda på detta.

På boplatsen Träslöv RAÄ 165 fanns det en smidesplats och smidesverksamheten har troligen skett i något av grophusen (Håkansson & Rosén 2010), så förekomsten av smedjor på tidigmedeltida gårdar var inte helt ovanliga. Hus 11 i Slottsmöllan påminner också något om hus 18 i Sotarp (Skrea RAÄ 193) som tolkats som en smedja. En välbevarad, också något snarlik smedja påträffades inom Vantinges bytomt i nordvästra delen av Skåne. Smedjan i Vantinge daterades dock till högmedeltid (Schmidt Sabo 2000; Håkansson 2004). Inom och runtom hus 11 finns en kraftig förhöjning av fosfathalten. Detta beror sannolikt delvis på att fosfatproverna togs i kulturlager, vilket har en mycket högre fosfathalt än omgivande alv. I hus 11 påträffades också stora mängder keramik, framförallt äldre svartgods och Östersjökeramik, men också yngre rödgods. Detta tyder på att området blivit omrört, vilket också indikeras av föreliggande ^{14}C-dateringen (i grop 16357S), vilken varken överensstämmer med större delen av fyndmaterialet eller med husets typologiska form. Den daterade gropen är nedgrävd igenom golvlagret, men är enligt dokumentationen överlagrad av husets raseringslager, 15500S. Sannolikt har en ny grop grävts efter husets rasering och skadat den äldre anläggningen. Alternativt är gropen yngre än raseringslagret men övre delen av gropen har blivit omrörd och en del av det stratigrafiska förhållandet har försvunnit.

Hus 12

Typ:	Stacklada
Form:	Kvadratisk
Orientering:	-
Längd:	2,55 m
Bredd:	2,15 m
Takbärande stolpar:	-
Bockbredd:	-
Spann mellan bockpar:	-
Vägglinje:	7193, 7202, 7210, 7218
Ingång:	-
Fynd:	-
Makrofossilanalys:	-
14C-analys:	-
Datering:	Tidigmedeltid 1050-1100-tal
Funktion:	Förråd
Fas:	1
Sammanhörande med hus:	1, 3, 5, 9, 10,11

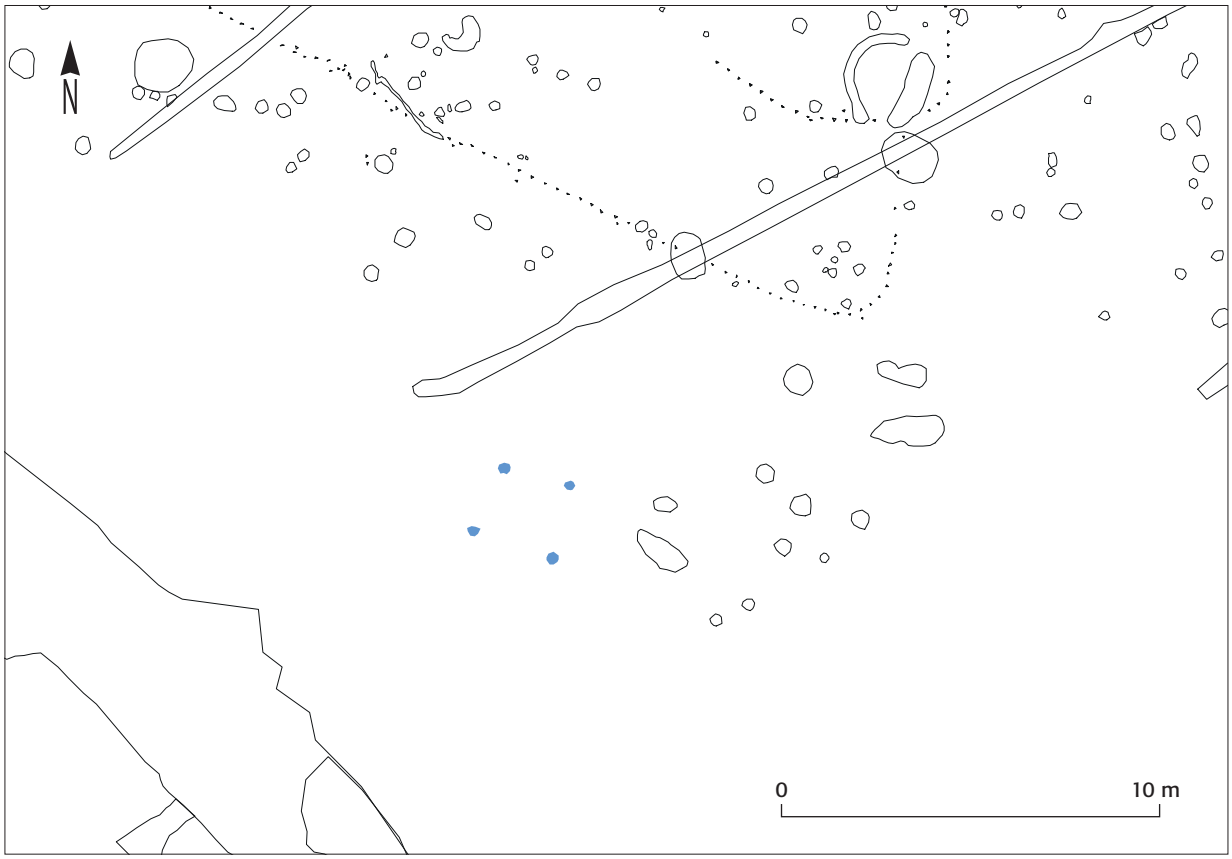

Fig 14a. Hus 12 med anläggningarna från slutundersökningen. Skala 1:200.

Fig 14b. Hus 12 med anläggningar från utredning, förundersökning och slutundersökning. Skala 1:200.

Hus 12 utgjordes av en fyrstolpsbyggnad i form av en stacklada. Huset var beläget inom den södra delen av undersökningsområdet, precis norr om hålvägen. Husets läge inom undersökningsområdet och dess mått tyder på att stackladan tillhör den första gården under fas 1. Dess placering endast 6,2 meter nordost om hålvägen är intressant. Husets riktning är inte längs med hålvägen utan något mer vriden åt öster. Detta kan innebära att vägen vid tiden för brukandet av hus 12 ännu inte fått riktigt samma riktning och utsträckning som den bevarade hålvägen på platsen. Hus 12 kan också vara

en indikation på var den södra gränsen på gården funnits under denna fas. Stolphålens fyllningar bestod av grå till mörkgrå sand och stolphålen hade ett djup på 0,08-0,12 meter. Husets placering tyder på att det använts som förrådsbyggnad för gräs och foder som sannolikt hämtats andra sidan vägen. Förhöjning av fosfaten tyder på aktiviteter från människa, eller djur eller möjligen kan huset ha stått och förfallit under en längre tid.

8.5 Medeltida ugnar

Det påträffades två möjliga ugnar under den arkeologiska slutundersökningen; ugn 10392S och en ugn bestående av topografisk sten 13825S (med flera) samt lagerrest 16237S. De får ses som något tveksamma ugnar då de dels tycks vara omrörda och dels har något oklara stratigrafiska förhållanden. Ugn 10392S kan eventuellt utgöra en ugn eller härd som tillhört hus 9, alternativt skulle det vara en ugn som är samtida med 13825 men som skulle vara utomhus. Det förekommer bottenskållor från primärsmide, fnr 67, 75 och 106. Då det tycks som att man under senare tid dumpat avfall på platsen och mycket aktivitet ägt rum efter ugnarnas brukningstid krävs vidare arbete och jämförelser med både matlagningsugnar-, järnframställnings, järnbearbetningsugnar och härdar i Halland för att kunna bättre konstatera vad anläggningarna representerar. Den mer välbevarade 10392S innehöll en del rosa, lätt bränd lera (14379S), men bestod i övrigt av flera olika sandnivåer, delvis värmepåverkad och med inslag av träkol. Det fanns även en lins av obränd grå lera.

Fig 15. Ugn 10392 i hus 9. Foto mot nordost. Foto: Anna Aulin, (Fotonr 2014-16-65).

8.6 Kulturlager

Det påträffades även enstaka kulturlager. De som blev undersökta kunde knytas till medeltida byggnader på platsen och redovisas under respektive hus. Trots en ganska omfattande aktivitet på platsen var det alltså få bevarade kulturlager. Detta beror sannolikt på senare tiders markanvändning i området som gör att kulturlagren fattas och att endast anläggningar som grävdes ner i alven har blivit bevarade. Metallfynden som framkom vid metalldetekteringen av matjorden tyder på att jorden blivit bearbetad under senare tider. De givande resultaten pekar på att matjordsdetektering är mycket viktig. Trots att många metallfynd var lösfynd pekar spridningsbilden av bland annat musköt- och pistolkulor på att fynden rört sig förhållandevis lite och en samlad bild av metallföremålen och andra fynd blir möjlig trots avsaknaden av kulturlager på platsen.

8.7 Hålvägen

Söder om det medeltida gårdsläget fanns en hålväg som undersöktes extensivt (12775S). Vid en närmare granskning av dokumentationen från den arkeologiska slutundersökningen, samt via kartöverlägg och andra studier av hålvägar i Halland (se bland annat Bjuggner & Carlie 1999; Carlie 1999; Carlie 2000) går det att få fram mycket information om hålvägen förbi gården. Hålvägen frilades i sin helhet inom slutundersökningsområdet men schaktades endast i botten på en mindre yta för att få fram sektionen. Egentligen är det inte tal om *en hålväg* utan *flera hålvägar.* Detta syns bland annat i de nordvästra och sydöstra delarna av hålvägen där det stora sammanhängande partiet delas upp i tre mindre dikesliknande strukturer. Vägarna svänger svagt förbi gården cirka 6 meter söder om hus 12. På den sydvästra sidan finns ett par stycken bredare områden som också smalnar i dikesliknande form och det finns även mindre dikesliknande strukturer som ansluter mot det bredare partiet av hålvägarna. Även på den nordöstra sidan av vägen finns tendenser till små diken som går i riktningen mot den medeltida gården. Tittar vi på de mindre förgreningarna är det tveksamt huruvida vissa är diken, rännor eller upptrampade, stigar vilket gör att nedanstående presentation får ses som hypotetisk.

Riktningen på anläggningen kan ge en viss indikation. Diket 13381S pekar i riktningen mot den nordvästra hörnan på hus 6 och skulle eventuellt kunna utgöra en mindre ridväg under högmedeltiden. Diket 13401S och rännan 12157S pekar mot den nordöstra delen av undersökningsområdet där koncentrationen av blykulor från nordiska sjuårskriget är som störst, vilket skulle kunna innebära att sagda dike och ränna möjligen är ridstigar från 1500-talet. Den mycket svaga rännan 12716S är svårbedömd och har inte heller fysisk kontakt med hålvägen, vilket gör dess funktion omöjlig att avgöra. Den huvudsakliga sträckan av hålvägarna som går förbi gården gör det möjligt att se hur människor tagit sig fram. Hålvägen tycks ha varit en ridstig ungefär mitt i hålvägen, medan den södra delen tycks varit en väg för att vagnar skulle ta sig fram.

Fig 16a. Hålväg i plan inom extensiv yta. Foto mot nordväst. Foto: Kerstin Svensson, (Fotonr 2014-16-3).

Fig 16b. Hålvägen med vägkorsning mot söder i förgrunden och gården i bakgrunden. Foto mot nordost. Foto: Linn Nordvall, (Fotonr 2014-16-27).

Fig 16c Hålvägarna synliga i sektionen. Foto mot nordväst. Foto: Linn Nordvall, (Fotonr 2014-16-29).

Ridstigen kan också utgöra spår efter dragdjur som dragit vagnarna förbi gården. Möjligen är även den norra delen av hålvägen en väg för vagnar. Ridstigar har varit något mer V-formade i profil och vagnsvägar mer U-formade, då vagnarna är något bredare. Ofta tog man sig fram där det var lämpligt, var det för blött i den tidigare ridstigen red man bredvid där det var bättre och skapade nya vägar (Carlie 2001).

8.8 Ugn och anläggningar från nordiska sjuårskriget

Under den arkeologiska förundersökningen grävdes en del av en ugn (4166F) som daterades till 1450-1640 AD, kalibrerat med 2 sigma (Bjuggner 2012). Resten av denna undersöktes under den arkeologiska slutundersökningen (4166S och 16960S). Bilden från förundersökningen var samstämmig med resten av anläggningen. I huvudsak bestod anläggningen av ett grått humöst sandlager med inslag av kol och bränd lera med enstaka spår av järn. Bränt ben (fnr 119), en järnnit (fnr 156) och ett obestämbart järnföremål (fnr 105) påträffades i ugnsanläggningen. Ugnen var inom den östra delen av det aktuella slutundersökningsområdet där också många av muskött- och pistolkulorna framkom. Detta stärker också dateringen från förundersökningen. Makrofossilanalysen tyder antingen på torkning av säd eller en sekundär deponering av hushållsavfall. Att döma av förekomsten av brända ben och gräs har sannolikt ugnen tänts på med hjälp av gräs och sedan använts för matlagning åt de svenska soldater som hade sitt läger på plats under nordiska sjuårskriget. Inga övriga anläggningar har specifikt kunnat knytas till nordiska sjuårskriget, men fyndbilden pekar på att det är främst i den östra delen av slutundersökningsområdet som aktiviteter från denna period ägt rum.

8.9 Övriga anläggningar

Det påträffades ett förhållandevis stort antal anläggningar som inte gick att knyta till någon tydlig bebyggelse, hägnader eller aktiviteter under medeltid eller nordiska sjuårskriget. Då den medeltida gården har funnits under några hundra år är det sannolikt främst spåren av dessa som skapat de flesta anläggningarna. Tänkbart är att många av groparna utgjort förråds- eller avfallsgropar. Stolphål kan ha varit efter mindre trädgårdsodlingar, men också kanske ytterligare hägnader eller gränsmarkeringar.

8.9.1 Störningar

I undersökningsområdet förekom en del moderna störningar, främst i form av dräneringsdiken. En del av den medeltida bebyggelsen hade också blivit skadad av dikena. Undersökningsområdet hade också använts som upplag för lera vilket gjorde att det fläckvis förekom större linser av lera inom området och att eventuella anläggningar under leran var borta. Det förekom även rester av modernt avfall i den sydöstra delen av undersökningsområdet.

9.0 FYND

Totalt registrerades 173 fyndposter (se bilaga 2). Keramikmaterialet var dominerande med 48 fyndposter bestående av 80 skärvor med en vikt av 428 gram. Keramikmaterialet bestod främst av äldre svartgods och östersjökeramik, men hade även inslag av yngre rödgods och kugeltopf-keramik.

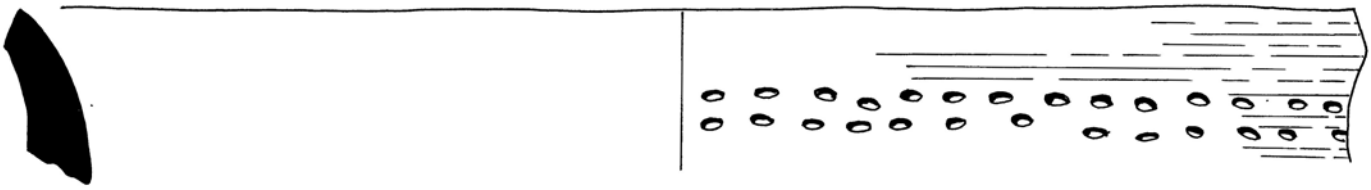

Fig 17. Fnr 5 ritad av Annika Jeppsson. Skala 1:1.

Merparten av keramiken påträffades i anläggningar och kulturlager kopplat till hus 11 (se bilaga 3 för mer fullständig genomgång). Järnet uppgick till 992 gram och bestod framförallt av spik och järnnitar, men också bland annat en kniv (fnr 137). Det påträffades drygt 7 kg bränd lera, varav cirka 6,9 kg bestod av tegel (se bilaga 3 för mer fullständig genomgång). Bränt och obränt ben var fragmenterade och bestod av nio fyndposter fördelat på 7,9 gram. Bergart uppgick till en fyndpost i form av en malsten (fnr 76) med en vikt på 1455 gram och som påträffades i grophus 10. Det fanns även flera olika föremål i kopparlegering (CU-leg) med en sammanlagd vikt på 101,8 gram fördelat på åtta fyndposter. Tre fyndposter med flinta med en vikt på 15,8 gram påträffades under slutundersökningen. Fynden bestod av en skrapa (fnr 38), ett spån (fnr 58) och ett avslag (fnr 71). Att det påträffades flintföremål är inte alls anmärkningsvärt, speciellt med tanke på närheten till RAÄ 79 i söder med en större boplats från neolitikum och bronsålder, men också en förhistorisk boplats i östra delen av RAÄ 45. Det är snarare anmärkningsvärt att inte mer förhistoriska föremål påträffades. Möjligen beror detta på om undersökningsområdet varit för sankt under förhistorisk tid eller att området vid Slottsmöllan fungerade som någon form av mellanzon mellan de båda förhistoriska boplatserna. Ett skifferbryne (fnr 21) med en vikt på 6,9 gram påträffades. Även sandstensbrynen och en slipsten i sandsten, med en total vikt av 1172,6 gram, hittades. Åtta fyndposter med slagg, med en sammanlagd vikt på 1220,4 gram hittades under utgrävningen, varav tre utgjorde bottenskållor efter primärsmide. Sannolikt har metaller av olika slag bearbetats på platsen och hus 10 och hus 11, möjligen också hus 9, är de hus som främst indikerar hantverk och metallbearbetning.

9.1 Fynd från nordiska sjuårskriget

Under den arkeologiska slutundersökningen påträffades femton stycken blykulor, sannolikt härrörande från nordiska sjuårskriget, men också en del blysmältor som troligen härrör från kultillverkning. Kulorna återfanns inom den östra delen av undersökningsområdet, vid och i närheten av den ugn som påträffades under förundersökningen och som daterades till 1450-1640 AD. Blykulorna registrerades i enlighet med förundersökningen, där kulor med kalibern 10-13 mm klassades som pistolkulor och 15-29 mm som muskötkulor. Fyra kulor registrerades som muskötkulor, övriga som pistolkulor. Det var framförallt kavallerister som hade pistol under senare delen av 1500-talet. Kulorna skulle kunna tyda på att en enhet från kavalleriet var förlagd i detta område. Ytterligare saker som kan stödja detta är fyndet av en del av en hästsko (fnr 142) och ett par troliga hästskosömmar (fnr 157 och fnr 158). Det fanns fler metallföremål som möjligen kan härröra från nordiska sjuårskrigets aktiviteter, men dessa är mer osäkra, till exempel eventuella knappar, utrustningsdetaljer och betseldelar (fnr 107, 133, 162). En del av föremålen är svårbedömda och vissa ger ett mer ”recent” intryck, vilket gör att ytterligare studier krävs för att fastställa deras ålder och vilken typ av föremål det rör sig om. Ett ben av en gryta (fnr 127) i CU-leg kan eventuellt också härröra från nordiska sjuårskriget.

Fig 18. Muskötkula med gjuttapp 0,15 mm i diameter (fnr 83). Foto: A Andersson, (Foto-nr 2014-16-85).

9.2 Blyplomb

Ett av de mest intressanta fynden från Slottsmöllan är en blyplomb (fnr 165). Den är påträffad precis öster om hus 1 enligt inmätningen. Blyplomben är 15x13 mm stor och ingen synlig stämpel finns bevarad. Blyplomber användes under medeltiden framförallt vid import av tyger (kläde) från bland annat Nederländerna (till exempel Flandern),

Fig 19. Blyplomb, troligen klädesplomb, fnr 165. Foto: A Andersson, (Foto-nr 2014-16-86).

senare också från England, Frankrike och Tyskland. Klädet packades i packor bestående av ett bestämt antal kläden, ofta 20 eller 24 stycken, benämnda terlingar. Packorna med kläden skyddades av omslagsdukar som var ihopbundna med någon form av packlinor. Klädet kontrollerades en klädeshall där kvalité, antal och längder granskades och godkändes. Efter godkänd kontroll sattes en blyplomb dit. Blyplomben bestod normalt sett av två runda blyplattor, förenade med en ribba som klämdes ihop med en tång. På blyplomberna fanns ofta någon form av sigill som visade kvalitén eller stadens vapen (Enemark 1963; Yrwing 1963; Norberg 1968; Dahlström 1982). Blyplomben från Slottsmöllan består eventuellt av de båda hårt sammanpressade blyplattorna, men saknar ribban. Blyplomberna började användas under 1200-1300-talen och fortsatte vara i bruk in i 1600-talet. De tidiga plomberna var förhållandevis små och kom att bli större under senmedeltiden. Blyplomber kom även att användas på spannmål, men detta tycks vara en något senare företeelse (Nordman & Pettersson 2009). I Finland och sannolikt till viss del även i övriga Norden kom kläde under medeltiden att användas som betalning, exempelvis vid köp av gårdar. Det var framförallt det andliga och värdsliga frälset som använde kläde som betalning (Kerkkonen 1963). Eftersom blyplomben i Slottsmöllan saknar tydliga stämplar är det svårt att exakt datera den. Sett utifrån övriga arkeologiska lämningar och fynd på platsen är det dock mest sannolikt att blyplomben utgör en klädesplomb, troligen från högmedeltid. Detta skulle innebära att antingen har människorna på gården haft tillräckligt med resurser för att importera kläde från västra Europa, eller så rör det sig om kläde som passerade gården men som skulle föras in till staden. Mot detta talar att blyplomben kommer en bit in

bland husen på gården och där finns inga högmedeltida byggnader eller andra föremål som tyder på att gården skulle fungerat som någon form av omlastningsplats för varor. Då klädesplomberna främst är högmedeltida eller senare bör blyplomben kommit till gården under fas 2.

10. DET MEDELTIDA VÄGNÄTET, ÄGOFÖRHÅLLANDE OCH KARTMATERIALET

Det medeltida vägnätet var viktigt och hålvägarna underlättade framkomsten i kuperade landskap. Vägar var viktiga och i Jyllandslagen står bland annat att till en by ska fyra vägar leda, detta gäller troligtvis kyrkbyar (Kronman & Isuul 1945). Vägarna var ofta i förhållandevis dåligt skick då det inte fanns några bärlager eller beläggning, utan vägen bestod av vanlig mark. De enda vägar som hade någon form av beläggning var ofta vid broar, inne i städer och vid vadställen (Ödman 2011). Vid en granskning av en större mängd kartor över Halland från år 1482-1718 får vi en bild av vägnätet. Under medeltiden och under 1500-talet är det vattenvägarna som lyfts fram och synliggörs i kartmaterialet och inga vägar är utsatta. Det är först under mitten av 1600-talet, där bland annat krigskartor från 1643-1644 sannolikt upprättade av lantmätare Johan Wärnschöld, visar vägnätet i Halland. På en karta från år 1652 av Kietell Classon Felterus och avritad år 1675 av E J Dahlberg, syns vägnätet men också gårdar i Halland. Kartan visar att den stora vägen mellan Halmstad och Växjö gick förbi Breared, men hade en något annorlunda sträckning genom Simlångsdalen än idag. Den viktigaste vägen vid Halmstad var kustvägen till Falkenberg och Laholm. Men det fanns även vägar via Getinge-Abild-Gunnarp till Västergötland, via Nissan till Jönköping där det även skedde handel mellan halländska och småländska bönder. På en karta från år 1688 omnämns området vid Slottsmöllan som Mölleforsen där det finns flera olika laxfisken (Wiking-Faria 2010).

Hur såg det medeltida vägnätet ut kring Slottsmöllan och Övraby? Ett kartöverlägg från år 1811 visar att hålvägen som påträffades under den arkeologiska slutundersökningen följer kanten av en äng söder om gården. Vid undersökningen av RAÄ 79 söder om Slottsmöllan påträffades också ett par hålvägar som gick i en något mer nordsydlig riktning. Sannolikt utgör hålvägarna inom RAÄ 79 en fortsättning på hålvägarna vid Slottsmöllan. Hålvägarna vid Slottsmöllan har antingen fortsatt västerut i riktning mot frälsehemmanet (den möjliga kungsgården, se nedan) eller fortsatt följa ängskanten väster om Slottsmöllan för att sedan vika av mot norr. Troligen har hålvägarna här i så fall anslutit till Nissastigen, det vill säga vägen mot Jönköping, Lagaholm och Helsingborg. Det gick också en väg nära Slottsmöllan med en östlig riktning mot Sperlingsholm. Gården vid Slottsmöllan har genom närheten till flera huvudvägar och korsningar en intressant position i landskapet. Sannolikt har också den medeltida sta-

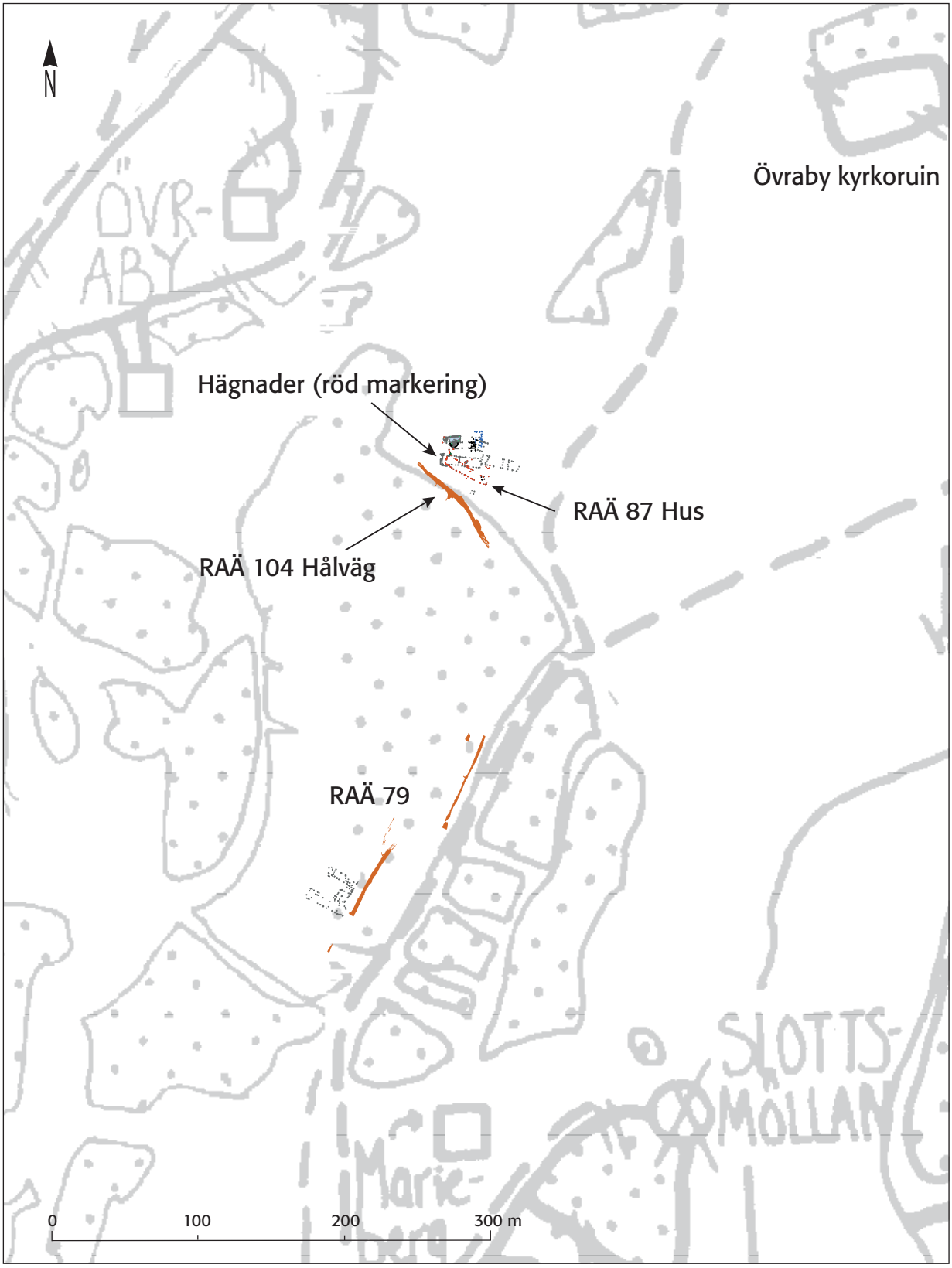

Fig 20. Husen, hägnader och hålvägen längs med kanten 1811 års kartöverlägg.

den i Övraby (dåvarande Halmstad) skapat en ökad trafik med handel och vägfarande människor och djur. Forsen i Nissan i närheten av borgen gjorde att en omlastning till landtransport krävdes för att vidare kunna ta sig upp till staden. De påträffade hålvägarnas lägen och riktningar påvisar att man efter omlastning från vatten- till landbaserad transport måste ha rest förbi både den medeltida gården vid RAÄ 79 och gården vid Slottsmöllan för att komma upp till staden. Borgen och de båda gårdarna kan eventuellt haft någon kontrollfunktion för vägnätet upp mot Övraby och om personer med fientliga avsikter kom landvägen kunde staden larmas i god tid innan.

Att få grepp om vem som låg bakom uppförandet av gården vid Slottsmöllan är nästan omöjligt. Detta beror framförallt på kartmaterialet över området. Det finns två stora faktorer som påverkar kartmaterialet, dels att hela den medeltida staden i Övraby flyttar under 1320-talet, dels att de få gårdar som fanns kvar efter flytten bränns ner och rivs under nordiska sjuårskriget (Nilsson 1968, Larsson manus). Detta gör att det jämfört med de medeltida förhållandena råder delvis andra ägostrukturer när kartorna ritas under 1600-talet och dessutom har vägar tillkommit och försvunnit. Den medeltida gården har en intressant position vid vägarna och i utkanten av den medeltida staden. Eventuellt är den kungsgård som omnämns i Kungs Valdemars Jordebok synonym med den gård som i senare kartmaterial från 1600-1700-tal upptas som en frälsegård (Augustsson 1980) och som då låg väster om det nu undersökta gårdsläget i Slottsmöllan.

Det finns vissa indikationer på att Slottsmöllan inte var en helt ordinär gård på landsbygden under medeltiden. Inslaget av råg i makrofossilanalysen är ett intressant tecken på att det möjligen odlades något mer ovanliga grödor. Här behöver dock göras betydligt mer jämförelser med övrigt halländskt material för att se om förekomst av råg var vanligt eller ej på medeltida gårdar. Blyplomben är intressant och kan tyda på att man importerat kläde från västra delen av Europa, vilket inte förekom på varje gård. Gäller det även i Halland att kläde importerades under medeltiden av andligt och världsligt frälse bör man granska blyplomben närmare. Att man importerat varor stöds också av förekomsten av Kugeltopf- och Siegburgkeramik. Indikationen på kraftigt höjda fosfathalter söder om hus 6 indikerar läget för en större gödselhög. Stora förrådsbyggnader i form av hus 4 och 6 är ytterligare tecken på att det fanns behov av att kunna lagra mycket spannmål och stora mängder foder. Sammantaget bör detta innebära att gården hade många djur, vilket också stöds av makrofossilanalysen som tyder på välgödslade åkrar. Även om det är omöjligt i dagsläget att säga vem som uppfört gården och varför, så finns där intressanta indikationer att jobba vidare med. Med många djur och många människor boende på gården har det krävts att stora ytor tagits i anspråk för att kunna försörja alla djur och människor. Tänkbart är att någon form av koppling funnits till frälse eller – något mer tveksamt – kung, mer än att bara skatten betalades. Möjligen kan en person från frälset ligga bakom skapandet av gården, men att en underlydande förvaltare ansvarat för gården. Detta skulle kunna förklara inslaget

av något mer ovanlig gröda i form av råg och eventuell import av kläde och keramik i mindre mängd. Hade det funnits mäktigare frälse som bott på gården borde fler ”högstatusföremål” ha påträffats.

11. JORDBRUK OCH DEN MEDELTIDA GÅRDEN I SLOTTSMÖLLAN

11.1 Djuren på gården

Den huvudsakliga sysselsättningen på gården tycks framförallt ha dominerats av odling och djurhållning. Vilka djur som funnits på gården har inte gått att avgöra, utan här får blicken istället riktas till en större sammanställning av det halländska djurbensmaterialet genomförd av Leif Häggström vid Kulturmiljö Halland. Studien pekar på att vad gäller tamdjur under medeltiden på landsbygden så var får/get, nöt och gris representerade i proportionerna 2:3:1 (Häggström 2014). Tittar vi på större studier som omfattar flera svenska och danska medeltida städer, dock inga från Halland, pekar även dessa på betydelsen av nötboskap. Nötboskap, som under medeltiden var förhållandevis små, kunde levande föras in från omgivande landsbygd in till städerna. Studien pekar på att transporterna av nötboskap från landsbygd till städerna påbörjas främst under 1000-1100-tal. Flödet av djur mellan landsbygd och stad kom att förstärkas ytterligare under 1200-talet. Nötdjuren var en investering som fungerade som en form av möjlighet att placera och öka sitt kapital (Vretemark 2001; Hatting 2004). Detta gjorde också att många djur på en gård fungerade som ett sätt att visa upp att man hade haft möjligheter att genomföra stora investeringar. För den medeltida gården vid Slottsmöllan finns en del intressanta iakttagelser som går att göra, även om resultaten i vissa fall är förhållandevis små statistiskt sett. Makrofossilanalysen indikerar att gårdens folk haft tillgång till välgödslade åkrar, speciellt under högmedeltid, vilket syns i materialet från både hus 4 och hus 6. Ytterligare en indikation på att gården sannolikt haft egna djur är den förhållandevis kraftiga fosfatkoncentrationen som finns söder om hus 6. Vid gödsling på små åkrar uppstod ibland ett överskott av kväve, något som attraherade den kvävandeälskande mållan (Myrdal 1999) vilken även förekommer i materialet från Slottsmöllan. Både spottest och citronsyratestet visar förhöjda fosfathalter, vilket även förekommer inom den östra delen av hus 6. Här kan eventuellt en mindre mängd djur varit tillfälligt stallade eller så kan någon form av avfall varit placerat i rummet. Tänkbart är att gårdens gödselhög har legat precis söder om hus 6 under högmedeltiden (fas 2), vilket den kraftiga förhöjningen av fosfathalten visar på. Under tidig medeltid sker en ökning av åkerarealen, vilket ökar behovet av gödsling och som sannolikt lett till brist på gödsel i vissa områden (Myrdal 1999). Att gödselhögarna placerats utanför ekonomibyggnader och varit synliga från dåtidens vägar var vanligt. Ibland tolkas

placeringen av gödselhögar synliga från vägar som en form av statusmarkör, då gödsel var förhållandevis dyrbart och också en viss indikation på hur många djur en gård hade. Att gödselhögar funnits på gårdsplan eller omedelbart invid gårdsbyggnaderna har bland annat uppmärksammats vid fosfatanalyser i samband med undersökningar av medeltida gårdar vid Furudal (Veinge RAÄ 326) inom väg 117-projektet och i Sotarp (Skrea RAÄ 193) i samband med VKB-projektet (Håkansson 2004; Håkansson 2011). Ett tiotal större djur kunde producera ett par hundra liter urin per dygn och till detta tillkommer även en ansenlig mängd dynga som skulle tas om hand. Det är också en viktig aspekt att ta hänsyn till när diskussionen förs kring stallning av djur under medeltiden (Häggström 2014).

Djurhållningen och foder var hårt reglerat i de medeltida lagarna. Enligt Östgötalagen fick man inte föra bort hö eller gödsel vid försäljning av gården. Man hade ofta brist på foder till djuren och förslag som fisk, skav från insidan av bark eller lök föreslogs under 1500-1600-talen som ersättning för vanligt foder. Under medeltiden leddes djuren att dricka två gånger om dagen och under vintern en gång per dag. Var det mycket dåligt väder skulle vatten bäras till djuren istället. Beräkningar av bland annat arkeolog Lennart Carlie har gjorts gällande kravet på foder under vinterhalvåret. För senmedeltida kor krävdes cirka 700 kilo foder utan att specificera hur lång tid. Moderna tiders beräkningar pekar på en något högre åtgång på cirka 200 kilo hö per månad. Vikten på långt, löst packat hö är cirka 70 kilo per kubikmeter. Stallning av en ko under november till april innebär att behovet av foder uppgick till cirka 1000 kg per djur. Är det cirka tio djur på gården skulle det krävas cirka 10 000 kilo foder för att försörja djuren under vintern. För att lagra höet med en densitet på 50-70 kilo och en meters höjd krävdes 150-200 m^2, packades höet till två meters höjd krävdes 75-100 m^2 och tre meters höjd krävdes 50-70 kvadratmeter. För varje enskilt hov- och klövdjur krävdes cirka tio kvadratmeter med utrymme för foder (Carlie 1999).

Avkastningen av hö per hektar kunde vara mycket olika. Moderna uppgifter varierar oftast mellan 1500-9000 kg per hektar. Den normala avkastningen verkar idag vara cirka 6000 kg hö per hektar (Arnesson 2001). Räknar man med tio djur på gården vid Slottsmöllan innebar att det krävdes cirka 1,5-2 hektar av vall för att kunna skörda tillräckligt med hö för att djuren skulle kunna klara sig under vintern. Detta under förutsättning att det skulle vara endast hö de skulle få. De fick sannolikt en mer variationsrik diet periodvis och det pågår diskussion om hur mycket djur egentligen stallades under vintern. Tjocka lager med hö fungerar väldigt bra som isolering så i vissa fall kan det vara ett bra sätt att hålla värmen även i boningshus under vintern genom att ha ett loft där hö kunde förvaras (Häggström 2014).

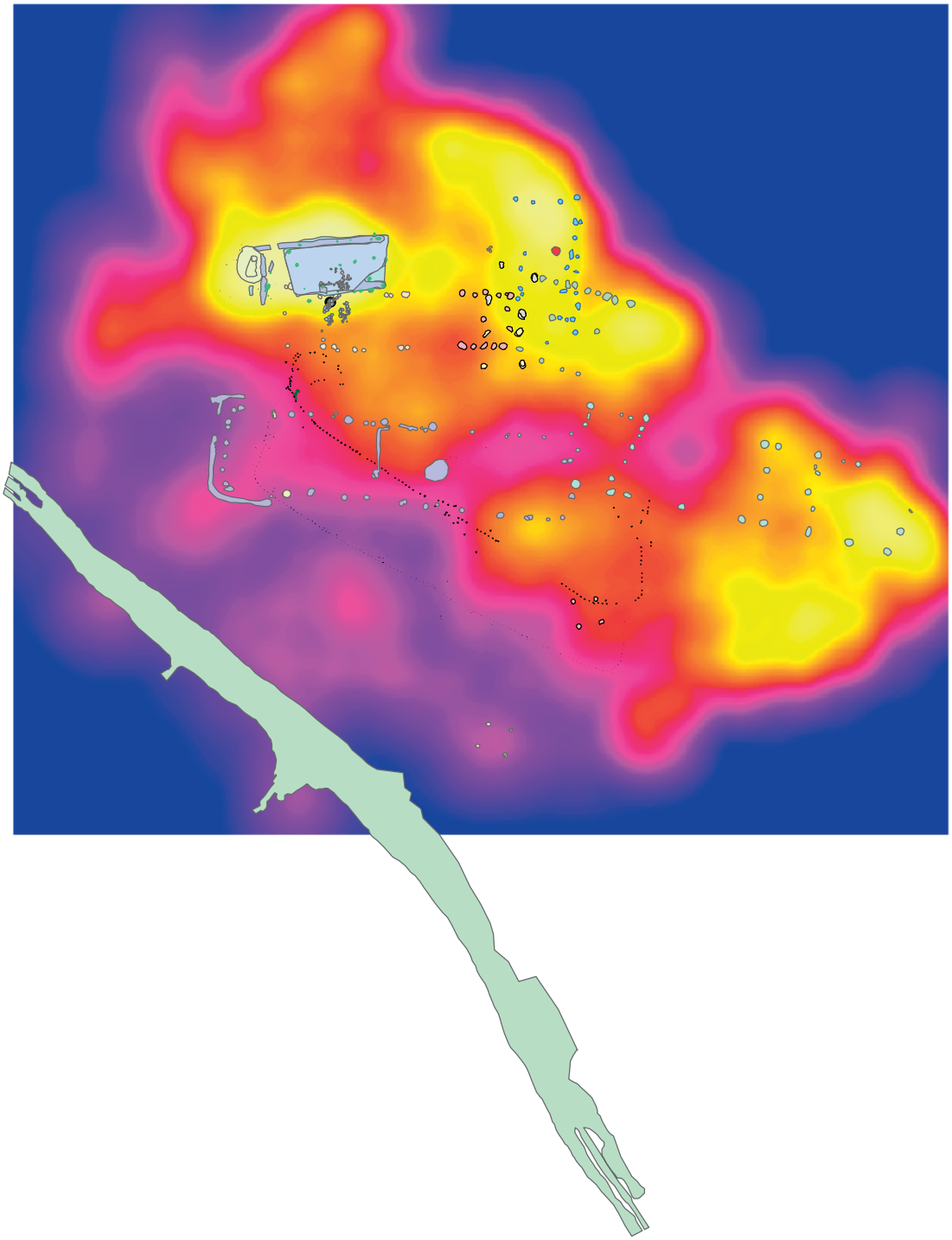

Fig 21a. Spottest inom undersökningsytan. Skala 1:5000.

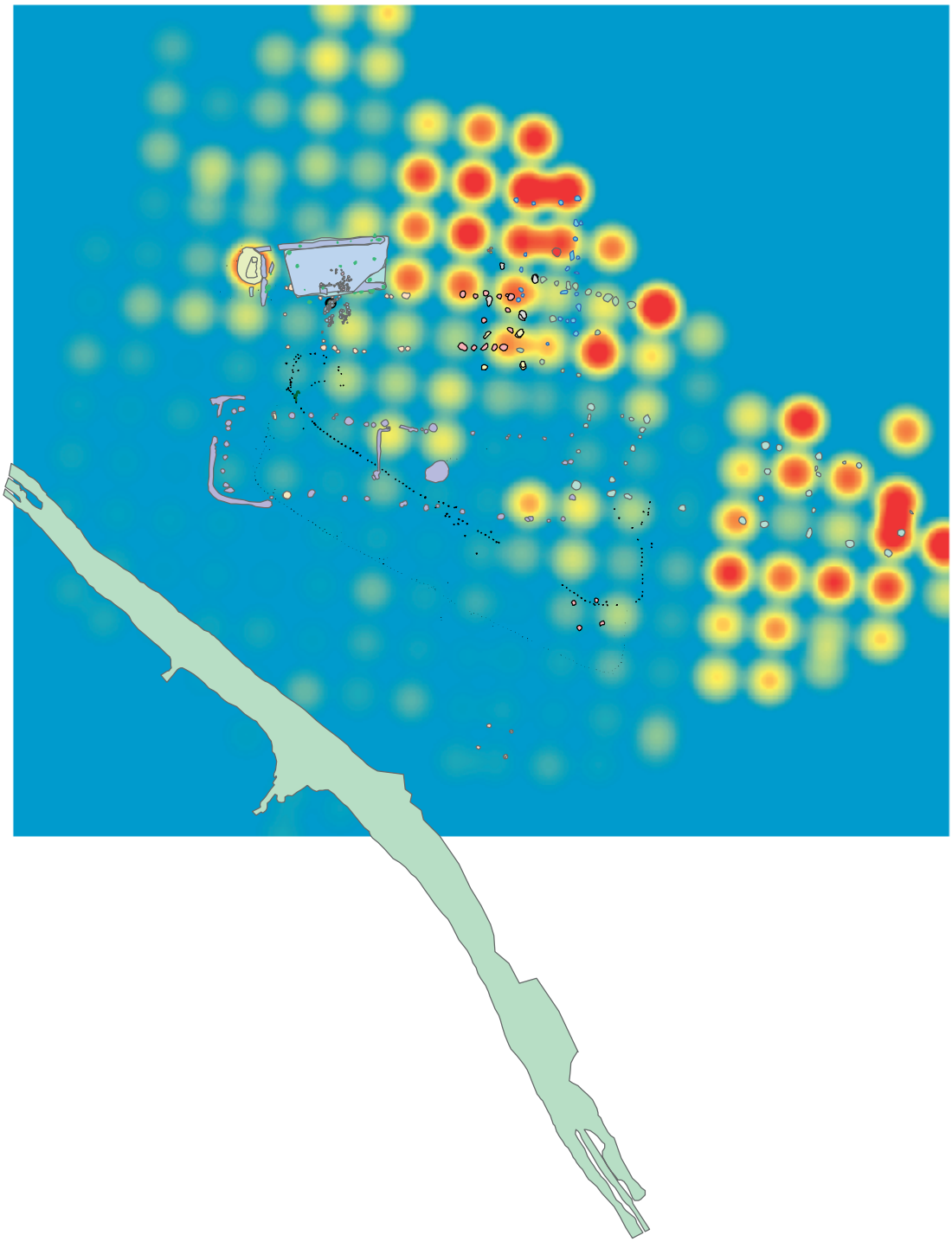

Fig 21b. Citronsyratest inom undersökningsytan.

11.2 Odling

Vad gäller grödorna under medeltiden hade framförallt korn en dominerande position, men råg gjorde ett allt starkare intåg på bekostnad av korn och vete (Harrison 2009). Även andra växter som rovor, bönor, lin och hampa odlades. Många ogräsväxter togs också tillvara, som exempelvis nässla, vallmo, korndådra, klätt med flera. Ett visst inslag av ogräsväxter fanns på gården vid Slottsmöllan. Losta som påträffades i hus 4 är en form av gräs. Svinmålla var och är en vanligt förekommande växt som är näringsrik och tillagas som spenat och går mycket bra att äta. Under nödår förekom att svinmålla maldes till mjöl. Grönknavel är en ört som växer på öppen, torr och sandig mark, till exempel åkrar. I vissa landsändar ska grönknavel ha använts mot tandvärk, sannolikt dock utan effekt. Måra är en ört där vissa arter som snärjmåra användes för att sila mjölk och man ansåg att boskap som betade måror mjölkade bättre (Den virtuella floran 2015-07-30).

I hus 6 fanns bland annat pilört, vilken växer i åkrar och planteringar, men som även kan förekomma på havsstränder. Åkerbinda är en ört vars frukter ofta användes som mjöl och gryn på liknande sätt som man gör med bovete. Veronika är en art i familjen grobladsväxter. Starr är örtväxter där de flesta arter trivs i sanka marker (Den virtuella floran 2015-07-30).

Den halländska logen som användes för tröskning av säd har ungefär varit av samma storlek som den norrländska, det vill säga cirka 25 m^2 (Sandklef 1953; Viklund 1998). En familj på knappt tio personer krävde cirka 2 hektar mark för att kunna täcka sitt årsbehov av spannmål med en avkastning som ger två gånger kornet (Olsson 1991).

11.3 Frånvaron av brunnar och tillgången på vatten

Under den arkeologiska slutundersökningen påträffades inga spår av brunnar tillhörande den medeltida gården. Med tanke på att det med all sannolikhet funnits ett flertal djur och människor på gården har vattentillgången varit viktig. Ett nötkreatur dricker idag cirka 50 liter vatten per dygn, ett ungdjur något mindre och en ko som ger mjölk kräver betydligt mer. Vattenbehovet varierar också med temperatur och med vad djuret äter. Får dricker cirka 8 liter per dygn och grisar dricker cirka 10 liter. De påträffade brunnarna i Halland har i många fall haft ett djup på max en meter (Häggström 2014). Detta gör det tänkbart att grundare gropar skulle kunna utgöra brunnar, men inte tolkats som sådana av arkeologerna. En mellansvensk medeltida gård hade omkring år 1300 två oxar och tre till fyra kor och i vissa fall också får, getter och svin (Myrdal 1999; Harrison 2009). En medeltida familj kan möjligen ha bestått av några fler personer än idag. Tillämpas dessa uppgifter på gården vid Slottsmöllan så kan vattenförbrukningen ha uppgått till 350-400 liter vatten per dygn med boskap och människor. Har det funnits ytterligare djur får mängden ökas ytterligare. Ofta används cirka tio djur som måttstock (Myrdal 1999; Häggström 2014). Detta skulle innebära vattenåt-

gång på 600-700 liter per dag för invånare och djur på gården vid Slottsmöllan. Var har då människorna hämtat vatten till gården? Söder om hålvägen och nordväst om tegelbruket fanns en äng enligt kartöverlägg från år 1811. Trots utdikningar ställde sig större mängder med vatten på ängen nordväst om gården och mindre mängder söder om hålvägen när den arkeologiska slutundersökningen ägde rum. Sannolikt har ängen periodvis varit ännu blötare och möjligen kan även vatten stått här under kortare perioder, vilket möjliggör att man också kunnat hämta ängsväxter i detta område och djuren har kunnat dricka. Men det stora vattendraget i form av Nissan är fågelvägen strax över 300 meter sydöst om gården och här fanns möjligheten att leda ner djuren för att dricka och för att hämta vatten. Mindre bäckar och vattendrag kan också ha lett vatten till Nissan. Dessa vattendrag har försvunnit idag på grund av utdikningar. Det som idag utgör Sofiebergsvägen utgör en topografiskt intressant sträckning med en sluttning ner mot Nissan. Det finns dock inga arkeologiska belägg för en äldre medeltida väg i detta område som gått ner mot Nissan.

11.4 Den medeltida gården

Enligt landskapslagar såsom Hälsingelagen skulle en gård generellt sett bestå av tre byggnader: bostadshuset (stugan), sädesladan (logen där säden tröskades) och ett fähus där djuren vistades. Det var inte varje gård som hade ett separat fähus, utan traditionen att ha djur och människor i en byggnad fortsatte i många områden. Det kunde även finnas många andra typer av byggnader, till exempel smedja, härbre (förrådshus), stall, svinhus, fårhus, mältarstuga med flera (Carlie 1999; Myrdal 1999; Harrison 2009). Enligt Västgöta- och Östgötalandslagen hade man rätt till tre uthus (Hoff 1997). I sex bevarade brev från 1382 till 1439 från Mälarlandskapen beskrivs landbogårdar värderade omkring till ett halvt markland (cirka 12 tunnland). Gårdarna har fyra till sju hus, dessa består av en eller två stugor, en sädeslada, ett fähus och två härbren. Gårdarnas beskrivning överensstämmer förhållandevis väl med totalundersökta gårdar i bland annat Värmland, Småland, Gotland, Gästrikland, Uppland och Dalarna (Myrdal 1999). Gårdar i Halland beskrivna under historisk tid bestod ofta av tre byggnader eller fler. Boningshuset uppgick oftast till 90-100 kvadratmeter med en genomsnittligt längd på cirka 20 meter. Uthuslängor fanns, ibland en, men ofta flera stycken tillhörande gården (Carlie 1999). Arkeolog Lennart Carlie har delat upp uthusen i följande fyra kategorier:

- *Den åkerbruksrelaterade längan*
- *Den boskapsrelaterade längan*
- *Den kombinerade längan innehållande både åkerbruk-/boskapsrelaterade produkter.*
- *Mindre byggnader som till exempel vedbod, torvhus och redskapsbod.*

Den åkerbruksrelaterade längan var byggnaden där tröskningen utfördes. Golv av tor-

kad lera i logen var vanligt förekommande i Skåne och södra Halland (Bringéus 1979). Den boskapsrelaterade längan var byggnaden där djuren hölls, men också där fodret till djuren kunde finnas. Ofta var byggnaden indelad i fler rum än vad logen var. Logen (den åkerbruksrelaterade byggnaden) tycks ha varit strax under 100 kvadratmeter och den boskapsrelaterade byggnaden något över. Boningshusets totala yta i förhållande till uthusens totala yta tycks variera mellan 27-38 % (Carlie 1999). Under tidig medeltid hade ofta bostadsdelen enskeppig och ekonomidelen en tvåskeppig konstruktion (Håkansson & Rosén 2010). Bränsle i form av främst ved krävde utrymme på minst 25 kvadratmeter enligt laga skiftesprotokoll. Totalt krävdes utrymme på 150 kvadratmeter för ladan, logen, förrådsutrymme och plats för tio större djur (Carlie 1999).
Vad gäller verksamheten i de olika husen på Slottsmöllan ger resultaten från fosfatproverna en del indikationer tillsammans med fyndmaterial, hustypologi och dateringar. För den tidigmedeltida gården (fas 1) bestående av hus 1, 3/9, 5, 10, 11 och 12 och hägnad 3 finns det flera intressanta områden att titta närmare på. Det område som framförallt utmärker sig är den norra delen av hus 1 och väster om hus 1 och norr om hus 3/9. I den norra delen av hus 1 fanns härden härd 2698F, vilket tillsammans med förhöjd fosfathalt kan indikera ett bostadsutrymme. De förhöjda fosfathalterna väster om hus 1 markerar sannolikt gårdens gårdsplan, där människor och djur har rört sig och avlagringar har bildats. Fosfathalterna är också väl i linje med den norra ingången/vagnslidret i hus 3/9, där grop 4800 snarast skulle kunna utgöra spår av kulturlager som bildats genom in- och utpassage av djur från hus 3/9. Inom hus 3/9 finns en svag förhöjning, men det är en så pass liten skillnad mellan värdena inne i och utanför huset att det inte är möjligt att fastställa om djur har varit stallade i byggnaden. Har huset haft stallade djur har det snarast varit under kortare perioder vid riktigt dåligt och kallt väder när djuren behövt skydd.

Grophuset (hus 10) och hus 11 – den troliga smedjan – uppvisar kraftigt förhöjda fosfathalter, framförallt gäller detta hus 10. Främst beror detta sannolikt på att fosfatproverna togs i kulturlager i husen. Kulturlagren har antingen bildats under husets brukningstid eller så utgör de fyllnads-/raseringslager från husets destruktion. Innehållet i fyllnadslagren kan utgöra en del av gårdens tidigare avfall som man velat bli av med. Då fyndmaterialet i både hus 10 och hus 11 tyder på att hantverksaktiviteter ägt rum i husen är det dock rimligt att en del av de höga fosfatvärdena är en följd av aktiviteter i husen under deras brukningstid. I grophuset är det svårt att säga exakt vad man arbetat med. Hus 11 har möjligen fungerat som en smedja, eventuellt kombinerat med andra aktiviteter som avsatt organiska spår.

Den högmedeltida gårdens byggnader (fas 2) tyder på att gården har förändrat sin rumsliga struktur och utbredning. Under den arkeologiska undersökningen påträffades inga tydliga boningshus i denna fas. Eventuellt kan husen varit kombinerade med en bostadsdel och en logdel enligt makrofossilanalysen. Mot detta talar en striktare uppdelning under högmedeltiden, där aktiviteter separeras i flera olika hus.

11.5 Hägnader

Hägnader var också viktiga under medeltiden, där det främst var grödorna som hägnades in och djuren leddes längs fägator. Hägnader fanns sannolikt i en stor variation, men ett par typer tycks ha varit vanligare. Hankgärdesgårdar byggdes genom att gärdsle sattes snett mellan störpar eller stolpar och hölls upp av vidjor. En äldre form av hägnad var flätgärdesgård. Flätgärdesgården hade stolpar eller störar som stod med mindre än 0,5 meters mellanrum och var omvärvda av flätverk. Flätgärdesgården var förhållandevis mödosam att konstruera och kom att minska i användning (Myrdal 1999; Harrison 2009).

Under den arkeologiska undersökningen påträffades tre tydliga hägnader. Hägnad 3 var endast delvis bevarad vid hus 10 (grophuset) och är svår att säga något om mer än att den sannolikt är samtida med hus 10. Hägnad 1 och 2 kopplas samman med fas 2, då hägnad 2 går mot hus 6 vägg. Det som också talar för att de två större hägnaderna ska kopplas till den högmedeltida fasen är deras orientering i VNV-OSO, vilket också till viss del delas med hus 6, med endast några graders skillnad. Intressant är att även hålvägen delar den riktningen, vilket också tycks sammanfalla med den norra delen av en fuktigare äng som är belägen söder om hålvägen. Vilken som är äldst eller yngst av hägnad 1 och 2 går inte att avgöra, Med största sannolikhet är de samtida eller så nära varandra i tid att när den yngre hägnaden uppförs vet man var den äldre har funnits. Det som skulle tala emot att hägnad 1 och 2 är högmedeltida hägnader är dess något mer ålderdomliga konstruktion. Stolparna är förhållandevis klena och står med 0,3 meters mellanrum. Detta tyder på att hägnaderna kan ha utgjort en flätgärdesgård, men det finns även exempel på att de äldre hankgärdesgårdarna hade störarna på ett avstånd på 0,3-0,4 meter från varandra (Myrdal 1999).

12. FASER OCH ÄGOGRÄNSER INOM DEN MEDELTIDA GÅRDEN

För den medeltida gården går det att urskilja två stycken huvudfaser i form av fas 1: tidigmedeltid, 1050-1100-tal och fas 2: högmedeltid, 1150-1300-tal. Till fas 1 har husen 1, 3, 5, 9, 10, 11 och 12 och hägnad 3 kopplats utifrån fyndmaterial, 14C-dateringar, hustypologi och den övergripande bilden av platsen. Fasen verkar representera ett relativt komplett tidigmedeltida gårdsläge, det första som påträffats i eller vid den tidig- och högmedeltida staden vid Övraby. De respektive fasernas inbördes kronologi är dock något mer komplicerad. Samtliga stacklador under båda faserna är svårbedömda, då mycket lite skiljer dessa åt storleksmässigt åt och mycket lite fyndmaterial kan knytas till dem. Här baseras tolkningen framförallt på husens riktning och deras placering inom gårdsläget under de olika faserna. Stacklada 7 och 8 ligger i princip på samma plats och delvis på hus 1 vilket gör att de inte kan vara samtida och dessa kopp-

las därför istället till fas 2. Hus 1 och 3/9 tycks utgöra huvudbyggnaderna under fas 1 och ligger också i en L-form som flera andra halländska gårdar gör under denna tid. En snarlik gård är bland annat Träslöv RAÄ 158, som också har en L-form där byggnaderna legat i vinkel med varandra, vilket även förekommer i flera andra byar runt Laholm och Falkenberg (Håkansson 2004, Håkansson & Rosén 2010).

Relationen mellan hus 10 (grophuset), hus 11 (rännhuset) och hus 3/9 är mer svårbedömt. Enligt dokumentationen för hus 10 har lager i hus 10 varit samtida med eller överlagrat de västra rännorna i hus 11. Det är dock något osäkert om de västra rännorna verkligen utgör en del av hus 11, då huset är skuret i västra delen av ränna 11128S. Rent typologiskt bör hus 10 varit en föregångare till hus 11 och vid jämförelse med andra

Fig 22. Fas 1 Den tidigmedeltida gården. Skala 1:500.

halländska gårdar från tidsperioden stöds denna hypotes. Förhållandet mellan hus 3/9 och hus 11 är också något oklart. Enligt inmätningarna borde hus 11 vara stratigrafiskt äldre än hus 3/9. De stratigrafiska relationerna får dock anses vara osäkra då senare tiders aktiviteter rört runt kulturlager och fyndmaterial både i hus 3/9 och hus 11. Men av stolphålens placering att döma bör hus 3/9 och hus 11 sannolikt inte varit samtida.

Det är osäkert om hålvägarna har funnits vid denna tid och med tanke på vägens riktning bör hålvägen snarast kopplas till fas 2. Storleken på hela gårdsläget under fas 1 har inte gått att fastställa. Sannolikt bör södra gränsen vara belägen vid någon av stackladorna eller så har eventuellt ängsmarken i söder fungerat som en gräns för gårdstunet. Cirka tio meter öster om hus 1 finns en kraftig minskning i fosfathalten och det kan

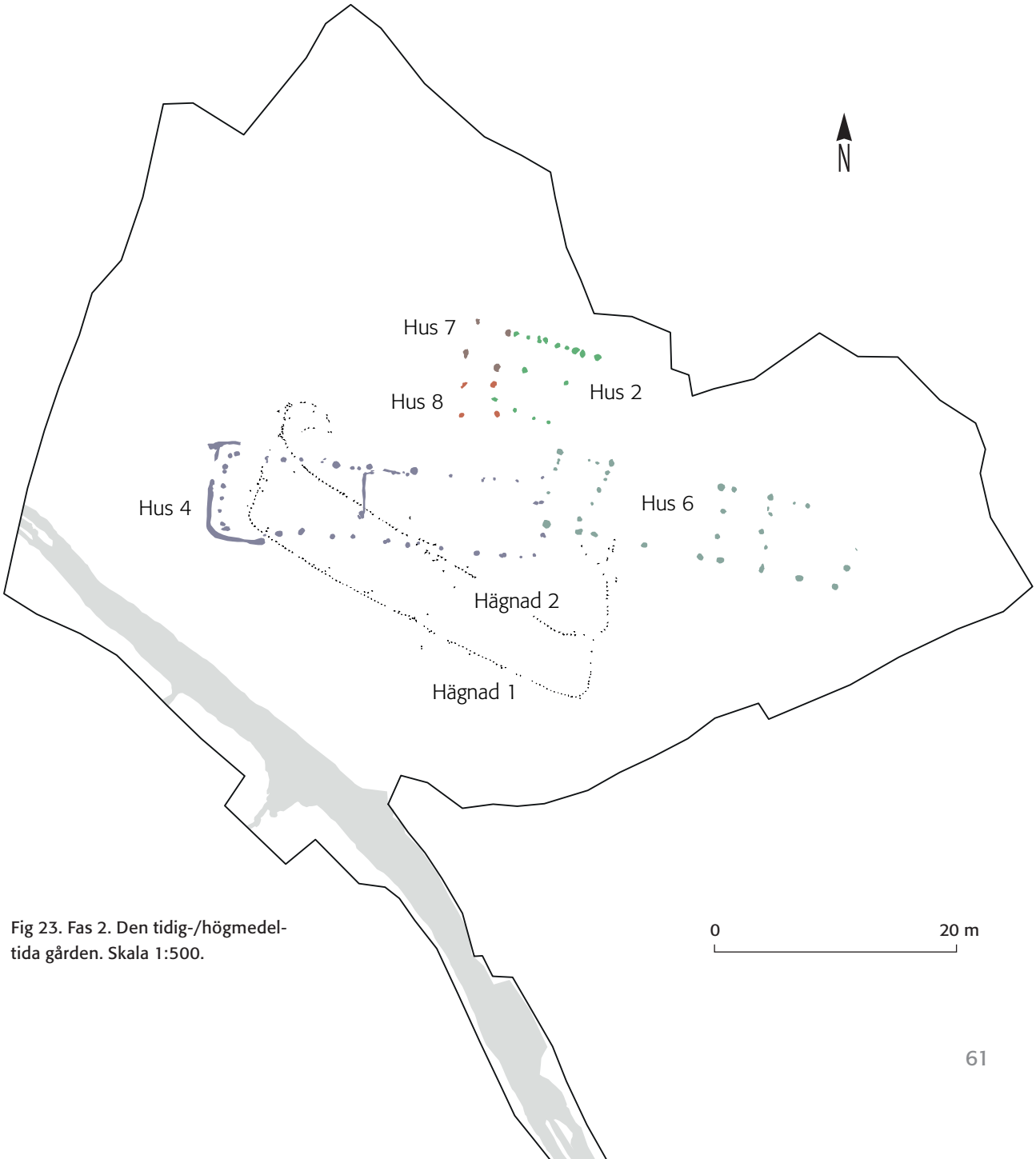

Fig 23. Fas 2. Den tidig-/högmedeltida gården. Skala 1:500.

möjligen indikera en östlig gräns på gårdstunet under denna fas. Den nordliga gränsen på gårdens tomt är sannolikt norr om aktuellt undersökningsområde, någonstans under tegelbrukets byggnader, då kraftigt förhöjd fosfathalt fortsätter även norr om hus 1. Den västra gränsen går möjligtvis cirka 12 meter väster om gaveln på hus 3/9, då det även här sker en kraftig minskning av fosfathalten.

Sannolikt fortsätter gården att vara i kontinuerligt bruk och byggnaderna under fas 1 ersätts under fas 2 av hus 4, 6, 7 och 8, tillsammans med hägnaderna 1 och 2. Fas 2 dateras generellt till 1150-1300-tal. När fas 2-gården uppförs utgör den av allt att döma en direkt fortsättning av gården under fas 1. Dock tycks gårdsläget under fas 2 förskjutas något norrut, framförallt vad gäller boningshus som helt saknas inom undersökningsområdet under denna fas. Möjligen sker också ett skifte från en något mer hantverksorienterad gård till en gård mer baserad på djurhållning, genom att utöka antalet djur och därmed också förrådsbyggnadernas storlek. Det tycks också som att handelskontakterna ökar med omvärlden under fas 2, då en klädesplomb och inslag av Siegburgkeramik förekommer inom undersökningsområdet. Även hålvägen tycks växa fram under denna tidsperiod. Eventuellt har detta en koppling till att staden inom RAÄ 45 växer fram och ges stadsprivilegier och att ett kloster ska ha etablerats, men också den medeltida borgen i söder vid Örjans vall. Även under denna fas är den stratigrafiska och kronologiska ordningen husen emellan svår att helt fastställa. Stackladorna är i princip omöjliga att datera, förutom att hus 7 tycks ligga något mer orienterat som hus 6 gör, vilket eventuellt kan peka på att de är samtida. Hus 4 har en något tidigare ^{14}C-datering än hus 6 och upplevs som något äldre i karaktären, då striktare rumsindelning såsom noterats i hus 6 ofta kopplas till något yngre byggnader. Både hus 4 och hus 6 tycks ha utsatts för brand, medveten eller omedveten. Hus 6 ska ses som en efterföljare till hus 4 och de har en snarlik funktion med förvaring av spannmål och djurfoder som huvudsyfte.

Boningshusen saknas under fas 2, men gården tycks ha expanderat sina gränser norrut. Det saknas spår av potentiella boningshus både i söder, väster och öster så norr är den troliga riktningen. Av den höga fosfathalten inom den norra delen av undersökningsområdet härrör sannolikt en del från fas 1, men en del kan också indikera en närhet till ökad aktivitet under fas 2. I söder påvisar hägnaderna gårdens södra begränsning under tiden då hus 6 är i bruk. Möjligen kan ränna 7572 utgöra en sydlig begränsning på gården när hus 4 är i bruk men detta är mycket osäkert. Hus 4 och hus 6 utgör massiva, för perioden ovanligt breda byggnader med mycket plats för spannmål och stora mängder djurfoder. Med ett tiotal djur och en familj på uppemot tio personer kan gården ha krävt runt fyra hektar mark för att kunna försörja sig under året. Detta pekar dock på att en större samordning varit nödvändig mellan gårdarna, då gårdens upptagningsområde för resurser behövt sträcka sig ända ner till den troliga medeltida gården RAÄ 79 i söder, frälsegården (kungsgården?) i väster och en bit in i stadsområdet

Fig 24. Spridning av blykulor i östra delen av undersökningsområdet. Skala 1:500.

i norr. Detta pekar också på att det funnits behov för gårdarna framförallt i staden att handla och att varor och framförallt livsmedel fick föras till staden, då det inte fanns plats för alla gårdar att fullt ut försörja sig själva, med tanke på tillgång till odlingsbar mark (Larsson manus). Detta pekar på ett mycket mer dynamiskt rörelsemönster och mer intensiva handelskontakter både under tidig- och högmedeltid.

Men var tar gården vägen under 1300-talet när hus 6 och 7 försvinner? Enligt det skriftliga källmaterialet och de arkeologiska undersökningarna flyttas den medeltida staden under 1320-talet, men kyrkan är fortfarande är i bruk in i 1400-talet. Det finns fyra troliga möjligheter vad som händer med gården på Slottsmöllan:

- *Den läggs ned.*
- *Den flyttas nedströms tillsammans med staden, till området där dagens Halmstad finns.*
- *Gårdstunet förskjuts en liten aning norrut, till ett läge under dagens tegelbruksbyggnader, vilket innebär att alla spår nu blivit förstörda.*
- *Gården har flyttat något längre norrut och blir eventuellt under senmedeltid eller något senare uppdelad i de två södra gårdar som är utritade på historiska kartor över Övraby.*

13. NORDISKA SJUÅRSKRIGET, SVENSKA ARMÉNS FÖRLÄGGNING

Lämningarna som kunnat kopplas till händelser under nordiska sjuårskriget var förhållandevis få på platsen. Det är framförallt ugnen från den arkeologiska förundersökningen, tillsammans med de blykulor som påträffades under förundersökning och slutundersökning som pekar på militära aktiviteter i området. Enligt det skriftliga källmaterialet bör den svenska huvudstyrkan ha varit grupperad i Övraby år 1563 under minst ett par veckors tid. Den arkeologiska bilden som träder fram pekar på att man ägnat sig åt matlagning, kulgjutning och sannolikt förberett sig för kommande stormningar av Halmstad. Enligt de blykulor som påträffades kan det ha varit en kavalleristyrka som varit grupperad inom främst den östra delen av undersökningsområdet, då pistolkulorna är dominerande. Rent strategiskt är detta också ett rimligt läge, med stora ytor utan någon större störande bebyggelse, vilket möjliggjorde att snabbt få upp en hög hastighet på hästarna vid ett anfall. I ryggen hade kavalleriet haft de sju gårdar som är kända från kartmaterialet och som brändes ner. Vid fältslag i Örja i Skåne under sent 1600-tal revs gårdarna ner och användes som försvarsskansar från vilka man i skydd kunde beskjuta en anfallande fiende (Schmidt Sabo 2013). Det är mycket möjligt att situationen och strategin varit liknande vid Slottsmöllan och Övraby 100 år tidigare. Artilleriet har grupperats främst på Galgberget och andra höga punkter, kavalleriet grupperas vid Slottsmöllan och infanteriet placeras kring gårdarna och kyrkan i Övraby som kunde användas som försvarsverk om danskarna skulle göra motanfall. Det är troligen professionella soldater som ingått i kavalleriet vid den här tiden och det

kan även ha varit specialister som hanterat gjutandet av kulor på platsen. Bönderna tillhörde sannolikt främst infanteriet och uppgifterna att de under perioder antingen vägrade eller motsatte sig anfall mot Halmstad pekar på att de hade mycket lite stridsträning och lite vilja att slåss. I flera fall var det småländska bönder som under fredstid idkade handel med hallänningarna.

14. VIDARE ARBETEN

Mycket information och ny viktig kunskap kunde produceras genom den arkeologiska undersökningen vid Slottsmöllan. Vid en första anblick tycktes resultaten peka på några medeltida hus och några få spår från nordiska sjuårskriget. Efterhand har bilden förändrats och förstärkts. I flera fall är dock underlaget statistiskt litet eller de stratigrafiska förhållandena går inte helt att avgöra. Den arkeologiska undersökningen har dock gett den första relativt kompletta tidigmedeltida gården vid Övraby och där det finns möjligheter att placera resultaten i större sammanhang. Inom ramen för rapporten har vissa ingångsvägar presenterats och något större utblickar gjorts över landskapet och gårdens roll under medeltiden. Arbetet kommer att fortsätta framöver med att göra större djupdykningar kring den medeltida gården och dess betydelse och relation till staden och till gården inom RAÄ 79. Anders Håkanssons avhandling gällande den tidigmedeltida bebyggelsen i Halland kommer också öppna nya vägar för fortsatta arbeten kring gården vid Slottsmöllan.

Även de få spåren av det nordiska sjuårskriget har gjort det möjligt att få fram ny kunskap och gett möjligheter att lansera hypoteser om hur situationen och fältlägret sett ut under år 1563. Arbetet med spåren från kriget ger även relevans att titta på de sju gårdar som brändes ned under kriget, men som ännu fanns markerade på kartmaterial från sent 1600-tal. De arkeologiska resultaten är intressanta och det blir också viktigt att gå tillbaka till äldre grävningar för att omvärdera och granska de arkeologiska resultaten för att ytterligare kunna ta steg framåt i den arkeologiska kunskapen. Arbetet med Slottsmöllan kommer långsiktigt att fortsätta och sannolikt kommer en, eventuellt flera artiklar produceras i en för ändamålet lämplig tidskrift och för att sprida kunskapen till en intresserad allmänhet.

15. SUMMERING

För att återkoppla till undersökningens syfte har undersökningen gett mycket goda resultat. Den medeltida gården är representerad av två faser under tidig- och högmedeltid. Gården uppvisar en viss social dignitet, men ingen överdådig rikedom. Möjligen kan gården ha någon form av koppling till kungsgården/frälsegården väster om undersökningsområdet. Eventuellt kan någon underlydande person blivit ansvarig för gården, som

en form av förvaltare under medeltiden. Gården vid Slottsmöllan har ett intressant och viktigt läge, som en av troligen två medeltida gårdar, som legat utmed hålvägssystemet mot bland annat Jönköping. Människor som seglade upp för Nissan kom till borgen och fick lasta om för vidare landtransporter. Varor, djur och människor fick först passera gården vid RAÄ 79 och kom sedan att nå gården vid Slottsmöllan. Möjligen var man tvungen att gå runt om gården vid Slottsmöllan för att komma till staden. Detta gör att gården kan fungerat som ett lås eller en form av kontrollfunktion och att man kunde få förvarningar om eventuella fiender närmade sig staden. Under tidigmedeltid, fas 1, tycks gården ha ägnat sig främst åt odling, mindre djurhållning och en del hantverk. Under högmedeltid, fas 2, flyttar gården något norrut och djurhållningen tycks öka. När staden flyttar tycks gården försvinna, flyttar ytterligare längre norrut eller delas rentav upp i två gårdar som syns på kartmaterial från 1600-1700-tal. Gården vid Slottsmöllan är till sin struktur sannolikt relativt representativ för hur gårdsenheterna inne i staden varit utformade (Larsson manus).

Trots de få spåren efter nordiska sjuårskriget pekar de arkeologiska resultaten mot att svenska kavallerienheter varit grupperade här under ett par veckors tid under oktober-november år 1563, då man ägnat sig åt att förbereda stormning mot Halmstad genom att gjuta kulor, äta och eventuellt sko sina hästar. Soldaterna var sannolikt professionella och kan ha utgjort en reguljär del av armén.

Den arkeologiska undersökningen berättar faktiskt också något om områdets förhistoria. Bristen på fynd från sten, brons- och järnålder är något anmärkningsvärd, speciellt med tanke på hur nära de stora boplatserna från neolitikum och bronsålder inom RAÄ 79 och RAÄ 45 undersökningsområdet är. Det visar också på ett resultat där undersökningsområdet vid Slottsmöllan kan ha fungerat som en ”mellanzon” mellan boplatserna i närområdet och kanske även som betes- och odlingsmark och där människor vistats under förhistorien högst tillfälligt. Även frånvaron av arkeologiskt material kan ge oss intressant information om dåtidens människor och levnadssätt.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr:	431-4014-12
Kulturmiljö Hallands dnr:	2013-5
Uppdragsgivare:	Widik Förvaltnings AB
Utförandetid:	2013-05-27 – 2013-07-03
Personal:	Anna Aulin, Fredrik Larsson Linn Nordvall, Jonas Paulsson (metalldetektering), Kerstin Svensson, Stina Tegnhed, Per Wranning (projektledare)
Fastighet:	Halmstad 9:173
RAÄ nummer:	Halmstad RAÄ 87:1 (boplats, medeltida gårdsläge), Halmstad RAÄ 103 (fyndplats nordiska sjuårskriget), Halmstad RAÄ 104 (Färdväg, hålväg)
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Undersökt yta:	3455 m^2
Dokumentation:	Samtliga schakt och anläggningar är inmätta digitalt inom ramen för Intrasis Version 2.0 (20135). Foton har nummer 2014-16-1–86 och ritningar har HMAK 4429:1-14. Allt arkivmaterial förvaras i Kulturmiljö Hallands arkiv.
Fynd:	I väntan på fyndfördelning har fynden tilldelats accessionsnummer HM 28697:1-173.
Datering:	Medeltid-Nyare tid

Referenser

Augustsson, J-E. 1980. *Medeltidsstaden 20: Halmstad.* Stockholm.

Arnesson, A. 2001. *Fakta Jordbruk nr 14 2001: Välskötta vallar ger produktiva ekokor.* Sveriges Lantbruksuniversitet. Uppsala.

Bexell, S.P. 1925. *Hallands historia och beskrivning första delen.* Halmstad.

Bjuggner, L. Manus. Övraby – Det äldsta Halmstad: Ett medeltidsarkeologiskt forskningsprojekt. Basrapport från fältundersökningarna 1978. Halmstad 9:16, 9:3, 9:59, 9:60, 9:61. Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Bjuggner, L. 2012. *En medeltida gårdsplats i det äldsta Halmstad.* Halmstad 9:173, RAÄ 87. med bidrag av Per Wranning. Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Bjuggner, L. & Carlie L. 1999. Spår av spår. Äldre kommunikationsleder och hålvägar i södra Halland. *Utskrift 6.* Halmstad.

Borna. H. 1987. *Halmstad, Övraby. Arkeologisk undersökning.* Hallands länsmuseer, uppdragsverksamheten. Halmstad.

Bringéus, N-A. 1979. *Arbete och redskap. Materiell folkkultur på svensk landsbygd före industrialismen.* Lund.

Carlie, L. 1999. *Bebyggelsens mångfald. En studie av södra Hallands järnåldersgårdar baserad på arkeologiska och historiska källor.* Hallands länsmuseers Skriftserie No 10. Acta Archaeologica Lundensia Series in 8^{0}. No. 29. Halmstad.

Carlie, L. 2000. Hålvägar vid Stenstorp. I: Strömberg, B. (red.). *Boplatser och fossilt odlingslandskap vid Öringe och Stenstorp. Arkeologi längs E6/E20 i mellersta Halland. Del III. 1993-1996*. Undersökningar av fornlämningar i Kvibille, Getinge och Slöinge socknar. Riksantikvarieämbetet. Arkeologiska resultat UV Väst Rapport 1998:21. Kungsbacka.

Carlie, L. 2001. Hålvägar och landskap. Äldre kommunikationsleder utmed Nissans dalgång, Halland. I: Larsson, L. (red.). *Kommunikation i tid och rum.* University of Lund. Institute of Archaeology Report Series No. 82. Lund.

Dahlström, G. 1982. *Helgeandsholmen 1000 år i Stockholms Ström.* Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

Enemark, P. 1963. Klede (Danmark). I: Granlund, J. (red.). *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid: från vikingatid till reformationstid band VIII. Judas-Konfiskation.* Malmö.

Fors, T. & Viking, U. 1995. Ösarp: Vikingatida och tidigmedeltida agrarbebyggelse i södra Halland. Arkeologisk undersökning 1993. Hallands länsmuseer, Landsantikvarien. Halmstad.

Fors, T. & Westergaard, B. 1998. *RAÄ 45. Boplatser vid Övraby – undersökningar från Slottsmöllans tegelbruk 1991-1992.* Arkeologiska rapporter från Hallands länsmuseer 1998:1. Uppdragsverksamheten. Halmstad. Arkivrapport.

Harrison, D. 2009. *Sveriges Historia 600-1350: Norstedts Sveriges Historia.* Norstedts. Stockholm.

Hatting, T. 2004. Husdyrene. I Roesdahl, E. (red.). *Dagligliv i Danmarks middelalder – en arkælogisk kulturhistorie.* Aarhus.

Hoff, A. 1997. *Lov og Landskab. Landskabslovernes bidrag til forståelsen af landsbrugs- og landskabsudvicklingen i Danmark ca 900-1250.* Århus.

Håkansson, A. 2004. Sotarp, en vandrande medeltida landsby – om nyetablering av gårdar i mellanhalländsk bybildningstid. I: Carlie, L. m.fl. (red). *Landskap i förändring volym 6: Hållplatser i det förgångna: Artiklar med avstamp i de arkeologiska undersökningarna för Västkustbanans dubbelspår förbi Falkenberg i Halland.* Hallands Länsmuseer Landsantikvarien. Halmstad.

Håkansson, A. 2011. *Furudal: Bebyggelselämningar från järnålder och medeltid.* Människan och landskapsrummets olika dimensioner teknisk rapport Arkeologiprojektet utmed Väg 117 sträckan Daggarp-Skogaby. Halland, Veinge Socken, Skogaby 2:31, RAÄ 326. Arkeologiska rapporter Hallands länsmuseer 2011:3. Halmstad.

Håkansson, A. & Rosén, C. 2010. Medeltid i Träslöv. I: Häggström, L. (red.). *Utskrift 10.* Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Häggström, L. 2014. *Djur, vatten och ägande i Hallands historia.* Utskrift 13. Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Kerkkonen, G. 1963 Klede (Finland). I: Granlund, J. (red.). *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid: från vikingatid till reformationstid band VIII. Judas-Konfiskation.* Malmö.

Kronman, E. & Isuul, S. 1945. *Danmarks gamle Love paa Nutidsdansk band I.* Köpenhamn.

Larsson, F. Manus. Övraby. *Arkeologisk undersökning 2013, Antikvarisk kontroll 2013, Arkeologisk förundersökning 2014.* Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Matsson, L. 2011. *Ny gång- och cykelväg utmed Sofiebergsvägen.* Halland, Halmstad kommun, Halmstad 9:173, RAÄ 87. Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Myrdal, J. 1999. *Det svenska jordbrukets historia: Jordbruket under feodalismen 1000-1700.* Stockholm.

Nilsson, S.A. 1968. *Halmstads historia del I. Den danska tiden.* Halmstad.

Norberg, R. 1968. Plomber (Sverige & Danmark). I: Granlund, J. (red.). *Kulturhis-*

toriskt lexikon för nordisk medeltid: från vikingatid till reformationstid band XIII. Ormer-Regnbue. Malmö.

Nordman, A-M. & Pettersson, C. 2009. *Den centrala periferin. Arkeologisk undersökning I kvarteret Diplomaten, faktori- och hantverksgårdar i Jönköping 1620-1790, RAÄ 50, Jönköpings stad.* Jönköpings länsmuseum. Arkeologisk rapport 2009:40. Jönköping.

Olsson, G. 1991. Agro-ecosystems from Neolithic time to present. I: Berglund, B. (red.). *The cultural landscape during 6000 years in southern Sweden – the Ystad Project*. Ecol Bull. Köpenhamn.

Rensbro, H. 1998. *Bygninger på landet:Middelalderhuse i Østdanmark 1200-1650. Indsamling o ganalyse af arkæologisk udgravede bygninger.* Hovedfagsspeciale i Middelalderarkæologi Aarhus Universitet. Aarhus.

Sandklef, A. 1953. *Hallandsgårdar. Bebyggelse på gårdar och torp före 1900.* Nordiska museets handlingar 45.

Schmidt Sabo, K. 2000. *Vikingatida långhus och en bysmedja. Skåne Barkåkra socken, Vantinge 1:29.* Riksantikvarieämbetet. UV Syd Rapport 2000:101. Lund.

Schmidt Sabo, K. 2013. Örja 1:9. Arkeologisk Undersökning 2010. Skåne, Landskrona kommun, Örja socken, Örja 1:9 fornlämningarna Örja 9, 35, 40, 41 och 42. Riksantikvarieämbetet. Lund.

Svensson, M & Westergaard, B. Manus *RAÄ 79:1, Slottsmöllan, Halmstad kommun, Halmstad socken, Halland.* Arkeologisk undersökning 1989. Stiftelsen Hallands länsmuseer, Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Viklund, K. 1998. *Cereals, Weeds and Crop Processing in Iron Age Sweden. Methodological and interpretive aspects of archaeology botanical evidence.* Archaeology and Environment 14.

Vretemark, M. 2001. Om nyttan av nötdjur. I: Andrén, A.; Ersgård, L. & Wienberg, J. (red). *Från stad till land – en medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson.* Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Almqvist & Wiksell. Stockholm.

Westberg, C. 2001. *Boplatslämningar vid Slottsmöllan.* Arkeologiska rapporter från Hallands länsmuseer 2001:4. Halland, Halmstad, Halmstad 9:173. RAÄ 87. Hallands länsmuseer, Landsantikvarien. Halmstad. Arkivrapport.

Westergaard, B. 1986. *Halmstad. Övraby. Arkeologisk undersökning.* Hallands länsmuseer, uppdragsverksamheten. Halmstad.

Westergaard, B. 1998. Slottsmöllan – en västsvensk tidigneolitisk kustboplats. *in Situ.* Västsvensk arkeologisk tidskrift. Göteborgs universitet. Göteborg.

Wiking-Faria, P. 2010. *Kartor över Halland 1482-1718.* Länsmuseet Varberg. Varberg.

Wranning, P. 2011. *Slottsmöllans Tegelbruk.* Arkeologisk utredning och förundersökning 2011 Halmstad 9:173, RAÄ 45 och RAÄ 87. Kulturmiljö Halland. Halmstad.

Yrwing, H. 1963. Klede (Sverige). I: Granlund, J. (red.). *Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid: från vikingatid till reformationstid band VIII. Judas-Konfiskation.* Malmö.

Ödman, A. 2011. *Händelser längs en väg – Finjasjöbygden med den medeltida Hovdalaborgen i centrum – från folkvandringstid till stormaktstid.* Norra Skånes Medeltid nr 5. Report Series NO. 99. Institutionen för arkeologi och antikens historia, Lunds Universitet. Lund.

Internet:

Virtuella floran 2015-07-30 http://linnaeus.nrm.se/flora/welcome.html Naturhistoriska Riksmuseet

Bilagor

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
330	Stolphål		0	0	0	0				
339	Stolphål		0	0	0	0				
348	Stolphål		0	0	0	0				
356	Stolphål		0	0	0	0				
367	Stolphål		0	0	0	0				
379	Stolphål		0	0	0	0				
389	Stolphål		0	0	0	0				
398	Stolphål		0	0	0	0				
407	Stolphål		0	0	0	0				
414	Stolphål		0	0	0	0				
422	Stolphål		0	0	0	0				
432	Stolphål		0	0	0	0				
445	Stolphål		0	0	0	0				
456	Stolphål		0	0	0	0				
465	Stolphål		0	0	0	0				
476	Stolphål		0	0	0	0				
486	Stolphål		0	0	0	0				
496	Stolphål		0	0	0	0				
508	Stolphål		0	0	0	0				
517	Stolphål		0	0	0	0				
527	Stolphål		0	0	0	0				
541	Stolphål		0	0	0	0				
550	Stolphål		0	0	0	0				
559	Stolphål		0	0	0	0				
569	Stolphål		0	0	0	0				
579	Stolphål		0	0	0	0				
592	Stolphål		0	0	0	0				
619	Stolphål		0	0	0	0				
631	Stolphål		0	0	0	0				
642	Stolphål		0	0	0	0				
651	Stolphål		0	0	0	0				
663	Stolphål		0	0	0	0				
673	Utgår		0	0	0	0				
683	Stolphål		0	0	0	0				
694	Stolphål		0	0	0	0				
703	Stolphål		0	0	0	0				
711	Stolphål		0	0	0	0				
719	Stolphål		0	0	0	0				
728	Stolphål		0	0	0	0				
734	Stolphål		0	0	0	0				
740	Stolphål		0	0	0	0				
750	Stolphål		0	0	0	0				
756	Ränna		0	0	0	0				

Bilaga 1

Anläggningar

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
							Djurgång?

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
772	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
779	Stolphål		0	0	0	0				
787	Stolphål		0	0	0	0				
794	Stolphål		0	0	0	0				
804	Stolphål		0	0	0	0				
813	Stolphål		0	0	0	0				
821	Stolphål		0	0	0	0				
831	Stolphål		0	0	0	0				
842	Stolphål	Hus 6	0,58	0,45	0,51	50	Ljusbrun ngt varvig/ flammig humös sand	Gråbrun mkt humös sand		
853	Stolphål		0	0	0	0				
863	Stolphål		0	0	0	0				
871	Stolphål		0	0	0	0				
880	Stolphål		0	0	0	0				
889	Stolphål		0	0	0	0				
898	Stolphål		0	0	0	0				
914	Stolphål		0	0	0	0				
924	Stolphål		0	0	0	0				
939	Stolphål		0	0	0	0				
947	Stolphål		0	0	0	0				
957	Stolphål		0	0	0	0				
966	Stolphål		0	0	0	0				
976	Stolphål	Hus 6	0,56	0,52	0,53	50	Gråbrun humös sand	Brun flammig humös sand		
988	Stolphål		0	0	0	0				
994	Ränna		0	0	0	0				
1008	Stolphål		0	0	0	0				
1018	Stolphål		0	0	0	0				
1031	Stolphål		0	0	0	0				
1045	Stolphål		0	0	0	0				
1054	Ränna		0	0	0	0				
1072	Stolphål		0	0	0	0				
1084	Stolphål		0	0	0	0				
1097	Stolphål	Hus 6	0,57	0,56	0,35	50	Brun flammig humös sand	Gråbrun humös sand		
1109	Stolphål		0	0	0	0				
1119	Stolphål		0	0	0	0				
1127	Stolphål		0	0	0	0				
1133	Stolphål		0	0	0	0				
1141	Stolphål		0	0	0	0				
1160	Stolphål		0	0	0	0				
1168	Stolphål		0	0	0	0				
1178	Stolphål		0	0	0	0				
1186	Stolphål		0	0	0	0				
1195	Stolphål		0	0	0	0				
1212	Stolphål		0	0	0	0				
1221	Stolphål		0	0	0	0				
1233	Stolphål		0	0	0	0				
1243	Stolphål		0	0	0	0				
1251	Stolphål		0	0	0	0				
1260	Stolphål		0,54	0,5	0,42	50	Gråbrun humös ngt flammig sand			
1271	Stolphål	Hus 6	0,4	0,4	0,3	50	Brun flammig humös sand			
1281	Stolphål		0	0	0	0				
1292	Stolphål		0	0	0	0				
1300	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X		X	
				X		X	
				X			
				X		X	
						X	

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
1309	Stolphål		0,62	0,54	0,38	50	Gråbrun humös ngt flammig sand			
1323	Stolphål		0	0	0	0				
1333	Stolphål		0	0	0	0				
1344	Stolphål		0	0	0	0				
1355	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
1366	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
1375	Stolphål	Hus 6	0,72	0,5	0,46	50	Gråbrun lerblandad sand	Grå humös sand		
1388	Stolphål		0	0	0	0				
1396	Stolphål		0	0	0	0				
1408	Stolphål		0	0	0	0				
1428	Grop		0	0	0	0				
1457	Stolphål		0	0	0	0				
1467	Stolphål		0	0	0	0				
1477	Stolphål		0	0	0	0				
1487	Grop		0	0	0	0				
1511	Stolphål		0	0	0	0				
1522	Stolphål		0	0	0	0				
1531	Stolphål		0	0	0	0				
1543	Stolphål		0	0	0	0				
1551	Stolphål	Hus 6	0,54	0,46	0,4	50	Brun flammig humös sand	Gråbrun humös sand		
1567	Stolphål		0	0	0	0				
1576	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
1587	Stolphål		0	0	0	0				
1597	Stolphål		0	0	0	0				
1606	Stolphål		0	0	0	0				
1615	Stolphål	Hus 6	0,56	0,43	0,43	50	Brun flammig sand			
1626	Stolphål		0	0	0	0				
1637	Stolphål		0	0	0	0				
1648	Stolphål		0	0	0	0				
1662	Stolphål		0	0	0	0				
1674	Stolphål		0	0	0	0				
1684	Stolphål		0	0	0	0				
1692	Stolphål		0	0	0	0				
1704	Stolphål		0	0	0	0				
1713	Stolphål		0	0	0	0				
1722	Stolphål		0	0	0	0				
1731	Stolphål		0	0	0	0				
1744	Stolphål		0	0	0	0				
1753	Stolphål		0	0	0	0				
1767	Stolphål		0	0	0	0				
1779	Grop		0	0	0	0				
1795	Stolphål	Hus 6	0,6	0,45	0,49	50	Brun flammig humös sand	Obrända lerklumpar, lerblandad sand	Gråbrun humös sand	
1808	Stolphål		0	0	0	0				
1819	Stolphål	Hus 6	0,47	0,46	0,37	50	Brun ngt flammig sand	Gråbrun humös lerblandad sand, brända lerklumpar		
1836	Utgår		0	0	0	0				
1845	Stolphål		0	0	0	0				
1854	Stolphål	Hus 6	0,47	0,45	0,36	50	Ljus gråbrun humös sand	Gråbrun humös sand	Kraftigt lerinblandad humös sand	
1865	Stolphål	Hus 6	0,66	0,57	0,27	50	Brun flammig humös sand	Gråbrun humös sand	Kraftigt lerinblandad sand	
1878	Stolphål		0	0	0	0				
1886	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X			
				X			
				X			
						X	
				X		X	
					X	X	
							Sten med lite matjord kring
						X	
				X		X	Värmepåverkad

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
1897	Stolphål		0	0	0	0				
1906	Stolphål		0	0	0	0				
1916	Stolphål		0	0	0	0				
1925	Stolphål		0	0	0	0				
1932	Stolphål		0,45	0,31	0,1	50	Gråbrun humös sand, skärvig sten			
1942	Stolphål		0	0	0	0				
1951	Stolphål		0	0	0	0				
1960	Stolphål		0	0	0	0				
1968	Stolphål		0	0	0	0				
1979	Stolphål		0	0	0	0				
1987	Stolphål		0	0	0	0				
1995	Stolphål		0	0	0	0				
2004	Stolphål		0	0	0	0				
2015	Stolphål		0	0	0	0				
2022	Stolphål		0	0	0	0				
2029	Stolphål		0	0	0	0				
2039	Stolphål		0	0	0	0				
2050	Stolphål		0	0	0	0				
2059	Stolphål	Hus 6	0,75	0,55	0,26	50	Brun flammig sand	Gråbrun fet humös sand		
2070	Stolphål		0	0	0	0				
2080	Stolphål		0	0	0	0				
2092	Stolphål		0	0	0	0				
2098	Stolphål		1,3	1,3	0,08	50	Brun, svagt humös sand			
2114	Stolphål		0	0	0	0				
2124	Stolphål		0	0	0	0				
2132	Stolphål		0	0	0	0				
2140	Stolphål		0	0	0	0				
2148	Stolphål		0	0	0	0				
2156	Stolphål		0	0	0	0				
2164	Stolphål		0	0	0	0				
2174	Stolphål		0	0	0	0				
2183	Stolphål		0	0	0	0				
2195	Stolphål		0	0	0	0				
2202	Stolphål		0	0	0	0				
2215	Utgår		0	0	0	0				
2227	Stolphål		0,4	0,22	0,19	50	Humös sand med inslag av småsten			
2236	Stolphål		0	0	0	0				
2247	Stolphål		0	0	0	0				
2259	Stolphål		0	0	0	0				
2268	Stolphål		0	0	0	0				
2277	Stolphål		0	0	0	0				
2286	Stolphål		0	0	0	0				
2295	Stolphål		0	0	0	0				
2305	Stolphål	Hus 6	0,7	0,43	0,16	50	Gråbrun flammig humös, ställvis ler-blandad sand			
2316	Stolphål		0	0	0	0				
2325	Stolphål		0	0	0	0				
2333	Stolphål		0	0	0	0				
2342	Stolphål		0	0	0	0				
2351	Stolphål		0	0	0	0				
2360	Stolphål		0,38	0,38	0,12	50	Grå humös siltig sand med inslag av obränd lera			

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X			
				X		X	
							Ej tydliga nedgrävningskanter, diffus botten
				X		X	

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
2369	Stolphål		0	0	0	0				
2377	Stolphål		0	0	0	0				
2387	Utgår		0	0	0	0				
2397	Stolphål		0,3	0,3	0,07	50	Gråbrun humös siltig sand			
2406	Stolphål		0,4	0,4	0,4	50	Gråbrun humös siltig			
2415	Stolphål		0,35	0,35	0,05	50	Grå humös siltig sand			
2425	Stolphål		0,4	0,4	0,2	50	Grå humös siltig sand			
2435	Stolphål		0	0	0	0				
2444	Stolphål		0,38	0,38	0,42	50	Brungrå humös sand			
2454	Stolphål		0	0	0	0				
2465	Stolphål		0,38	0,35	0,4	50	Grå humös siltig sand			
2474	Stolphål		0	0	0	0				
2481	Stolphål		0,2	0,2	0,16	50	Grå humös siltig sand			
2488	Stolphål		0,38	0,26	0,16	50	Grå humös siltig sand			
2515	Stolphål		0,24	0,22	0,06	50	Grå humös siltig sand			
2523	Stolphål		0	0	0	0				
2531	Stolphål		0	0	0	0				
2540	Stolphål		0	0	0	0				
2548	Stolphål	Hus 2	0,74	0,44	0,34	50	Grå humös siltig sand	Ljusgrå flammig sand		
2560	Stolphål		0,38	0,34	0,31	50	Gråbrun humös sand			
2569	Stolphål	Hus 6	0,67	0,5	0,36	50	Brun ngt flammig sand	Gråbrun fet humös sand		
2580	Stolphål		0	0	0	0				
2588	Stolphål	Hus 6	0,45	0,35	0,44	50	Brun flammig sand	Gråbrun fet humös sand		
2598	Stolphål		0,46	0,38	0,45	50	Brun flammig humös sand	Gåbrun humös sand		
2608	Stolphål	Hus 6	0,3	0,28	0,14	50	Brun, flammig, ngt fet humös sand			
2616	Stolphål	Hus 6	0,36	0,36	0,26	50	Gråbrun humös fet ngt flammig lerblan-dad sand			
2626	Stolphål		0	0	0	0				
2633	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
2642	Stolphål		0	0	0	0				
2650	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
2658	Stolphål		0	0	0	0				
2666	Stolphål		0,32	0,32	0,16	50	Grå humös siltig sand			
2674	Stolphål		0	0	0	0				
2683	Stolphål		0	0	0	0				
2690	Stolphål		0	0	0	0				
2698	Stolphål		0	0	0	0				
2706	Stolphål		0,45	0,4	0,1	50	Gråbrun ngt flammig humös sand			
2715	Stolphål		0	0	0	0				
2724	Stolphål		0	0	0	0				
2731	Stolphål		0	0	0	0				
2739	Stolphål	Hus 2	0,34	0,34	0,26	50	Grå humös siltig sand	Ljus grågul sand		
2747	Stolphål		0	0	0	0				
2755	Grop		0	0	0	0				
2766	Stolphål		0,28	0,28	0,42	50	Ljus grågul flammig sand	Grå humös siltig sand		
2774	Stolphål		0,42	0,42	0,22	50	Grå humös sand			
2784	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
							Matjordsklack
				X			AS 2397 och AS 2406 är en och samma anläggning
				X		X	AS 2406 och AS 2397 är en och samma anläggning
							AS 2415 och AS 2425 är en och samma anläggning
							AS 2425 och AS 2415 är en och samma anläggning
							Fynd av tegel ganska ytligt
					X	X	
					X		
					X		
				X	X		
				X	X	X	
							Skarpa nedgrävningskanter. Ger recent intryck
				X		X	
				X		X	
						X	Tegelfragment på ytan
				X		X	
				X			Skarpa nedgrävningskanter
				X	X		

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
2793	Stolphål		0,36	0,36	0,1	50	Grå humös lätt siltig sand			
2802	Stolphål		0	0	0	0				
2811	Stolphål		0,22	0,22	0,1	50	Grå humös lätt siltig sand			
2818	Stolphål	Hus 2	0	0	0	0				
2827	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
2835	Stolphål		0	0	0	0				
2844	Stolphål		0,53	0,42	0,26	50	Mörkbrun humös, ngt flammig sand			
2853	Stolphål	Hus 1	0,5	0,35	0,32	50	Gråbrun hunös sand			
2861	Stolphål	Hus 1	0,42	0,36	0,27	50	Gråbrun humös sand			
2870	Stolphål	Hus 1	0,36	0,34	0,2	50	Gråbrun hunös sand			
2880	Stolphål		0,34	0,34	0,36	50	Gulgrå ngt humös sand	Grå humös lerig sand		
2889	Stolphål		0,4	0,35	0,07	100	Gråbrun humös sand			
2899	Stolphål		0,4	0,36	0,28	50	Grågul humös sand			
2910	Stolphål		0,32	0,32	0,08	50	Grå humös siltig sand			
2919	Stolphål		0,5	0,5	0,3	50	Gråhumös lätt siltig sand	Grå humös sand	Grå humös siltig sand	
2933	Stolphål		0,4	0,36	0,08	50	Grå/gul flammig humös siltig sand			
2968	Stolphål		0	0	0	0				
2977	Stolphål		0,4	0,28	0,26	50	Grå humös siltig sand			
2988	Stolphål		0,36	0,24	0,14	50	Grå humös siltig sand			
2996	Stolphål	Hus 2	0	0	0	0				
3006	Stolphål		0	0	0	0				
3015	Stolphål	Hus 1	0,4	0,4	0,12	50	Grå humös siltig sand			
3038	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3048	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3056	Stolphål		0	0	0	0				
3063	Stolphål		0	0	0	0				
3072	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3084	Stolphål	Hus 1	0,4	0,29	0,18	50	Mörkbrun humös sand			
3093	Stolphål	Hus 2	0	0	0	0				
3106	Stolphål		0	0	0	0				
3119	Stolphål	Hus 2	0,62	0,46	0,36	50	Grå flammig sand	Grå humös siltig sand		
3129	Stolphål	Hus 2	0	0	0	0				
3138	Stolphål	Hus 2	0,38	0,38	0,4	50	Grå humös siltig sand			
3147	Stolphål		0	0	0	0				
3159	Stolphål		0	0	0	0				
3168	Härd	Hus 1	0	0	0	0				
3180	Stolphål	Hus 7	0,58	0,38	0,27	50	Grå humös siltig sand med små sandiga linser	Grå humös siltig sand		
3190	Stolphål	Hus 2	0,4	0,38	0,28	50	Grå humös siltig sand			
3198	Stolphål		0	0	0	0				
3209	Stolphål	Hus 1	0,27	0,23	0,15	50	Grå humös sand			
3217	Stolphål		0,3	0,3	0,08	50				
3226	Stolphål		0,66	0,44	0,34	50	Grå humös siltig sand			
3240	Stolphål	Hus 1	0,3	0,28	0,12	50	Gråbrun humös sand			
3248	Stolphål		0	0	0	0				
3257	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3266	Stolphål		0,68	0,34	0,3	50	Grågul sand	Grå humös sand		
3282	Stolphål		0	0	0	0				
3292	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X		X	
				X		X	”Skott” med småsten
				X		X	
				X			Skärs i N av dränering
				X	X		
						X	
				X			
				X	X		
				X			
					X	X	Samma anl som 3129, vilken alltså utgår
							Utgår
				X	X	X	
						X	Grävt vid FU, då med id AS 3969
					X	X	Grävt vid FU, då med id AS 4454
				X	X		
						X	

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
3300	Stolphål		0,54	0,4	0,23	50	Grågul flammig humös sand	Grå humös siltig sand		
3311	Stolphål		0	0	0	0				
3318	Stolphål		0	0	0	0				
3332	Stolphål		0	0	0	0				
3340	Stolphål		0	0	0	0				
3349	Stolphål		0	0	0	0				
3366	Stolphål		0	0	0	0				
3376	Stolphål	Hus 2	0,5	0,5	0,54	50	Ljusgrå flammig sand	Grå humös siltig sand		
3390	Stolphål	Hus 2	0,56	0,54	0,32	50	Ljusgrå flammig sand	Grå humös siltig sand		
3403	Stolphål	Hus 2	0,54	0,5	0,34	50	Ljusgrå flammig sand	Grå humös siltig sand		
3413	Stolphål	Hus 2	0,5	0,5	0,34	50	Ljusgrå flammig sand	Grå humös siltig sand		
3424	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3431	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3440	Stolphål	Hus 1	0	0	0,14	0				
3453	Stolphål		0	0	0	0				
3461	Stolphål		0,46	0,4	0,4	100	Brungrå humös ngt siltig sand			
3471	Stolphål		0	0	0	0				
3479	Stolphål		0,4	0,4	0,23	50	Brungrå ngt siltig sand			
3488	Stolphål	Hus 1	0	0	0,28	0	Ngt lerig humös sand			
3498	Stolphål		0	0	0	0				
3508	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3520	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3530	Stolphål		0	0	0	0				
3540	Stolphål	Hus 1	0,45	0,35	0,26	50	Brun/röd/grå flammig humös sand	Mörkbrun mkt humös sand		
3550	Stolphål	Hus 1	0,48	0,35	0,22	50	Flammig gråbrun humös sand	Mörkbrun ngt flammig humös sand		
3561	Stolphål		0	0	0	0				
3570	Stolphål		0	0	0	0				
3581	Stolphål		0	0	0	0				
3589	Stolphål		0	0	0	0				
3600	Stolphål		0	0	0	0				
3608	Stolphål		0	0	0	0				
3617	Stolphål		0	0	0	0				
3626	Stolphål		0	0	0	0				
3635	Grop		0	0	0	0				
3648	Stolphål		0,41	0,39	0,28	50	Mörkbrun humös sand			
3657	Stolphål		0	0	0	0				
3665	Stolphål		0,33	0,28	0,14	50	Brun humös sand med inslag av små-sten			
3674	Stolphål		0	0	0	0				
3682	Stolphål		0	0	0	0				
3691	Stolphål		0	0	0	0				
3703	Stolphål		0	0	0	0				
3710	Stolphål		0	0	0	0				
3720	Stolphål		0,34	0,3	0,14	50	Gråbrun humös sand			
3729	Stolphål	Hus 6	0,65	0,44	0,2	50	Gråbrun mkt humös sand, skärvig sten	Urlakad brun sand		
3740	Stolphål		0,41	0,38	0,38	50	Brun flammig humös sand	Gråbrun fet humös sand		
3749	Stolphål		0,52	0,44	0,55	50	Brun flammig humös sand	Brun flammig humös sand urlakad		
3758	Stolphål		0,37	0,3	0,21	50	Gråbrun humös ngt lerig sand			
3767	Stolphål	Hus 6	0,26	0,24	0,28	50	Gråbrun humös mkt fet sand			

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
						X	
					X	X	
				X	X	X	Keramik i primärfyllningen
					X	X	
					X	X	
							Grävd vid FU, då med id 4190
					X	X	Skoning utgörs delvis av tegel. Fe cirka 1 cm ned
					X		
							Grävd vid FU, då med id A S 4178
				X			Jfr 3550
				X		X	Jfr 3540
						X	
							Ger närmast recent intryck

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
3775	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
3784	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
3800	Stolphål	Hus 6	0,56	0,53	0,26	50	Brun flammig svagt humös sand	Gråbrun humös sand		
3810	Stolphål		0	0	0	0				
3819	Stolphål	Hus 2	0,38	0,38	0,4	50	Grå humös siltig sand			
3827	Stolphål		0	0	0	0				
3839	Utgår		0	0	0	0				
3858	Stolphål		0	0	0	0				
3868	Stolphål	Hus 2	0,38	0,38	0,22	50	Grå humös siltig sand	Grågul flammig sand		
3878	Stolphål		0,54	0,4	0,34	50	Grågul humös flammig sand	Grå humös siltig sand		
3889	Stolphål		0	0	0	0				
3898	Stolphål	Hus 1	0	0	0	0				
3906	Utgår		0	0	0	50				
3917	Stolphål		0	0	0	0				
3927	Stolphål	Hus 8	0,65	0,48	0,07	50	Ljusgrå humös sand			
3939	Stolphål	Hus 7	0	0	0,28	0	Mörkbrun humös sand			
3950	Stolphål	Hus 3	0	0	0	0				
3959	Stolphål	Hus 3	0,36	0,36	0,2	50	Gråbrun humös sand			
3968	Stolphål	Hus 1	0,36	0,36	0,28	50	Gråbrun hunös sand			
3976	Stolphål	Hus 3	0,55	0,38	0,38	50	Grå humös siltig sand			
3987	Stolphål	Hus 3	0,2	0,2	0,18	50	Brun humös sand			
3996	Stolphål		0	0	0	0				
4006	Stolphål		0,36	0,36	0,34	50	Grå humös flammig och lerig sand.			
4016	Stolphål	Hus 7	0,4	0,3	0,1	50	Grå humös sand, fläckvis inslag av gul sand			
4032	Grop		0	0	0	0				
4049	Stolphål		0	0	0	0				
4059	Stolphål		0,62	0,45	0,46	50	Grågul flammig sand	Grå humös sand	Grå humös ngt siltig sand	
4072	Stolphål		0,4	0,36	0,28	50	Gulgrå sand	Grågul humös sand		
4082	Grop		0	0	0	0				
4099	Stolphål		0	0	0	0				
4113	Stolphål		0	0	0	0				
4123	Utgår		0	0	0	0				
4131	Stolphål		0	0	0	0				
4141	Stolphål		0	0	0	0				
4149	Stolphål		0,5	0,4	0,2	50	Gråbrun humös sand			
4161	Stolphål		0,28	0,28	0,31	50	Gråbrun humös fet sand			
4170	Stolphål		0	0	0	0				
4178	Stolphål		0	0	0	0				
4188	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
4203	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
4212	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
4221	Stolphål		0	0	0	0				
4229	Stolphål		0,29	0,29	0,15	50	Flammig, svagt humös sand			
4238	Stolphål	Hus 8	0,4	0,36	0,08	50	Mörkbrun kraftigt humös sand			
4249	Stolphål		0,49	0,31	0,42	50	Grå humös sand	Mörkbrun humös sand	Ngt lerig grå sand	
4259	Stolphål	Hus 2	0,56	0,3	0,22	50	Mörkbrun humös sand			
4271	Stolphål	Hus 3	0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X		X	
				X			
							Naturlig mörkfärgning
				X	X		
				X			
							Utgår
							Mkt tveksam anläggning
						X	Grävd vid utredning, då med id AS 678
				X			
				X	X	X	
				X	X		
						X	
				X		X	
				X		X	
				X			
				X			
							Mycket tveksam anläggning
				X			Grävd vid utredning, då med id AS 735
				X		X	Kraftigt stenskott

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
4282	Stolphål	Hus 7	0,84	0,56	0,2	50	Ljusgrå sand	Grå humös sand		
4299	Stolphål	Hus 3	0,5	0,36	0,12	50	Grå humös sand			
4310	Stolphål		0	0	0	0				
4320	Stolphål		0	0	0	0				
4329	Stolphål	Hus 3	0,43	0,43	0,1	50	Ljusgulgrå flammig humös sand			
4339	Stolphål		0	0	0	0				
4348	Stolphål		0	0	0	0				
4357	Stolphål		0,46	0,44	0,26	50	Gulgrå sand	Grå humös sand		
4367	Stolphål		0	0	0	0				
4381	Stolphål		0	0	0	0				
4392	Stolphål		0	0	0	0				
4401	Stolphål		0,34	0,3	0,34	50	Grå humös sand			
4410	Stolphål		0	0	0	0				
4419	Stolphål		0	0	0	0				
4435	Stolphål		0	0	0	0				
4444	Stolphål		0	0	0	0				
4455	Stolphål		0	0	0	0				
4463	Stolphål		0	0	0	0				
4476	Stolphål		0,28	0,28	0,14	50	Svartgrå ngt melerad humös sand			
4489	Utgår		0	0	0	0				
4498	Utgår		0	0	0	0				
4506	Stolphål		0	0	0	0				
4516	Stolphål		0	0	0	0				
4525	Stolphål		0	0	0	0				
4533	Stolphål		0,41	0,32	0,12	50	Gråbrun humös sand			
4547	Stolphål		0	0	0	0				
4556	Stolphål		0	0	0	0				
4564	Stolphål		0	0	0	0				
4574	Stolphål		0	0	0	0				
4588	Stolphål	Hus 6	0,75	0,6	0,26	50	Brun flammig ngt lerig humös sand	Gråbrun humös sand		
4599	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
4610	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
4621	Stolphål		0	0	0	0				
4632	Stolphål	Hus 4	0,21	0,18	0,08	50	Ljusbrun humös silt med inslag av småsten			
4642	Stolphål		0,29	0,29	0,36	50	Mörkbrun humös, något flammig sand			
4656	Stolphål	Hus 3	0,64	0,46	0,3	50	Ljusgrå sand	Grågul flammig siltig sand		
4665	Stolphål	Hus 3	0,5	0,5	0,3	50	Grå humös siltig sand	Ljusgrå flammig sand		
4675	Stolphål	Hus 8	0,38	0,3	0,16	50	Grå humös lerig sand med enstaka kol			
4689	Stolphål		0,7	0,46	0,3	50	Grågul humös sand, lätt bränd o obränd lera, kol			
4702	Stolphål	Hus 3	0	0	0	0				
4712	Stolphål		0	0	0	0				
4721	Stolphål		0	0	0	0				
4730	Stolphål	Hus 3	0,58	0,5	0,2	50	Gråbrun siltig humös sand med inslag av Fe-klumpar			
4741	Stolphål		0	0	0	0				
4750	Utgår		0	0	0	0				
4758	Stolphål		0,44	0,4	0,28	50	Gulgrå sand	Grå humös sand		
4770	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
						X	
				X		X	
						X	
						X	
							Matjordsfläck
							Djurgång
				X		X	
						X	
							Grävd vid utredning, då med id AS 779
				X	X	X	Fynd av keramik o brända ben i sekundärfyllningen
						X	
				X			
				X	X	X	Skott med en huggen sten
						X	
							Naturlig mörkfärgning
						X	

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
4777	Stolphål		0,36	0,26	0,28	50	Grå humös sand med inslag av kol			
4786	Grop		0	0	0	0				
4800	Grop		0	0	0	0				
4840	Grop		0	0	0	0				
4857	Grop		0	0	0	0				
4865	Grop		0	0	0	0				
4874	Grop		0	0	0	0				
4882	Utgår		0	0	0	0				
4907	Stolphål		0,5	0,3	0,14	50	Brun humös sand med inslag av småsten			
4919	Stolphål		0	0	0	0				
4930	Stolphål		0	0	0	0				
4939	Utgår		0	0	0	0				
4949	Stolphål		0,6	0,6	0,22	50	Rödgul sand med inslag av småsten	Brun humös sand		
4960	Stolphål	Hus 4	0,38	0,32	0,16	50	Gråbrun humös sand			
4970	Stolphål		0	0	0	0				
4981	Grop		0	0	0	0				
4996	Utgår		0	0	0	0				
5030	Stolphål		0	0	0	0				
5041	Stolphål		0	0	0	0				
5050	Grop		0,76	0,7	0,09	50	Hårdpackad lerig humös sand			
5070	Stolphål	Hus 4	0,27	0,24	0,07	50	Ljusbrun humös silt			
5079	Stolphål	Hus 4	0,2	0,2	0,34	50	Grå siltig sand	Brungul humös silt med enstaka småsten		
5088	Stolphål	Hus 4	0,21	0,18	0,08	50	Ljusbrun humös silt			
5096	Stolphål	Hus 3	0,3	0,3	0,2	50	Flammig humös sand			
5106	Stolphål	Hus 8	0,4	0,32	0,1	50	Grå humös lerig sand med inslag av kol			
5116	Grop		0,49	0,47	0,09	50	Grå, något lerig sand			
5127	Stolphål	Hus 3	0,36	0,36	0,08	50	Grå humös lerig sand			
5137	Stolphål	Hus 3	0,84	0,4	0,2	50	Ljusgrå sand	Grå humös siltig sand	Gulgrå lera	
5149	Stolphål		0	0	0	0				
5160	Stolphål		0	0	0	0				
5170	Stolphål		0	0	0	0				
5178	Stolphål		0	0	0	0				
5186	Stolphål		0	0	0	0				
5198	Stolphål		0,3	0,3	0,38	50	Grågul fläckig humös sand			
5207	Stolphål	Hus 5	0,4	0,35	0,2	50	Rödbrun humös sand med inslag av småsten			
5217	Stolphål	Hus 5	0,5	0,3	0,19	50	Röd sand med inslag av småsten	Rödbrun humös sand med inslag av småsten		
5226	Stolphål		0,48	0,3	0,26	50	Röd sand med inslag av småsten	Rödbrun humös sand med inslag av småsten		
5236	Stolphål		0,4	0,32	0,22	50	Brun, ngt melerad humös sand med inslag av småsten			
5245	Stolphål	Hus 4	0,26	0,21	0,09	50	Gråbrun humös sand	Ljusgrå svagt humös sand		
5253	Stolphål		0	0	0	0				
5263	Stolphål		0	0	0	0				
5271	Grop		0	0	0	0				
5289	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
5304	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X			
							Rotvälta
						X	
							Ingen mörkfärgning återfanns
						X	
				X			
							Rotvälta
							Ger ett recent intryck
					X	X	
				X			Ngt ojämn botten - ev. stenlyft
							Mycket tveksam anläggning
					X		Även inslag av obränd lera
				X	X		
				X			
				X			

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
5313	Stolphål		0	0	0	0				
5326	Stolphål		0	0	0	0				
5341	Stolphål		0	0	0	0				
5353	Stolphål		0	0	0	0				
5363	Grop		0	0	0	0				
5395	Grop		0	0	0	0				
5418	Stolphål		0	0	0	0				
5427	Utgår		0	0	0	0				
5436	Stolphål		0	0	0	0				
5444	Stolphål		0	0	0	0				
5451	Stolphål		0	0	0	0				
5459	Stolphål		0,45	0,3	0,08	50	Brun humös sand med inslag av småsten			
5468	Stolphål		0	0	0	0				
5476	Stolphål	Hus 5	0,38	0,38	0,2	50	Mörkröd sand med inslag av småsten	Rödbrun humös sand med inslag av småsten		
5486	Stolphål	Hus 5	0,4	0,3	0,1	50	Röd sand med inslag av småsten	Rödbrun humös sand med inslag av småsten		
5495	Stolphål		0	0	0	0				
5506	Grop		3,3	2,08	0,24	50	Äldre matjord	Gulgrå flammig humös sand	Grå humös sand	
5527	Stolphål	Hus 4	0,38	0,38	0,3	50	Gråbrun humös sand			
5538	Stolphål	Hus 4	0,5	0,45	0,39	50	Gråbrun humös sand med inslag av obränd lera			
5549	Grop		0	0	0	0				
5567	Stolphål	Hus 4	0,35	0,34	0,15	50	Mörkbrun mycket humös sand	Flammig mörk- och gulbrun humös sand		
5576	Utgår		0	0	0	0				
5585	Stolphål		0	0	0	0				
5593	Stolphål	Hus 9	0,35	0,35	0,14	50	Gråbrun ngt flammig humös sand			
5603	Grop		0	0	0	0				
5664	Stolphål	Hus 4	0,45	0,37	0,11	50	Brungrå mkt humös silt med inslag av småsten			
5675	Stolphål		0	0	0	0				
5684	Stolphål		0	0	0	0				
5694	Utgår		0	0	0	0				
5717	Stolphål		0	0	0	0				
5726	Stolphål		0	0	0	0				
5735	Stolphål		0,36	0,34	0,3	50	Brungrå humös, ngt smetig silt			
5746	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
5756	Stolphål		0,6	0,42	0,54	50	Gulgrå sand	Grå humös fet sand		
5767	Stolphål		0	0	0	0				
5778	Stolphål		0	0	0	0				
5788	Stolphål		0	0	0	0				
5800	Stolphål		0	0	0	0				
5810	Stolphål		0	0	0	0				
5818	Stolphål		0	0	0	0				
5828	Stolphål		0	0	0	0				
5838	Stolphål		0	0	0	0				
5849	Stolphål		0	0	0	0				
5860	Stolphål		0	0	0	0				
5873	Grop		0	0	0	0				
5891	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
							Recent stenlyft
				X			
				X			
				X	X		Mkt skarpa nedgrävningskanter
				X			
							Endast en tunn lins av bränd lera
				X		X	
							Naturlig fuktsvacka
						X	
					X	X	

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
5901	Stolphål		0	0	0	0				
5910	Stolphål		0	0	0	0				
5920	Stolphål		0	0	0	0				
5929	Stolphål		0	0	0	0				
5939	Stolphål	Hus 4	0,45	0,4	0,25	50	Gråbrun humös sand	Brun humös sand		
5949	Stolphål		0	0	0	0				
5959	Grop	Hus 4	1,4	1,4	0,06	50	Grågul flammig ngt humös sand m en-staka sotfläckar			
5985	Stolphål		0	0	0	0				
5994	Stolphål	Hus 9	0,37	0,28	0,21	50	Brungrån ngt lerig silt med inslag av småsten			
6004	Stolphål		0	0	0	0				
6019	Stolphål		0	0	0	0				
6028	Stolphål		0	0	0	0				
6043	Stolphål		0	0	0	0				
6052	Stolphål		0	0	0	0				
6059	Stolphål		0	0	0	0				
6068	Stolphål		0	0	0	0				
6077	Grop		0	0	0	0				
6106	Stolphål		0	0	0	0				
6115	Stolphål		0	0	0	0				
6127	Stolphål		0	0	0	0				
6138	Stolphål		0	0	0	0				
6150	Stolphål		0	0	0	0				
6161	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
6171	Stolphål	Hus 4	0,45	0,42	0,38	50	Brun humös sand	Gråbrun humös sand		
6184	Stolphål	Hus 4	0,35	0,34	0,34	50	Gråsvart ngt humös silt, linser ljusbrun sand	Gråsvart ngt humös silt		
6194	Stolphål	Hus 4	0,29	0,26	0,32	50	Gråsvart ngt humös silt			
6204	Stolphål		0	0	0	0				
6214	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
6225	Stolphål		0	0	0	0				
6234	Stolphål		0	0	0	0				
6243	Stolphål		0	0	0	0				
6252	Grop		0	0	0	0				
6274	Stolphål		0	0	0	0				
6287	Stolphål		0	0	0	0				
6296	Stolphål		0	0	0	0				
6305	Stolphål		0	0	0	0				
6318	Stolphål		0	0	0	0				
6329	Stolphål		0	0	0	0				
6348	Stolphål	Hus 4	0,57	0,38	0,24	50	Brun humös sand	Gråbrun humös sand		
6366	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6369	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6372	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6375	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6378	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6381	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6384	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6387	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6390	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6393	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6396	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X			
			X				

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
6399	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6402	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6405	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6408	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6411	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6414	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6417	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6420	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6423	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6426	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6429	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6432	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6435	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6438	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6441	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6444	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6447	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6450	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6453	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6456	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6459	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6462	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6465	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6468	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6471	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6474	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6477	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6480	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6483	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6486	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6489	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6492	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6495	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6498	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6501	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6504	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6507	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6510	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6513	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6516	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6519	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6522	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6525	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6528	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6531	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6534	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6537	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6540	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6543	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6546	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6549	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6552	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6555	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6558	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6561	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
6564	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
6567	Stolphål		0	0	0	0				
6577	Stolphål		0	0	0	0				
6584	Utgår		0	0	0	0				
6592	Ränna		0	0	0	0				
6611	Ränna		0	0	0	0				
6653	Stolphål		0	0	0	0				
6662	Utgår		0	0	0	0				
6673	Ränna	Hus 4	0	0	0,2	0	Mörk brungrå humös sandig silt	Gulbrun flammig humös sand		
6733	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
6743	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
6751	Utgår		0	0	0	0				
6763	Stolphål		0	0	0	0				
6775	Ränna	Hus 4	0	0	0	0				
6801	Ränna	Hus 4	0	0	0	0				
6852	Ränna		0	0	0	0				
6880	Stolphål		0	0	0	0				
6889	Stolphål		0	0	0	0				
6899	Stolphål		0	0	0	0				
6913	Stolphål		0	0	0	0				
6921	Stolphål		0	0	0	0				
6933	Stolphål		0	0	0	0				
6943	Ränna	Hus 4	0	0	0	0				
6987	Stolphål		0	0	0	0				
6995	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
6998	Stolphål		0	0	0	0				
7006	Stolphål	Hus 4	0,7	0,64	0,36	50	Ljusbrun något humös silt, inslag av obränd gulbrun lera			
7017	Utgår		0	0	0	0				
7030	Stolphål		0	0	0	0				
7041	Stolphål	Hus 9	0,44	0,31	0,28	50	Ljusbrun svagt humös sand	Ljus gråbrun humös sandig silt		
7051	Stolphål	Hus 9	0,45	0,28	0,2	50	Mörkgrå svagt humös sand	Ljusbrun svagt humös sand		
7060	Stolphål		0,35	0,32	0,15	50	Brungrå svagt humös siltig sand			
7070	Stolphål	Hus 9	0,61	0,35	0,34	50	Brungrå humös silt	Gulgrå ngt humös silt		
7080	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
7090	Stolphål		0	0	0	0				
7100	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
7109	Stolphål		0	0	0	0				
7118	Stolphål		0,31	0,28	0,16	50	Gråbrun svagt humös sandig silt, inslag av småsten			
7127	Stolphål	Hus 9	0,28	0,23	0,14	50	Ljusbrun sandig silt med enstaka inslag av småsten			
7134	Stolphål		0	0	0	0				
7142	Stolphål		0	0	0	0				
7152	Stolphål		0	0	0	0				
7163	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
7170	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
7180	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
7193	Stolphål	Hus 12	0,28	0,25	0,1	50	Mörk, mkt humös sand			
7202	Stolphål	Hus 12	0,2	0,19	0,12	50	Mörk mkt humös sand	Grå ngt varvig sand		

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
							Ingen mörkfärgning återfanns
				X			
							Utgör en del av AR 6775
				X		X	
						X	
				X		X	
						X	
						X	
							Lutar mot N
							Lutan mot S

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
7210	Stolphål	Hus 12	0,31	0,2	0,08	50	Mörk, ngt flammig, mkt humös sand			
7218	Stolphål	Hus 12	0,28	0,26	0,08	50	Mörk, mkt humös sand			
7227	Stolphål		0	0	0	0				
7238	Stolphål		0	0	0	0				
7249	Stolphål		0	0	0	0				
7260	Stolphål		0	0	0	0				
7268	Stolphål		0	0	0	0				
7276	Stolphål		0	0	0	0				
7285	Stolphål		0	0	0	0				
7294	Stolphål		0	0	0	0				
7304	Stolphål		0	0	0	0				
7311	Stolphål		0	0	0	0				
7321	Stolphål		0	0	0	0				
7336	Stolphål	Hus 4	0,43	0,42	0,1	50	Brun något flammig sand	Gråbrun humös sand		
7345	Stolphål	Hus 4	0,48	0,44	0,09	50	Gråbrun humös sand			
7355	Stolphål		0	0	0	0				
7364	Stolphål		0	0	0	0				
7373	Stolphål	Hus 4	0,33	0,3	0,35	50	Brungrå humös silt med enstaka inslag av småsten	Brunsvart mkt humös silt		
7382	Stolphål	Hus 4	0,5	0,45	0,31	50	Gråsvart humös silt med enstaka inslag av småsten			
7392	Stolphål		0,3	0,26	0,25	50	Mörk brungrå humös sandig silt			
7403	Stolphål		0	0	0	0				
7409	Utgår	UTGÅR	0	0	0	0				
7419	Stolphål		0	0	0	0				
7426	Stolphål		0	0	0	0				
7434	Stolphål		0,24	0,22	0,08	50	Mörkbrun humös smetig silt med inslag av småsten			
7442	Stolphål		0	0	0	0				
7452	Grop	Hus 11	0	0	0	0				
7468	Stolphål		0	0	0	0				
7498	Stolphål		0	0	0	0				
7506	Stolphål		0	0	0	0				
7514	Stolphål		0	0	0	0				
7523	Grop		0	0	0	0				
7539	Stolphål		0	0	0	0				
7551	Stolphål		0	0	0	0				
7560	Stolphål		0	0	0	0				
7572	Ränna		0	0	0	0				
7599	Stolphål	Hus 4	0,4	0,29	0,28	50	Ljusbrun humös sand	Brunflammig humös sand	Gråbrun humös sand	
7609	Stolphål		0	0	0	0				
7619	Utgår		0	0	0	0				
7628	Stolphål		0	0	0	0				
7645	Stolphål		0	0	0	0				
7654	Utgår		0	0	0	0				
7669	Stolphål		0	0	0	0				
7680	Stolphål		0	0	0	0				
7693	Stolphål		0	0	0	0				
7700	Stolphål		0	0	0	0				
7708	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
							Lutar mot N
							Ingen påvisbar lutning
				X			
				X			
				X			
						X	
							Utgör del av angränsande lager
				X			
							Ingen mörkfärgning återfanns

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
7717	Stolphål		0	0	0	0				
7729	Stolphål		0	0	0	0				
7741	Stolphål		0	0	0	0				
7750	Stolphål		0	0	0	0				
7761	Stolphål		0	0	0	0				
7770	Stolphål		0	0	0	0				
7778	Stolphål		0	0	0	0				
7786	Stolphål		0	0	0	0				
7796	Stolphål		0	0	0	0				
7803	Utgår		0	0	0	0				
7810	Grop	Hus 10	2,8	1,86	0,45	100	Mörkbrun ngt flammig sand	Mörkbrun lerig fet sand, enstaka stenar	Gul, brun flammig varvig sand	Lins, Grågul lera
7839	Stolphål		0	0	0	0				
7849	Härd		0	0	0	0				
7864	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
7876	Stolphål		0	0	0	0				
7887	Stolphål		0	0	0	0				
7898	Stolphål		0	0	0	0				
7907	Stolphål	Hus 4	0,35	0,29	0,18	50	Ljusbrun humös sand			
7917	Stolphål	Hus 4	0,54	0,32	0,37	50	Brungul sandig silt med enstaka inslag av småsten	Mörkbrun humös silt		
7927	Stolphål		0,34	0,3	0,23	50	Mörkbrun humös sandig silt			
7937	Stolphål		0	0	0	0				
7946	Stolphål		0	0	0	0				
7957	Stolphål		0	0	0	0				
7968	Stolphål		0	0	0	0				
7978	Stolphål	Hus 4	0,36	0,24	0,1	50	Ljusbun svagt humös silt			
7987	Stolphål	Hus 4	0,4	0,24	0,17	50	Mörkbrun mkt humös sand, enstaka småsten			
7996	Stolphål	Hus 4	0,44	0,29	0,31	50	Brungul svagt humös sand	Mörkbrun humös sand		
8006	Stolphål	Hus 4	0,31	0,28	0,16	50	Mörkbrun humös sand, inslag av småsten			
8017	Stolphål	Hus 4	0,6	0,34	0,25	50	Mörkbrun humös sand, enstaka småsten			
8029	Stolphål		0	0	0	0				
8040	Stolphål		0	0	0	0				
8049	Stolphål		0	0	0	0				
8058	Stolphål		0	0	0	0				
8068	Stolphål		0	0	0	0				
8079	Stolphål		0	0	0	0				
8088	Stolphål		0	0	0	0				
8098	Stolphål		0	0	0	0				
8107	Stolphål		0	0	0	0				
8115	Stolphål		0	0	0	0				
8136	Stolphål		0	0	0	0				
8147	Stolphål		0	0	0	0				
8155	Ränna		0	0	0	0				
8177	Utgår		0	0	0	0				
8185	Stolphål		0	0	0	0				
8195	Stolphål		0	0	0	0				
8204	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
							Grophus
						X	

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
8212	Stolphål		0	0	0	0				
8226	Stolphål		0	0	0	0				
8234	Stolphål		0	0	0	0				
8244	Stolphål		0	0	0	0				
8252	Stolphål		0	0	0	0				
8261	Stolphål		0	0	0	0				
8270	Stolphål		0	0	0	0				
8279	Stolphål		0	0	0	0				
8289	Stolphål		0	0	0	0				
8298	Grop		0	0	0	0				
8317	Grop		0	0	0	0				
8340	Grop		0	0	0	0				
8396	Stolphål		0	0	0	0				
8404	Stolphål		0	0	0	0				
8416	Stolphål		0	0	0	0				
8427	Stolphål		0	0	0	0				
8435	Stolphål		0	0	0	0				
8444	Stolphål		0	0	0	0				
8459	Stolphål		0	0	0	0				
8467	Stolphål		0	0	0	0				
8476	Stolphål		0	0	0	0				
8485	Stolphål		0	0	0	0				
8495	Stolphål		0	0	0	0				
8503	Stolphål		0	0	0	0				
8512	Stolphål		0	0	0	0				
8521	Stolphål		0	0	0	0				
8531	Stolphål		0	0	0	0				
8541	Stolphål		0	0	0	0				
8550	Stolphål		0	0	0	0				
8561	Stolphål		0	0	0	0				
8570	Stolphål		0	0	0	0				
8581	Stolphål		0	0	0	0				
8593	Stolphål		0	0	0	0				
8603	Stolphål		0	0	0	0				
8613	Härd		0	0	0	0				
8631	Stolphål		0	0	0	0				
8638	Stolphål		0	0	0	0				
8649	Stolphål		0	0	0	0				
8659	Stolphål		0	0	0	0				
8672	Stolphål		0	0	0	0				
8684	Stolphål		0	0	0	0				
8693	Stolphål		0	0	0	0				
8707	Stolphål		0	0	0	0				
8716	Stolphål		0	0	0	0				
8726	Stolphål		0	0	0	0				
8738	Grop		0	0	0	0				
8758	Stolphål		0	0	0	0				
8769	Stolphål		0	0	0	0				
8777	Stolphål		0	0	0	0				
8786	Stolphål		0	0	0	0				
8795	Stolphål		0	0	0	0				
8810	Stolphål		0	0	0	0				
8820	Stolphål		0	0	0	0				
8831	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
8842	Stolphål		0	0	0	0				
8851	Stolphål		0	0	0	0				
8865	Stolphål		0	0	0	0				
8876	Stolphål		0	0	0	0				
8889	Stolphål		0	0	0	0				
8901	Stolphål		0	0	0	0				
8912	Stolphål		0	0	0	0				
8922	Stolphål		0	0	0	0				
8932	Stolphål		0	0	0	0				
8944	Stolphål		0	0	0	0				
8954	Grop		0	0	0	0				
8971	Stolphål		0	0	0	0				
8986	Stolphål		0	0	0	0				
8996	Stolphål		0	0	0	0				
9007	Stolphål		0	0	0	0				
9017	Stolphål		0	0	0	0				
9030	Stolphål		0	0	0	0				
9044	Stolphål		0	0	0	0				
9055	Stolphål		0	0	0	0				
9065	Stolphål		0	0	0	0				
9074	Stolphål		0	0	0	0				
9084	Stolphål		0	0	0	0				
9093	Stolphål		0	0	0	0				
9101	Stolphål		0	0	0	0				
9110	Ränna	Hus 11	0	0	0	0				
9120	Ränna		0	0	0	0				
9140	Grop		0	0	0	0				
9169	Stolphål		0	0	0	0				
9180	Stolphål		0	0	0	0				
9196	Stolphål		0	0	0	0				
9209	Stolphål		0	0	0	0				
9218	Stolphål		0	0	0	0				
9229	Stolphål		0	0	0	0				
9239	Stolphål		0	0	0	0				
9251	Stolphål		0	0	0	0				
9262	Stolphål		0	0	0	0				
9273	Stolphål		0	0	0	0				
9284	Stolphål		0	0	0	0				
9293	Stolphål		0	0	0	0				
9305	Stolphål		0	0	0	0				
9314	Stolphål		0	0	0	0				
9324	Stolphål		0	0	0	0				
9335	Stolphål		0	0	0	0				
9348	Stolphål		0	0	0	0				
9359	Stolphål		0	0	0	0				
9368	Stolphål		0	0	0	0				
9378	Stolphål		0	0	0	0				
9395	Stolphål		0	0	0	0				
9406	Stolphål		0	0	0	0				
9415	Stolphål		0	0	0	0				
9426	Stolphål		0	0	0	0				
9436	Stolphål		0	0	0	0				
9445	Stolphål		0	0	0	0				
9453	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
9510	Grop		0	0	0	0				
9535	Grop		0	0	0	0				
9552	Grop		0	0	0	0				
9562	Stolphål		0	0	0	0				
9572	Stolphål		0	0	0	0				
9583	Stolphål		0	0	0	0				
9593	Stolphål		0	0	0	0				
9602	Stolphål		0,38	0,38	0,24	50	Gulgrå sand	Grågul varvig sand med inslag av lera		
9612	Stolphål		0	0	0	0				
9621	Utgår		0	0	0	0				
9634	Stolphål		0	0	0	0				
9646	Stolphål		0	0	0	0				
9657	Stolphål		0	0	0	0				
9667	Stolphål		0	0	0	0				
9677	Stolphål		0	0	0	0				
9687	Stolphål		0	0	0	0				
9696	Stolphål		0	0	0	0				
9706	Stolphål		0	0	0	0				
9716	Stolphål		0	0	0	0				
9730	Stolphål		0	0	0	0				
9752	Stolphål		0	0	0	0				
9761	Stolphål		0	0	0	0				
9771	Stolphål		0	0	0	0				
9782	Stolphål		0	0	0	0				
9794	Stolphål		0	0	0	0				
9803	Stolphål		0	0	0	0				
9813	Stolphål		0	0	0	0				
9822	Stolphål		0	0	0	0				
9834	Stolphål		0	0	0	0				
9844	Stolphål		0	0	0	0				
9854	Stolphål		0	0	0	0				
9864	Stolphål		0	0	0	0				
9875	Stolphål		0	0	0	0				
9885	Stolphål		0	0	0	0				
9894	Stolphål		0	0	0	0				
9906	Stolphål		0	0	0	0				
9915	Stolphål		0	0	0	0				
9935	Stolphål		0	0	0	0				
9944	Stolphål		0	0	0	0				
9956	Stolphål		0	0	0	0				
9967	Stolphål		0	0	0	0				
10100	Grop	Hus 11	0	0	0	0				
10153	Stolphål	Hus 9	0,66	0,45	0,33	50	Ngt humös rödbrun sand			
10162	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
10169	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
10177	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
10185	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
10195	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
10205	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
10215	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
10223	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
10234	Stolphål		0	0	0	0				
10245	Utgår		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
						X	
							Matjordsklack

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
10288	Ränna	Hus 11	0	0,36	0,12	100	Brungrå kompakt lerig sand			
10326	Utgår		0	0	0	50				
10392	Ugn		4,8	3,7	0,3	100	Mörkbrun humös sand	Tunt lager av mörkgrå svart sand	Rosa lätt bränd lera	Gulbrun sand
10498	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10501	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10504	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10507	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10510	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10513	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10516	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10519	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10522	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10525	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10528	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10531	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10534	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10537	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10540	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10543	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10546	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10549	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10552	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10555	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10558	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10561	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10564	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10567	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10570	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10573	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10576	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10579	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10582	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10585	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10588	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10591	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10594	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10597	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10600	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10603	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10606	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10609	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10612	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10615	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10618	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10621	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10624	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10627	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10630	Stolphål		0	0	0	0				
10638	Stolphål		0	0	0	0				
10650	Stolphål		0	0	0	0				
10659	Stolphål		0	0	0	0				
10670	Stolphål		0	0	0	0				
10678	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X			
							Naturlig svacka
Gråbrun sand	Gul/mörkbrun-fläckig sand	Obränd grå lera		X	X		

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
10684	Stolphål		0	0	0	0				
10696	Ränna		0	0	0	0				
10750	Stolphål		0	0	0	0				
10761	Stolphål		0	0	0	0				
10772	Stolphål		0	0	0	0				
10782	Stolphål		0	0	0	0				
10793	Stolphål		0	0	0	0				
10804	Stolphål		0	0	0	0				
10815	Stolphål		0	0	0	0				
10824	Stolphål		0	0	0	0				
10835	Stolphål		0	0	0	0				
10843	Stolphål		0	0	0	0				
10853	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10856	Stolphål		0	0	0	0				
10868	Stolphål		0	0	0	0				
10876	Stolphål		0	0	0	0				
10887	Stolphål		0	0	0	0				
10900	Stolphål		0	0	0	0				
10909	Stolphål		0	0	0	0				
10922	Stolphål		0	0	0	0				
10931	Stolphål		0	0	0	0				
10940	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10943	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10946	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10949	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10952	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10955	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10958	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10961	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10964	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10967	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
10970	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
10973	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
10976	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
10979	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
10982	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
10985	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
10988	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
10991	Dike		0	0	0	0				
11008	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11011	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11014	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11017	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11020	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11023	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11026	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11029	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11032	Stolphål		0	0	0	0				
11045	Stolphål		0	0	0	0				
11053	Stolphål		0	0	0	0				
11062	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11065	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11068	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11071	Stolphål		0	0	0	0				
11083	Stolphål		0,28	0,23	0,18	50	Gråbrun humös sand			

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
11092	Stolphål		0	0	0	0				
11107	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11110	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11113	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11116	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11119	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11122	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11125	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11128	Ränna		0	0	0	0				
11266	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11285	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11288	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11291	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11294	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11297	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11300	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11303	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11306	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11309	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
11329	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11332	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11335	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11338	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11341	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11346	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11349	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11352	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11359	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11362	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11367	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11370	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11373	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11376	Grop		0,8	0,5	0,4	50	Ljusgrå humös sand med inslag av småsten			
11388	Dike		0	0	0	0				
11445	Dike		0	0	0	0				
11498	Dike	Dränering	0	0	0	0				
11599	Utgår	UTGÅR	0	0	0	0				
11642	Dike		0	0	0	0				
11682	Ränna	Hus 11	0	0	0	0				
11702	Dike		0	0	0	0				
11733	Dike	Dränering	0	0	0	0				
11798	Dike	Dränering	0	0	0	0				
11825	Dike		0	0	0	0				
11841	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11844	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11847	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11850	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11853	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11856	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11859	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11862	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11865	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11868	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11871	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
11874	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11877	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11880	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11883	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11886	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11889	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11892	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11895	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11898	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11901	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11904	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11907	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11910	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11913	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11916	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11919	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11922	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11925	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11928	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11931	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11934	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11937	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11940	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11943	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11946	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11949	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11952	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11955	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11958	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11961	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
11964	Stolphål		0	0	0	0				
11974	Stolphål		0	0	0	0				
11983	Stolphål		0	0	0	0				
11993	Grop		0	0	0	0				
12009	Stolphål		0	0	0	0				
12021	Stolphål		0	0	0	0				
12032	Stolphål		0	0	0	0				
12043	Stolphål		0	0	0	0				
12057	Stolphål		0	0	0	0				
12130	Stolphål		0	0	0	0				
12143	Stolphål		0	0	0	0				
12157	Ränna		0	0	0	0				
12249	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
12263	Utgår		0	0	0	0				
12276	Utgår		0	0	0	0				
12290	Stolphål	Hus 4	0,52	0,28	0,11	50	Mörkbrun humös silt			
12307	Stolphål	Hus 4	0,3	0,26	0,2	50	Brungrå lerig silt			
12320	Stolphål	Hus 4	0,18	0,18	0,26	50	Brungrå lerig silt	Brungrå lera		
12333	Stolphål		0,18	0,16	0,16	50	Gråbrun humös silt			
12344	Stolphål		0,18	0,18	0,14	50	Svartbrun smetig lerig silt			
12355	Stolphål	Hus 4	0,2	0,15	0,21	50	Ljusbrun sand silt			
12367	Stolphål	Hus 4	0,32	0,25	0,27	50	Ljusbrun humös silt med inslag av småsten			
12384	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
							Utgör del av angränsande lager
							Utgör del av angränsande lager
						X	
				X			
				X			
			X	X			

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
12387	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12390	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12393	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12396	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12399	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12402	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12405	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12408	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12411	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12414	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12417	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12420	Stolphål		0	0	0	0				
12429	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12432	Stolphål		0	0	0	0				
12440	Ränna		0	0	0	0				
12469	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12472	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12475	Stolphål		0	0	0	0				
12483	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
12496	Stolphål		0	0	0	0				
12503	Stolphål		0	0	0	0				
12510	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12513	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12516	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12519	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12522	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12525	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12528	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12531	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12534	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12537	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12540	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12543	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12546	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12549	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12552	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12555	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12558	Ränna		0	0	0	0				
12588	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12591	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12594	Stolphål		0	0	0	0				
12602	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12605	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12608	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12611	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12614	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12617	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12620	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12623	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12626	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12629	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12632	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12635	Ränna		0	0	0	0				
12650	Stolphål		0	0	0	0				
12658	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
12668	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
12671	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
12674	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
12677	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12680	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12683	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12686	Ränna		0	0	0	0				
12699	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
12702	Stolphål		0	0	0	0				
12716	Ränna		0	0	0	0				
12775	Ränna		0	0	0	0				
13267	Grop		0	0	0	0				
13284	Grop		0	0	0	0				
13339	Grop		0	0	0	0				
13354	Dike		0	0	0	0				
13381	Dike		0	0	0	0				
13401	Ränna		0	0	0	0				
13417	Grop		0	0	0	0				
13485	Dike		0	0	0	0				
13538	Ränna		0	0	0	0				
13760	Grop		0	0	0	0				
13785	Stolphål	Hus 4	0,42	0,26	0,19	50	Mörkbrun humös siltig sand, enstaka småsten			
13798	Stolphål	Hus 4	0,64	0,4	0,24	50	Brungul humös sand	Mörkbrun humös sand		
13816	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
13848	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
13861	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
13871	Stolphål		0	0	0	0				
13937	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13940	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13943	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13946	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13949	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13952	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13955	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13958	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13961	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13964	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
13967	Stolphål		0	0	0	0				
13978	Grop		0	0	0	0				
14001	Ränna		0	0	0	0				
14017	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
14020	Käpphål	Hägnad 2	0	0	0	0				
14023	Stolphål		0	0	0	0				
14033	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14036	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14039	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14042	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14045	Lager		0	0	0	0				
14093	Stolphål		0	0	0	0				
14102	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
14105	Käpphål	Hägnad 1	0	0	0	0				
14147	Ränna	Hus 11	0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
14162	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14165	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14168	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14242	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
14259	Ränna	Hus 11	0	0	0	0				
14293	Ränna	Hus 11	0	0	0	0				
14321	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14324	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14327	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14330	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14333	Stolphål		0	0	0	0				
14340	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14343	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14346	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14349	Käpphål	Hägnad 3	0	0	0	0				
14379	Ugn		5	0,8	0	100	Rosa, lätt rödbränd lera			
14499	Utgår		0	0	0	0				
14509	Utgår		0	0	0	0				
14520	Utgår		0	0	0	0				
14530	Ränna		0	0	0	0				
14589	Ränna		0	0	0	0				
14614	Stolphål		0,35	0,28	0,25	50	Ljusbrun humös sand, med enstaka småsten			
14685	Stolphål		0	0	0	0				
14697	Grop		0	0	0	0				
14760	Dike		0	0	0	0				
14861	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
14874	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
14889	Stolphål		0,38	0,38	0,28	50	Grågul humös sand, fläckar med gul sand			
14901	Stolphål		0	0	0	0				
14915	Stolphål		0	0	0	0				
14930	Stolphål		0	0	0	0				
14943	Stolphål		0	0	0	0				
14999	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
15076	Ränna	Hus 11	0	0,5	0,12	50	Brun humös sand med inslag av obränd lera			
15139	Stolphål		0,58	0,58	0,06	50	Gråbrun humös sand, skärvig sten			
15153	Stolphål		0,28	0,28	0,28	50	Brungrå humös sand			
15167	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
15177	Stolphål		0	0	0	0				
15187	Ränna	Hus 11	0	0	0	0				
15314	Stolphål	Hus 6	0,46	0,4	0,4	50	Gråbrun humös ngt flammig sand			
15329	Stolphål	Hus 4	0	0	0	0				
15346	Stolphål		0,38	0,3	0,12	50	Mörkgrå mkt humös fet sand			
15366	Käpphål		0	0	0	0				
15404	Stolphål		0	0	0	0				
15450	Utgår		0,6	0,3	0,25	50				
15460	Stolphål		0,42	0,24	0,16	50	Brun sand			
15476	Stolphål		0,32	0,32	0,24	50	Grå siltig sand			
15500	Lager	Hus 11	7,3	3,45	0,2	100	Brun kompakt humös sand, fe-klumpar, sten			

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X			Del av A 10392
				X			
				X			
					X		
						X	
				X			
							Naturlig lerlins
					X		
				X	X		
				X	X		

ID	Subklass	Hus/Hägnad	Längd m	Bredd m	Djup i meter	Undersökt andel %	Fyllning 1	Fyllning 2	Fyllning 3	Fyllning 4
15548	Lager	Hus 11	0	0	0	0				
15635	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
15650	Utgår		0	0	0	0				
15658	Ränna	Hus 11	0	0	0	0				
15674	Lager		0	0	0	0				
15707	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
16056	Stolphål		0	0	0	0				
16068	Stolphål		0	0	0	0				
16082	Stolphål	Hus 6	0	0	0	0				
16167	Grop		1,1	0,9	0,2	50	Gråbrun humös sand, sten, obränd lera, kol			
16237	Utgår		0	0	0	0				
16279	Sten		0	0	0	0				
16305	Sten		0	0	0	0				
16311	Sten		0	0	0	0				
16321	Sten		0	0	0	0				
16334	Sten		0	0	0	0				
16346	Sten		0	0	0	0				
16357	Grop	Hus 11	1,1	1,1	0,53	50	Grå humös sand	Grå humös mkt fet siltig sand	Ljusbruna sandlinser varvade med mkt fet humus	
16382	Utgår		0	0	0	0				
16391	Grop		0	0	0	0				
16414	Grop		0	0	0	0				
16432	Stolphål		0	0	0	0				
16444	Stolphål		0	0	0	0				
16456	Utgår		0	0	0	0				
16465	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16474	Stolphål		0	0	0	0				
16481	Stolphål		0	0	0	0				
16490	Stolphål	Hus 9	0	0	0	0				
16499	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16513	Stolphål		0,38	0,3	0,14	50	Grå humös sand med inblandning av sot			
16531	Stolphål		0	0	0	0				
16705	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16713	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16722	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16736	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16746	Stolphål	Hus 11	0,36	0,36	0,18	50	Grå humös sand med enstaka kol			
16757	Stolphål	Hus 11	0,3	0,3	0,18	50	Grå humös sand med enstaka kol			
16768	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16856	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16866	Stolphål	Hus 11	0	0	0	0				
16890	Grop	Hus 11	0,7	0,7	0,32	50	Grå mkt fet humus	Ljusgrå och gul varvig humös sand	Grålila mkt fet humus	Ljusgrågul humös sand
16938	Dike	Dränering	0	0	0	0				
16951	Dike	Dränering	0	0	0	0				
16960	Grop		4	3,4	0,26	50	Grå humös sand	Grå humös sand lerklumpar	Ljusgrå humös sand	Ljusgrågul varvig sand
17007	Grop	Del av 16960	0	0	0	0				
17020	Stolphål		0	0	0	0				

Fyllning 5	Fyllning 6	Fyllning 7	Sot	Kol	Bränd lera	Stenskott	Kommentar
				X			
							Lagerrest
				X			
							2 cm djup lagerrest
							2 cm djup lagerrest
			X				
				X			
				X			
				X	X		Vattenpåverkad?
							Recent dränering
							Recent dränering
Gul lätt bränd lera				X	X		
							För info se 16960

Bilaga 2

Fyndlista

Acc.Nr. HM 28697
Landskap: Halland
Socken Halmstad stad
Fornlämningsnr. RAÄ 87:1, 103, 104
Undersökningsår: 2013

Fnr	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Kärldel	Dekor	Datering	Relaterad till anl	Relaterad till hus	IntrasisID	Kommentar
Fnr 1	Keramik	Svartgods	2	8	Buk	X	1000-1200 AD	10100	Hus 11	100019	Östersjö, AII. Vågbands-dekor
Fnr 2	Keramik	Svartgods	1	8,9	Buk		1000-1200 AD	10100	Hus 11	100020	Sannolikt Östersjö, samma gods som Fnr 1
Fnr 3	Bränd lera	Lerklining	1	3,1				2050		100021	Organiskt material i leran. 600-800 grader
Fnr 4	Bränd lera	Lerklining	3	5,3				G13885/ AL15500	Hus 11	100022	Organiskt material i leran. 600-800 grader
Fnr 5	Keramik	Svartgods	1	6,4	Mynning	X	1000-1200 AD	16357	Hus 11	100023	Dekor: små triangulära pin-navtryck.Typ 32
Fnr 6	Keramik	Svartgods	1	5,7	Buk	X	1050-1200 AD	4786		100024	Skål Import?Dekor: Glesa horisontella linjer
Fnr 7	Keramik	Svartgods	2	6,1	Buk	X	1000-1200	10100	Hus 11	100025	Östersjökeramik, ett frag-ment med vågbandsdekor
Fnr 8	Keramik	Svartgods	1	3,3	Buk		1000-1200 AD	10100	Hus 11	100026	Östersjö. Matskorpa på insidan
Fnr 9	Keramik	Svartgods	1	1	Buk	X	1000-1200 AD	1795	Hus 6	100027	Östersjö. Dekor: sannolikt vågband
Fnr 10	Bränd lera	Lerklining	2	1,1				1795	Hus 6	100028	850-950 grader
Fnr 11	Keramik	Svartgods	1	4	Buk	X	1000-1200 AD	3180	Hus 7	100029	Östersjö, vågbandsdekor. Härrör sannolikt från AS3180
Fnr 12	Keramik	Svartgods	1	5,7	Buk		1000-1200	1271	Hus 6	100030	Grov
Fnr 13	Keramik	Svartgods	1	9	Buk		1000-1200	3390	Hus 2	100031	Avstruken utsida. Matskorpa
Fnr 14	Bränd lera	Lerklining	1	12,6				2569	Hus 6	100032	Grenavtryck. 800-900 gra-der. Organiskt material
Fnr 15	Keramik	Svartgods	1	1,6	Buk	X	1000-1200	1375	Hus 6	100033	Påträffat cirka 20 cm ned, centralt i anläggningen
Fnr 16	Slagg	Slagg	2	43,2				7810	Hus 10	100034	Påträffat i NÖ kvadranten
Fnr 17	Keramik	Svartgods	3	3,9	Buk	X	1000-1200 AD	15500	Hus 11	100035	Östersjö. 1 frag med dekor
Fnr 18	Keramik	Svartgods	1	0,3	Buk	X	1000-1200	1551	Hus 6	100036	Dekor: Linje
Fnr 19	Sandsten	Bryne	1	0				5506		100037	Avbrutet i båda ändar. Randig sandsten
Fnr 20	Bränd lera	Lerklining	1	19				2444		100038	Organiskt material i leran. 800-900 grader
Fnr 21	Skiffer	Bryne	1	6,9				10100	Hus 11	100039	
Fnr 22	Keramik	Svartgods	1	27,9	Buk		1000-1200 AD	Lösfynd		100040	Lösfynd på alven
Fnr 23	Keramik	Svartgods	1	6,5	Buk	X	1000-1200 AD	Lösfynd		100041	Östersjö. Lösfynd. Dekor: Två parallella linjer
Fnr 24	Keramik	Rödgods	1	12,2	Buk		AD 1400 -	12275		100042	Yngre rödgods, brun glasyr. Ytligt i vägfyllning

Fnr	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Kärldel	Dekor	Datering	Relaterad till anl	Relaterad till hus	IntrasisID	Kommentar
Fnr 25	Keramik	Rödgods	1	1,3	Buk		AD 1400 -	G12197/ AL15500	Hus 11	100043	Yngre rödgods, grön glasyr
Fnr 26	Bränd lera	Tegel	4	46,8				1819	Hus 6	100044	
Fnr 27	Bränd lera	Lerklining	3	6,6				15460		100045	
Fnr 28	Keramik	Svartgods	1	3,3	Buk		1000-1200 AD	G15391/ AL15500	Hus 11	100046	
Fnr 29	Keramik	Svartgods	2	11,9	Buk	X	1000-1200 AD	15366		100047	Östersjö. Skål. Dekor: två parallella linjer. F29, tveksam koppling troligen A10392
Fnr 30	Bränd lera	Lerklining	1	4,3				15366		100048	Ngt tveksam koppling. Hör snarare till A10392
Fnr 31	Keramik	Svartgods	2	6,6	Buk		1050-1200 AD	G15590/ AL15500	Hus 11	100049	Östersjö. Dekor: sneda intryck
Fnr 32	Keramik	Svartgods	1	2,2	Buk	X	1000-1200 AD	G12197/ AL15500	Hus 11	100050	Östersjö. Dekor: vågband
Fnr 33	Keramik	Svartgods	1	5,8	Buk	X	1000-1200 AD	569		100051	Östersjö. Dekor: parallella linjer
Fnr 34	Bränd lera	Lerklining	1	1,8				4656	Hus 3	100052	Inmätt som keramik. Vävtyngd? Jämn yta
Fnr 35	Keramik	Rödgods	2	7,2	Buk		AD 1400 -	5756		100053	Yngre rödgods. Brun glasyr
Fnr 36	Keramik	Kärl	2	19,9	Buk och botten		1000-1200 AD	14530		100054	Östersjö. Skål?
Fnr 37	Keramik	Stengods	1	3,6	Buk		1300-1400 AD	465		100055	Siegburg. Import. Protostengods
Fnr 38	Flinta	Skrapa	1	5,9			STÅ	12275		100056	Påträffat ytligt i vägfyllningen
Fnr 39	Keramik	Svartgods	1	2,2	Mynning	X	1050-1150 AD	G12221/ AL15500	Hus 11	100057	Östersjö. Typ 30. Dekor: vågband
Fnr 40	Keramik	Kruka	2	21,5	Mynning och hals	X	1175-1350	7810	Hus 10	100058	Yngre svartgods. Skål/gryta
Fnr 41	Sandsten	Bryne	1	122,6				Lösfynd		100059	
Fnr 42	Keramik	Rödgods	1	7,6	Ben		1400 - AD	10392		100060	Yngre rödgods. Troligtvis ett ben till en gryta
Fnr 43	Keramik	Svartgods	1	7	Buk		1000-1200 AD	G12213/ AL15500	Hus 11	100061	
Fnr 44	Keramik	Svartgods	1	6	Mynning		1100-1200	G13901/ AL15500	Hus 11	100062	Sandig/kornig yta. form: Kugeltopf
Fnr 45	Ben	Avfall	1	0,1				G12237/ AL15500	Hus 11	100063	Tand
Fnr 46	Keramik	Rödgods	1	2,6	Buk		1200-1450 AD	4032		100064	Äldre rödgods, hårdbränt. Grön glasyr
Fnr 47	Keramik	Svartgods	1	5,2	Buk		1000-1200 AD	3403	Hus 2	100065	
Fnr 48	Keramik	Svartgods	1	2,8	Buk		1000-1200 AD	10153	Hus 9	100066	
Fnr 49	Keramik	Svartgods	1	11,8	Buk och hals	X	1000-1200 AD	G12213/ AL15500	Hus 11	100067	Östersjö. Dekor tunna ristningar, vågband / linje
Fnr 50	Keramik	Svartgods	2	4,7	Buk	X	1000-1200 AD	G13885/ AL15500		100068	Dekor: tunnt ristad linje
Fnr 51	Keramik	Svartgods	1	1,4	Buk	X	1000-1200 AD	10392		100069	
Fnr 52	Keramik	Svartgods	1	4,2	Buk	X	1000-1200 AD	10100	Hus 11	100070	Ev dekor, kan vara avstrykning el slitage
Fnr 53	Keramik	Svartgods	1	3,6	Buk		1000-1200 AD	11682	Hus 11	100071	
Fnr 54	Keramik	Svartgods	2	7,3	Buk och mynning	X	1050-1200 AD	G15598/ AL15500	Hus 11	100072	Östersjö. Dekor: Parallella streck / list. Typ 30.
Fnr 55	Bränd lera	Lerklining	1	8,6				G15598/ AL15500	Hus 11	100073	Organiskt material i leran. 600-800 grader
Fnr 56	Keramik	Svartgods	1	2,8	Buk		1000-1200 AD	10392		100074	
Fnr 57	Keramik	Svartgods	5	19,6	Buk	X	1000-1200 AD	Detektorfynd		100075	Dekor: Parallella linjer. Passning med F29
Fnr 58	Flinta	Spån	1	9,3				Detektorfynd		100077	Lösfynd. Gulpatinerat
Fnr 59	Keramik	Svartgods	1	1,3	Buk		1000-1200 AD	Detektorfynd		100078	Lösfynd på alv. Spjälkat

Fnr	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Kärldel	Dekor	Datering	Relaterad till anl	Relaterad till hus	IntrasisID	Kommentar
Fnr 60	Slagg	Slagg	42	157,4				4032		100079	Porös mkt sandig slagg. Sintrad sand?
Fnr 61	Keramik	Svartgods	1	3,2	Buk		1000-1200 AD	10288	Hus 11	100080	
Fnr 62	Keramik	Svartgods	8	46,7	Buk	X	1050-1200 AD	5363		100081	Östersjö. Dekor: skarp våg på ett frag. Matskorpa
Fnr 63	Bränd lera	Lerklining	1	16,4				Detektorfynd		100082	Samnma som F66. Organiskt material i leran 600-800
Fnr 64	Keramik	Svartgods	5	24,7	Buk och botten		1050-1150 AD	10392		100083	Östersjö. Skål
Fnr 65	Keramik	Svartgods	3	15,2	Buk		1000-1200 AD	14379		100084	
Fnr 66	Bränd lera	Lerklining	8	35,6				14379		100085	Samma som F63. Organiskt material i leran. 600-800
Fnr 67	Slagg	Slagg	1	164,7				15674		100086	Bottenskålla från primärs-mide
Fnr 68	Keramik	Svartgods	3	18,3	Buk	X	1000-1200 AD	10392		100087	
Fnr 69	Keramik	Kärl	3	15,2	Buk			10100	Hus 11	100088	Olika kärl. Påträffade i V halvan av övre lagret
Fnr 70	Slagg	Slagg	4	15,4				10100	Hus 11	100089	Porös, ställvis förglasad. Sintrad sand?
Fnr 71	Flinta	Avslag	1	0,6				10100	Hus 11	100090	Påträffad i övre lagret, västra delen
Fnr 72	Bränd lera	Tegel	3	2875			Medeltid	3461		100091	12-13 cm breda, medeltida mått
Fnr 73	Bränd lera	Tegel	4	507,1				2465		100092	
Fnr 74	Sandsten	Slipsten	1	875				4032		100093	Två ytor slipade. Slitspår (streck) på dessa ytor
Fnr 75	Slagg	Slagg	1	238,9				7728	Hus 11	100094	Bottenskålla efter primärs-mide
Fnr 76	Bergart	Malsten	1	1455				7810	Hus 10	100095	
Fnr 77	Bränd lera	Tegel	1	1750			Medeltid	4032		100096	B: 12,5 cm, H: 8,5 cm. Inmätt som Fnr 16118
Fnr 78	Bränd lera	Tegel	1	1675			Medeltid	Detektorfynd		100097	Lösfynd. B: 13 cm, H: 8,5 cm
Fnr 79	Bränd lera	Lerklining	1	3				8613		100099	
Fnr 80	Slagg	Slagg	30	437				8613		100108	
Fnr 81	Bly	Muskötkula	1	17				Detektorfynd		100109	
Fnr 82	Bly	Pistolkula	1	8,6				Detektorfynd		100110	Möjligt anslag ena sidan gjuttap
Fnr 83	Bly	Muskötkula	1	21,6				Detektorfynd		100111	Med gjuttap
Fnr 84	Bly	Pistolkula	1	9,6				Detektorfynd		100112	Med gjuttapp
Fnr 85	Bly	Pistolkula	1	7,4				Detektorfynd		100113	Något deformerad
Fnr 86	Bly	Pistolkula	1	1,5				Detektorfynd		100114	Karteschkula?
Fnr 87	Bly	Pistolkula	1	6,4				Detektorfynd		100115	Med gjuttapp
Fnr 88	Bly	Pistolkula	1	8,6				Detektorfynd		100116	
Fnr 89	Bly	Pistolkula	1	9,3				Detektorfynd		100117	Med gjuttapp
Fnr 90	Bly	Pistolkula	1	4,6				Detektorfynd		100118	
Fnr 91	Bly	Pistolkula	1	4				Detektorfynd		100119	
Fnr 92	Bly	Pistolkula	1	7,8				Detektorfynd		100120	
Fnr 93	Bly	Pistolkula	1	4,9				Detektorfynd		100121	Med gjuttapp
Fnr 94	Bly	Muskötkula	1	15,8				Detektorfynd		100122	
Fnr 95	Ben	Avfall	18	3,4				4006		100123	Tand, gris?
Fnr 96	Ben	Avfall	2	1,8				4032		100124	Gris? Tänder
Fnr 97	Järn	Nit	1	20,5				4949		100125	
Fnr 98	Slagg	Slagg	1	15,2				Detektorfynd		100126	
Fnr 99	Järn	Spik	2	7,3				6138		100127	Spikskalle, kasserad
Fnr 100	Järn	Spik	1	18,8				527		100128	Kasserad
Fnr 101	Järn	Spik	1	19,4				Detektorfynd		100129	Troligen spik, oformlig, kasserad

Fnr	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Kärldel	Dekor	Datering	Relaterad till anl	Relaterad till hus	IntrasisID	Kommentar
Fnr 102	Järn	Nit	1	30,8				3461		100130	
Fnr 103	Järn	Spik	4	15,9				Detektorfynd		100131	Kasserad
Fnr 104	Järn	Föremål	1	27				Detektorfynd		100132	Redskap? Betsel?
Fnr 105	Järn	Föremål	50	91				16960		100133	Kasserad
Fnr 106	Slagg	Slagg	1	148,6				Detektorfynd		100134	Bottenskålla primärsmide järnslagg
Fnr 107	CU-leg	Knapp	1	1,1				Detektorfynd		100135	Genomgående hål
Fnr 108	Bly	Smälta	1	3				Detektorfynd		100136	
Fnr 109	Bly	Smälta	1	1,9				Detektorfynd		100137	
Fnr 110	Bly	Sländtrissa	1	10,6				Detektorfynd		100138	Konisk
Fnr 111	Bly	Råämne	1	122,9				Detektorfynd		100139	
Fnr 112	CU-leg	Knapp	1	1,5				Detektorfynd		100140	
Fnr 113	Bly	Smälta	1	8,7				Detektorfynd		100141	
Fnr 114	Ben	Avfall	1	0,1				14379		100142	
Fnr 115	Ben	Avfall	3	0,1				15076	Hus 11	100143	
Fnr 116	Ben	Avfall	20	1				16237		100144	
Fnr 117	Ben	Avfall	1	0,1				14530		100145	
Fnr 118	Ben	Avfall	12	0,1				4656	Hus 3	100146	
Fnr 119	Ben	Avfall	1	0,9				16960		100147	
Fnr 120	Ben	Avfall	2	0,3				10392		100148	
Fnr 121	Bly	Gjuttapp	2	5				Detektorfynd		100149	Två sammansmälta kanaler
Fnr 122	Järn	Föremål	1	12,8				Detektorfynd		100150	Nit?
Fnr 123	CU-leg	Ring	1	3,6				Detektorfynd		100151	Ring
Fnr 124	Bly	Smälta	1	2,4				Detektorfynd		100152	
Fnr 125	Bly	Smälta	1	8,9				Detektorfynd		100153	
Fnr 126	Bly	Gjuttapp	1	25,6				Detektorfynd		100154	Troligen för pistolkula
Fnr 127	CU-leg	Grytben	1	63,1				Detektorfynd		100155	Grythandtag? Gjuttapp?
Fnr 128	CU-leg	Beslag	1	9,4				Detektorfynd		100156	Beslag på skrin?
Fnr 129	Bly	Smälta	1	2,1				Detektorfynd		100157	
Fnr 130	Bly	Smälta	1	3,2				Detektorfynd		100158	
Fnr 131	Bly	Sländtrissa	1	5,8				Detektorfynd		100159	Ringformad
Fnr 132	Järn	Gryta	1	15,4				Detektorfynd		100160	Möjligen järn? Förhållandevis recent?
Fnr 133	CU-leg	Föremål	1	8,9				Detektorfynd		100161	Recent? Vapendetalj?
Fnr 134	Bly	Gjuttapp	2	1,8				Detektorfynd		100162	Två sammansmälta kanaler
Fnr 135	Bly	Bleck	1	0,9				Detektorfynd		100163	
Fnr 136	Järn	Spik	1	3,1				2098		100164	Spetsen av spik, kasserad
Fnr 137	Järn	Kniv	1	34,7				2098		100165	Med bevarad tånge
Fnr 138	Järn	Föremål	9	173,9				Detektorfynd		100166	Redskap?
Fnr 139	Järn	Spik	1	47,1				Detektorfynd		100167	Redskap? Betsel?
Fnr 140	Järn	Föremål	1	31,4				9684		100168	Obestämbart föremål klumpformat, kasserad
Fnr 141	Järn	Fiskekrok	1	11,5				432		100169	Möjlig fiskekrok?
Fnr 142	Järn	Hästsko	2	142,6				Detektorfynd		100170	50% bevarad
Fnr 143	Järn	Spik	2	11				2481		100171	Spetsarna av två spik, kasserade
Fnr 144	Järn	Spik	3	41,4				4032		100172	Ett helt spik, två fragment, kasserade
Fnr 145	Järn	Nit	1	2,8				3581		100173	
Fnr 146	Järn	Nit	1	19,1				3015	Hus 1	100174	
Fnr 147	Järn	Nit	2	19,9				Detektorfynd		100175	
Fnr 148	Järn	Spik	1	7,4				Detektorfynd		100176	Kasserad
Fnr 149	Järn	Nit	1	11,7				2098		100177	
Fnr 150	Järn	Spik	1	9,8				4800		100178	Kasserad
Fnr 151	Järn	Spik	1	10,1				4800		100179	Kasserad
Fnr 152	Järn	Spik	2	25,9				Detektorfynd		100180	

Fnr	Material	Sakord	Antal	Vikt (g)	Kärldel	Dekor	Datering	Relaterad till anl	Relaterad till hus	IntrasisID	Kommentar
Fnr 153	Bly	Muskötkula	1	9,7				Detektorfynd		100181	Deformerad, avlossad?
Fnr 154	Järn	Nit	2	12,3				1457		100182	
Fnr 155	Järn	Nit	1	6,9				Detektorfynd		100183	Halv
Fnr 156	Järn	Nit	14	32,1				16960		100184	
Fnr 157	Järn	Spik	2	6,5				2747		100185	Kasserad
Fnr 158	Järn	Spik	1	4,7				2889		100186	Hästskosöm?
Fnr 159	Järn	Spik	1	5,9				5593	Hus 9	100187	Hästskosöm?
Fnr 160	Järn	Spik	2	12,6				Detektorfynd		100188	Kasserade
Fnr 161	Järn	Spik	0	6,7				2059	Hus 6	100189	Kasserad
Fnr 162	CU-leg	Föremål	1	10				Detektorfynd		100190	Utrustningsdetalj, väld, flera lager
Fnr 163	Järn	Spik	1	7			Kasserad	1375	Hus 6	100192	
Fnr 164	Järn	Spik	1	4				Detektorfynd		100193	Kasserad
Fnr 165	Bly	Plomb	1	3				Detektorfynd		100194	Klädesplomb?
Fnr 166	Järn	Spik	1	3,4				3403	Hus 2	100195	Kasserad
Fnr 167	Järn	Spik	1	7				3376	Hus 2	100196	
Fnr 168	Järn	Nit	1	7,2				Detektorfynd		100197	Endast skallen
Fnr 169	CU-leg	Fingerborg	1	4,2				Detektorfynd		100198	
Fnr 170	Järn	Spik	1	4,1				6801	Hus 4	100199	Kasserad
Fnr 171	Järn	Spik	1	4,5				592		100200	Kasserad
Fnr 172	Järn	Spik	2	4,7				Detektorfynd		100201	Kasserad
Fnr 173	Sandsten	Bryne	1	168,1				14379		100203	

Bilaga 3

Keramikanalys

Torbjörn Brorsson

Keramiken från Slottsmöllan, Halmstad

Inledning
Vid undersökningen i Slottsmöllan påträffades ett keramiskt material som sammanlagt består av 80 skärvor med en vikt av nästan 0,5 kg.
En betydande del av keramikmaterialet påträffades i olika stolphål, men det fanns även skärvor från gropar, rännor, en ugn, ett lager samt lösfynd. Keramiken har främst använts som ett dateringsinstrument och med hänsyn till att det övriga fyndmaterialet var ytterst begränsat har keramiken var mycket viktig. Grunden för att datera lämningarna i Slottsmöllan har varit främst hustypologi, C14 samt keramiken. Keramiken, och då i synnerhet det äldre svartgodset har relaterats till andra platser i huvudsakligen Halland, men även med andra regioner såsom Skåne, Småland och Västergötland. Möjligtvis kan keramikskärvorna berätta något om vilka kontaktområden som var viktiga för mellersta Halland under tidig medeltid.

Keramiken har registrerats i Intrasis och följande variabler har noteras: vikt, antal, kärltyp, godstyp, dekor samt kärlform. På östersjökeramiken och kugeltopfkeramiken har mynningsformen varit viktig att studera. Det har även noterats om skärvor från olika fyndposter tillhört samma kärl och om det fanns passning mellan skärvor.
Keramiken har daterats från omkring 1100 fram till efterreformatorisk tid, men det fanns ingen kontinuerlig bebyggelse på platsen.

Tabell I. Keramiken har indelats i fem olika godsgrupper. Materialet domineras av keramik från tidigt 1100-tal.

Tidig medeltid
Den tidigmedeltida keramiken utgörs av äldre svartgods, östersjökeramik samt av kugeltopfkeramik. Keramiken var framställd av ett relativt fint gods och kärlen hade byggts upp med rullbyggnad och formats på en s.k. kavalett. De brändes i reducerande atmosfärer, vilket gav keramiken en mörk nyans och det fanns keramik som var svart, grå eller brun. Skärvor med denna typ av gods kan klassificeras som äldre svartgods och för att bestämma huruvida keramiken är östersjökeramik eller kugeltopfkeramik behövs antingen mynningen eller ornerade skärvor.

En oornerad skärva äldre svartgods kan enbart dateras inom perioden 1000 till 1200 medan både östersjökeramik och kugeltopfkeramik kan dateras i mera detalj. Det är främst mynningsformerna som påvisar olika dateringar men i viss mån kan även dekoren användas som dateringsunderlag.

Östersjökeramik och/eller äldre svartgods fanns i stolphål tillhörandes hus 2, 6 och 7 samt i grop A10100 och ränna A10288 tillhörandes hus 11. Dessutom fanns keramik av denna typ av keramik i ugn A10392, ränna A11682 och A14530, käpphål A15366, lager L15500, stolphål A10153 samt i olika rutor och som lösfynd.

Man kan notera att skärvor från samma kärl östersjökeramik påträffades som lösfynd (F57) och i käpphål A15366 (F29) och avståndet mellan skärvorna var 20 cm. Det fanns passning mellan keramik från de olika fyndposterna.

Formen på mynningsskärvorna på östersjökeramiken har kodats efter ett system som utvecklats på slavisk keramik i Oldenburg i Schleswig-Holstein (Kempke 1984). Systemet har även använts på en mängd tidigmedeltida material i södra Sverige. Endast en typ av mynning fanns i keramikmaterialet från Slottsmöllan och den var rak och något avstruken, benämnd typ 30 av Kempke. I södra Sverige var denna typ av mynning vanligt kring 1100. Keramik av denna typ påträffades i lager L15500 och i ruta A15594. Både lagret och rutan fanns inom hus 11.

De dekortyper som identifierats på östersjökeramiken från Slottsmöllan var vågband, linjer, fåror samt olika typer av mindre intryck. Man kan notera att det inte fanns någon keramik med vulster eller annan typ av pålagd dekor, vilket var vanligt efter 1150.
Utifrån ett kraftigt utåtböjt bottenparti (F36, F64) och utformningen på linjedekoren (F6, F29, F57) fanns det sannolikt skålar av östersjökeramik i materialet. Skärvor av skålar fanns i ränna A14530, käpphål A15366, grop A4786 samt som lösfynd. Skålar fanns huvudsakligen under 1000-talet, men de kan även dateras till 1100-talets första del, men de var inte speciellt vanliga. I Roslunds genomgång av östersjökeramik fann han inga skärvor från skålar i Halland, utan det närmsta liknande kärlet var en del av en oljelampa som påträffades i Skrea (Roslund 2001:Fig. 81a).

I ruta A13897 på Slottsmöllan påträffades en mynningsskärva från ett kugeltopfkärl (F44). Kugeltopfkeramiken kom ursprungligen från nordvästra Tyskland och den dateras i Skandinavien till främst 1100-talet och i förhållande till östersjökeramiken var denna typ av keramik mycket ovanlig.
En möjlig indikation på att keramikmaterialet från Slottsmöllan är något yngre än mitten av 1000-talet är avsaknaden av vikingatida och tidigmedeltida AIV-keramik. Denna typ av keramik dominerande kärlinventariet från 700 till mitten av 1000-talet. Dessutom föreföll keramiken, utifrån dekoren, att inte vara yngre än 1150.

Man kan notera att östersjökeramiken i Slottsmöllan avviker markant från flera av de mera betydande skånska materialen från 1000-talet, som exempelvis Oxie, Lockarp och Löddeköpinge. Formmässigt har östersjökeramiken från Slottsmöllan snarast likheter i 1100-talets skånska kärlinventarium.

Det finns vissa paralleller med östersjökeramiken från Furudal utanför Laholm, där man påträffat östersjökeramik från första delen av 1100-talet (Brorsson, manus a). Östersjökeramik med samma form som keramiken från Slottsmöllan har även påträffats i Eldsberga, Trulstorp samt Ösarp (Roslund 2001:Fig. 43 f, x; Fig. 44 e). De två senare platserna ligger inte långt från varandra i närheten av Skummeslöv i södra Halland medan Eldsberga ligger i södra delarna av Halmstad kommun. En liknande skärva har även påträffats i mellersta delen av Halland, i Grimeton (Selling 1955:Taf. 291:2).

I Tvååker i norra delarna av mellersta Halland påträffades ett mindre keramikmaterial med bl.a. östersjökeramik (Brorsson, manus b). Kvalitetsmässigt var keramiken från Tvååker betydligt bättre än skärvorna från Slottsmöllan, och formmässigt fanns det vissa likheter

men kärlen hade inte samma kärlformer. Mynningarna på keramiken från Slottsmöllan var avstrukna medan skärvorna från Tvååker var avrundade och formmässigt hade Tvååkers-keramiken mera likheter med den skånska östersjökeramiken.

Östersjökeramiken från Skara i Västergötland är kvantitativt mycket stor och det finns en rad olika kärlformer. Det finns keramik som har tydliga likheter med den skånska östersjökeramiken från 1000-talet (Roslund 2001:Katalogbild 53-56), men det finns även keramik som har direkt paralleller med Slottsmöllan och då troligtvis 1100-tals keramik. I Skara har även flera lampor och skålar påträffats och det finns tydliga likheter mellan Slottsmöllan och Skara.

Roslund menar att inspirationen till östersjökeramiken i Halland troligen kom från centralbygderna i östra Danmark, och att det formmässigt finns likheter mellan områdena (Roslund 2001:168). Däremot förefaller kvaliteten på det halländska godset vara något sämre än det skånska. Detta har även belagts på keramik från exempelvis Furudal (Brorsson, manus a), vilket även keramiken från Slottsmöllan visar. Det grova godset utgör en tydlig indikation på att östersjökeramiken framställts i närområdet eller åtminstone inte i Skåne, där kvaliteten var annorlunda. Ett undantag mot detta är keramikmaterialet från Tvååker som visat sig vara av bättre kvalitet.

I sammanhanget är det intressant att diskutera förhållandet mellan Halland och Småland under tidig medeltid. De småländska materialen i de västra och södra delarna av landskapet är få, men det har påträffats östersjökeramik kring Ljungby (Roslund 2001:182 f; Brorsson, manus c). Formmässigt är det svårt att uttala sig om relationerna mellan keramiken från de bägge landskapen, men kvalitetsmässigt har exempelvis keramiken från Hallsjö utanför Ljungby fler likheter med de skånska än med de halländska materialen (Brorsson manus c). Det krävs emellertid betydligt mera forskning på detta område för att tolkningarna ska kunna vara källkritiskt acceptabla.

Högmedeltid
I grop A7810 tillhörandes hus 10 påträffades mynningsskärvor (F40) av s.k. yngre svartgods (yngre reduktionsbränt gods). Denna typ av keramik var drejad och bränd i keramikugnar och den tillverkades initialt i nordvästra Tyskland och den ingick sannolikt en del i handeln mellan Skandinavien och Tyskland under perioden 1175 till 1300. Keramiken från Slottsmöllan har troligtvis tillhört en kruka eller en trefotsgryta.
I grop A4032 fanns en skärva äldre glaserat rödgods. Keramiken dateras inom intervallet 1200 till 1400. Skärvan har troligtvis tillhört en kanna från en skandinavisk produktion. Ytterligare ett högmedeltida inslag i keramiken utgörs av en skärva protostengods (F37) som fanns i stolphål A465. Skärvan har troligtvis tillhört ett krus som tillverkats i Siegburg utanför Köln i Tyskland. Keramiken kan främst dateras till 1300-talet.

Nyare tid
Fem skärvor har klassificerats som yngre glaserat rödgods. Keramiken fanns i ugn A10392, i stolphål A5756, lager L15500 samt som lösfynd. Denna typ av keramik dateras från 1400-talet och fram till modern tid, men troligtvis har flera skärvor tillhört trefotsgrytor som dateras mellan 1400 och 1750.

Avslutning
Keramikmaterialet från Slottsmöllan kan indelas i tre faser. Den äldsta fasen har

förlagts till tidigmedeltid och består av 71 skärvor äldre svartgods, östersjökeramik och kugeltopfkeramik från omkring 1100. Östersjökeramiken bör ha tillverkats i regionen medan kugeltopfkeramiken kan ha importerats.
Nästa fas utgörs av fyra skärvor som fördelats på yngre svartgods, äldre glaserat rödgods och protostengods och möjligtvis är denna fas från tidigt 1300-tal, men skärvorna kan även ha varit fördelade över en längre tidsrymd.
Den yngsta fasen utgörs av fem skärvor yngre glaserat rödgods som daterats till perioden 1400 till 1750.

Bränd lera från Slottsmöllan
Vid undersökningen påträffades drygt 7 kg bränd lera, varav 6,9 kg var tegel. Bitar av tegelstenar framkom i stolphål, som lösfynd samt i grop A4032. I gropen påträffades även en skärva högmedeltida glaserat rödgods.
I stolphål A4656 tillhörandes hus 3 påträffades en bit bränd lera (F34) som kan ha tillhört en vävtyngd. Det fanns ingen keramik i stolphålet, men huset har daterats till tidig medeltid, vilket kan bekräfta fragmentets funktion.
Resterande bränd lera från Slottsmöllan har klassificerats som lerklining. Leran har blivit bränd till olika temperaturer och flera bitar har haft ett högt innehåll av något organiskt material. Man kan notera att bränd lera från två stolphål (A1795 & A2569) från hus 6 blivit brända till omkring 900°C, vilket kan betyda att huset brunnit.

Litteratur
Brorsson, T. manus a. Keramiken från Furudal. I: Håkansson, A. Rapport över arkeologisk undersökning. Kulturmiljö Halland. Halmstad

Brorsson, T. manus b. Keramiken från Tvååker. I: Håkansson, A. Rapport över arkeologisk undersökning. Kulturmiljö Halland. Halmstad

Brorsson, T. manus c. Keramiken från Hallsjö, Ljungby. I: Rosendahl, L. Rapport över arkeologiska undersökning. Riksantikvarieämbetet UV Syd. Lund

Kempke, T. 1984. *Starigard/Oldenburg. Hauptburg der Slawen in Wagrien II*. Die Keramik des 8.-12. Jahrhunderts. Offa-Bücher Band 53. Neumünster

Roslund, M. 2001. *Gäster i huset. Kulturell överföring mellan slaver och skandinaver 900 till 1300.* vetenskapssocieteten i Lund. Lund

Selling, D. 1955. *Wikingerzeitliche und Frühmittelalterliche Keramik in Schweden*. Stockholm

Bilaga 4

^{14}C-dateringar

Beta analytic inc.

Beta Analytic Inc.
4985 SW 74 Court
Miami, Florida 33155 USA
Tel: 305 667 5167
Fax: 305 663 0964
Beta@radiocarbon.com
www.radiocarbon.com

Darden Hood
President

Ronald Hatfield
Christopher Patrick
Deputy Directors

Consistent Accuracy . . .
. . . Delivered On-time

February 5, 2015

Mr. Fredrik Larsson
Kulturmiljo Halland
Bastionsgatan 3
Halmstad, 302 43
Sweden

RE: Radiocarbon Dating Results For Samples PK9930, PK100100, PK100101, PK100102, PK100103, PK100104, PK100105

Dear Mr. Larsson:

Enclosed are the radiocarbon dating results for seven samples recently sent to us. As usual, the method of analysis is listed on the report with the results and calibration data is provided where applicable. The Conventional Radiocarbon Ages have all been corrected for total fractionation effects and where applicable, calibration was performed using 2013 calibration databases (cited on the graph pages).

The web directory containing the table of results and PDF download also contains pictures, a cvs spreadsheet download option and a quality assurance report containing expected vs. measured values for 3-5 working standards analyzed simultaneously with your samples.

Reported results are accredited to ISO/IEC 17025:2005 Testing Accreditation PJLA #59423 standards and all chemistry was performed here in our laboratories and counted in our own accelerators here in Miami. Since Beta is not a teaching laboratory, only graduates trained to strict protocols of the ISO/IEC 17025:2005 Testing Accreditation PJLA #59423 program participated in the analyses.

As always Conventional Radiocarbon Ages and sigmas are rounded to the nearest 10 years per the conventions of the 1977 International Radiocarbon Conference. When counting statistics produce sigmas lower than +/- 30 years, a conservative +/- 30 BP is cited for the result.

When interpreting the results, please consider any communications you may have had with us regarding the samples. As always, your inquiries are most welcome. If you have any questions or would like further details of the analyses, please do not hesitate to contact us.

The cost of the analysis was charged to the VISA card provided. Thank you. As always, if you have any questions or would like to discuss the results, don't hesitate to contact me.

Sincerely,

Darden Hood
Digital signature on file

BETA ANALYTIC INC.
DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD
4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mr. Fredrik Larsson — Report Date: 2/5/2015

Kulturmiljo Halland — Material Received: 1/19/2015

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	13C/12C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 402201 SAMPLE : PK9930 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1030 to 1210 (Cal BP 920 to 740)	920 +/- 30 BP	-25.8 o/oo	910 +/- 30 BP
Beta - 402202 SAMPLE : PK100100 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1275 to 1310 (Cal BP 675 to 640) and Cal AD 1360 to 1385 (Cal BP 590 to 565)	640 +/- 30 BP	-22.6 o/oo	680 +/- 30 BP
Beta - 402203 SAMPLE : PK100101 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1155 to 1260 (Cal BP 795 to 690)	830 +/- 30 BP	-24.4 o/oo	840 +/- 30 BP
Beta - 402204 SAMPLE : PK100102 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1220 to 1280 (Cal BP 730 to 670)	730 +/- 30 BP	-22.3 o/oo	770 +/- 30 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the 14C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby 14C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured 13C/12C ratios (delta 13C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta 13C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta 13C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "*". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.
DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD
4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Mr. Fredrik Larsson

Report Date: 2/5/2015

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	13C/12C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 402205	780 +/- 30 BP	-26.0 o/oo	760 +/- 30 BP
SAMPLE : PK100103			
ANALYSIS : AMS-Standard delivery			
MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid			
2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1220 to 1285 (Cal BP 730 to 665)			
Beta - 402206	660 +/- 30 BP	-25.4 o/oo	650 +/- 30 BP
SAMPLE : PK100104			
ANALYSIS : AMS-Standard delivery			
MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid			
2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1280 to 1325 (Cal BP 670 to 625) and Cal AD 1345 to 1395 (Cal BP 605 to 555)			
Beta - 402207	800 +/- 30 BP	-23.0 o/oo	830 +/- 30 BP
SAMPLE : PK100105			
ANALYSIS : AMS-Standard delivery			
MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid			
2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 1160 to 1265 (Cal BP 790 to 685)			

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the 14C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby 14C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured 13C/12C ratios (delta 13C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta 13C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta 13C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "*". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -25.8 o/oo : lab. mult = 1)

Laboratory number	**Beta-402201**
Conventional radiocarbon age	**910 ± 30 BP**
2 Sigma calibrated result 95% probability	**Cal AD 1030 to 1210 (Cal BP 920 to 740)**
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 1155 (Cal BP 795)
1 Sigma calibrated results 68% probability	Cal AD 1045 to 1095 (Cal BP 905 to 855) Cal AD 1120 to 1165 (Cal BP 830 to 785)

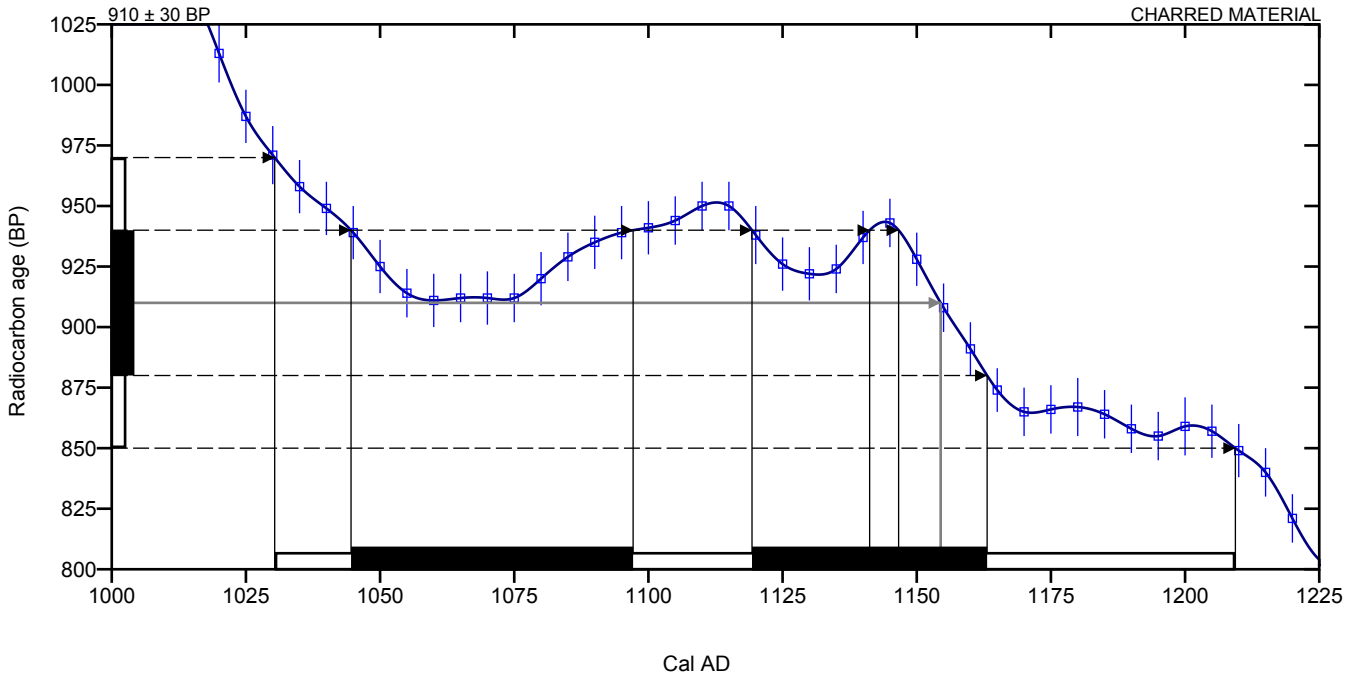

Database used

INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0– 50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869– 1887., 2013.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -22.6 o/oo : lab. mult = 1)

Laboratory number	**Beta-402202**
Conventional radiocarbon age	**680 ± 30 BP**
Calibrated Result (95% Probability)	**Cal AD 1275 to 1310 (Cal BP 675 to 640)** **Cal AD 1360 to 1385 (Cal BP 590 to 565)**
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 1290 (Cal BP 660)
Calibrated Result (68% Probability)	Cal AD 1280 to 1295 (Cal BP 670 to 655) Cal AD 1370 to 1380 (Cal BP 580 to 570)

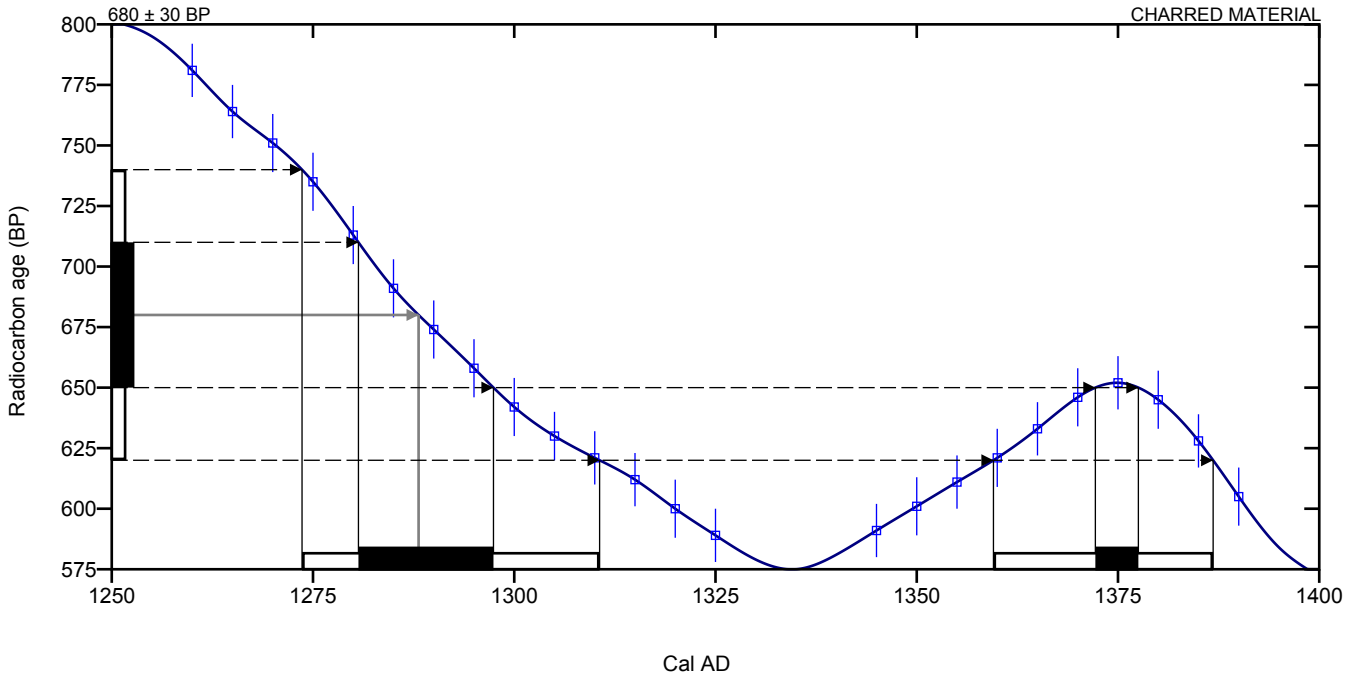

Database used

INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0– 50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869– 1887., 2013.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -24.4 o/oo : lab. mult = 1)

Laboratory number	**Beta-402203**
Conventional radiocarbon age	**840 ± 30 BP**
2 Sigma calibrated result 95% probability	**Cal AD 1155 to 1260 (Cal BP 795 to 690)**
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 1215 (Cal BP 735)
1 Sigma calibrated results 68% probability	Cal AD 1165 to 1225 (Cal BP 785 to 725)

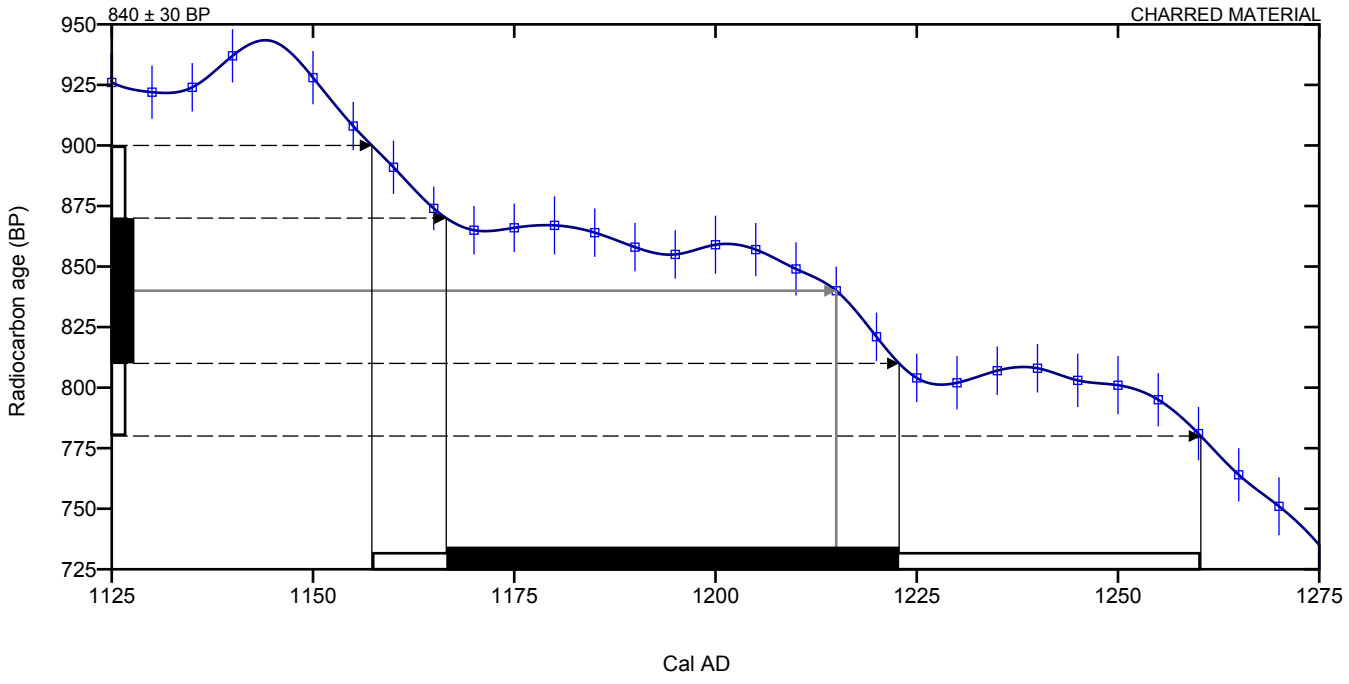

Database used

INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0– 50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869– 1887., 2013.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -22.3 o/oo : lab. mult = 1)

Laboratory number	**Beta-402204**
Conventional radiocarbon age	**770 ± 30 BP**
2 Sigma calibrated result 95% probability	**Cal AD 1220 to 1280 (Cal BP 730 to 670)**
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 1265 (Cal BP 685)
1 Sigma calibrated results 68% probability	Cal AD 1250 to 1275 (Cal BP 700 to 675)

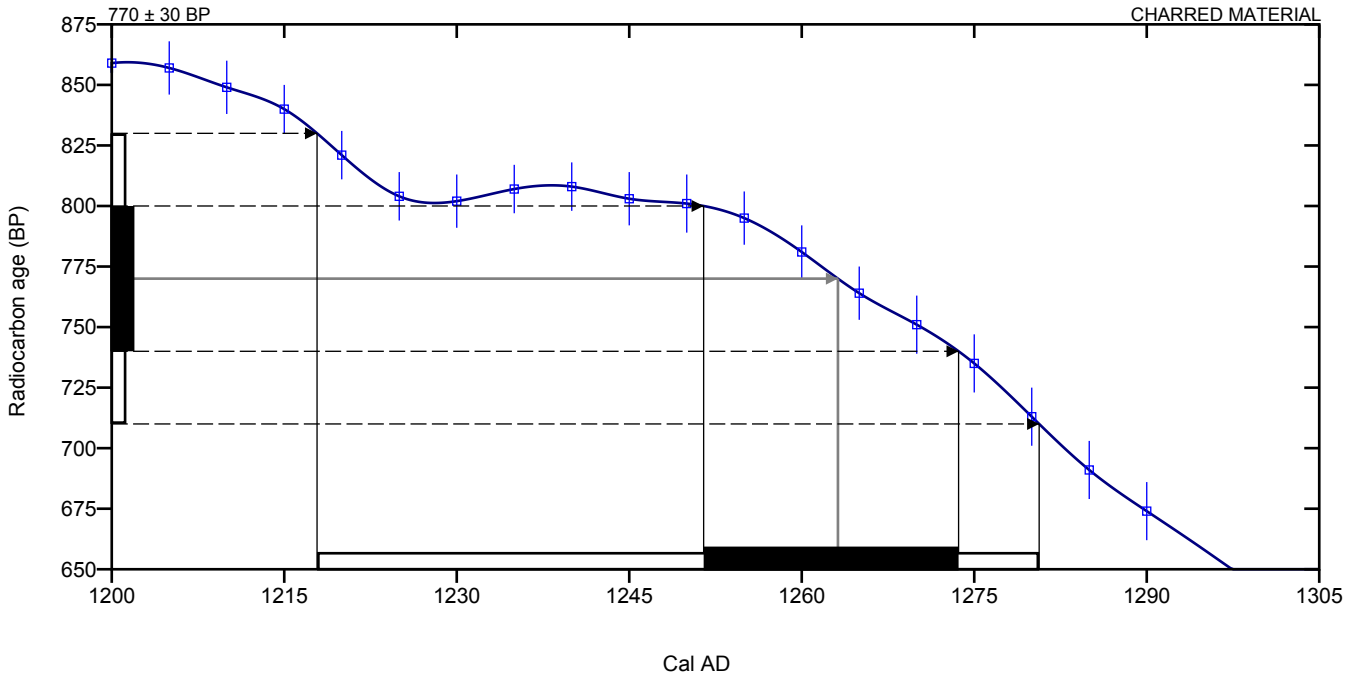

Database used

INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0– 50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869– 1887., 2013.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -26 o/oo : lab. mult = 1)

Laboratory number	**Beta-402205**
Conventional radiocarbon age	**760 ± 30 BP**
2 Sigma calibrated result 95% probability	**Cal AD 1220 to 1285 (Cal BP 730 to 665)**
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 1265 (Cal BP 685)
1 Sigma calibrated results 68% probability	Cal AD 1255 to 1275 (Cal BP 695 to 675)

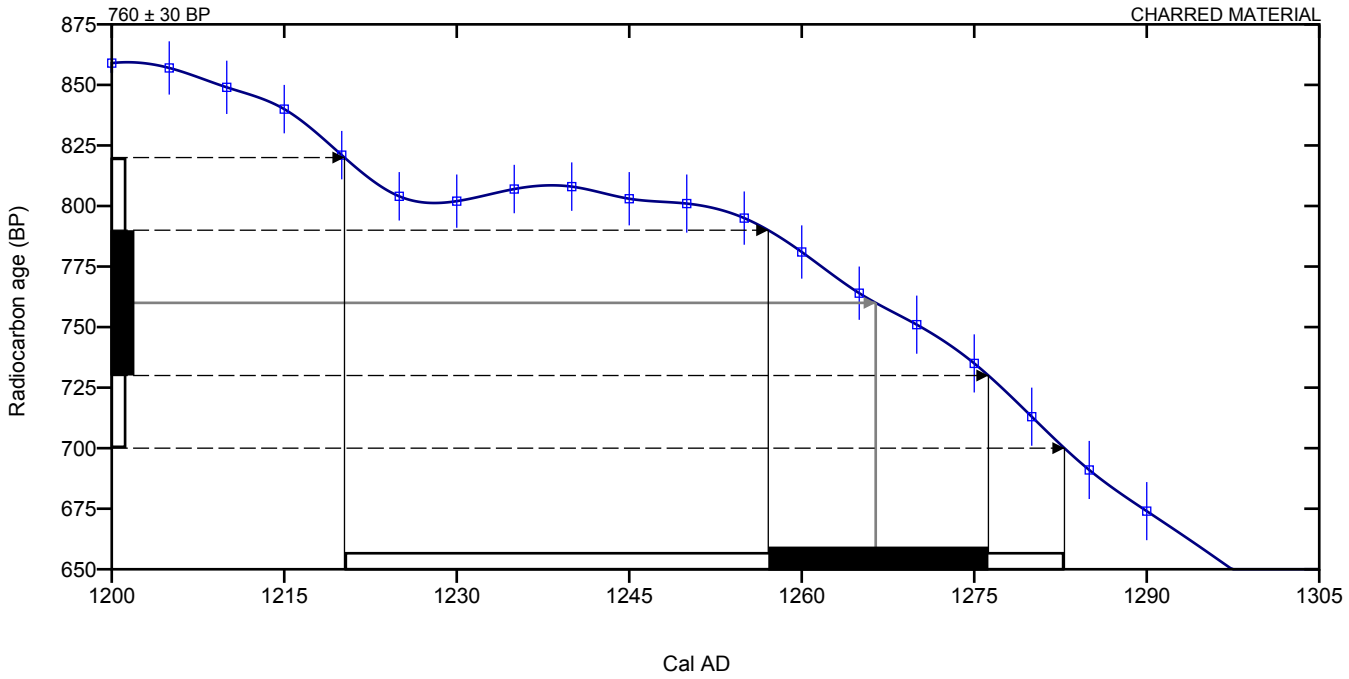

Database used

INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0– 50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869– 1887., 2013.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -25.4 o/oo : lab. mult = 1)

Laboratory number	**Beta-402206**
Conventional radiocarbon age	**650 ± 30 BP**
2 Sigma calibrated result **95% probability**	**Cal AD 1280 to 1325 (Cal BP 670 to 625)** **Cal AD 1345 to 1395 (Cal BP 605 to 555)**
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 1295 (Cal BP 655) Cal AD 1370 (Cal BP 580) Cal AD 1380 (Cal BP 570)
1 Sigma calibrated results 68% probability	Cal AD 1290 to 1310 (Cal BP 660 to 640) Cal AD 1360 to 1385 (Cal BP 590 to 565)

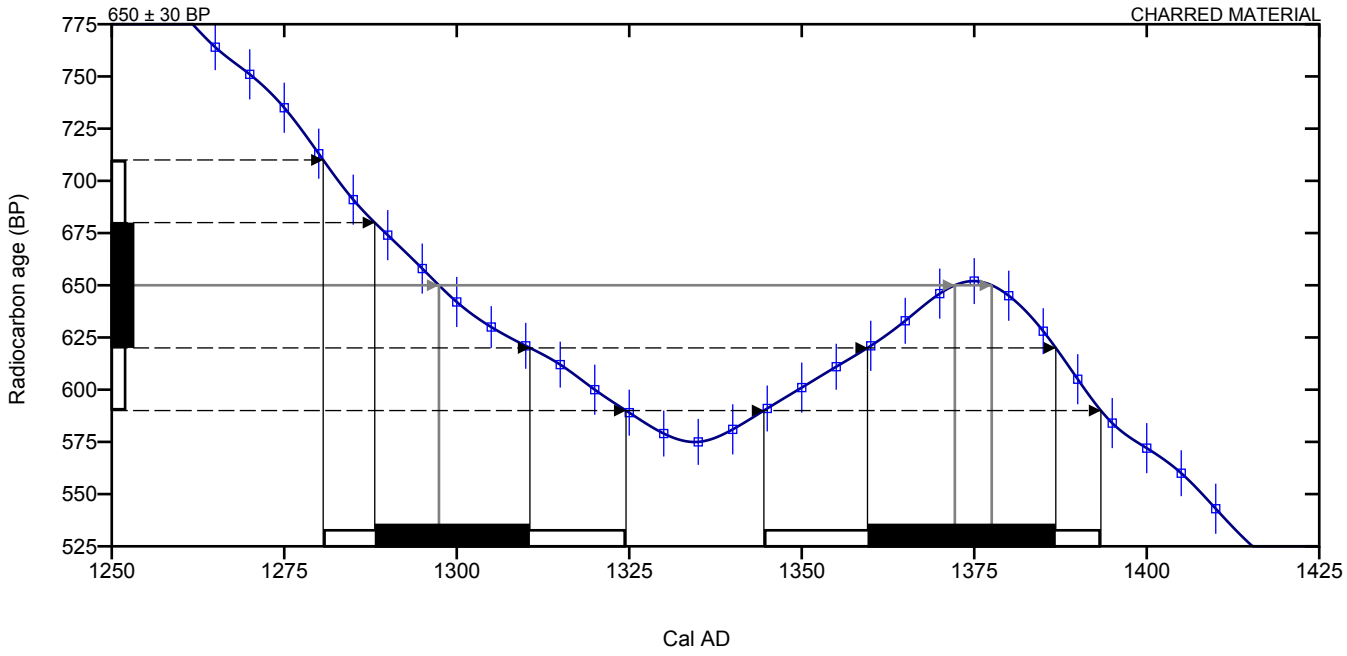

Database used

INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0– 50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869– 1887., 2013.

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: C13/C12 = -23 o/oo : lab. mult = 1)

Laboratory number	**Beta-402207**
Conventional radiocarbon age	**830 ± 30 BP**
2 Sigma calibrated result 95% probability	**Cal AD 1160 to 1265 (Cal BP 790 to 685)**
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 1220 (Cal BP 730)
1 Sigma calibrated results 68% probability	Cal AD 1190 to 1250 (Cal BP 760 to 700)

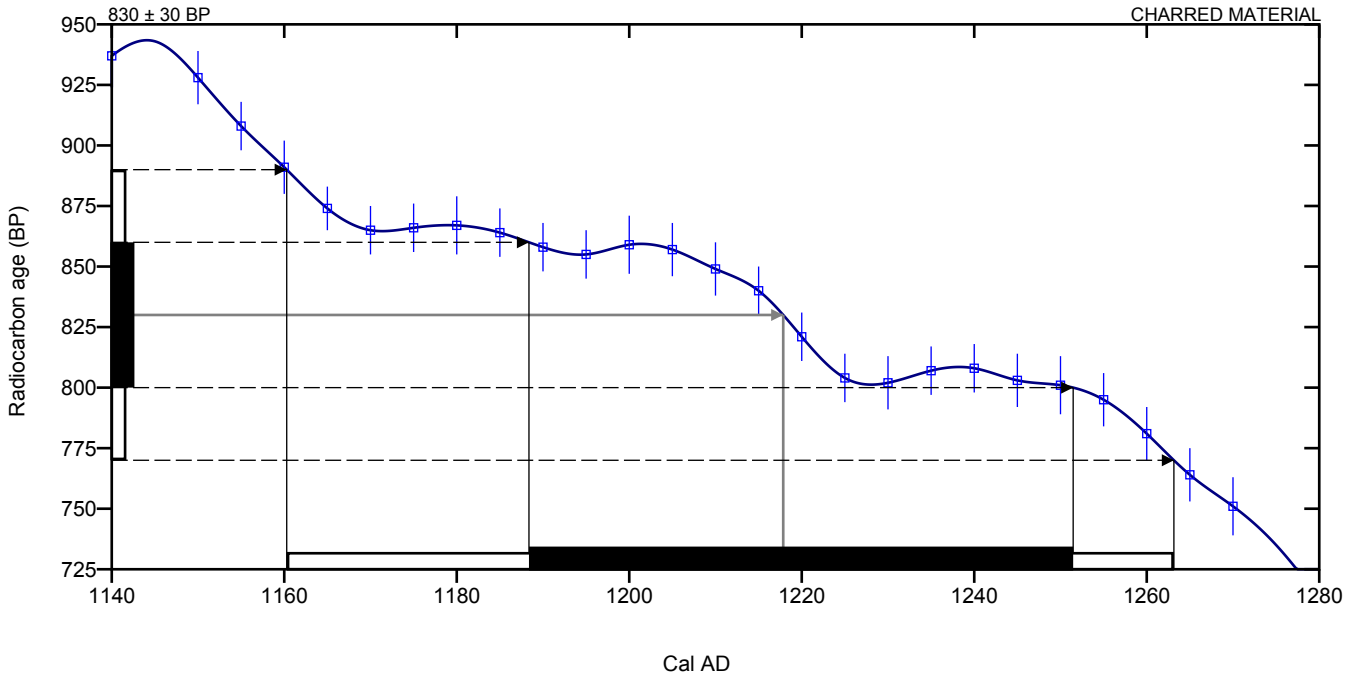

Database used

INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Talma, A. S., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0– 50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869– 1887., 2013.

Bilaga 5

Makrofossilanalys

Stefan Gustafsson

VÄXTER I SLOTTSMÖLLAN

Raä 87:1, Slottsmöllan, Halmstad 9:173, Halmstad stad och kommun

Arkeobotanisk analys

Stefan Gustafsson 2014

VÄXTER I SLOTTSMÖLLAN

Raä 87:1, Slottsmöllan, Halmstad 9:173, Halmstad stad och kommun

Arkeobotanisk analys

Stefan Gustafsson

2014

Sammanfattning

Den arkeobotaniska analysen omfattar 23 jordprover från Raä nr. 87:1 i dag benämnt som Slottsmöllan i Halmstad stad och kommun. Lämningarna består av stadslager från en medeltida gårdsenhet med flera olika hustyper. Analysen inriktade sig på husens funktion, odling och odlingssystem, kontinuitet och anläggningars funktion.

Inledning

Fornlämningen utgör en förmodad medeltida gårdsenhet som verkat under ett par generationer. Gården har troligen utgjort en del av Övraby, det vill säga en gård i det högmedeltida Halmstad innan staden flyttar till det nuvarande läget vilket sker 1320.
Det funna växtmaterialet bestod nästan uteslutande av förkolnade växtrester vilket kan bero på dåliga bevaringsförhållanden för subfossila växtrester. De påträffade växtresterna kommer främst från matberedning, förråd och foderupplag och säger en hel del om matkulturen, odlingen och funktion av hus och anläggningar.

Syfte och frågeställning

Syftet med analysen var att klarlägga:

- Bevarandestatus av växtmakrofossil
- Informationspotentialen hos växtmaterialet
- Spår efter odling och hantering av växter i vid mening
- Stadsodling kontra landsbygdsodling
- Husens och anläggningarnas funktion
- Samla in och spara lämpligt material för ^{14}C-analys

Metodval och genomförande

Provtagningen genomfördes av arkeologer under utgrävningen. Provvolymen varierade mellan 0,1 och 1 liter jord. Proverna processades i laboratorie genom våtsiktning. Det använda sållet hade en maskstorlek av 0,02 mm. Växtmaterialet förvarades i vatten och analyserades i mikroskop med en förstoring av 4 till 100 gånger.

Resultat

Hus 4

Från hus 4 analyserades 9 jordprover (tabell 1.). Proverna i huset innehöll stora mängder förkolnad säd av skalkorn, havre och råg. Korn och havre förkommer i ungefär lika stor utsträckning medan rågen för en undanskymd tillvaro. Tittar vi på spridningen över huset så verkar det som om säden i viss mån förvarats skilda åt, det vill säga de olika sorterna för sig. Säden har förmodligen förkolnats i samband med en eldsvåda med tanke på spridning och kvantitet.
Ogräsen i samma prover var få vilket visar att säden varit väl rensad. De ogräs som finns pekar på gödslad något sandig åker. Fyndet av losta skulle kunna indikera ett system med vårkorn och höstråg. Det går inte avgöra om det var ett regelrätt tresäde med träda utan bara att systemet med vår och höstsådd kan ha varit i bruk under husets livstid. En del av skalkorna var omogna vilket tyder på att man inte skördat vid den optimala tidpunken för största möjliga avkastning. Det kan finnas flera orsaker till det som regnig höst, olika fuktförhållande i åkern så säden mognar olika fort etc.

I ett par av anläggningarna hittades förkolnade gräsfrö vilket innebär att huset även inrymt ett foderförråd. Det är i första hand torr och sandig ängsmark som nyttjats för slåtter och foderinsamling.

Fig 1. Fördelningen av sädesslag i hus 4.

Tabell 1. Arter i hus 4.

Art/anl.	6184	7006	7382	8017	6673	6673	6348	5538	4960
Pnr	15101	15103	15105	15107	15109	15110	15112	15115	15117
Skalkorn	29	31	249	54	106		36	12	4
Obest. Korn	19		9						
Havre		12	29	1	500	3	6	2	1
Råg				16					
Fragment		100	500	125	Ca1000	7	17	16	3
Losta				3					
Svinmålla		16		2			9	7	
Grönknavel		3					1		
Måra		2		1			3		
Gräs						1	31	47	

Ugn 16960 från Nordiska Sjuårskriget

Två prover från denna anläggning analyserades. I det ena provet fanns bara ett par små kolfragment (17291) medan det andra innehöll ett liknande material som i hus 4 (17290). Ugnar har ibland använts för olika ändamål varav brödbak, torkning med mera kan vara några. Kanske kan denna ugn använt för att torka säd men fynden av gräsfrö kan tyda på en sekundär deponering av hushållsavfall, eventuellet från hus 4. Eller så har man använt torrt gräs för att tända eld i anläggningen.

Tabell 2. Innehåll i anl. 16960.

Art/Anl.	16960	16960
Pnr	17290	17291
Skalkorn	16	
Havre	3	
Råg	1	
Fragment	27	
Svinmålla	3	
Losta	1	
Gräs	9	

Grophus 10

Från grophus 10 analyserades 1 prov, anl. 7810 prov 100098. Provet innehöll endast några små kolfragment som inte kunde artbestämmas.

Hus 2

Även i hus 2 hittades förkolnade kärnor av skalkorn och havre samt några ogräsfrön (tabell 3.). Skalkornet dominerar över havren (fig. 2). Ogräsen tyder på gödslad och sandig åker.

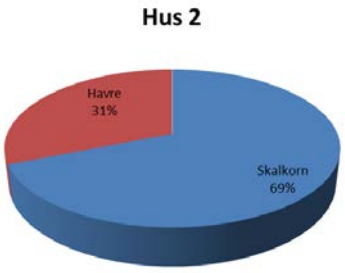

Fig 2. Fördelning av säd i hus 2.

Jämför man hus 2 och hus 4 så verkar inte hus 2 innehålla något djurfoder eftersom gräsfrön saknas helt liksom att råg och losta också saknas.

Tabell 3. Växtmaterialet från hus 1.

Art/anl.	3403	3376	2465
Prov. Nr	15614	15615	15616
Skalkorn	39	3	
Havre	19		
Fragment	13	16	
Svinmålla	7		
Grönknavel	3		

Hus 7

Från hus 7 analyserades 1 prov, anl. 4282 prov 15610. I provet fanns 3 kärnor av skalkorn, 7 fragmenterade och obestämbara sädeskorn samt 4 frö av svinmålla, samtliga förkolnade. Dessutom innehöll provet gott om flugpuppor, oförkolnade sådana.

Innehållet tyder på bostadshus med matberedningsfunktion och växtmaterialet som hushållsavfall.

Hus 7 har mer likheter med hus 2 än hus 4 och verkar inte inrymt något djurfoder. Tolkningen ska ses med viss försiktighet eftersom endast ett prov har analyserats.

Hus 6

Från hus 6 analyserades 5 prov. Flertalet av dem innehöll förkolnade sädeskorn, ogräsfrön och gräs (Tabell 4). Skalkorn dominerar en del över havren (fig. 3). Antalet ogräsfrö var litet men antalet arter något större jämfört med övriga hus. Tolkningen av ogräsarterna blir dock densamma med gödslad och väl bearbetad jord.
Foderväxterna bestod nästan uteslutande av arter som trivs på torr gräsmark men ett mindre inslag av starr visar att även fuktigare ängsmark utnyttjades för foderinsamling.
Huset kan antingen vara ett bostadshus med foderloft eller förrådshus för både säd och foder som då eldhärjats.

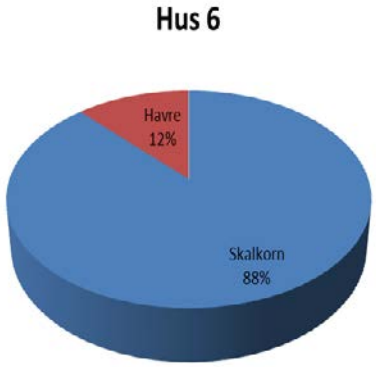

Fig.3. Fördelning av sädesslag i hus 6.

Tabell. 4. Växtmaterial från hus 6.

Art/ Anl.	2059	1097	976	2569	3800
P.nr.	16522	16525	16526	16527	16528
Skalkorn	6	47	56	3	
Havre		29			
Fragment	3	106	22	7	1
Svinmålla	4	8		1	
Pilört	2	2			
Åkerbinda	1	1			
Veronika	1	3			
Gräs		74	96		
Starr		2	5		

I ugn 10392, 14379 prov 16855

Ett prov från denna anläggning analyserades. I provet fanns endast små fragment av träkol.

Grop 16357 prov 16889

I provet hittades 2 förkolnade kärnor av skalkorn och ett sädeskornsfragment. Dessutom fanns en del träkol. Materialet var för litet för vidare tolkningar.

Diskussion

Växterna som påträffats i husen tyder på att de haft en något olikartad funktion. Det finns hus med både säd och foder medan andra endast innehåller säd. Husen med foder verkar ha brunnit medan det är mer oklart för hus 2 och 7. Hus 4 och 6 skulle kunna vara förrådshus som brunnit ner men också bostadshus med foderloft. Det går inte avgöra huruvida hus 4 och 6 är samtidiga eller ersätter varandra. Artsammansättningen i dem skiljer sig åt vilket skulle kunna tyda på skillnad i ålder eller att olika familjer nyttjat dem. Funktionen för både husen verkar varit densamma.

Fördelningen mellan de olika sädesslagen skiljer sig åt mellan husen. I hus 4 återfinns 3 olika sädesslag medan 2, 6 och 7 innehåller 2 sorter. Det kan finnas flera olika förklaringar till en sådan fördelning men inte sällan kan man koppla den till den sociala statusen. Skalkorn var allmogens gröda i första hand och av detta sädesslag gick det inte baka jästa bröd. Råg däremot uppskattades av de högre stånden och det fanns influenser från kontinenten med att baka jästa rågbröd. Havre kan ingå i olika rätter och bröd men utgör sällan den enda ingrediensen. Därutöver nyttjades även havre som hästfoder.

Sammansättningen av ogräs visar att åkrarna var väl gödslade och bearbetade. Åkerjorden var förmodligen ganska sandig och lättbearbetad vilket kan ha inneburet relativt stora gödselgivor för att erhålla en bra avkastning. Råg tillsammans med ogräset losta eller råglosta som den också kallas tyder på att rågen såddes om hösten. Det innebär att det finns ett system med vårsått korn och havre och höstsådd råg. Det går inte avgöra om det innebär ett regelrätt tresäde eller om man lyckades odla dem utan mellanliggande träda. Man kan räkan med att ett väl utvecklat tresäde åtminstone fanns från och med 1200-talet i de sydliga delarna av landet och kanske tidigare än så.

Kosthållet skiljer sig åt mellan olika klasser i samhället vilket är allmänt vedertaget. I den här analysen sticker främst hus 4 ut med ett bredare utbud av säd och möjligheten att baka jäst rågbröd. Men det finns exempel från bland annat en fogdeborg i Medelpad där just fogden själv nyttjade produkter av råg medan manskapet fick nöja sig med dito av korn (Gustafsson 2000).

Växtmaterialet kommer från åkrar och inte från trädgårdsoling i stadsmiljö. Vissa hus kan ha varit förråd där man kan ha förvarat säde från närområdet och dessa skulle kunna ligga i en stadslik miljö. Utifrån den information som finns så lutar det snarare mot en agrar gårdsmiljö snarare än en stadslik.

Litteratur

Gustafsson, Stefan. 2000. My lord here is your rye-bread" : archaeobotanical investigation of a medieval castle in the lower Ångermanälven valley, northern Sweden. **Nordic archaeobotany - NAG 2000 in Umeå / edited by Karin Viklund. - 2002. - 91-7305-199-3 ; S. 59-65**

Bilaga 6

Fosfatanalys

LöpNr	ProvNr	P°	Spottest	
1	1	23	1	
2	2	27	2	FOSFATPROVER FRÅN
3	3	21	1	RAÄ 87 HALMSTAD
4	4	57	3	”SLOTTSMÖLLAN”
5	5	16	2	
6	6	28	2	
7	7	8	1	
8	8	33	1	
9	9	34	2	
10	10	35	1	
11	11	20	1	
12	12	16	1	
13	13	17	1	
14	14	39	2	
15	15	88	3	
16	16	29	1	
17	17	32	1	
18	18	87	3	
19	19	73	2	
20	20	52	2	
21	21	15	1	
22	22	11	1	
23	23	19	2	
24	24	7	1	
25	25	33	1	
26	26	7	1	
27	27	121	3	
28	28	68	2	
29	29	75	3	
30	30	136	3	
31	31	39	2	
32	32	9	1	
33	33	26	1	
34	34	15	1	
35	35	16	2	
36	36	40	2	
37	37	11	1	
38	38	36	2	
39	39	148	3	
40	40	241	4	
41	41	232	3	
42	42	80	2	
43	43	113	3	
44	44	86	3	
45	45	105	3	

LöpNr	ProvNr	P°	Spottest	
46	46	18	1	
47	47	12	1	
48	48	32	2	
49	49	9	1	
50	50	7	1	
51	51	51	2	
52	52	37	2	
53	53	53	2	
54	54	75	3	
55	55	111	3	
56	56	75	3	
57	57	121	3	
58	58	136	3	
59	59	185	3	
60	60	175	3	
61	61	30	1	
62	62	27	2	
63	63	17	1	
64	64	66	2	
65	65	16	1	
66	66	20	2	
67	67	20	1	
68	68	26	2	
69	69	48	2	
70	70	128	3	
71	71	163	3	
72	72	204	3	
73	73	173	3	
74	74	98	2	
75	75	77	2	
76	76	159	3	
77	77	201	3	
78	78	21	1	
79	79	35	1	
80	80	43	2	
81	81	70	2	
82	82	25	1	
83	83	75	2	
84	84	183	3	
85	85	120	3	
86	86	141	3	
87	87	301	4	
88	88	294	3	
89	89	339	3	
90	90	198	4	
91	91	57	2	
92	92	24	1	
93	93	27	1	
94	94	15	1	
95	95	27	2	

LöpNr	ProvNr	P°	Spottest	
96	96	175	3	
97	97	164	3	
98	98	113	2	
99	99	303	4	
100	100	394	3	
101	101	392	4	
102	102	295	4	
103	104	34	1	
104	105	16	1	
105	106	13	1	
106	107	45	2	
107	108	39	2	
108	109	27	2	
109	110	22	1	
110	111	86	3	
111	112	263	3	
112	113	305	3	
113	114	353	3	
114	115	440	4	
115	116	369	3	
116	117	26	2	
117	118	23	1	
118	119	18	1	
119	120	10	1	
120	121	76	3	
121	122	234	3	
122	123	15	1	
123	124	55	2	
124	125	222	3	
125	126	157	3	
126	127	337	4	
127	128	418	4	
128	129	46	1	
129	130	15	1	
130	131	29	2	
131	132	69	2	
132	133	147	3	
133	134	186	3	
134	135	49	2	
135	136	69	3	
136	137	390	4	
137	138	179	3	
138	139	280	3	
139	140	21	1	
140	141	35	1	
141	142	61	2	
142	143	125	3	
143	144	68	2	
144	145	121	3	
145	146	44	2	

LöpNr	ProvNr	P°	Spottest	
146	147	153	3	
147	148	198	3	
148	149	461	5	
149	150	63	3	
150	151	48	2	
151	152	33	2	
152	153	39	2	
153	154	58	3	
154	155	25	2	
155	156	16	1	
156	157	30	1	
157	158	51	2	
158	159	128	3	
159	160	193	4	
160	161	211	3	
161	162	358	4	
162	163	265	3	
163	164	205	3	
164	165	171	3	
165	166	216	3	
166	167	253	4	
167	168	291	3	
168	169	102	3	
169	170	323	3	
170	171	391	4	
171	172	119	3	
172	173	136	3	
173	174	347	4	
174	175	145	3	
175	176	306	4	
176	177	204	3	
177	178	337	3	
178	179	417	4	
179	180	403	4	
180	181	275	3	
181	182	156	3	
182	183	459	4	
183	EXTRA	105	3	
184	EXTRA	117	3	

Bilaga 7

Metalldetekteringsrapport

Jonas Paulsson

Metalldetekteringsrapport

Metalldetektorundersökning i samband med arkeologisk slutundersökning på delar av fastigheten Halmstad 9:173, fornlämning 87:1, Halmstad stad, Halmstads kommun.

Metalldetektor som användes: Modell: C-Scope CS-1220-XDP. En mycket känslig metalldetektor som med mätar- och ljudsignaler registrerar magnetiska olikheter i undergrunden ner till ett största djup av cirka 30 cm.

Undersökningen:

Arbetsmetod och utförande:
Först genomfördes en systematisk detektering av ploglagret efter det att vald del av undersökningsytan hade torvats av.
Vid undersökningen negligerades generellt utslag från järnföremål medan alla andra kontrollerades. Metallföremål som med säkerhet kunde tillföras tiden före 1800 eller med osäkerhet kunde dateras i fält togs upp och mättes in. Metallföremål som med säkerhet kunde bestämmas till senare tid (d.v.s. efter 1800) tillvaratogs inte.

När sedan ploglagret hade tagits bort helt avsöktes alla synliga anläggningar och lager inom hela undersökningsområdet. Utslag från både järn och övriga metaller togs i beaktande. Visade sig föremålen ligga ytligt togs de försiktigt upp, annars markerades utslagen för att kontrolleras vid de fortsatta arkeologiska undersökningarna.

Detekteringssituationen: (fysiska faktorer som kan påverka detekteringsresultatet)
Både i ploglagret och i de underliggande anläggningarna fanns en del magnetisk grus och sten vilket försvårade metalldetekteringen.

Undersökningen utfördes vid meteorologiskt gynnsamma förhållanden.

Jonas Paulsson
Arkeolog och Metalldetekteringsspecialist

Bilaga 8

Ritningsförteckning och ritning

HMAK 4429

Halland
Halmstad
Halmstad 9:173
RAÄ Halmstad 87:1, 103, 104

Slutundersökning 2013

ID	Anl/Lager	Husnr	Ritningsnummer
2844	Stolphål		HMAK 4429:1
2853	Stolphål	1	HMAK 4429:1
2861	Stolphål	1	HMAK 4429:1
2870	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3084	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3209	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3240	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3440	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3488	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3540	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3550	Stolphål	1	HMAK 4429:1
3648	Stolphål		HMAK 4429:1
3906	Utgår		HMAK 4429:1
3927	Stolphål	8	HMAK 4429:1
3939	Stolphål	7	HMAK 4429:1
3968	Stolphål	1	HMAK 4429:1
4229	Stolphål		HMAK 4429:1
4238	Stolphål	8	HMAK 4429:1
4249	Stolphål		HMAK 4429:1
4259	Stolphål	2	HMAK 4429:1
4642	Stolphål		HMAK 4429:1
4960	Stolphål	4	HMAK 4429:1
5116	Grop		HMAK 4429:1
5245	Stolphål	4	HMAK 4429:1
5527	Stolphål	4	HMAK 4429:1
5538	Stolphål	4	HMAK 4429:1
5939	Stolphål	4	HMAK 4429:1
6171	Stolphål	4	HMAK 4429:1
6348	Stolphål	4	HMAK 4429:1
7193	Stolphål	12	HMAK 4429:1
7202	Stolphål	12	HMAK 4429:1
7210	Stolphål	12	HMAK 4429:1
7218	Stolphål	12	HMAK 4429:1
7336	Stolphål	4	HMAK 4429:1
7345	Stolphål	4	HMAK 4429:1

ID	Anl/Lager	Husnr	Ritningsnummer
7599	Stolphål	4	HMAK 4429:1
7864	Stolphål	4	HMAK 4429:1
2481	Stolphål		HMAK 4429:2
2548	Stolphål	2	HMAK 4429:2
3119	Stolphål	2	HMAK 4429:2
3138	Stolphål	2	HMAK 4429:2
3180	Stolphål	7	HMAK 4429:2
3190	Stolphål	2	HMAK 4429:2
3376	Stolphål	2	HMAK 4429:2
3390	Stolphål	2	HMAK 4429:2
3403	Stolphål	2	HMAK 4429:2
3413	Stolphål	2	HMAK 4429:2
4299	Stolphål	3	HMAK 4429:2
4329	Stolphål	3	HMAK 4429:2
4656	Stolphål	3	HMAK 4429:2
4665	Stolphål	3	HMAK 4429:2
4730	Stolphål	3	HMAK 4429:2
5096	Stolphål	3	HMAK 4429:2
5127	Stolphål	3	HMAK 4429:2
5137	Stolphål	3	HMAK 4429:2
2215	Utgår		HMAK 4429:3
2227	Stolphål		HMAK 4429:3
3665	Stolphål		HMAK 4429:3
4476	Stolphål		HMAK 4429:3
4489	Utgår		HMAK 4429:3
4498	Utgår		HMAK 4429:3
4907	Stolphål		HMAK 4429:3
4939	Utgår		HMAK 4429:3
4949	Stolphål		HMAK 4429:3
4996	Utgår		HMAK 4429:3
5207	Stolphål	5	HMAK 4429:3
5217	Stolphål	5	HMAK 4429:3
5226	Stolphål		HMAK 4429:3
5236	Stolphål		HMAK 4429:3
5427	Stolphål		HMAK 4429:3

ID	Anl/Lager	Husnr	Ritningsnummer
5459	Stolphål		HMAK 4429:3
5476	Stolphål	5	HMAK 4429:3
5486	Stolphål	5	HMAK 4429:3
7619	Utgår		HMAK 4429:3
11376	Grop		HMAK 4429:3
2360	Stolphål		HMAK 4429:4
2387	Utgår		HMAK 4429:4
2406	Stolphål		HMAK 4429:4
2415	Stolphål		HMAK 4429:4
2425	Stolphål		HMAK 4429:4
2444	Stolphål		HMAK 4429:4
2465	Stolphål		HMAK 4429:4
2488	Stolphål		HMAK 4429:4
2515	Stolphål		HMAK 4429:4
2766	Stolphål		HMAK 4429:4
2774	Stolphål		HMAK 4429:4
2793	Stolphål		HMAK 4429:4
2811	Stolphål		HMAK 4429:4
2889	Stolphål		HMAK 4429:4
2977	Stolphål		HMAK 4429:4
2988	Stolphål		HMAK 4429:4
3015	Stolphål	1	HMAK 4429:4
3300	Stolphål		HMAK 4429:4
3461	Stolphål		HMAK 4429:4
3479	Stolphål		HMAK 4429:4
3878	Stolphål		HMAK 4429:4
3959	Stolphål	3	HMAK 4429:4
3976	Stolphål	3	HMAK 4429:4
3987	Stolphål	3	HMAK 4429:4
9621	Utgår		HMAK 4429:4
15139	Stolphål		HMAK 4429:4
15153	Stolphål		HMAK 4429:4
15476	Stolphål		HMAK 4429:4
4632	Stolphål	4	HMAK 4429:5
5070	Stolphål	4	HMAK 4429:5
5079	Stolphål	4	HMAK 4429:5
5088	Stolphål	4	HMAK 4429:5
5567	Stolphål	4	HMAK 4429:5
5576	Utgår		HMAK 4429:5
5664	Stolphål	4	HMAK 4429:5
5694	Utgår		HMAK 4429:5
6184	Stolphål	4	HMAK 4429:5
6194	Stolphål	4	HMAK 4429:5
6751	Utgår		HMAK 4429:5
7006	Stolphål	4	HMAK 4429:5
7017	Utgår		HMAK 4429:5
7373	Stolphål	4	HMAK 4429:5
7382	Stolphål	4	HMAK 4429:5
7434	Stolphål		HMAK 4429:5
7654	Utgår		HMAK 4429:5
7917	Stolphål	4	HMAK 4429:5
7927	Stolphål		HMAK 4429:5
11599	Utgår		HMAK 4429:5
12307	Stolphål	4	HMAK 4429:5
12320	Stolphål	4	HMAK 4429:5
12333	Stolphål		HMAK 4429:5
12344	Stolphål		HMAK 4429:5

ID	Anl/Lager	Husnr	Ritningsnummer
12355	Stolphål	4	HMAK 4429:5
12367	Stolphål	4	HMAK 4429:5
5735	Stolphål		HMAK 4429:6
5994	Stolphål	9	HMAK 4429:6
6662	Utgår		HMAK 4429:6
6673	Ränna	4	HMAK 4429:6
7041	Stolphål	9	HMAK 4429:6
7051	Stolphål	9	HMAK 4429:6
7060	Stolphål		HMAK 4429:6
7070	Stolphål	9	HMAK 4429:6
7118	Stolphål		HMAK 4429:6
7127	Stolphål	9	HMAK 4429:6
7392	Stolphål		HMAK 4429:6
7409	Utgår		HMAK 4429:6
7907	Stolphål	4	HMAK 4429:6
7978	Stolphål	4	HMAK 4429:6
7987	Stolphål	4	HMAK 4429:6
7996	Stolphål	4	HMAK 4429:6
8006	Stolphål	4	HMAK 4429:6
8017	Stolphål	4	HMAK 4429:6
8177	Utgår		HMAK 4429:6
12263	Utgår		HMAK 4429:6
12276	Utgår		HMAK 4429:6
12290	Stolphål	4	HMAK 4429:6
13785	Stolphål	4	HMAK 4429:6
13798	Stolphål	4	HMAK 4429:6
14614	Stolphål		HMAK 4429:6
15136	Sektion		HMAK 4429:6
11269	Ruta		HMAK 4429:7
11273	Grävenhet		HMAK 4429:7
11277	Ruta		HMAK 4429:7
11281	Grävenhet		HMAK 4429:7
12177	Ruta		HMAK 4429:7
12181	Grävenhet		HMAK 4429:7
12185	Ruta		HMAK 4429:7
12189	Grävenhet		HMAK 4429:7
12193	Ruta		HMAK 4429:7
12197	Grävenhet		HMAK 4429:7
12201	Ruta		HMAK 4429:7
12205	Grävenhet		HMAK 4429:7
12209	Ruta		HMAK 4429:7
12213	Grävenhet		HMAK 4429:7
12217	Ruta		HMAK 4429:7
12221	Grävenhet		HMAK 4429:7
12225	Ruta		HMAK 4429:7
12229	Grävenhet		HMAK 4429:7
12233	Ruta		HMAK 4429:7
12237	Grävenhet		HMAK 4429:7
12241	Ruta		HMAK 4429:7
12245	Grävenhet		HMAK 4429:7
13881	Ruta		HMAK 4429:7
13885	Grävenhet		HMAK 4429:7
13889	Ruta		HMAK 4429:7
13893	Grävenhet		HMAK 4429:7
13897	Ruta		HMAK 4429:7
13901	Grävenhet		HMAK 4429:7
13905	Ruta		HMAK 4429:7

ID	Anl/Lager	Husnr	Ritningsnummer
13909	Grävenhet		HMAK 4429:7
10100	Grop	11	HMAK 4429:8
10153	Stolphål	9	HMAK 4429:8
10288	Ränna	11	HMAK 4429:8
10392	Ugn		HMAK 4429:8
11269	Ruta		HMAK 4429:8
11273	Grävenhet		HMAK 4429:8
11277	Ruta		HMAK 4429:8
11281	Grävenhet		HMAK 4429:8
12177	Ruta		HMAK 4429:8
12181	Grävenhet		HMAK 4429:8
12185	Ruta		HMAK 4429:8
12189	Grävenhet		HMAK 4429:8
12193	Ruta		HMAK 4429:8
12197	Grävenhet		HMAK 4429:8
12201	Ruta		HMAK 4429:8
12205	Grävenhet		HMAK 4429:8
12209	Ruta		HMAK 4429:8
12213	Grävenhet		HMAK 4429:8
12217	Ruta		HMAK 4429:8
12221	Grävenhet		HMAK 4429:8
12225	Ruta		HMAK 4429:8
12229	Grävenhet		HMAK 4429:8
12233	Ruta		HMAK 4429:8
12237	Grävenhet		HMAK 4429:8
12241	Ruta		HMAK 4429:8
12245	Grävenhet		HMAK 4429:8
13881	Ruta		HMAK 4429:8
13885	Grävenhet		HMAK 4429:8
13889	Ruta		HMAK 4429:8
13893	Grävenhet		HMAK 4429:8
15025	Sektion		HMAK 4429:8
15076	Ränna	11	HMAK 4429:8
15450	Utgår		HMAK 4429:8
15460	Stolphål		HMAK 4429:8
15500	Lager	11	HMAK 4429:8
7803	Utgår		HMAK 4429:9
7810	Grop	10	HMAK 4429:9
9110	Ränna	11	HMAK 4429:9
10326	Utgår		HMAK 4429:9
12263	Utgår		HMAK 4429:9
12276	Utgår		HMAK 4429:9
14293	Ränna	11	HMAK 4429:9
14499	Utgår		HMAK 4429:9
14509	Utgår		HMAK 4429:9
14520	Utgår		HMAK 4429:9
2666	Stolphål		HMAK 4429:10
2739	Stolphål	2	HMAK 4429:10
2899	Stolphål		HMAK 4429:10
2910	Stolphål		HMAK 4429:10
2919	Stolphål		HMAK 4429:10
2933	Stolphål		HMAK 4429:10
3217	Stolphål		HMAK 4429:10
3226	Stolphål		HMAK 4429:10
3266	Stolphål		HMAK 4429:10
3819	Stolphål	2	HMAK 4429:10

ID	Anl/Lager	Husnr	Ritningsnummer
3839	Utgår		HMAK 4429:10
3868	Stolphål	2	HMAK 4429:10
4006	Stolphål		HMAK 4429:10
4016	Stolphål	7	HMAK 4429:10
4059	Stolphål		HMAK 4429:10
4072	Stolphål		HMAK 4429:10
4357	Stolphål		HMAK 4429:10
4401	Stolphål		HMAK 4429:10
4750	Utgår		HMAK 4429:10
4758	Stolphål		HMAK 4429:10
4777	Stolphål		HMAK 4429:10
5198	Stolphål		HMAK 4429:10
5313	Stolphål		HMAK 4429:10
5756	Stolphål		HMAK 4429:10
9602	Stolphål		HMAK 4429:10
14889	Stolphål		HMAK 4429:10
15476	Stolphål		HMAK 4429:10
2059	Stolphål	6	HMAK 4429:11
2305	Stolphål	6	HMAK 4429:11
2560	Stolphål		HMAK 4429:11
2569	Stolphål	6	HMAK 4429:11
2588	Stolphål	6	HMAK 4429:11
2598	Stolphål		HMAK 4429:11
2608	Stolphål	6	HMAK 4429:11
2616	Stolphål	6	HMAK 4429:11
2706	Stolphål		HMAK 4429:11
3720	Stolphål		HMAK 4429:11
3729	Stolphål	6	HMAK 4429:11
3740	Stolphål		HMAK 4429:11
3749	Stolphål		HMAK 4429:11
3758	Stolphål		HMAK 4429:11
3767	Stolphål	6	HMAK 4429:11
3800	Stolphål	6	HMAK 4429:11
4123	Utgår		HMAK 4429:11
4149	Stolphål		HMAK 4429:11
4161	Stolphål		HMAK 4429:11
4533	Stolphål		HMAK 4429:11
4588	Stolphål	6	HMAK 4429:11
5050	Grop		HMAK 4429:11
11083	Stolphål		HMAK 4429:11
15314	Stolphål	6	HMAK 4429:11
15346	Stolphål		HMAK 4429:11
673	Utgår		HMAK 4429:12
842	Stolphål	6	HMAK 4429:12
976	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1097	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1260	Stolphål		HMAK 4429:12
1271	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1309	Stolphål		HMAK 4429:12
1375	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1551	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1615	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1795	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1819	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1836	Utgår		HMAK 4429:12
1854	Stolphål	6	HMAK 4429:12

ID	Anl/Lager	Husnr	Ritningsnummer
1865	Stolphål	6	HMAK 4429:12
1932	Stolphål		HMAK 4429:12
5593	Stolphål	9	HMAK 4429:12
15650	Utgår		HMAK 4429:12
16167	Grop		HMAK 4429:12
16357	Grop	11	HMAK 4429:12
16382	Utgår		HMAK 4429:12
16456	Utgår		HMAK 4429:12
16531	Stolphål		HMAK 4429:12
2098	Stolphål		HMAK 4429:13
2880	Stolphål		HMAK 4429:13
4032	Grop		HMAK 4429:13
4238	Stolphål	8	HMAK 4429:13
4675	Stolphål	8	HMAK 4429:13
4689	Stolphål		HMAK 4429:13
5106	Stolphål	8	HMAK 4429:13
5506	Grop		HMAK 4429:13
5527	Stolphål	4	HMAK 4429:13
5959	Grop	4	HMAK 4429:13
16513	Stolphål		HMAK 4429:13
16746	Stolphål	11	HMAK 4429:13
16757	Stolphål	11	HMAK 4429:13
16890	Grop	11	HMAK 4429:13
16960	Grop		HMAK 4429:13
17007	Grop		HMAK 4429:13
10392	Ugn	9	HMAK 4429:14
14379	Ugn	9	HMAK 4429:14

Ritningar

AS 3209
mot O
stolpnivå

Ø 0,27 x 0,23
↓ 0,15
gå hvitis sand
sammenklappede
stein/sand
Hus 1

AS 2870
mot O
stolpnivå

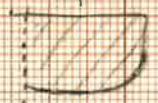

Ø 0,36 x 0,34
↓ 0,20
gråbrun hvitis sand
sammenklappede
stein/sand, indg
av kalksteik
Skråss i N av
O-ravenn
Hus 1

AS 2861
mot O
Ø 42 x 36
↓ 0,27

gråbrun hvitis
sand, enstake
kalkfrag
steinskjell
Hus 1

AS 3968
Ø 0,36
↓ 0,28
MOT
NV

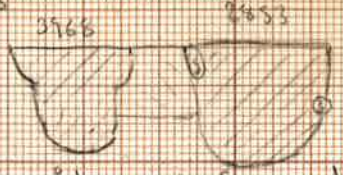

AS 2853
Ø 0,5 x 0,34
↓ 0,32

Bare i gråbrun ngl fine hvitis sand med
ngl enstake kalkfragment. Ikke klappede stein/
2853 "skatt" med smykker
Mellom enl finns att stykke av me sil
gå sand, vilket dock finskulter vem
nødvendig. Ingen konnektion mellom enl

AS 4249
Ø 49 x 31
↓ 0,42
ngt ○ = fyrred, ev avlsbel
stolpnivå

1 gå hvitis sand
2 mørkbrun hvitis sand
3 ngl leg gå sand

mot NNV. Mkt svarvgrå brun
i botten pga vannmettede lager

AS 4238
grind vid tr?

AS 5116
Ø 49 x 47
↓ 0,09
MOT N

gå ngl leg sand
Mkt trekorn enl

AS 4229
Ø 0,29
↓
MOT N

Mkt flenny, lys
svgl hvitis sand
Mkt trekorn enl

AS 46
Ø
↓

AS 3540
Profil mot N (snetsida)
Ø 45 x 35
↓ 26

/// = mørkbrun mkt hvitis sand
med indg av kalkfrag
\\\ = brun/sort/gå flenny hvitis
sand
(jfr 3550

AS 3240
Ø 30 x 28
↓ 12
profil mot N

gråbrun hvitis
sand, enstake kalkfrg
o kvarts sander

AS 3618
Ø 41 x 39
↓
profil mot N

steinskjell
mørkbrun hvitis ngl flenny
sand. Stabil, ingen ensis
svgl i yttre lagen

AS 2844
Ø 53 x 42
↓
profil mot N

steinskjell
mørkbrun hvitis
flenny sand, e
kalkfrgk

AS 5243
Ø 26 x 21
↓ 0,09
profil mot V

/// = gråbrun hvitis
sand ngl enstak
kalkfrag
\\\ = vitgrå, svgl hvitis
sand

AS 5538
Ø 50 x 45
↓ 39
profil mot V

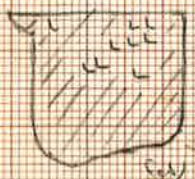

Fdy
gråbrun hvitis sand
med indg av kalk
fragment och stora
kalkstenar av Dan O
lex.
Hus 6

AS 5939
Ø 45 x 40
↓ 25
profil mot V

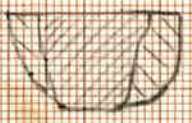

/// gråbrun hvitis sand
med indg av kalk
\\\ brun hvitis sand

AS 4960
Ø 33 x 32
↓ 0,16
profil mot V

Gråbrun s sand
ngl enstake kalkfrg
Hus 6

AS 5527
Ø 38 x 38
↓ 30
profil mot V

Tendens
till nivå
av stora
lex

Fdy
gråbrun hvitis sand
med indg av kalkfrgk
i hela fyllan. Mkt skeptr
hedningskerte sagt
Hus 6

AS 6171
Ø 45 x 42
↓ 38

/// gråbrun hvitis
sand med
indg av
kalkfragment.
\\\ kalpnv mellan tim spruce frgk enstak
12-15 cm nord
\\\ brun hvitis sand

Hus 6

RAÄ 87 Helmstad
Slottsmöllan

Ritning 1
13 06 03
PW

AS 3939
Grävd vid utmedningen
Stenskoll

AS 3927
Ø 65 x 43
↓ 0,07
Mot O
Ljus grå, mkt enstaka humös sand, mkt tunnskurna kol

AS 4259
Ø 56 x 30
↓ 0,22
Hus 1
Mot N
Mörkbrun humös sand, ngt enstaka kolfläck
Kvarlig stenskoll

Hus 1

AS 3088
Ø 40 x 29
↓ 18
mot N
mörkbrun humös sand
kolfläck
Obs inget mörkt eller kol
Ej en ovanjorden!

AS 3440
grävd vid fu
di som 4193

AS 3558
Ø 48 x 35
↓ 0,22
profil mot N
Inslag av kolfläck: fläckvis, stulp fyllning
/// = mörkbrun ngt flammig humös sand, Stenskoll
\\\ flammig gråbrun humös sand

AS 3488
grävd vid fu, ej som 4178

AS 3906
Ø 52 x 45
↓
UTGÅR

AS 7579
Ø 40 x 29
↓ 28
profil mot N
/// = gråbrun humös sand m mörkare kol
\\\ = brun flammig humös sand
/ = ljusbrun humös sand

AS 7866
Ø 70 x 52
↓
profil mot N

AS 6348
Ø 57 x 38
↓ 24
profil mot N
/// = gråbrun humös sand enstaka kolflammor
\\\ = brun humös sand

HUS: Fyrstolpskonstruktion
AS: 7210, 7193, 7218, 7202
Sannolikt profil mot Väst

Hus 6

AS 7336
Ø 43 x 42
↓ 10
profil mot
/// = gråbrun humös sand med inslag av tjärkol
\\\ brun ngt flammig sand

7202
Ø 20 x 19
↓ 12
/// mörk mkt humös sand
\\\ gråt, ngt vitaktig sand
Ickeplan mot S

7193
Ø 28 x 25
↓ 10
mörk mkt humös sand
Ickeplan mot N

Obs! Svårt avgränsa att dessa lager är mot varandra

AS 7345
Ø 48 x 44
↓ 0,09
profil mot
gråbrun humös sand m enstaka kolfläck

7210
Ø 31 x 20
↓ 8
mörk ngt flammig mkt humös sand
Ickeplan mot N

7218
Ø 28 x 26
↓ 8
mörk mkt humös sand
Igen pensionen lutning

2AS 2548 stolphål HUS 2

NO

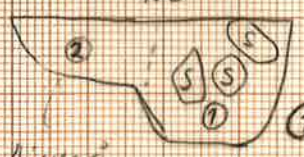

0,74 x 0,44 x 0,34

① Grå humös siltig sand med enstaka inslag av kol o bränd lera. Stenskott.

② Ljusgrå flammig sand. Troligen ambörjning

2AS 2481 stolphål HUS 2

S

0,2 x 0,2 x 0,16

Grå humös siltig sand. Enstaka brända lerbitar.

2AS 3376 HUS 2

N

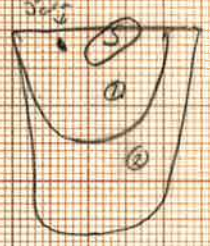

stolphål stenskott

0,5 x 0,5 x 0,54

① Grå humös siltig sand, enstaka brända lerfnyk.

② Ljusgrå sand, flammig.

2AS 3390 HUS 2

N

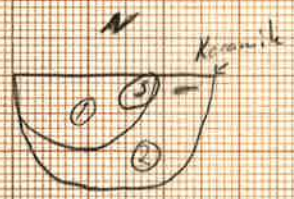

stolphål stenskott

0,56 x 0,54

① Grå humös siltig sand, enstaka inslag av brända lert- och kolfnyk.

② Ljusgrå flammig sand.

2AS 3403 stolphål HUS 2

N

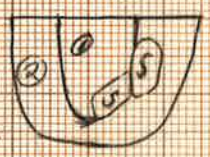

stenskott

0,54 x 0,50 x 0,34

① Grå humös siltig sand, enstaka brända lerfnyk.

② Ljusgrå flammig sand.

2AS 3413 stolphål HUS 2

N

stenskott

0,54 x 0,5 x 0,34

① Grå humös siltig sand, enstaka brända lerfnyk.

② Ljusgrå flammig sand.

(2AS 3129) 2AS 3119 stolphål stenskott

O

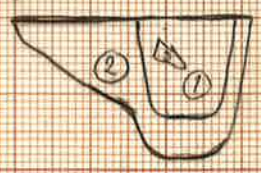

0,62 x 0,46 x 0,36

① Grå humös silt sand, enstaka bit bränd lera.

② Grå flammig sa

2AS 3129 är samma anläggning som AS 3119

2AS 3138 stolphål stenskott

N

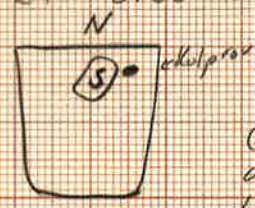

0,38 x 0,38 x 0,4

Grå humös siltig sand med kolfnyk och enstaka brända lerfnyk.

(Något mörkare än ovan stolphål.)

2AS 3190 stolphål stenskott

N

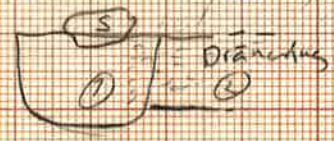

0,4 x 0,38 x 0,24

① Grå humös sil sand, inslag av bränd lera (

profilen).

② Grå humös len sand med bränd lera o en tegelbrocka.

Något diffust skifte mellan stolpe o dränering. Dränering skär stolpe.

Stolphålet var även skarpt avskalat i botten i västkanten. Känsla av grävd tidigare FU? U?

2AS 3180 stolphål stenskott

O

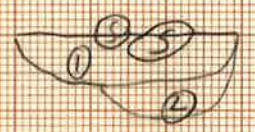

0,58 x 0,38 x 0,2

① Grå humös silti sand med små gr linser.

② Grå humös sil sand.

grävd FU?

fynd av östersjö keramik nära dumpe fte

stolphålet tömdes. Svårt att uttala om keramiken kom från stolphålets fyllning eller från mark bredvid — vi

Raä 87
Halmstad
Slottsmöllan
Ark und 2013

Ritning 2
130503
LN
1:20

2AS 4656

stolphål
Stenskott

N

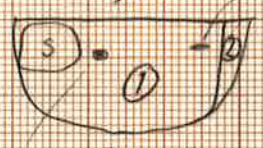

0,64x0,46x 0,3

① Grågul flammig humös siltig sand med enstaka inslag av kol o bränd lera o obr. lera. Fynd av keramik o brända ben.

② Ljusgrå sand.

2AS 4730

stolphål
Stenskott

N

0,58x0,5x0,2

Gråbrun relativ siltig humössand med inslag av förmodat fallningsklumpar.

Lik 4656 och gibrera o kol.

2AS 4665

stolphål
Stenskott

N

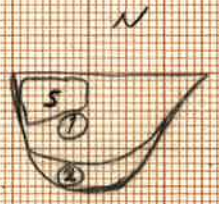

0,5x0,5x 0,3

① Grå humös siltig sand.

② Ljusgrågul flammig sand.

2AS 4329

stolphål

N

0,43x0,43x0,1

Ljusgulgrå flammig sand.

Lik 5096

Diffus. Likaar nedgr. förändrad stolph. fyllan.

2AS 5096

stolphål
Stenskott

N

0,3x0,3x0,12

Ljusgrågul ngt flammig sand med inslag av bränd lera.

Ej tydbar ed. med dränering i väst.

2AS 4299

stolphål

NO

0,5x0,36x0,12

Grå humös sand.

(Ingen relation med 4282.)

2AS 4282

stolphål
Stenskott
0,84x0,56x0,2

NO

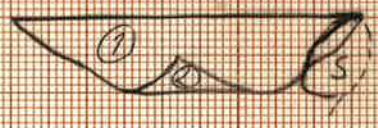

① Grå humös sand.

② Ljusgrå sand.

2AS 5127

stolphål

N

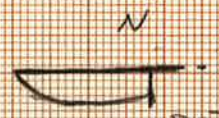

0,36x0,36x0,08

Grå humös leriga sand med inslag av bränd och obränd lera.

2AS 5137

stolphål

NO

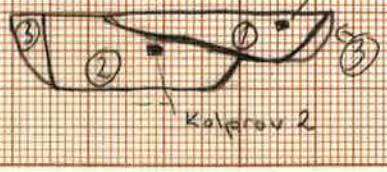

0,84x0,4x0,2

Rest av solv?

① Gulgrå lera med inslag av kol o bränd lera.

② Grå humös siltig sand med inslag av kol o små bitar bränd lera.

⑤ Ljusgrågul sand.

AS 2215
Ø 0,43 x 0,3m
Utgår

AS 2227
Ø 0,4 x 0,22m
↓ 0,19m

Fyllning: Ngt humös sand med småsten. Inga fynd

AS 4489
Ø 0,25m
↓
Utgår

AS 4476
Ø 0,28m
↓ 0,14m

Fyllning: Ngt humös svart gråt lite mederad sand. Stenskoft. Inga fynd.

AS 5236

← 0,1m gång

Fyllning: Ngt humös svagt mederad brun sand m. enst[illegible] småsten. Stenskoft. Inga fynd
Ø 0,4 x 0,32m
↓ 0,22m

AG 11376
Ø 0,8 x 0,5m
↓ 0,14

Fyllning: Ngt humös ljusgrå sand med småsten. Flera svaga djurgångar och fe ller i olika fram-riktning i norra delen. Inga fynd.

AS 4949
Ø 0,6m
↓ 0,22m

① Ngt humös brun sand med småsten och stora stenar som skoning.
② Rödgul sand med sm[illegible] stenar.
x PK J = järn

AS 3665
Ø 0,33 x 0,28m
↓ 0,14m

Fyllning: Ngt humös brun sand med småstenar. Inga fynd

Slottsmöllan, Raä 87 Helmstad
Ark und. 2013

Ritning nr 3
KS
2013-06-04
1:20

AS4907
Ø 0,5 x 0,3 m
↓

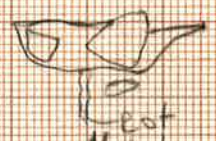

Fyllning: Nst humös sand med enstaka småsten. Stenskoft, men stolphål eller grop? Inga fynd.

AS5217

① Nst humös rödbrun sand m. enstaka småsten
② Röd sand med småsten
x = PK
Inga fynd
Ø 0,5 x 0,3 m
↓ 0,19 m

AS5207
x = PK 7334

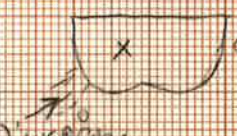

Fyllning: Nst humös rödbrun sand m. småsten o enstaka kol. Inga fynd.
Ø 0,4 x 0,35 m
↓ 0,2

Utgår
AR4996 Rot-
AR4882 / vältra
AS6534
Ingen färgning
AS4939
Ingen färgning
AS7619
Ingen färgning
AS5427
Stenskoft
AS4498
Djurgång
AS4489
Matjordsfläck
AS2215
Oregelbunden omrörning

AS5459
Ø 0,45 x 0,3 m
↓ 0,08 m

Fyllning: Nst humös brun sand med enstaka småsten. Inga fynd

AS5226

① Nst humös rödbrun sand m. småsten
② Röd sand m. småsten.
Inga fynd.
Ø 0,48 x 0,3 m
↓ 0,26 m

AS5476

① Nst humös rödbrun sand m. småsten, enstaka kol.
② Mörkt röd sand m. småsten.
x = PK
Inga fynd.
Ø 0,38 m
↓ 0,2 m

Stolphålen 5217, 5226, 5207, 5476 och 5486 bildar ett 5-stolpahus. Även efter hård regnskur kunde inte parstolpen till 5226 hittas. Då fyllning, helt, och form, detvis, stämmer överens med övriga fyra så bör 5226 ingå i konstruktionen. Även runtom stolphålen består av röd sand utan småsten.

AS5486

① Nst humös rödbrun sand m. enstaka småsten.
② Röd sand med småsten
Inga fynd
Ø 0,4 x 0,3 m
↓ 0,1 m

✓ 2AS 3959 stolphål Hus3

N

0,36×0,36×0,2

Gråhumös sand.

✓ 2AS 3461 stolphål MOT SV stenfull

S

H

To fyllnin

L: 0,46 m
B: 0,4 m
Djup: 0,4 m

Fyllning: Brungrå humös lite siltig sand, inslag av br. lera.
//// = strechat part, är grå beige lera runt stenen.
Under stenen fynd av två bitar av tegel. En synlig profil i toppen av fyllningen påträffades fynd av metall - en spik(?)

IFM .3461

Tegeldelarna inmätt som IF. .3461

Makroprov insamlat IPM .3461

Grävd 100%

✓ 2AS 3479 Stolphål MOT SV

L: 0,4 m
B: 0,4 m
Djup: 0,23 m
Fyllning: Brungrå lite siltig sand o br. lera
//// strechat part: grå beige lera
Fyllningen är mycket lik den i 2AS3461

✓ 2AS 3987 ✓ 2AS 3976 → stenskott

NO

Stolphål
0,55×0,38×0,38

S

①

②

Ø: 0,2
D: 0,18

① Brun humös sand med enstaka fryk brändlera och kol.

② Grå humös siltig sand med enstaka fryk brändlera o kol.

✓ 2AS 2444 stolphål MOT S

Ø: 0,38
Djup: 0,42
Fyllning: Brungrå humös sand.
Fynd av ett fragment tegel, enstaka ytligt i fyllningen.
Kolprov insamlat
Ant. här en pil plastsked, sig efter Jonas Pi metall detektering
Mer djup fram i lag metall i fyllnin
Ack ej tömma hela ant.

✓ 2AS 2774 Stolphål

NO

0,42×0,42×0,22

Grå humös sand med enstaka fryk brändlera o kol.

Ej synlig relation ~~till~~ gropen 2755.

Förtorst i marken, troligen.

✓ 2AS 15139 N

Stolphål? rest av

Ø: 0,58 m
Djup: 0,06 m
Fyllning: Grå brun humös sand en störring sten och brändlera.

✓ 2AS 2889 stolphål

MOT SV.

L: 0,4 m
B: 0,35 m
Djup: 0,07 m
Grå brun humös sand enstaka inslag av kol o brändlera.
Detta var en av ant. som Jonas gått en sked i.
Någon om ner i stolphålen påträffades metallfynd.
IFM 15028.2889
(Spik/nål, del av?)
Grävdes 100%

✓ 2AS 15153 ✓

MOT N

S

Stolphål

Ø: 0,28 m
Djup: 0,28 m
Fyllning: Brungrå humös sand, sten

✓ AS 2397 ✓ AS 2406

NV

S

S

HUS2

stenskott stolphål
0,74×0,4×0,4
Sammanlagning

Gråhumös siltig sand med enstaka fryk trekol.

✓ 2AS 9621
✓ 2AS 2387
UTGÅR
Mat/ordnblack
—

✓ 2AS 2488

N

0,38

Gråhu
siltig s
med inslag a
fryk br. lera.

RAÄ 87
Halmstad
Slottsmöllan
Ark. und. 2013

Ritning 4
LN & ST
130612
1:2

2AS 2415 2AS 2425
samma anläggning
NV
stolphål
0,76 x 0,4 x 0,2
Grå humös siltig sand.

2AS 3300 stolphål
Stenskott
N
① Grå humös siltig sand.
② Grågul flammig humös sand.

2AS 2988
0,36 x 0,24 x 0,14
Ö

2AS 2977
0,4 x 0,28 x 0,26
stolphål
(ej relation)
samma fyllning
Grå humös siltig sand.

HUS 2
2AS 2465
NV
stenskott
stolphål
0,38 x 0,38 x 0,4
Grå humös siltig sand med inslag av bränd lera.

2AS 2793
N
stolphål
0,36 x 0,36 x 0,1
Grå humös lätt siltig sand.

AR 3015
(ymnätt som rätning ommätt till stolphål – samma id.)
N
stolphål
0,4 x 0,4 x 0,12
Grå humös siltig sand med inslag av bränd lera & kolfnyk.

2AS 2811
N
stolphål
0,22 x 0,22 x 0,1
Grå humös lätt siltig sand.

2AS 3878
NV
stolphål
0,54 x 0,4 x 0,34
① Grå humös siltig sand en stake fnyk av träkol.
② Grågul humös flammig sand.

2AS 2360
stolphål
0,38 x 0,38 x 0,12
Grå humös siltig sand med inslag av lera – ej bränd.

2AS 2766
N
stolphål
0,28 x 0,28 x 0,42
① Grå humös siltig sand.
② Ljus grågul flammig sand.

2AS 2515
0,24 x 0,22 x 0,06
Ö

15476
2AS 2497
stolphål
→ 0,32 x 0,32 x 0,24
samma fyllning.
Grå humös siltig sand med inslag av kolfnyk & br. lera (fnyk)

2515 skär
2497

stolphål
x 0,26 x 0,16
humös
sand,
samma

✓ AS 4632 Profil mot norr

Ø 0,21 x 0,18 ↓ 0,08 m

1) Ljusbrun humös silt enstaka inslag av småsten, ämnat kärldelade

2) Alv Gulrödaktig sand

✓ AS 5070 Profil mot norr

Ø 0,27 x 0,24 m ↓ 0,47

1) Ljusbrun humös silt

2) Alv Gulrödaktig sand

✓ AS 5088 Profil mot norr

Ø 0,21 x 0,18 ↓ 0,08 m

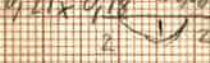

1) Ljusbrun stark humös silt med viss infiltration ner i alven. Troligen uppdragen stolpe.

2) Alv Gulröktaktig sand

✓ AS 5079

Profil mot norr

Ø 0,20 x 0,20 ↓ 0,34 m

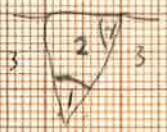

1) Grå siltig sand

2) Brungrå humös silt ovanför med inslag av alv sent enstaka (4) småstenar (konsentrerad) till norra hörnet

3) Alv gulrödaktig sand

4) Enstaka småsten stolpen troligen uppdragen

✓ AS 5567

Profil mot norr

Ø 0,34 x 0,35 ↓ 0,15 m

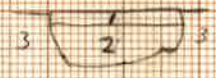

1) Mörkbrun mycket humös sand infiltrerad av mycket tunna rötter

2) Flenig mörkbrun och gulbrun humös sand med viss infiltrering ner i alven. Heterogent, möjligen uppdragen stolpe

3) Alv Gulrödaktig sand

✓ AS 5664

Profil mot norr

Ø 0,45 x 0,37 ↓ 0,11 m

1) Brungrå mycket humös silt, enstaka inslag av småsten, ämnat förtäckte stolphålet skär rätvinkl AR 6775 eller stolken som stolphålet hörs inom.

2) Brunsvart humös silt

3) Alv gulrödaktig sand

✓ AS 6184 Ø 0,35 x 0,34 m ↓ 0,34

Profil mot norr

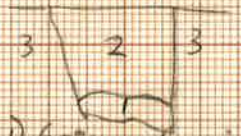

1) Gråsvart något humös silt med sot visst inslag av trärester

2) Gråsvart något humös silt med enstaka inslag av gulsvart sand, säkert AS 6194

möjlig infiltration av alven, något ljusare i botten än nr 1. Stolpen kan möjligen hämtat på platts.

3) Alv gulrödaktig sand

✓ AS 6194

Profil mot norr

Ø 0,29 x 0,26 ↓ 0,32 m

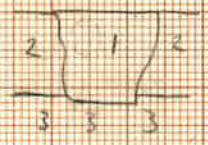

1) Gråsvart något humös silt med viss inslag av trärest kans exakt samma som fyllning i AS 6184 men något mindre sot

2) Alv Gulrödaktig sand

3) Alv vit kärnans sand

Stolpen kan ha hämtats på platts

✓ AS 12307

Profil mot nordväst

Ø 0,30 x 0,26 ↓ 0,20

1) Brungrå leriga silt med enstaka inslag av trärest. Lite infiltration av alv, troligen äldre än AS.

Något snarlik fyllning som AS 6184 och AS 6194 men betydligt mindre trärest. Eventuellt uppdragen och ersatt i AS 12320

2) Alv gulrödaktig sand

✓ AS 12320

Profil mot nordväst

Ø 0,15 x 0,18 ↓ 0,26

1) Brungrå lera med inslag av trärest.

2) Brungrå leriga silt snarlik AS fyllning som AS 6184 och AS 6194 men betydligt mindre trärest. Är troligen yngre än AS 123 och troligen ersatt stolpe.

3) Alv gulrödaktig sand

✓ AS 7373

Profil mot norr

Ø 0,33 x 0,30 ↓ 0,35

1) Brungrå humös silt med enstaka inslag av småsten fyllningen snö tunna rottrådar.

2) Brunsvart mycket humös silt, förgrening efter stolpe. Stolpen har haft dimensionering 0,28 m n-s 0,18 m ö-v 0,30 m djup

3) Alv Gulrödaktig sand

Stolphålet påminner om AS 12307 och AS 12320

Slottsmöllan RAÄ 87
2013-06-14 Fredrik Larsson
Ritning nr 5

RAÄ 87
Slottsmöllan
Schakt
1:20 14/6-2013 FL

AS 7382
Profil mot norr
Ø 0,45 x 0,50 ↓ 0,31

1) Grå svart humös silt med inslag av träkol och enstaka inslag av sten. Mycket snarlik fyllning som AS 6184 och AS 6194.

2) Alv gulröd lerig sand.

AS 7006
Profil mot norr

Ø 0,72 x 0,64 ↓ 0,56

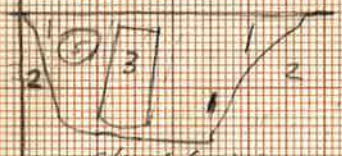

sten i fyllningen

1) Ljusbrun högst humös silt med enstaka inslag av gulbrun lera och träkol

2) Alv gulröd lerig sand

3) Mörkbrun humös silt med inslag av träkol stolpförsänkning. Möjligen

AS 5576 UTGÅR!
Endast en linje av brand lera Ø 0,14 x 0,12 utgör en ingen nivåsättning

AS 6751 UTGÅR!
Utgör en del av AR 6275

AS 7017 UTGÅR!
Stolphålet består av två stolphål AS och AS

AS 7654 UTGÅR!
Stolphålet består av AS och AS

AG 11571 UTGÅR!
Naturlig fuktsvacka

AG 5694 UTGÅR!
Utgör naturlig fuktsvacka

AS 12355 och AS 12367
Profil mot väster
Ø 0,20 x 0,15 ↓ 0,21
CAS 3.

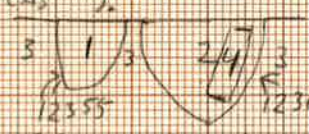

Ø 0,32 x 0,25 ↓ 0,27

1) Ljusbrun sandig silt med inblandning av stenar, tegelsten uppe, stolpar och omsatt.

2) Ljusbrun humös silt med enstaka inslag av sten. Är troligen den omsatte stolpen efter ett AS 12355 dragits upp.

3) Alv gulröd lerig sand

4) Mörkbrun humös silt, stolpförgning

AS 7917
Profil mot norr
Ø 0,54 x 0,32 ↓ 0,37

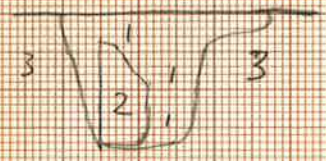

1) Brungul sandig silt med enstaka inslag av sten

2) Mörkbrun humös silt, stolpförgning

3) Alv gulröd lerig sand. Snitt 7907.

AS 7927
Profil mot norr
Ø 0,30 x 0,34 ↓ 0,23

1) Mörkbrun humös sandig silt, lutbig sten i fyllning en tydlig sensteniq

2) Alv gulröd lerig sand lutbig

AS 12333 12344
Profil mot norr
Ø 0,44 x 0,56
↓ 0,17 0,15

1) Gråbrun humös silt stolphål

2) Svartbrun smetig lerig silt med inslag av träkol och kut. stolphål

3) Alv gulröd lerig sand

AS 7434
Ø 0,24 x 0,22 ↓ 0,08

Profil mot norr

1) Mörkbrun humös smetig silt med enstaka inslag av sten.

AS 7127
Profil mot norr
Ø 0,28 x 0,23 ↓ 0,14

1) Ljusbrun sandig silt med enstaka inslag av snäcksten
2) Alv gulvräckhalig sand

AS 7118
Profil mot norr
Ø 0,31 x 0,28 ↓ 0,16

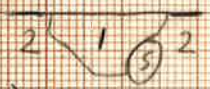

1) Grå brun svagt humös sandig silt med enstaka inslag av snäcksten. Större sten i en kant tralig stenskoning.
2) Alv Gulbrun sand

AS 7060
Profil mot norr
Ø 0,35 x 0,32 ↓ 0,15

1) Brungrå svagt humös gråtig sand
2) Alv Gulbrun Sand

AS 5994
Profil mot norr
Ø 0,37 x 0,28 ↓ 0,21 m

1) Brungrå något lerig silt med inslag av enstaka snäckor, i kanten av profilen från toppen
2) Alv gulbrun sand

AS 7051
Profil mot norr
Ø 0,45 x 0,28 ↓ 0,20

1) Mörkgrå svagt humös sand med enstaka inslag av träkol.
2) Ljusbrun svagt humös sandig silt, stenen ligger troligen precis från öster och stenen fungerar som stenskoning och har troligen varit stående för att hålla stolpen på plats.
3) Alv Gulbrun sand

AS 7070
Profil mot norr
Ø 0,61 x 0,35 ↓

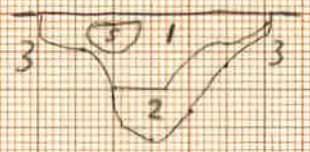

1) Brungrå humös silt, stenen som fungerat som stenskoning är nedsjunken i snäckor, kraftig infiltration av ny i älven.
2) Gulgrå något humös silt, utan infiltration av ny i älven
3) Alv gulbrun sand

1) Ett yttertjocks tre stora stenar finns i kylningen 0,08 x 0,05 x 0,03 m stora var dock ovärda.

AS 5735
Profil mot norr
Ø 0,36 x 0,34 ↓ 0,30

1) Brungrå humös något sandig silt stenskoning
2) Alv gulbrun sand

AS 12290
Profil mot nordöst
Ø 0,52 x 0,28 ↓ 0,11 m

1) Mörkbrun humös silt, stenskoning
2) Alv gulrödaktig sand

AS 8017
Profil mot norr
Ø 0,60 x 0,34 ↓ 0,25

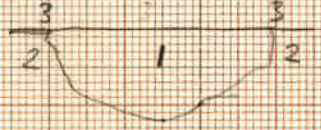

1) Mörkbrun humös sand med enstaka inslag av snäckor
2) Alv gulbrun sand
3) Mellanlagen består av ett större område med dominerande inslag av snäckor och grus, detta är dock troligen geologiskt.

AS 8006
Profil mot norr
Ø 0,31 x 0,28 ↓ 0,16

1) Mörkbrun humös sand med enstaka inslag av snäckor.
2) Alv gulbrun sand
3) Mellanlagen består av dominerande inslag av snäckor, geologiskt.

AS 7996
Profil mot norr
Ø 0,44 x 0,29 ↓ 0,31

1) Mörkbrun humös sand, tralig stolpkänning dock med enstaka inslag av sten.
2) Brungul svagt humös sand, enstaka inslag av sten.
3) Alv gulbrun sand

AS 7987
Profil mot norr
Ø 0,40 x 0,21 ↓ 0,17

1) Mörkbrun mycket humös sand, enstaka snäckor
2) Alv gulbrun sand

Slottsnällen RAÄ 87
Fredrik Larsson

2013-06-14 Ritning nr 6

RAÄ 87
Slottsnällen
Helsingborg
Skala 1:20

AS 7978
Profil mot norr
Ø 0,36 x 0,24 ↓ 0,10

1) Ljusbrun sagt humös silt uppblandad med vitgul sand tolerogen kylning. Troligen har stolpen dragits upp.
2) Alv gulbrun sand

AS 13798
Profil mot norr
Ø 0,64 x 0,40 ↓ 0,24

1) Mörkbrun sagt humös sand, nötig stolpergång.
2) Brungul sand infiltration av ler.
3) Alv gulbrun sand

AS 13785
Profil mot söder
Ø 0,42 x 0,26 ↓ 0,19

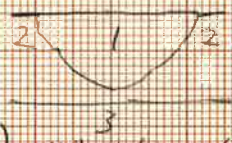

1) Mörkbrun humös siltig sand med enstaka insslag av småsten.
2) Alv Gulbrun sand
3) Alv vit kalkrik sand

AS 7907
Profil mot norr
Ø 0,35 x 0,29 ↓ 0,18

1) Ljusbrun humös sand
2) Alv gulbrun sand

AS 7392
Profil mot norr
Ø 0,30 x 0,26 ↓ 0,25

1) Mörkt brungrå humös sandig silt skeslott
2) Alv gulbrun sand

AS 14614
Profil mot söder
Ø 0,35 x 0,28 ↓ 0,25

1) Ljusbrun humös sand med enstaka insslag av småsten.
2) Alv gulbrun sand.

AS 7041
Profil mot norr
Ø 0,44 x 0,31 ↓ 0,28

1) Ljus grålbrun humös sandig siltig skeg stolpergång. skeslott
2) Ljusbrun sagt humös sand
3) Alv gulbrun sand

AR 6673 15136.
Profil mot öster 6673
Ø 0,60 x 0,46 ↓ 0,20

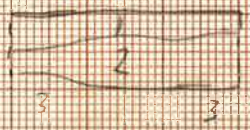

1) Mörkbrun sagt humös sand
2) Gulbrun flänning sand visst infiltration av ler i den.
3) Alv gulvitt sand

Profil nr 15136. 6673
AR 6673
Profil mot söder
Ø 0,80 x 0,45 ↓ 0,19
I rummet längdriktning

1) Mörk brungrå humös sand med visst inslag av trädkol, kolet är nötter troligen till övrig 3 cm i lagt och kan ha utgjort en liggande stock dockmaterialet fragmentarisk.
2) Ljusbrun sagt humös sand med visst inslag av småsten dock enstaka stora som en valvät.
3) Alv gulbrun sand

AR 6673 15134.662
Profil mot norr
Ø 0,35 x 0,61 ↓ 0,17
I rummet längdriktning

1) Mörk brungrå

AS 12263
UTGÅR!
Utgör en del av ovanstående lager

AS 12276
UTGÅR!
Utgör en del av ovanstående lager

AS 7409
UTGÅR!
Utgör en del av ovanstående lager

AS 6662
UTGÅR!
Ler som vattnas från lerlagring på platsen

AS 8177
UTGÅR!
Djurgång

humös sand med enstaka insslag av småsten.
2) Ljusbrun sagt humös sand.
3) Alv gulbrun sand

AR 6673 15132
Profil mot norr
Genomskärt
Ø 0,49 x Djup 0,16

1) Mörk brungrå humös sand.
2) Ljust brungrå sagt humös sand
3) Alv gul sand

R 12193
G 12197
Del av AG10100
Fyllning: AL15500
med tillägget att
det även fanns en
handfull stenar
i storleken 0,04 –
0,10 m Ø. Fyllning
släpper mot brun
sand. 0,2 m tjock.
AL15548

R 12201
G 12205
Del av AG 10100
Fyllning: AL15500
0,18 – 0,2 m tjockt
släpper mot brun
sand AL15548

R 12209
G 12213
Del av 10100
Fyllning: AL15500.
I NÖ hörnet ev.
del av stolphål.
Fyllningen släpper
mot brun sand AL15548
0,13 – 0,17 m tjockt.

R 12217
G 12221 AL1550
Del av AG10100
Fyllning: Nt humös,
mycket kompakt
brun sand med järn
utfällning, lerklump
små stenar. I norra delen
Pers provgrop, i SÖ
hörnet eventuellt
del av stolphålet.
Fyllning AL15500 släpper
mot ett lager av
brun sand AL15548
0,11 – 0,13 m tjock

Slottsmöllan RAÅ 87, Halmstad
Arkl. und. 2013

Ritning nr. 7
2013-06-17
KS
1:20

Utgår

R12225
G12229
Del av AG10100 och AR10288 i Ö-V. Fyllning: Nst humös kompakt brunsvart sand med enstaka kolbitar. Svårt att skilja AG ifrån AR åt men i profil syns en svag skålformad nedgrävning. Grundast i södra kanten 0,02 m, djupast i södra kanten 0,25 m. PK i AR10288

R12233
G1237
Del av AG10100 (hus) och AG10245: likande fyllning i kanske samma anläggning? Nst humös brunsvart sand, delvis meleerad m. gulröd sand, mindre kolbitar. Grundast i SÖ kanten 0,01 m, djupast i NV hörnet 0,27 m vilket utgör en grop med många djurgångar PK

R12241
G12245
Del av AG10245 Fyllning: Nst humös brunsvart sand, delvis meleerad med gulröd sand. Fyllningen täcker ungefär halva, södra rutan med största djup i SV: 0,27 m.

R11269
G11273
Lyftan tunn lins av AL15500 (kut-snedred). I V hörnet finns AS10153 som växer mot öster och har sitt största djup rakt i mitten. Delvis ovanpå NÖ hörnet går AR15076. SÖ hörnet består av rödgul sand (alven?)

R12177
G12181
Del av AG10100 Fyllning AL15500: 1 sten, kanske sten och 1 stor sten 0,3 m Ø. I södra kanten mot S läger i AG10100 med AR5076, mot botten syns brun sand och liten kolfläck, 2 stolphål. Fyllningen i G12181 stämmer mot brun sand.

R12185
G12189
Del av AG10100 Fyllning: se G12221 med tillägget en hand full stenar i storlek 0,03-0,08 Ø. 0,2 m djup och fyllning som stämmer mot brun sand och i SV hörnan packe av vit lera m. sten i.

R13889
G13893
Stor sten (10 kg) löst i ytan, dåligt med tunt svam/matjord ca 0,02-0,04 m löst sand gul-brun. Ihållande kanten lerklump liksom i SV-diagonalt längs med hårt lager i

R11277
G11281
Lyftan tunt, ojämnt lager av mat, drösten. Större delen av R består av AR15076 mot botten brun sand men i södra kanten syns rödgul sand (alven?).

R13881
G13885
Ca 0,04 m matjordsrest, ojämnt. Dåligt hårt lager med kol, keramik, obränd/halvbränd lera, stora stenar i mitten, nästa under i gavlar. Grävenhet

R13897
G13901
Tunt lager mat jord, större delen av R utan består av dike

R13905
G13909
Omörd matjordsrest bland större stenar, nästa ut läge. Lös mat jord 0,1-0,14 m djupt där det är stora stenar i sitt. Keramik, kol, sandblandad lera. SÖ hörnet störtat av dike

Profil mot Väster i Hus nr

130627 är inte AL 15548 grävd och inritad under AL 15500

3C15025

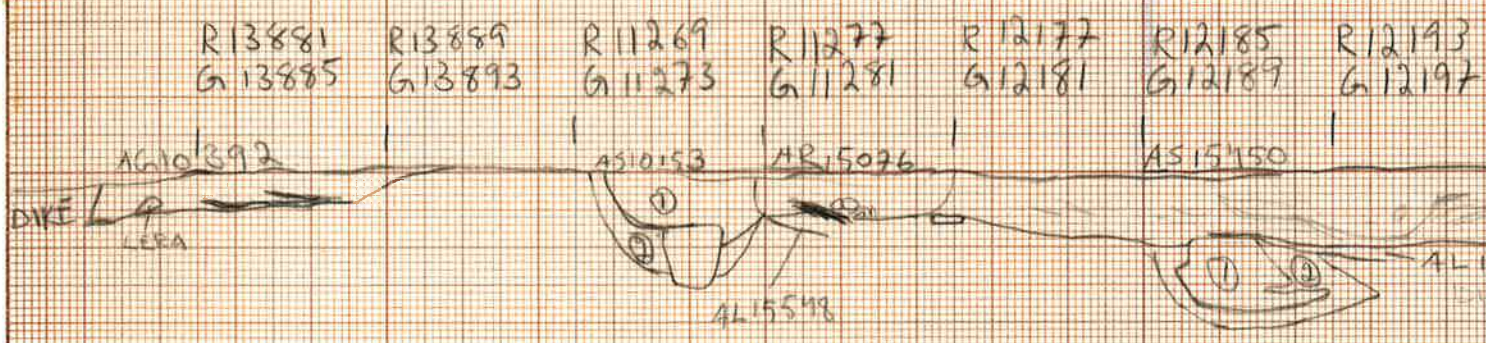

AL15548

AR 10288 Ngt humöst Kompakt brungrå lerig sand. Synes som mörkare, med små höljfläckar mot AL15500.

AL15500 Mkt kompakt ngt humöst lerig brunsand med lerklumpar, järnutfällningar, smånäver, linser med röd sand, små kolbitar, små-knytnävsstora stenar

SLOTSMÖLLAN RAÄ 87, Halmstad Arkeologi 2013		Ritning nr. 8 2013-06-19 KS 1:20

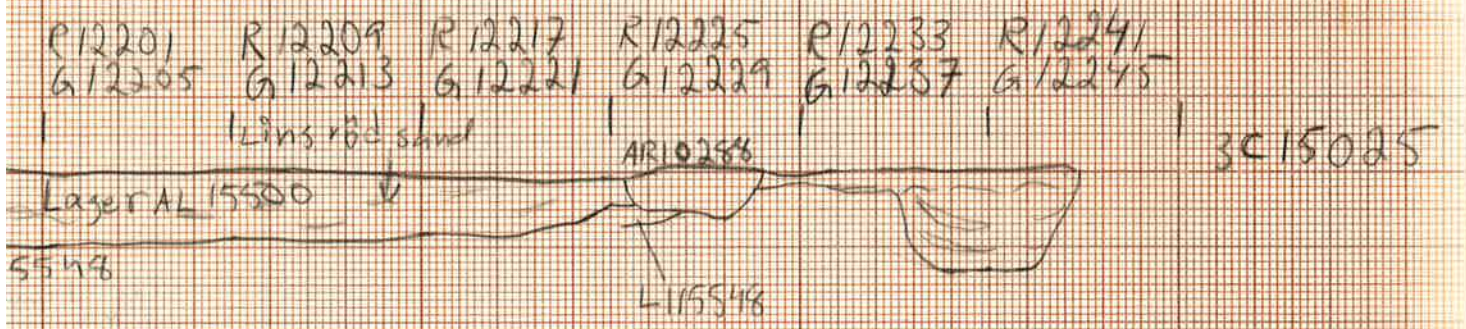

AS15460
Ø 0,37 x 0,24 m
V
OBS! E i profilen ovan!

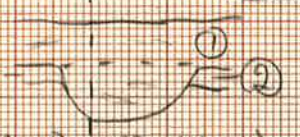

(R12217) (R12209)
(Motsatt sida 3C15025)

① MAL15500
Mycket kompakt brun sand m. järnutfällning, lerklumpar, smästen, små kolbitar. Strecksad linje visar i plan var stolpmålet synts mot underliggande brun sand
② Brun sand AL15548
PK 15498, brand lera

AS15450
Ø 0,6 x 0,3 m
V 0,25
① Blekt lera
② Kompakt gråsvart lerig sand m. smästen. Kanns av i botten sig som stolphål men kan vara naturlig (?). Tycks nästan helt av brunt lager AL i profilen och motsvarande tunt eller obefintligt lager i plan.

AR15076
(Del av inmätt)
Ö-V
Fyllning i Brun sand med lera och kol, blänt koren
= kol
obelera

AS10153
Ø 0,66 x 0,45 m
V 0,33 m (största djupet öster om profilen.
① Nät humöst rödbrun sand m. kol, ~~[illegible]~~ små bitar av obränt trä.
② Lätt mellanbrunröd sand m. keramik, kol. Stolphålet utnyttjade att österdå delar av svag motljus-blandning les bort. Stenskoft.

Grophus AG 7810

Profil 3C 15029 mot V

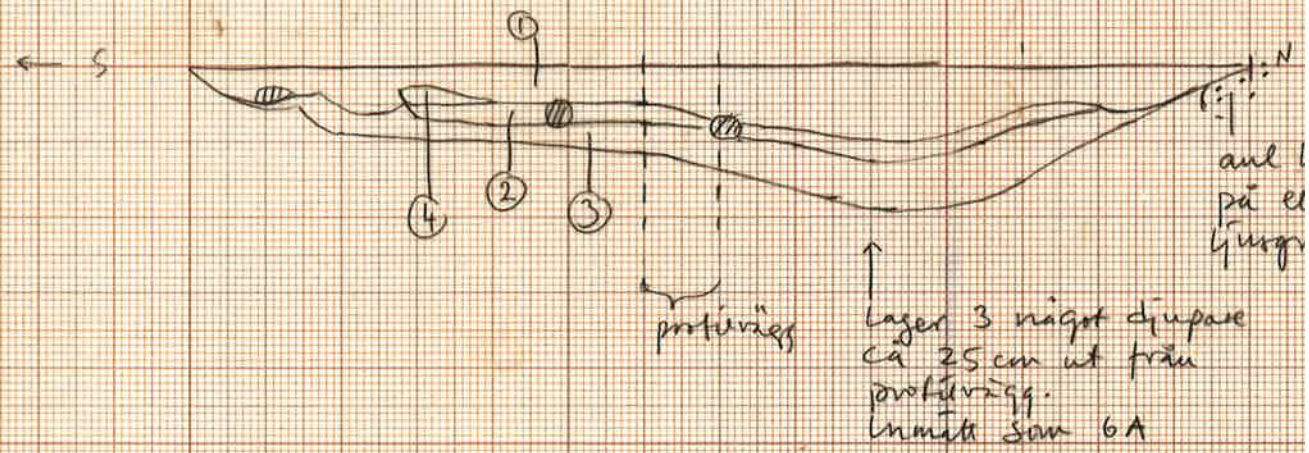

Grophus AG 7810

Profil 3C 15037

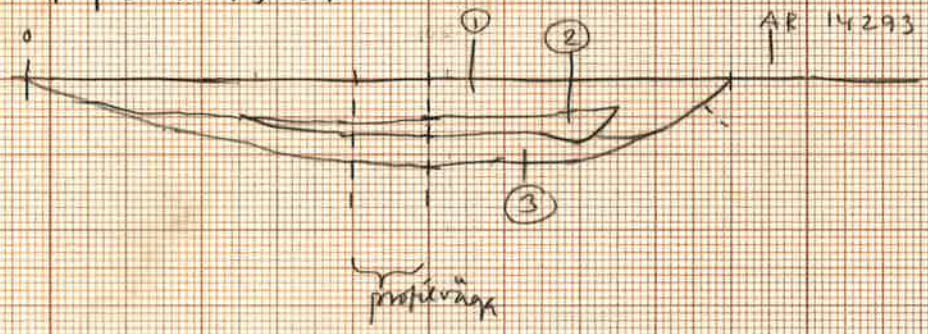

Grophus AG 7810 ligger i underökningsytans NV del. Ommätt från 1:a mät
överlagrar (eller samtida) med rännan AR 14293, likaså
N-S

AG 10326

grop - trampplager? Fladdrigt i kanterna

Flammigt fyllning.

Ej cut grophus.

RAÄ 87 Halmstad Slottsmöllan Arkeologisk Und.		Profil 9 1306 20 Anna Aulin (AA) 1:20

→

ligger här
et strå av
ra sandig lera

① Mörk brun något flammig sand.
I sydöstra kvadranten fynd av keramik. (Svart, stenåldersk keramik.?)

(11) = sten
∴ = lera sandig

② Mörk brun lerig "fet" sand
Kolinslag
Detta lager inmätt som 6A 7810
punkt. nr. 15046 – 15075
– Fosfatprov
– Makroprov

③ Flammig sand gul och brun varvig.

④ Grågul lera i en "lins" ligger på lager 2

Ethingen (samma nr) Vid rensning syntes tydligt ett "öra" i Nor.

AR 9110.
ö-v

Utgår: ✓ As 7803
✓ As 14520
As 29445 ?
✓ As 14499
✓ As 14509
✓ As 12263
✓ As 12276

ε

2AS 3226 stolphål

N

0,66x0,44x0,34

Grå humös siltig sand.

2AS 2910 stolphål

N

0,32x0,32x0,08

Grå humös siltig sand.

2AS 2666 stolphål

N

0,32x0,32x0,16

Grå humös siltig sand.

2AS 2739 stolphål

N

0,34 x 0,34 x 0,26

① Grå humös siltig sand.

② Ljus grågul sand.

2AS 2919 ø 0,5 D 0,3

2AS 2933 ø 0,4 D 0,36

NV

stolphål (2933 skär 2919 och 3217. 3217 och 2919 ej i relation.)

2AS 3217 ø 0,3 D 0,08 NO

① Grå och gul flammig humös siltig sand.

② Grå humös siltig sand, enstaka fryk trakol.

③ Grågul humös lätt siltig sand.

④ Grå humös sand.

⑤ Grå humös siltig sand.

2AS 3819

N

stolphål stenskott

ø 0,38

D 0,4

Grå humös siltig sand med enstaka inslag av kolfryk.

2AS 3868 stolphål

N

ø 0,38

D 0,22

① Grå humös siltig sand, enstaka kolfryk obr. o obr. lera.

② Grågul flammig sand.

2AS 2497 är ommärkt - nytt

2AS 15476

2AS 5313 UTGÅR

2AS 3839 UTGÅR - naturlig

2AS 4750 -"-

2AS 4006

V

ø 0,36 stolphål

D 0,34 stenskott

Grå o gul humös o leriig sand. Flammig.

Fynd av ben och tand, Tand från häst eller ko. Mkt svårt att [illegible] allt ej insamlats, smuldes sönder.

2AS 4016 stolphål stenskott

0,4x0,3x0,1

Grå humös sand med enstaka fryk trä kol.

2AS 14889 stolphål

N

ø 0,38

D 0,28

Grågul humös sand med enstaka kol fryk o flottar av svt sand.

2AS 2899 stolphål stenskott

N

0,4x0,36x0,28

Grågul humös sand.

2AS 4072 stolphål

N

0,42x0,36x0,28

① Grågul humös sand.

② Gul grå sand. En[illegible] inslag av ①.

2AS 5198.

N

stolphål ø 0,38

D 0,38

Grågul humös sand flackig

Raä 87
Halmstad
Slottsmöllan
Ark. und. 2013

Ritning 10
130624
LN
1:20

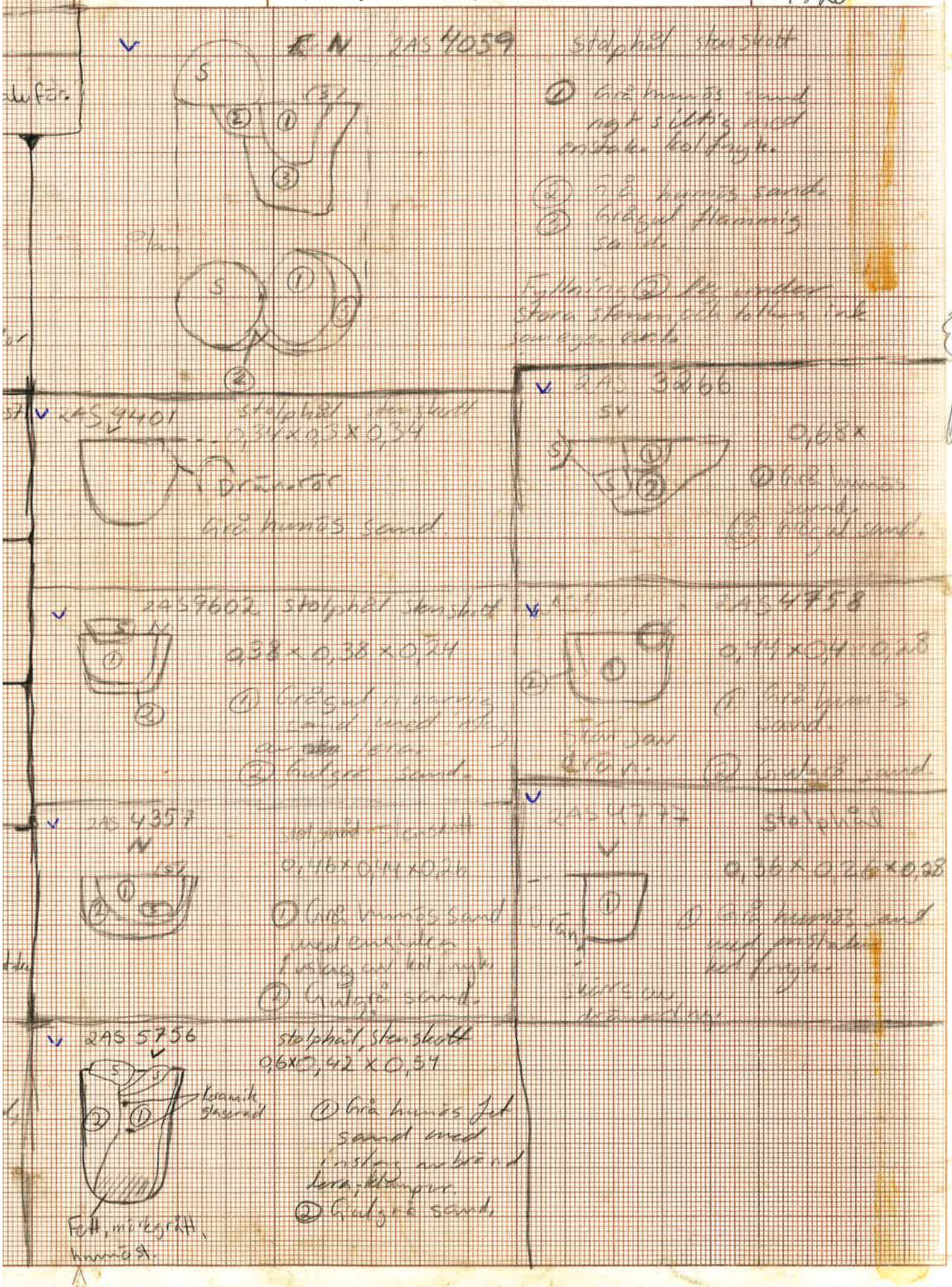

AS 2706
Ø 45×40
↓ 10
profil mot NV

gråbrun nygl flammig humøs sand skarpe kanter. Nytt enstakt kulfragm

AS 2569
Ø 67×50
↓ 36
profil mot V

/// gråbrun fet humøs sand med innslag av kulfragm. Kitlikt av obrennt leire, en større stein fjernet uten x
/// = brun nygl flammig sand
Stenskoll

AS 2560
Ø 36×31
↓ 31

gråbrun humøs sand skarpe kanter, "recent" inntrykk
profil mot V

AS 2616
Ø 36
↓ 26

gråbrun fet (nygl blandet) humøs sand
Nygl flammig med innslag av kull
Stenskoll

AS 3767
Ø 26×24
↓ 28
profil mot V

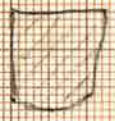

gråbrun humøs mild fet sand "recent" inntrykk

AS 3749
Ø 52×44
↓ 55
profil mot N

/// brun flammig humøs sand, vitlekt nedover 25 cm
brun flammig humøs sand
= skjæring - ev. stolpehull

AS 3155
Ø 37×30
↓ 21
profil mot N

gråbrun humøs sand, nygl leg

AS 1531
Ø 46×40
↓ 40
profil mot N

gråbrun humøs, nygl flammig sand
innslag av kol øverst 10 cm

AS 4161
Ø 26
↓ 31
profil mot N

gråbrun humøs fet sand, nygl enstakt kolinnslag

AS 4533
Ø 41×32
↓ 12

profil mot N
gråbrun humøs sand
Stenskoll / ev. stolpehull
innslag av kulfragm

4149
Ø 50×40
↓ 20
profil mot NV

gråbrun humøs sand, enstakte kulfragm

AS 3740
profil mot N
Ø 41×38
↓ 38

/// gråbrun fet humøs sand
/// brun flammig humøs sand

AS 3800
Ø 56×53
↓ 26
profil mot N

/// gråbrun humøs sand m. enstakte kol
/// brun flammig nygl humøs sand
Skoll med skjæring
Stein

AS 2305
Ø 70×43
↓ 16
profil mot N

gråbrun flammig humøs sand med innslag av kol
En centralt pelt med mild leirblandet sand
Stenskoll

AS 2059
Ø 75×55
↓ 26
profil mot NNØ

/// gråbrun fet humøs sand med innslag av kol og tilhuggen av obrennt leire
/// brun flammig humøs sand
Fjernet av FE (spik?) uten kjerneskoll
Stenskoll

RAÄ 87 Helmstad
Slottsmöllan

Ritning 11
130620
PW

AS 2588
Ø 45×35
44
↓
profil mot V

= gråbrun fet hums sand
= enstaka kalkfyk
/// = brun flammig sand m
enstaka kalkfyk
"skott" med snäcka

AS 2608
Ø 30×28
↓ 14

brun flammig
fet hums sand
profil mot N

AS 2598
Ø 46×38
↓ 45

Sand?
tjock
på yta

/// gråbrun hums sand
/// brun flammig hums sand
Skeskott, dess stig slutstigen

AS 3729 profil mot NO
Ø 65×44
↓

= gråbrun hums sand
= stenig sten
/// = brun sand

AS 3720
Ø 34×30 (ovalt)
↓
profil mot ovan stig
av 3729

gråbrun hums
sand

OBS! Ist. mot alt. ovan alt. den
"vickade" flammiga 3729 skär den hangande
mörka 3720

AG 4586
Ø 75×63
↓ 26

/// = brun flammig ogl. lerig hums sand
/// = gråbrun hums sand
efter stäm. den
Skeskott

11083
profil mot N
28×23
18

brun hums
sand

ASY123
UTGÅR

AG 15346
Ø 36×30
↓ 12
profil mot N

mörkgrå mot
hums fet sand

AG 5050
Ø 76×70
↓ 9

hårdpackad lerig hums sand
kärna vecad

Mot kant, kärna i plan
omsatt?

AS 1795
Ø 60×45
↓ 49
profil mot N

/// gråbrun humös sand m inslag av kol
// brun flammig humös sand
:: lerklumpar, lerbladad sand
Stenskott

AS 1551
Ø 54×46
↓ 40
profil mot O

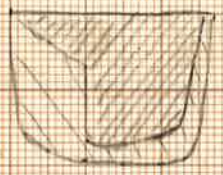

/// gråbrun humös sand m inslag av kol
// = brun flammig humös sand

AS 1097
Ø 57×36
↓ 35
profil mot N

/// = gråbrun humös sand m inslag av kol
// = brun flammig humös sand
OBS! Obetydliga sandgränser mellan lagren

AS 976
Ø 56×52
↓ 33
profil mot N

/// gråbrun humös sand med inslag av kol
// brun flammig humös sand

AS 673
UTGÅR
DUBLETTNING

AS 1375
Ø 72×50
↓ 48
profil mot S

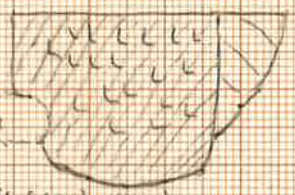

/// gråbrun lerbladad humös sand med inslag av kolfragment. Lerin gul-orange av nyl vattenpåverkan, osäkt ej bränd
Kol, keramik och Fe (spikämne) insamlat
// = grå humös sand. OBS Detta partl är inte allt i plan och har fyllig sandlik som i stämningen.

AS 1865
Ø 66×57
↓ 27
profil mot S

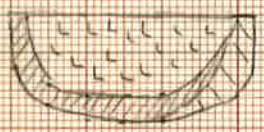

/// gråbrun humös sand
// brun flammig humös sand
:: = kraftigt lerbladad (ex.) humös sand med inslag av kol, orange ler av vattenpåverkan

I plan se lagen vt se här

provsiktas, ej skalad typ eller ett trim
Stenskott!

AS 1819
Ø 47×46
↓ 37
profil mot Ost

/// gråbrun mkt humös, lerbladad sand, lite lerklumpar
// brun nyl flammig sand
x = fyndl av lite ler eller tegelkrossr
Stenskott!

AS 1836
Ø
UTGÅR
Sten med lite mellanliggande kring

AS 1932
Ø 45×31
↓ 10
profil mot O

gråbrun humös sand m inslag av kol
o stora sten.
Ev. stenskott

AS 1615
Ø 56×43
↓ 43
profil mot Ost

/// grå lerbladad sand
// brun flammig sand

UTGÅR AS 16174 ?
AS 15650

Slottsmöllan,
Raä 87 Helsingborg

130627
Ritning 12
PW

AS 1271
Ø 40×40
↓ 35
profil mot öster

// brun lerig humus med lite sten, skevad, sannolikt efter rotvälta

AS 1260
Ø 54×50
↓ 42

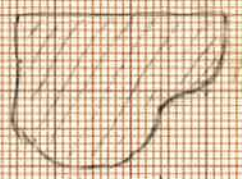

gråbrun humus, ngt flammig med mörk inslag av kol, stenskott

AS 1304
Ø 61×54
↓ 36

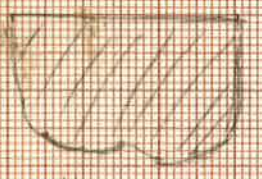

gråbrun humus ngt flammig med inslag av kol

AS 1654
Ø 48×45
↓ 36

profil mot öst

en stenskott om det inte är naturliga stenar

// kraftigt förblekt humus med
// = gråbrun humus med
// = ngt ljusare gråbrun humus med

AG ~~16067~~ (?) 16167
Ø 110 × 90

Gråbrun humus med, stora lera, inslag av kol
Sträcker sig AS 16531

AS 5593
Ø 35
↓ 14

profil mot väst

grå (gråbrun), sotig humus med mörk gråbrun, ngt flammig humus med inslag av kol och stenskott

AG 16357
Ø 110
↓ 53

profil mot väst
[illegible]

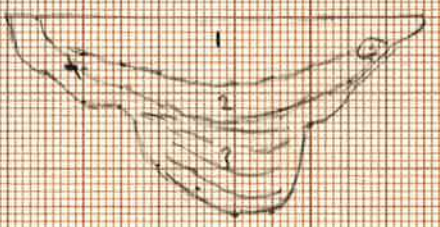

1 gråbrun humus med inslag av kol
2 gul, homogen, mycket fast (flintsand) humus med inslag av kol
3 uppersida lager/rester med husbunkar med mycket fast humus
En stolpe med fast till all täckande det fast

Mellan 1 och fast del av 2
Keramik och ben i [illegible], sannolikt av 3

AS 8v2
Ø 58×45
↓ 51

profil mot öst

// gråbrun mycket humus med inslag av kol
// = ljusbrun ngt varvig/flammig humus med STENSKOTT

AG 16382 utgår / 2 cm bun med - lyr ett
AS 16456 — " —

Ulf Pedersson
Gråbergsvägen 52
302 30 Hallstad

2AS 2880 stolphål
Ø 0,34
D 0,36
① Gråhumös lerig sand.
② Gulgrå ngt humös sand.

2AS 16513 Stolphål
0,38 × 0,30 × 0,14
Gråbrun humös sand med inblandning av sot.

Skärgropen 5506

2AG 55
Grop 3,

2AS 5106 stolphål/stenlyft
N
0,4 × 0,32 × 0,1
Syllsten?
Grå humös lerig sand med enstaka inslag av små träkolsfnyk.
Ngt ojämn botten. Stenlyft? Ej recent.

HUS 8
Fyrstolpshus
5106
4238
4675
3927
Liknande fyllning samt liknande i profil 4675 ngt diffuse.
Flacka, ojämna - syllsten? Även 4675.

2AS 5527
Ō
(separat profil-ritning)
① Matjord - igenfyllning av sökschakt U/FU
② Gul och grå flammig humös sand.
③ Grå humös sand med enstaka små träkolsfnyk.

2AS 4238 stolphål/stenlyft
0,4 × 0,36 × 0,08
Syllsten?
Grävd FU/U
Ngt ojämn botten. Lik 5106, ovan
Grå humös lerig sand med enstaka inslag av små träkolsfnyk.

2AS 16757 stolphål
Ø 0,3
D 0,18
Grå humös sand med enstaka inslag av träkol.

2AS 4689 - skär -> 2AS 4675
0,7 × 0,46 × 0,3 N
0,38 × 0,3 × 0,16
Träkolspåse
Dränering
Stenskatt Stolphål x2
Hungersten
① Grågul fläckig humös sand med fläckar av obränd/lätt bränd lera o träkol.
② Grå humös lerig sand med enstaka inslag av små träkolsfnyk.

2AS 16746 stolphål
Ø 0,36
D 0,18
Grå humös sand med enstaka inslag av kol.

lagerrest inmätt som 2AG 16237
① Grå
② Ljus hum var
③ Grå (e
④ Lju och lera

0,34 × ? × 0,24
2AG 4786 vidare efter grävd FU
2AG 4032 1,4 × 1,08 × 0,34
(profilmonitor)
(2AG 4032)
N
DRÄNERING

Grå gu med

Två olika anläggningsnr, ko samma klackavgränsas 4032 enligt -.-.-.- på profilen, sett åt sidan.
Avfallsgropar
Grå humös sand med inslag av kol, bränd lera, större sten (ca 0,25 × 0,2 × 0,18)
Här påträffades också en tegelbrocka med mått 0,9 × 0,13 samt ett fläckad av [illegible] av fall i [illegible] eller naturlig [illegible]

Raä 87
Halmstad
Slottsmöllan
Ark. und. 2013

Ritning 13
130627
LN
1:20

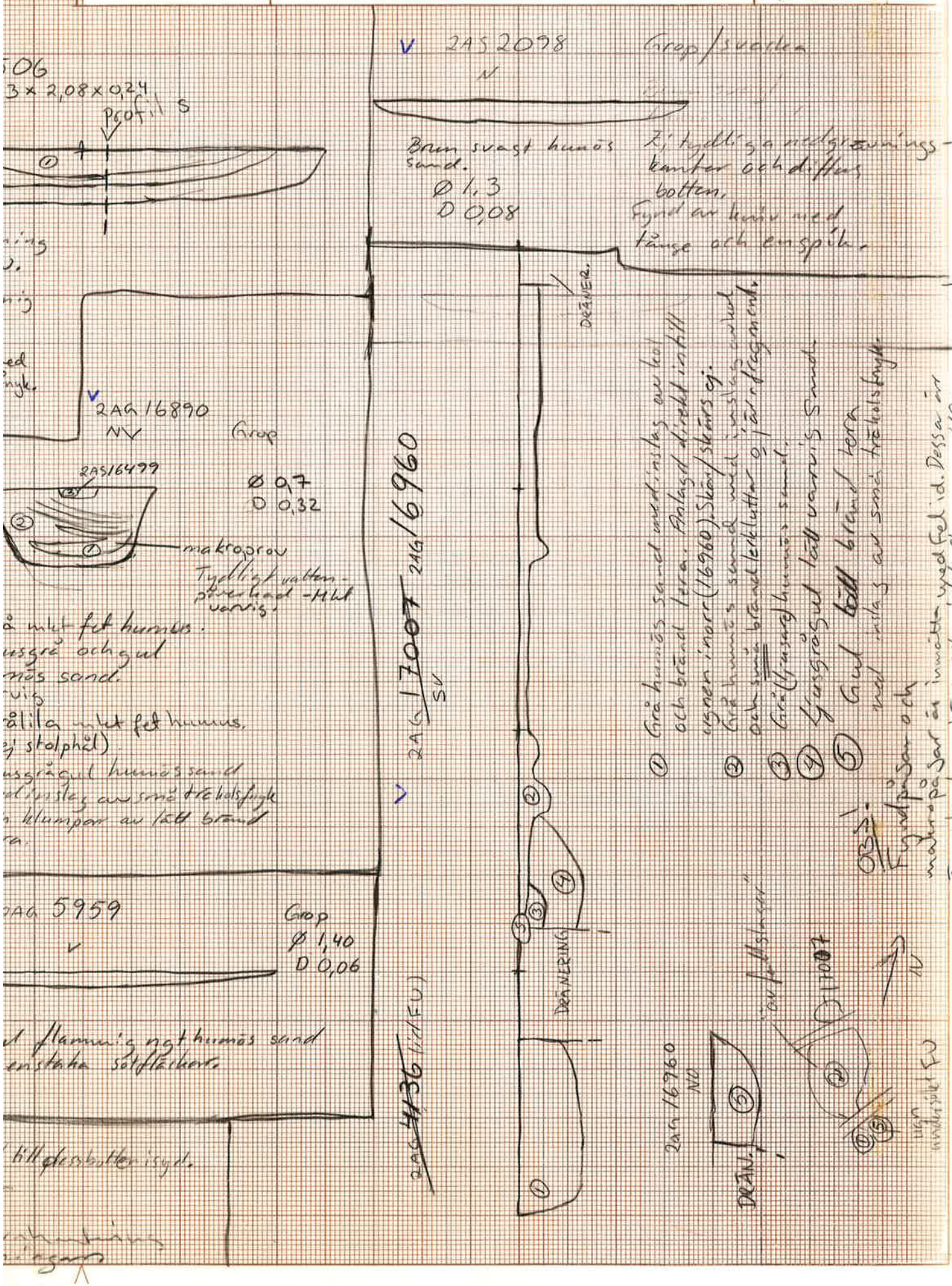

A 10392 – Ugn.

Anläggnings-ordning – Konstruktion

Först — grop / naturlig eller grävd - - -

Senast — stenar lagda lutande (i grop - - -)

3 lera påförd – lätt bränd (ovanpå sten)

2 kollager – ovanpå lera, obland lite lera på kollager. 3C15493

4 fyllningslager flödigt (ovanpå kol)

Sist 1 fyllningslager brunt. (– ovanpå flödigt)

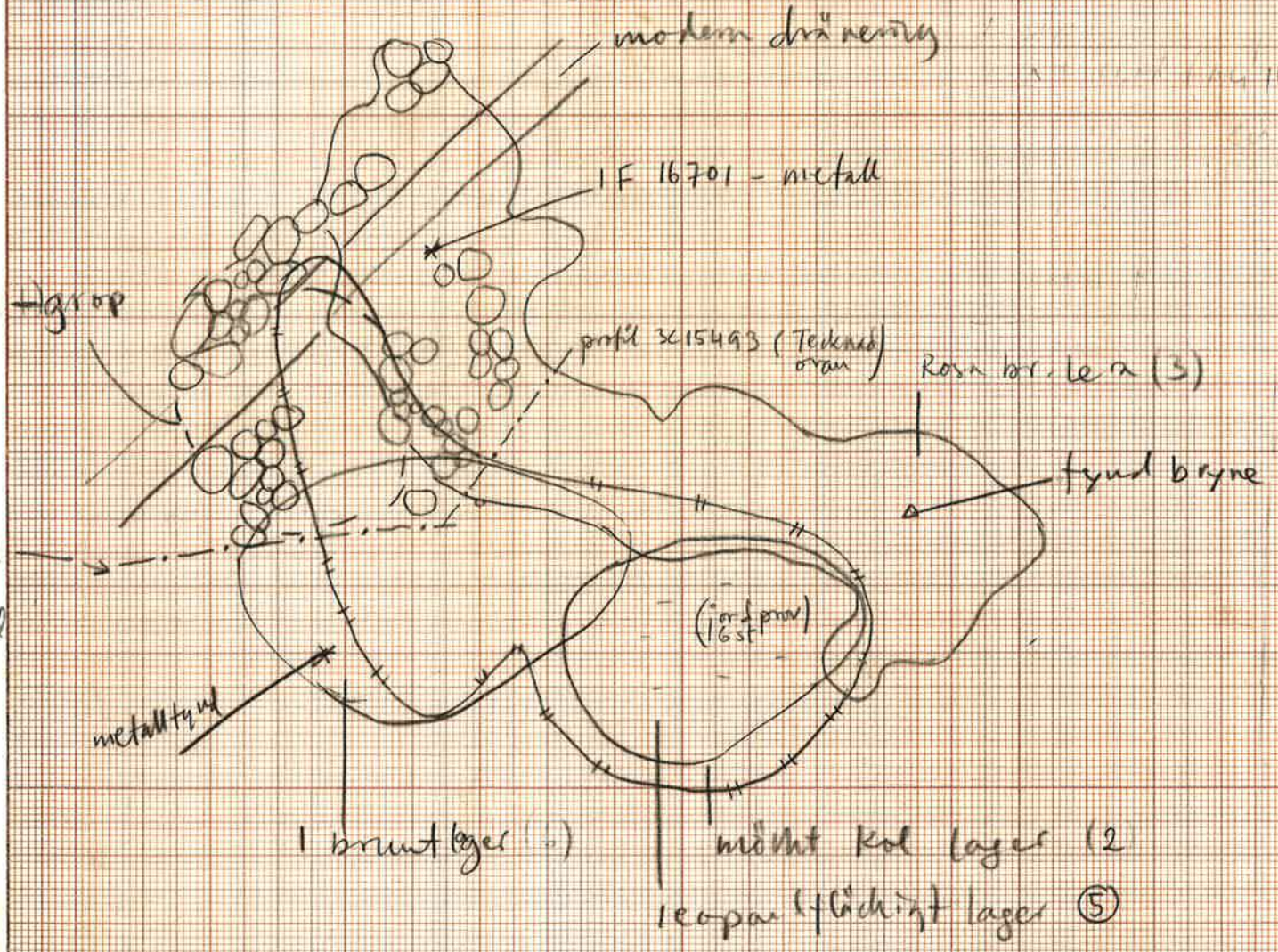

AGE Kontor & Data Tel.08-626 30 00

Raä 87
Halmstad
S/östra nollan
Arkeologisk Und.

14

Anna Aulin (AA)
1:20

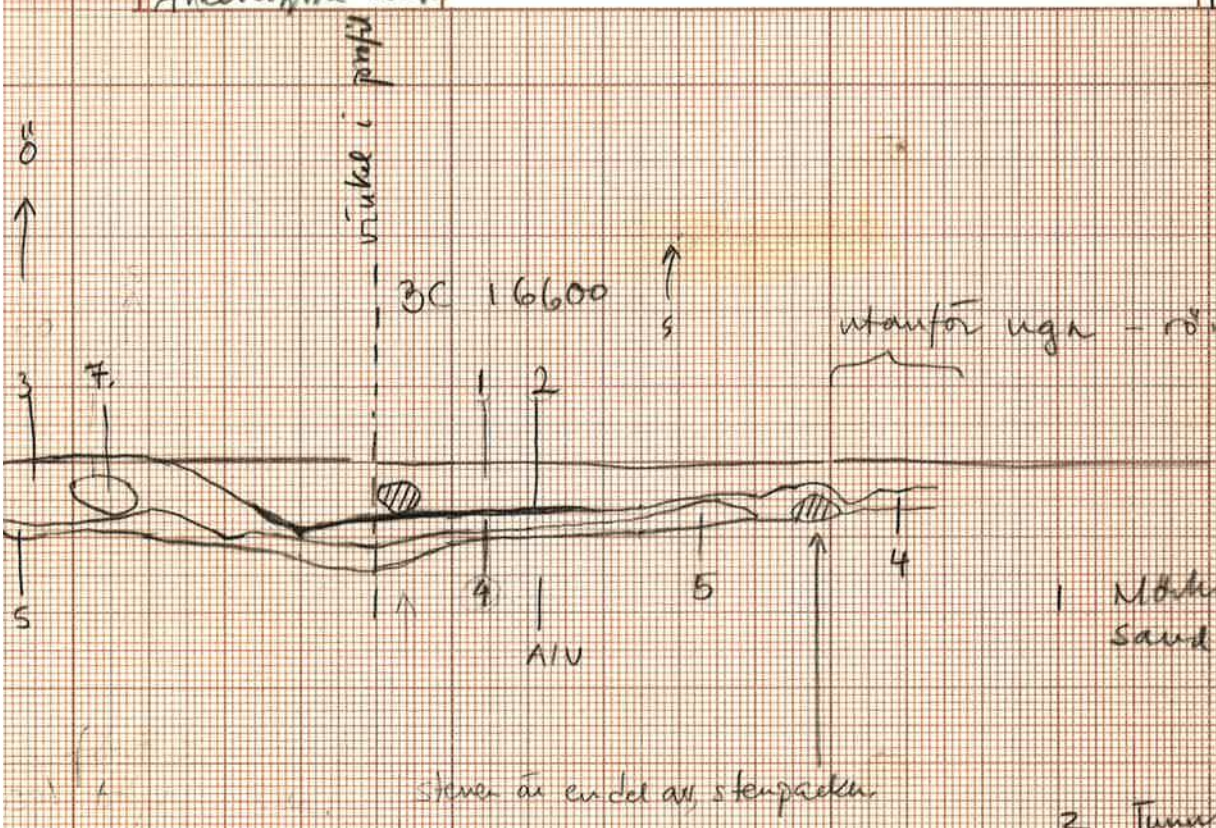

1 Mörkbrun humös sand

2 Tunt lager av mörkgrå/svart sand med kol.

3 Rosa lätt bränd lera = AG 14379 växlar mellan bränd dåligt bränd/obränd sand/kol

avvärkningsfas 3 eftersom det ligger alldeles bredvid/på leralagret → 4 Gulbrun sand (se lager 6)

5 Gråbrun sand vårnepåverkad (3)

Kolprov taget from. lager 2

jord - prov tagna på 5 st lager + alv. motsvarar lager nr på denna plats.

(6 Fläckig sand gul/mörkbrun (lerpad ?))

7. Obränd grå lera

Bilaga 9

Keramikritningar

Annika Jeppsson

fig 25. HM 28 697:6

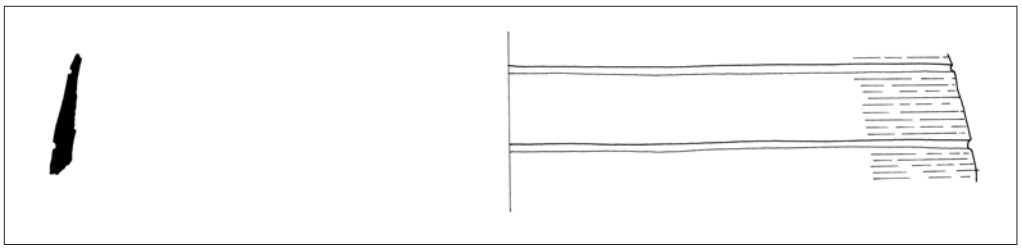

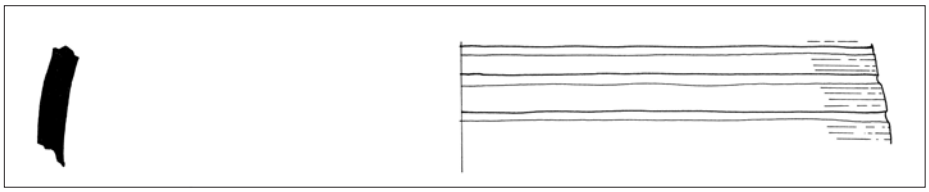

fig 26. HM 28 697:23

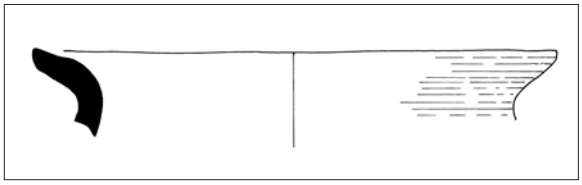

fig 27. HM 28 697:44

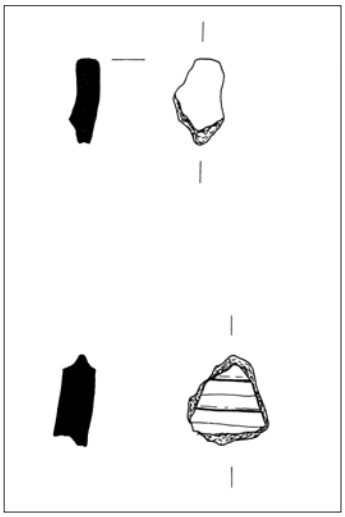

fig 28. HM 28 697:54

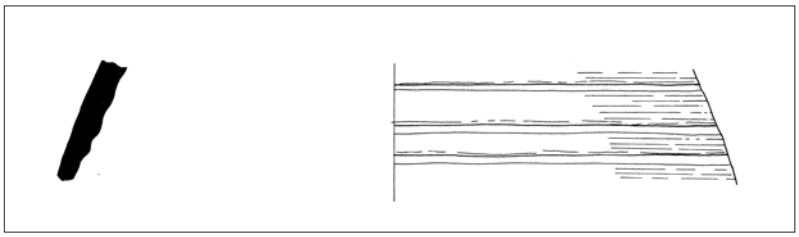

fig 29. HM 28 697:57a

fig 31. HM 28 697

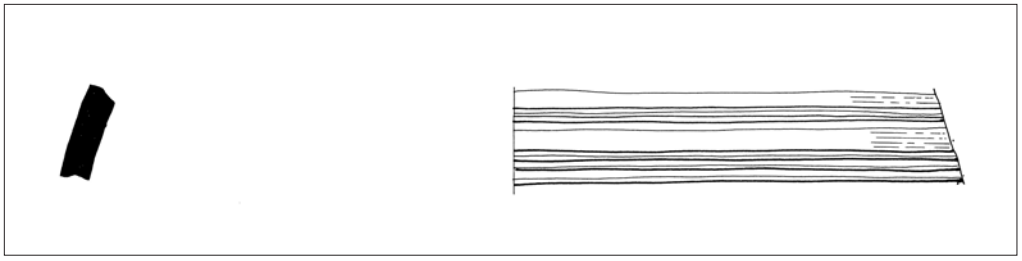

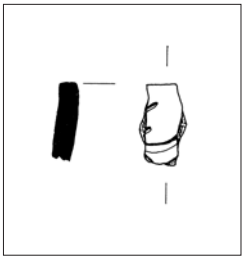

fig 30. HM 28 697:57b

Skala 1:2

Rapporter utgivna under 2014 och hittills 2015

2015

2015:7
Stina Tegnhed:
Boplatsen vid vadet
Halland, Eldsberga socken, Eldsberga 33:1, Eldsberga RAÄ 151

2015:6
Stina Tegnhed:
Boplatslämning och stensättning med milsvid utsikt i Elestorp
Halland, Tjärby socken, Elestorp 7:445 och 7:570, RAÄ 75 & 78

2015:5
Lena Bjuggner och Erik Rosengren:
Ås kloster i nytt ljus - år 3
Halland, Ås socken, Åskloster 1:1, RAÄ 190

2015:3
Linn Nordvall:
Albinsro - Bebyggelseutveckling från senneolitikum till idag
Halland, Söndrums socken, Trottaberg 2:2, RAÄ 108

2015:2
Pär Connelid:
Full gas under vikingatid
Halland, Hylte kommun, Långaryd socken, RAÄ 493

2015:1
Pär Connelid:
Åkermark i vägen
Halland, Torup sn, RAÄ Torup 237

2014

2014:4
Lena Bjuggner:
Befästningar av olika ålder i kvarteret Gråmunken, Halmstad
Halland, Halmstad stad, kvarteret Gråmunken 1:1,
RAÄ 44:1.

2014:3
Ola Kadefors:
Uppe på berget
Halland, Asige och Abild sn, Alered 1:7 m. fl., RAÄ Asige 152–156, 131 och RAÄ Abild 136, 138, 139,202 och 203

2014:2
Ola Kadefors:
Visten vid vatten
Halland, Skrea sn, Skrea 8:5, RAÄ Skrea 204

2014:1
Leif Häggström:
Liten brunn är snart tömd
Halland, Tölö sn, Tölö 4:13, RAÄ 130 och 217

Under tidig sommar år 2013 genomförde arkeologer vid Kulturmiljö Halland en arkeologisk undersökning inom fastigheten för f.d. Slottsmöllans tegelbruk vid i Halmstad som nu skulle bebyggas. På platsen hade det funnits en gård under tidig- och högmedeltid (RAÄ 87:1) där invånarna ägnat sig åt odling, djurhållning och en mindre del hantverk. Gården hade en spännande position i landskapet precis norr om en hålväg och var en av de första gårdarna som syntes innan man nådde den medeltida staden i Övraby. På platsen fanns även spår efter nordiska sjuårskriget i form av en ugn och blykulor (RAÄ 103). Området hade använts år 1563 av den svenska armén under stormningsförsöken mot Halmstad.

KULTURMILJÖ HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se